

Obsah

10.3 Učebné osnovy pre 3. cyklus.....	2
10.3.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia	2
10.3.1.1 Slovenský jazyk a literatúra	2
10.3.1.2 Komunikácia	28
10.3.1.3 Anglický jazyk	32
10.3.1.4 Nemecký jazyk.....	48
10.3.2 Matematika a informatika	58
10.3.2.1 Matematika.....	58
10.3.2.2 Informatika	98
10.3.3. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda	119
10.3.3.1 Človek a príroda	119
10.3.3.3 Biológia	130
10.3.3.4 Fyzika	146
10.3.3.5 Chémia	158
10.3.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť	169
10.3.4.1 Geografia.....	173
10.3.4.2 Dejepis.....	192
10.3.4.3 Občianska náuka	208
10.3.4.4 Etická výchova	219
10.3.4.5 Náboženská výchova Rímskokatolícka.....	240
10.3.4.6 Náboženská výchova Evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania	246
10.3.4.7 Výchova k životným zručnostiam.....	253
10.3.5 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce.....	260
10.3.5.1 Človek a svet práce	260
10.3.6 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra	269
10.3.6.1 Hudobná výchova.....	269
10.3.6.2 Výtvarná výchova	280
10.3.7 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb.....	288
10.3.7.1 Telesná a športová výchova	288

10.3 Učebné osnovy pre 3. cyklus

10.3.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia

10.3.1.1 Slovenský jazyk a literatúra

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Slovenský jazyk a literatúra
Škola (názov, adresa)	Základná škola, Pionierov 1, Rožňava
Názov školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Ročník	6. - 9.
Časový rozsah výučby	6. ročník 165 hodín ročne - 5 hod týždenne 7. ročník 132 hodín ročne - 4 hod týždenne 8. ročník 165 hodín ročne - 5 hod týždenne 9. ročník 165 hodín ročne - 5 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Osobitnou podoblasťou vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je vyučovanie prvého jazyka, ktoré sa týka slovenského jazyka a jazykov národnostných menšín. Tejto podoblasti zodpovedá vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra. Členenie podoblasti vyučovania prvého jazyka vychádza z komunikačných činností spoločných pre celú oblasť Jazyk a komunikácia (interakcia, produkcia a recepcia). Vzhľadom na špecifiká vyučovania prvého jazyka je potrebné komunikačné činnosti rozšíriť, spresniť a zdôrazniť tak nadobúdanie a rozvíjanie čitateľskej a pisateľskej gramotnosti, ako aj osobitnú oblasť recepcie literárnych textov. Uvedené vyučovacie predmety sa preto členia na päť komponentov: komunikačná interakcia, hovorená produkcia, písaná produkcia, vecná recepcia, zážitková recepcia. Vo všetkých piatich komponentoch sa funkčne uplatňujú jazykové znalosti žiaka, rozvíja sa jeho gramotnosť a formuje jeho jazyková kultúra. Vymedzenie komponentov slúži výchovno-vzdelávacím

cieľom, a preto nemôže v úplnosti odrážať vedecký systém jazykovedy a literárnej vedy, ale je jeho didaktickou modifikáciou.

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvíjať gramotnostné schopnosti žiaka, ktoré sú dôležité v súčasnej informačnej spoločnosti. Dôraz sa kladie na postupné využívanie čoraz širšieho spektra mimoučebnicových textov a multimediálnych komunikátorov so zámerom vyhľadávať, triediť a kriticky hodnotiť informácie a informačné zdroje. S tým súvisí rozvíjanie argumentačných zručností a schopnosti riešiť problémy. Zároveň je úlohou tretieho cyklu rozvíjať emočnú sebareguláciu žiaka a efektívnu spoluprácu a komunikáciu v kolektíve.

Ciele vzdelávania:

1. Aktívne a s rešpektom vstupovať do hovorenej a písanej komunikačnej interakcie, vecne a sociálne primerane reagovať na repliky komunikačného partnera, formulovať primerané argumenty.
2. Pripraviť a prezentovať primerane náročný hovorený a obrazovo-hovorený text s komunikačným zámerom objasniť problém alebo presvedčiť adresáta.
3. Vytvoriť primerane náročný písaný, obrazovo-písaný a digitálny text s cieľom objektívne informovať, objasniť problém a vyjadriť názor podložený argumentmi.
4. Uplatňovať stratégie tvorby písaného textu, regulovať vlastný proces písania, uplatniť znalosti pravopisných pravidiel.
5. Čítať a počúvať rôzne druhy vecného (najmä odborného) textu, rozumieť mu, zhrnúť a vyhodnotiť získané informácie, využiť informácie pri vzdelávaní a v iných komunikačných oblastiach.
6. Uplatňovať stratégie porozumenia textu, plánovať a monitorovať úspešnosť porozumenia, regulovať vlastné porozumenie textu.
7. Získať a spracovať informácie z rôznych médií (tlačených, digitálnych, audiovizuálnych), veku primerane kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie.
8. Nadobudnúť estetickú skúsenosť z recepcie rôznych literárnych žánrov, zdieľať obsahové, emocionálne a hodnotové posolstvá textu vo vlastných tvorivých aktivitách.
9. Objasniť príslušnosť literárnych diel ku kultúrnemu dedičstvu s dôrazom na hodnotu empatie a rešpektu človeka k človeku.
10. Uplatňovať tvorivosť pri riešení úloh, problémov a projektov, efektívne pritom spolupracovať v kolektíve.

11. Použiť pri porozumení a tvorení textu znalosti o systéme jazykových prostriedkov, využívať pritom jazykové slovníky v knižnej a elektronickej podobe.
12. Objasniť význam jazyka ako reprezentanta národnej a menšinovej kultúry, chápať potrebu dobrého ovládania spisovného jazyka v rámci vzdelávania a účasti v sociálnom a občianskom živote.
13. Rešpektovať jazykovú a kultúrnu rôznorodosť v spoločnosti, chápať jazykové potreby príslušníkov iných národov a národností.

*Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus
Slovenský jazyk a literatúra*

		6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard a výkonový štandard	KOMPONENT: Komunikačná interakcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD			
		Žiak vie/dokáže:	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť komunikačnú interakciu podľa jazyka, prostredia, komunikačného partnera a komunikačného zámeru • prispôbiť interakciu komunikačnému partnerovi a komunikačnému prostrediu, • vecne a aktívne rozvíjať dialóg, kriticky a s rešpektom reagovať na repliky komunikačného partnera , • uplatňovať v dialógu zásady spolupráce a zdvorilosti • spolupracovať pri riešení problémov v kolektíve, uplatňovať pritom tvorivosť a predchádzať konfliktom reguláciou svojho správania • spolupracovať pri riešení problémov v kolektíve 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť komunikačnú interakciu podľa jazyka, prostredia, komunikačného partnera a komunikačného zámeru • identifikovať komunikačnú interakciu podľa jazyka a prostredia • vybrať vhodnú slovnú zásobu podľa spisovnosti a použiť ju v komunikačnom prostredí • uplatňovať pravidlá spisovnej výslovnosti v domácich a cudzích slovách • vecne a aktívne rozvíjať dialóg, kriticky a s rešpektom reagovať na repliky komunikačného partnera , • uplatňovať v dialógu základné asertívne techniky • vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy a podporiť ho rôznymi druhmi argumentov , • použiť argumentáciu na podporu svojich názorov • aplikovať argumentačné techniky v komunikácii • využívať na komunikáciu situačne vhodné komunikačné kanály • poznať komunikačné kanály • vedieť rozlíšiť ich použitie v rôznych situáciách 	<ul style="list-style-type: none"> • vecne a aktívne rozvíjať dialóg, kriticky a s rešpektom reagovať na repliky komunikačného partnera • uplatňovať v dialógu kritické myslenie • rešpektovať používateľov iných jazykov a príslušníkov iných národov a kultúr -akceptovať kultúrne a jazykové zvyklosti iných národov • uplatňovať pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti a rešpektu voči inakosti -adekvátne reagovať v komunikácii s cudzincom -rešpektovať znaky inojazyčnej kultúry • diskutovať v skupinách na aktuálne alebo odborné témy a uplatňovať pritom argumentačné zručnosti • vyhľadať a správne použiť komunikačné prostriedky pri argumentácii • situačne vhodne použiť zvukové, pohybové a mimojazykové prostriedky v argumentácii • aplikovať zásady spisovnej výslovnosti • dodržiavať pravidlá vecnej, sociálne primeranej a etickej interakcie v internetovom prostredí

			<ul style="list-style-type: none"> • používať rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie, • identifikovať a použiť pravidlá písania jednoduchej žiadosti • spolupracovať pri riešení problémov v kolektíve, uplatňovať pritom tvorivosť a predchádzať konfliktom reguláciou svojho správania • uplatňovať pri riešení problémov tvorivé asertívne riešenie 	<ul style="list-style-type: none"> • poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí • viesť dialóg vo verejnom a internetovom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom • používať rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie • sformulovať a napísať jednoduchú úradnú žiadosť • sformulovať a napísať jednoduchú úradnú žiadosť v elektronickej podobe • spolupracovať pri riešení problémov v kolektíve, uplatňovať pritom tvorivosť a predchádzať konfliktom reguláciou svojho správania • predchádzať konfliktom regulovaním svojho správania • využívať konštruktívne myslenie v konfliktných situáciách 	<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať pravidlá používania elektronickej korešpondencie v e-maile
	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	<ul style="list-style-type: none"> • komunikačná situácia, • komunikačné činitele, • zásady kooperácie a zdvorilosti 	<ul style="list-style-type: none"> • situačne vhodné používanie jednotlivých variet slovenčiny (spisovný jazyk, bežný hovorený jazyk, slang, nárečie) 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik interakcie v rôznych simulovaných a reálnych komunikačných situáciách (porovnávanie s interakciou v iných jazykoch) 	<ul style="list-style-type: none"> • viacjazyčné prostredie na Slovensku, • chápanie jazykových potrieb príslušníkov iných národov a národnostných menšín
	Dialogická komunikácia a kooperácia	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik kooperácie v priamom alebo v sprostredkovanom dialógu: komunikovať primerané množstvo informácií, hovoriť pravdivo, k veci, jasne a zrozumiteľne 	<ul style="list-style-type: none"> • uplatnenie pravidiel asertívnej komunikácie, asertívne techniky a ich nácvik v rolových hrách • používanie rôznych druhov argumentov, argumentačných techník a ich nácvik (v prepojení so vzdelávacou oblasťou Človek a spoločnosť) 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik skupinovej diskusie na aktuálnu alebo odbornú tému, • hľadanie konštruktívnych riešení konfliktnej situácie, • rozoznávanie a pomenovanie vlastných pocitov v konfliktnej situácii, výber vhodných techník na ich zvládanie 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikovanie manipulatívnej komunikácie a efektívna reakcia na ňu, • zapojenie do diskusného fóra na internete (pod dohľadom učiteľa alebo iného dospelého)

		<ul style="list-style-type: none"> • pravidlá asertívnej komunikácie, • zásady zdvorilosti (takt, veľkorysosť, uspokojenie, súhlas, skromnosť, sympatia) a ich uplatňovanie v komunikácii, • rozlišovanie tvrdenia, argumentu a presvedčenia 			
	Korešpondencia	<ul style="list-style-type: none"> • používanie veľkých písmen na vyjadrenie úcty. 	<ul style="list-style-type: none"> • znaky jednoduchej úradnej žiadosti, 	<ul style="list-style-type: none"> • formulácia a tvorba jednoduchej úradnej žiadosti, • bežná a úradná elektronická korešpondencia 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik bežnej a úradnej elektronickej korešpondencie prostredníctvom e-mailu
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	<ul style="list-style-type: none"> • nadväzovanie replík v dialógu, používanie vhodných nadväzovacích prostriedkov (oslovenia, pripájacie častice, zámenné a iné synonymá), • pravidlá spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách (v nadväznosti na 2. cyklus, pravidlo o rytmickej krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín) 	<ul style="list-style-type: none"> • argumentačné funkcie komunikačných prostriedkov (príklady, citáty, frazémy, dôraz, gestá), • uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách: pravidlo o rytmickej krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín 	<ul style="list-style-type: none"> • porozumenie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania interakčných aktivít, • osvojovanie pravopisných pravidiel v rukou písanej a v elektronickej interakcii, • využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov (príklady, citáty, frazémy, dôraz, gestá), • situačne vhodné používanie zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkov 	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v rukou písanej a v elektronickej interakcii, • porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania interakčných aktivít
	Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	<ul style="list-style-type: none"> • upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikačná situácia (súkromná, verejná), 	<ul style="list-style-type: none"> • úradná žiadosť, elektronická korešpondencia 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik komunikačných situácií v nadväznosti na predchádzajúce vedomosti

			<ul style="list-style-type: none"> • dialóg, diskusia, kooperácia a zdvorilosť v komunikácii, • prostriedky nadväzovania v dialógu (oslovenie, častice, zámena, synonymá), • zvukové prostriedky (melódia, tempo, prestávka, sila hlasu, dôraz), pohybové prostriedky (mimika, gestá, pohyb a postavenie tela) a mimojazykové prostriedky (situácia, farba, empatia a pod.). 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikačný činiteľ (téma, forma, prostredie, adresát, autor), • spisovný jazyk, bežný hovorený jazyk, slang, nárečie • asertívna komunikácia, tvrdenie, argument, presvedčenie • pravidlá spisovnej výslovnosti domácich a prevzatých slov, 	<ul style="list-style-type: none"> • využitie pravidiel spisovnej výslovnosti domácich a prevzatých slov, 	manipulatívna komunikácia
--	--	--	---	---	--	---------------------------

Obsahový štandard a výkonový štandard	KOMPONENT: Hovorená produkcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
			<ul style="list-style-type: none"> zhromaždiť informácie k textu z viacerých zdrojov a overiť pravdivosť získaných informácií zhrnúť, zhodnotiť a využiť informácie vytvoriť obsahovo a formálne súdržný hovorený text s rôznym komunikačným zámerom rozlíšiť spontánny a pripravený hovorený prejav vylepšovať hovorený prejav pomocou kontrolných otázok k obsahu rozlíšiť žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu vytvoriť otázky v interview s odborníkom odprezentovať vytvorené interv 	<ul style="list-style-type: none"> zhromaždiť informácie k textu z viacerých zdrojov a overiť pravdivosť získaných informácií uviesť informačné zdroje použiť získané informácie prezentovať získané odborné informácie a objasňovať problémy vhodne reagovať na doplňujúce a objasňujúce otázky podporiť svoje tvrdenia vhodnými argumentmi uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky použiť vhodné stratégie pri príprave a pri úprave hovoreného a obrazovo-hovoreného textu aktívne realizovať výslovnostné cvičenia vizuálne prispôsobiť text účelu využiť jazykové slovníky a primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov pri tvorení, úprave a pri hodnotení prejavu orientovať sa v jazykových slovníkoch po obsahovej stránke použiť elektronické jazykové slovníky vhodne využiť slovníky v texte s rôznym komunikačným zámerom 	<ul style="list-style-type: none"> pripraviť a predniesť príležitostný rečnícky prejav kultivovane predniesť rečnícky prejav vhodne použiť komunikačné prostriedky pri tvorbe a prezentácii prejavu použiť vhodné stratégie pri príprave a pri úprave hovoreného a obrazovo-hovoreného textu používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru (oslovenia, emocionálne slová). porovnať a odlišovať spisovné a slangové slová (s oporou o jazykové slovníky). uplatňovať pravidlá spisovnej výslovnosti analyzovať a zhodnotiť hovorené prejavy iných a svoje stanovisko podoprieť argumentmi vysloviť predpoklady k obsahu počúvaného prejavu 	<ul style="list-style-type: none"> pripraviť a predniesť presvedčiaci rečnícky prejav a využiť pritom rôzne druhy argumentov formulovať argumenty pri vyjadrovaní stanoviska vypočítať si hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu a jazyku. použiť vhodné stratégie pri príprave a pri úprave hovoreného a obrazovo-hovoreného textu používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru (rečnicke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy) analyzovať a zhodnotiť hovorené prejavy iných a svoje stanovisko podoprieť argumentmi vyjadriť názor na zvolenú tému a zdôvodniť ho sformulovať prípadné pozmenenie názoru na základe argumentov spolužiakov.

OBSA-HOVÝ ŠTANDARD	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
Príprava a prednes hovoreného prejavu	<ul style="list-style-type: none"> • písomná príprava hovoreného a obrazovo-hovoreného textu podľa týchto fáz: výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie a členenie, tvorba konceptu, úprava textu • vhodné stratégie prípravy a úpravy textu (obsahové, kompozičné, jazykové a vizuálne) 	<ul style="list-style-type: none"> • príprava vizuálnej zložky textu a jej úprava pri obrazovo-hovorenom texte • využívanie knižných a elektronických jazykových slovníkov 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik kultivovaného prednesu hovoreného prejavu, • nácvik kultivovanej prezentácie obrazovo-hovoreného textu, funkčné prepájanie jazykovej a obrazovej zložky 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti
Reflexia hovoreného prejavu	<ul style="list-style-type: none"> • sebareflexia prezentovaného prejavu, • aktívne, kritické a rešpektujúce počúvanie hovorených prejavov iných, 	<ul style="list-style-type: none"> • analyzovanie a hodnotenie obsahovej, kompozičnej, jazykovej, prednesovej a vizuálnej stránky prejavu podľa vopred stanovených kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> • formulovanie argumentov pri vyjadrovaní stanoviska k vlastnému prejavu 	<ul style="list-style-type: none"> • formulovanie argumentov pri vyjadrovaní stanoviska k vlastnému a inému hovorenému prejavu
Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	<ul style="list-style-type: none"> • príprava odbornej informácie, príprava a realizácia interview s odborníkom 	<ul style="list-style-type: none"> • príprava odbornej informácie a vytvorenie odbornej prezentácie 	<ul style="list-style-type: none"> • príležitostný rečnícky prejav: slávnostný príhovor, moderovanie podujatia. 	<ul style="list-style-type: none"> • presvedčiaci (persuazívny) rečnícky prejav: vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresáta
Komunikačné prostriedky a pravidlá	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách (v nadväznosti na 2. cyklus, pravidlo o rytmickom krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín), • primeraná modulácia hlasu a situačne vhodné 	<ul style="list-style-type: none"> • porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania textu 	<ul style="list-style-type: none"> • využívanie sugestívnej funkcie komunikačných prostriedkov: zámerné opakovanie, enumerácie, rečnícke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy, 	<ul style="list-style-type: none"> • využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov: príklady, fakty, citáty, dôraz, pauza, gestá, grafické prostriedky v obrazovo-hovorenom texte (s využitím možností textového editora) • využívanie sugestívnej funkcie komunikačných prostriedkov:

		používanie pohybových a mimojazykových prostriedkov.			zámerné opakovanie, enumerácie, rečnícke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy,
	Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	<ul style="list-style-type: none"> • upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, • výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie, členenie, koncept, úprava textu • odborná informácia, interview s odborníkom • zvukové prostriedky (melódia, tempo, prestávka, sila hlasu, dôraz), pohybové prostriedky (mimika, gestá, pohyb a postavenie tela) a mimojazykové prostriedky (situácia, farba, empatia a pod.). 	<ul style="list-style-type: none"> • obrazová zložka textu, grafické prostriedky, prezentácia, • knižné a elektronické jazykové slovníky • sebahodnotenie, stanovisko, argument • odborná informácia, odborná prezentácia, • pravidiel spisovnej výslovnosti domácich a prevzatých slov (pravidlo o rytmickom krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín) 	<p>príležitostný rečnícky prejav</p> <ul style="list-style-type: none"> • slávnostný príhovor • moderovanie podujatia • odborné slová, príklad, fakt, citát, rečnícka otázka, frazéma, expresívne slová 	<ul style="list-style-type: none"> • presvedčiaci rečnícky prejav

Obsahový štandard a výkonový štandard	KOMPONENT: Písaná produkcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
		Žiak vie/dokáže:	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a obrazovo-písaný text s rôznym komunikačným zámerom • členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy. • monitorovať priebeh vlastného písania a využiť rôzne stratégie na jeho vylepšenie • posúdiť úspešnosť vlastného písania • upraviť obsahovú, kompozičnú, jazykovú a formálnu stránku napísaného textu • využiť písanie ako prostriedok sebavyjadrenia a uplatniť pritom tvorivé postupy • vyjadriť svoje myšlienky, pocity a predstavy o téme pomocou malých textových foriem tvorivého písania • vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a text s rôznym komunikačným zámerom • klásť otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu. 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a obrazovo-písaný text s rôznym komunikačným zámerom • zvoliť si tému písaného textu podľa autorského zámeru a adresáta • použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru • zdôvodniť voľbu žánru písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru • využiť písanie ako učebnú stratégiu a písaním referovať o nadobudnutom poznaní • využiť písanie ako prostriedok sebavyjadrenia a uplatniť pritom tvorivé postupy • vybrať k svojmu autorskému zámeru a k zamýšľanému obsahu vyjadrenia vhodný druh textu a napísať takýto text; • vyjadriť v súvislom texte (napr. v úvahe) svoje myšlienky a postoje k téme sebe vlastným spôsobom; • zhromaždiť informácie k textu z viacerých informačných zdrojov a overiť ich pravdivosť 	<ul style="list-style-type: none"> • zohľadniť očakávania (potenciálneho/reálneho) adresáta písaného textu • prispôbiť obsah požiadavkám • vyjadrovať sa úctivo s rešpektom • využiť písanie ako prostriedok sebavyjadrenia a uplatniť pritom tvorivé postupy • vyzoprávať písomne svoje reálne zážitky a vymyslené udalosti s uvedením podrobných detailov dejov a okolností inovatívnym spôsobom; • vyjadriť v opise osoby, predmetu a prostredia nápadité vnímanie ich znakov a vlastností (napr. pomocou umeleckého opisu, charakteristiky); • využívať primerané techniky tvorivého písania na sebavyjadrenie • posúdiť úspešnosť vlastného písania. • upraviť obsahovú a kompozičnú stránku napísaného textu. • využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu • klásť otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu. • zhromaždiť informácie k textu z viacerých informačných zdrojov a overiť ich pravdivosť 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť voľbu žánru písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru • zvoliť vhodný slohový postup na vyjadrenie zamýšľaného obsahu • zohľadniť očakávania (potenciálneho/reálneho) adresáta písaného textu • zvoliť si vhodný postup pri tvorbe textu. • dodržiavať vhodný priebeh tvorenia textu • posúdiť úspešnosť vlastného písania. • upraviť obsahovú a kompozičnú stránku napísaného textu • využiť písanie ako prostriedok sebavyjadrenia a uplatniť pritom tvorivé postupy • vyjadriť v textoch s rôznym autorským zámerom svoje myšlienky, pocity a predstavy o téme • pokúsiť sa o subjektívne inovatívne textové riešenia • uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá. • fonematický pravopis a získané pravopisné pravidlá v písomnom prejave.

		<ul style="list-style-type: none"> • uplatniť pri písaní pravopisné pravidlá • pravopis písania vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy). • napísať správne i/y alebo í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch ďalších domácich slov 	<ul style="list-style-type: none"> • zhromaždiť viacerými spôsobmi jazykový materiál k zvolenej téme • uplatniť pri písaní pravopisné pravidlá • jazykových slovníkov pri tvorení a pri úprave textu • využiť primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov a rôzne druhy • upraviť jazykovú stránku napísaného textu • uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá • používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť voľbu žánru písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru • použiť pri úprave formy textu počítačové textové editory • vybrať a správne použiť počítačové textové editory 	<ul style="list-style-type: none"> • využívať v texte zámerné opakovanie, enumerácie, rečnícke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy
	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Proces tvorenia textu	<ul style="list-style-type: none"> • tvorenie konceptu a jeho upravovanie po obsahovej, kompozičnej a jazykovej stránke , • pravopisná korektúra s využitím základných korektorských značiek a jazykových slovníkov • prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy • členenie obsahu písaného textu s využitím rôznych stratégií (osnova, grafické znázornenie štruktúry textu a pod.) 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy a školy • voľba témy podľa komunikačného/autorského zámeru, potenciálneho/reálneho adresáta a individuálnej preferencie , 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentácia prejavu • základy zhromažďovania jazykového materiálu (slov, slovných spojení a vetných celkov) k zvolenej téme s využitím potrebných zdrojov (vrátane jazykových slovníkov) a interakcie s inými osobami • voľba vhodného slohového postupu alebo kombinácie slohových postupov na komunikovanie zamýšľaného obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentovanie vlastného textu na verejnosti • využívanie viacerých spôsobov zhromažďovania jazykového materiálu k zvolenej téme s využitím potrebných zdrojov a interakcie s inými osobami • upravovanie obrazovej a grafickej zložky textu pri multimodálnych a digitálnych komunikátoch a využitie ďalších možností textového editora

Metakognitívne procesy pri písaní textu	<ul style="list-style-type: none"> • koncentrácia pozornosti a sústredená práca vo fáze štylizácie, vedomé potláčanie rušivých a nesúvisiacich podnetov, • porozumenie produkčnej úlohy a stanovenie cieľa písania 	<ul style="list-style-type: none"> • monitorovanie priebehu zhromažďovania a triedenia vhodného jazykového materiálu 	<ul style="list-style-type: none"> • plánovanie efektívnych stratégií pri tvorení textu, v prípade neefektívnej stratégie úprava zaužívaného postupu pri tvorení 	<ul style="list-style-type: none"> • analýza a hodnotenie textu a jeho častí vzhľadom na komunikačný zámer, slohový postup a adresáta
Žánre písaného a obrazovo-písaného textu	<ul style="list-style-type: none"> • vytvorenie zážitkového rozprávacieho textu s premyslenou štruktúrou a zapojením opisných častí • plagát 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorenie odborných textov: odborná informácia, zhrnutie, anotácia, poster, prezentácia, návod na použitie výrobku 	<ul style="list-style-type: none"> • písomné vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresáta • úradné formuláre, prihláška, • sebavyjadrenie prostredníctvom rôznych techník tvorivého písania 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadrenie subjektívneho názoru na všeobecne známu tému v úvahovom texte • životopis • sebavyjadrenie prostredníctvom rôznych techník tvorivého písania aj v kombinácii s obrazovou zložkou
Komunikačné prostriedky a pravidlá	<ul style="list-style-type: none"> • použitie jednoduchých a zložených súvetí ako prostriedkov vyjadrovania časovo-priestorových alebo logických vzťahov v texte, 	<ul style="list-style-type: none"> • porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania textu • použitie rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov) v texte (prípájacie častice, opakovanie slov, využitie synonym, antonym, asociácií, slovotvorne súvisiacich slov, opakovanie rovnakých tvarov slovesa) 	<ul style="list-style-type: none"> • využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov: príklady, fakty, citáty, grafické prostriedky 	<ul style="list-style-type: none"> • využívanie sugestívnej funkcie komunikačných prostriedkov: zámerné opakovanie, enumerácie, rečnicke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy
Osvojovanie a uplatňovanie pravo písu	<ul style="list-style-type: none"> • sémantický pravopis: pravopis zložitejších vlastných podstatných mien (geografické názvy, názvy štátov, obyvateľské mená, názvy ulíc, inštitúcií a kultúrnych výtvorov – v 	<ul style="list-style-type: none"> • pravopis pádových koncoviek zámen a čísloviek; pravopis ďalších slovotvorných prípon, • gramatický pravopis: pravopis nominatívu jednotného a množného čísla pri zámenách a číslovkách, ktoré sa skloňujú podľa vzoru <i>pekný</i>; pravopis 	<ul style="list-style-type: none"> • interpunkčný pravopis: písanie čiarky v jednoduchom a zloženom súvetí; pravopis ďalších interpunkčných znamienok (bodkočiarka, dvojbodka, pomlčka atď.). • etymologický pravopis: pravopis prevzatých a internacionálnych 	<ul style="list-style-type: none"> • automatizácia získaných pravopisných zručností pri jednotlivých pravopisných princípoch/ opakovanie získaných vedomostí a zručností/

		<p>prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí),</p> <ul style="list-style-type: none"> • morfológický pravopis: pravopis pri spodobovaní hlások na hranici slov; pravopis pádových koncoviek podstatných mien a prídavných mien (v domácich a v prevzatých slovách), • automatizácia získaných pravopisných zručností pri jednotlivých pravopisných princípoch v nadväznosti na II. cyklus 	<p>predložiek <i>s, so, z, zo</i>; písanie slov osobitne a dovedna (číslovky a príslovky)</p>	<p>odborných termínov (v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</p>	
	<p>Termíny, ktoré si má žiak osvojiť</p>	<ul style="list-style-type: none"> • upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, • komunikačný zámer (podať informáciu, vymenovať vlastnosti, porozprávať dej, • obrazovo-písané texty, obrazová zložka textu, grafické prostriedky • plagát • slohový postup pri tvorení textu: rozprávací • expresívne slová • kompozícia textu, • tvaroslovie, pravopis 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikačný zámer vysvetliť/objasniť fakty a znalosti, presvedčiť, zaujať), • výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie, členenie, koncept, úprava textu, pravopisná korektúra, • knižné a elektronické jazykové slovníky • slohový postup pri tvorení textu: opisný • opisné texty:: charakteristika, • návod na použitie výrobku • odborné texty: odborná informácia, anotácia • odborné slová • argument, • príklad, fakt, • slovná zásoba • syntaktické prostriedky) 	<ul style="list-style-type: none"> • formulár, prihláška • cieľ, plánovanie, sledovanie a hodnotenie vlastného písania • slohový postup pri tvorení textu: informačný • vyjadrenie a zdôvodnenie názoru: úvaha, • citát, apel, rečnícka otázka, • nadväzovacie prostriedky v texte (častice, slovtvorne súvisiace slová, asociácie), prijateľnosť textu, • slovná zásoba • syntaktické prostriedky • príklad, fakt 	<ul style="list-style-type: none"> • slohový postup pri tvorení textu výkladový/úvahový • poster, • prezentácia, • frazéma

Obsahový štandard a výkonový štandard	KOMPONENT: Vecná recepcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
		<ul style="list-style-type: none"> • cieľavedome a samostatne počúvať a čítať primerane náročné texty s konkrétnym zámerom v rámci vzdelávania, záujmových aktivít alebo zapojenia do spoločenského a občianskeho života • aktívne počúvať a samostatne prečítať primerane náročný vecný text (aj odborný). • využívať pri vzdelávaní alebo pri inom využití textov aj mimoučebnicové zdroje • získať a spracovať informácie z rôznych informačných zdrojov (tlačených, audiovizuálnych, digitálnych) • orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu podľa komunikačných oblastí (mediálna, administratívna, odborná) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu podľa komunikačných oblastí (mediálna, administratívna, odborná) • analyzovať propagačnú a presvedčiaciu funkciu v reklamných textoch • identifikovať reklamu v médiách • porozumieť primeraným reklamným textom (písaným, auditívnym alebo audiovizuálnym) • viesť rozhovor o jej presvedčacej funkcii. • rozlíšiť základné charakteristiky rôznych žánrov vecného textu a možnosti ich využitia • objasniť informácie a vyvodené súvislosti z textu a konfrontovať ich s vlastnými znalosťami a skúsenosťami • identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte. • vyvodíť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného vecného textu. • porovnať obsahové, kompozičné a jazykové odlišnosti textov podľa rôzneho komunikačného zámeru a slohového postupu 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu podľa komunikačných oblastí (mediálna, administratívna, odborná) • porozumieť administratívnym textom: úradné oznamy a vyhlášky, formuláre, účet a faktúra • vyjadriť svoj názor na počúvaný/čítaný text, podporiť ho argumentmi a prezentovať v skupinovej diskusii • reprodukovať obsah vecného textu • viesť primeraný rozhovor o prečítanom/vypočutom vecnom texte • vyjadriť svoj názor na počúvaný/čítaný text a zdôvodniť ho. • uplatniť rôzne stratégie porozumenia textu, sledovať vlastné porozumenie a ovplyvňovať ho • monitorovať a hodnotiť vlastné porozumenie textu • dospieť s pomocou učiteľa k logicky prijateľným záverom textu • využiť získané informácie pri tvorení vlastných textov s cieľom vzdelávania alebo sebaujdenia • využívať znalosti jazykových prostriedkov pri porozumení textu • identifikovať prostriedky nadväzovania viet v texte (prípájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu podľa komunikačných oblastí (mediálna, administratívna, odborná) • porozumieť mediálnym textom • vyhľadať informácie v mediálnych textoch (stručná a rozšírená správa, spravodajská reportáž, spravodajský rozhovor, komentár, blog (vlog), podcast). • porovnať obsahové, kompozičné a jazykové odlišnosti textov podľa rôzneho komunikačného zámeru a slohového postupu • analyzovať slovnú zásobu v texte podľa komunikačného zámeru, slohovému postupu a témy textu • kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie • využiť primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov a rôzne druhy jazykových slovníkov pri porozumení textu a pri jeho analýze • využiť získané informácie pri tvorení vlastných textov 	

			<ul style="list-style-type: none"> • porozumieť odborným textom (odborný článok, interview, návod na použitie výrobu, dokumentárny film, rozhlasové a televízne populárno-náučné programy, webové stránky, prezentácie, poster). • uplatniť rôzne stratégie porozumenia textu, sledovať vlastné porozumenie a ovplyvňovať ho • posúdiť mieru vlastného porozumenia a použiť základné stratégie na zlepšenie porozumenia textu. • klásť vhodné otázky k textu. • hľadať odpovede k otázkam • stručne zhrnúť kľúčové informácie z vecného textu • sformulovať vlastné otázky k vecnému textu • využiť získané informácie pri tvorení vlastných textov s cieľom vzdelávania alebo sebavyjadrenia • -poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte 	<ul style="list-style-type: none"> • riešiť úlohy na porozumenie nadväznosti viet a odsekov v texte členiť text na časti pomocou osnovy. • využiť získané informácie pri tvorení vlastných textov s cieľom vzdelávania alebo sebavyjadrenia • zozbierať informácie k písanému alebo hovorenému prejavu • spracovať informácie do konspektu • použiť informácie v súvislom texte • vytvoriť logicky návazný text • použiť v texte obsahu primerané odborné slová 	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vyjadriť syntaktické vzťahy v dvojčlennej vete. Chápať ich úlohu pri porozumení textu • poznať a vedieť používať spôsoby obohacovania slovné zásoby • porozumieť hodnote a funkciám jazyka v osobnom a v spoločenskom živote a vytvoriť si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram • vytvoriť si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram 	<p>s cieľom vzdelávania alebo sebavyjadrenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte. • vysvetliť a uviesť príklady na ohybnosť a neohybnosť slovných druhov • ovládať všetky gramatické kategórie, skloňovanie a pravopis pádových koncoviek • vyhľadať kľúčové informácie v úradnom ozname, v úradnej pozvánke a jednoduchej mediálnej správe. • poznať znaky rečnickeho prejavu • rozlišovať žánre rečnickeho prejavu (príležitostné prejavy (slávnostné príhovory, moderovanie), náučné prejavy (prednáška, referát), politické prejavy (príhovory, diskusie). • používať jednoduché a zložené súvetia ako prostriedky rozvíjania témy a vzťahov v texte • analyzovať úlohu popri jazykových (grafických, pohybových, zvukových) prostriedkov pri porozumení čítaného a počúvaného textu • porozumieť hodnote a funkciám jazyka v osobnom a v spoločenskom živote a
--	--	--	--	---	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> dokázať s pomocou učiteľa skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikovať nadobudnuté znalosti z morfológie 			<p>vytvoriť si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram</p> <ul style="list-style-type: none"> pochopiť vzťah slovenčiny k iným jazykom rešpektovať viacjazyčnosť vyhľadať informácie a aktivity zahraničných Slovákov poznať históriu a jazykovú situáciu Slovákov žijúcich v zahraničí
	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Porozumenie textu a využitie získaných informácií	<ul style="list-style-type: none"> využitie spracovaných informácií z textu pri riešení učebných úloh a problémových situácií, pri vzdelávaní a sebaujadrení, porozumenie štruktúry textu podľa komunikačného zámeru a použitého slohového postupu 	<ul style="list-style-type: none"> analytické počúvanie, čítanie a prezeranie rôznych druhov a žánrov vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí , porozumenie súvislým, nesúvislým a multimodálnym textom na úrovni explicitných a implicitných významov 	<ul style="list-style-type: none"> učiteľom usmerňované a samostatné vyvodzovanie implicitných informácií z textu prehľbujúce základné porozumenie textu: objasňovanie súvislostí, vyjadrovanie názoru, uvádzanie podporných argumentov, využívanie predchádzajúcich znalostí na dosiahnutie logicky prijateľných záverov (induktívne inferencie), logické úsudky z informácií a dôkazov priamo dostupných v texte (deduktívne inferencie), zdieľanie a prezentovanie získaných informácií v skupinovej diskusii, obhajovanie názoru pomocou argumentov, vecné reagovanie na argumenty účastníkov diskusie 	<ul style="list-style-type: none"> získavanie, spracovanie a triedenie informácií z rôznych informačných zdrojov , posúdenie pravdivosti a spoľahlivosti informácií na základe ich overovania a porovnávania vo viacerých zdrojoch
	Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	<ul style="list-style-type: none"> orientovanie sa v dostupných primárnych a sekundárnych informačných zdrojoch (s dôrazom na 	<ul style="list-style-type: none"> upevňovanie osvojených stratégií čítania a učenia sa z textu a náročnejšie formy spracovania obsahu (konspekt, sumarizácia, anotácia, grafické nástroje) 	<ul style="list-style-type: none"> formovanie základných spôsobilostí informačnej gramotnosti – stratégií zvládania kvantity a rozlišovania kvality dostupných informácií 	<ul style="list-style-type: none"> dôraz na podporovanie hodnotiacich postojov, kritického myslenia a vlastnej autorskej tvorby pri práci s informáciami,

		<p>využívanie autorských textov, knižných, časopiseckých a encyklopedických publikácií)</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie alebo počúvanie v závislosti od cieľov čitateľa/poslucháča, vyhodnocovanie cieľov, reflexia a komunikovanie výsledkov čítania alebo počúvania 	<ul style="list-style-type: none"> využívanie osvojených stratégií čítania/počúvania a rozvíjanie špecifických stratégií informačného správania v digitálnom prostredí 		<ul style="list-style-type: none"> aktívne a samostatné využívanie fyzických a elektronických knižníc, orientácia v knižných katalógoch
	Vlastnosti textu	<ul style="list-style-type: none"> základné vlastnosti textu a ich uplatnenie pri porozumení textu , obsahová súdržnosť textu: rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet (rozprávaci slohový postup) rozlišovanie textov podľa komunikačného zámeru: zaujať 	<ul style="list-style-type: none"> obsahová súdržnosť textu: rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu (opisný) rozlišovanie textov podľa komunikačného zámeru: objasniť 	<ul style="list-style-type: none"> obsahová súdržnosť textu: rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu (informačný) rozlišovanie textov podľa komunikačného zámeru: informovať 	<ul style="list-style-type: none"> obsahová súdržnosť textu: rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu (výkladový/úvahový) formálna súdržnosť textu: nadväzovanie viet prostredníctvom rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov), analyzovanie nadväzovacích prostriedkov v texte rozlišovanie textov podľa komunikačného zámeru: presvedčiť, emocionálne pôsobiť, argumentovať porovnávanie textov podľa obsahu, slohového postupu a použitých jazykových prostriedkov
	Žánre vecného textu	<ul style="list-style-type: none"> porozumenie odborným textom: odborný článok, , 	<ul style="list-style-type: none"> analyzovanie propagačnej a presvedčacej funkcie v rôznych, druhoch reklamného textu 	<ul style="list-style-type: none"> porozumenie administratívnym textom: úradné oznamy a vyhlášky, formuláre, účet a faktúra 	<ul style="list-style-type: none"> porozumenie mediálnym textom: stručná a rozšírená správa, spravodajská reportáž,

		dokumentárny film, rozhlasové a televízne populárno-náučné programy, návod na použitie výrobku, interview, webové stránky, prezentácie, poster			spravodajský rozhovor, komentár, blog (vlog), podcast <ul style="list-style-type: none"> porozumenie rečnických prejavov a rozlišovanie rečnických žánrov: príležitostné prejavy (slávnostné príhovory, moderovanie), náučné prejavy (prednáška, referát), politické prejavy (príhovory, diskusie)
	Význam a funkcie jazyka	<ul style="list-style-type: none"> porozumenie funkciám, významu a stavbe jazyka (komunikačné oblasti, jazykové roviny) 	<ul style="list-style-type: none"> vzťah slovenčiny k iným jazykom (v prepojení s výučbou cudzieho jazyka, so vzdelávacou oblasťou Človek a spoločnosť a s jazykovými skúsenosťami žiaka) 	<ul style="list-style-type: none"> individuálny vzťah žiaka k jazykom, porozumenie problematike viacjazyčnosti na území a mimo územia štátu 	<ul style="list-style-type: none"> spoznávanie histórie a jazykovej situácie zahraničných Slovákov
	Komunikačné prostriedky a pravidlá	<ul style="list-style-type: none"> jednočlenné a dvočlenné vety ako prostriedky rozvíjania témy vyjadrovanie syntaktických vzťahov v dvočlennej vete (prisudzovací sklad a určovací sklad) a ich úloha pri porozumení textu pragmaticky príznakové slová: odborné termíny, knižné a zastarané slová, expresívne slová, nespisovné slová porozumenie bežným a kultúrnym frazémam analyzovanie významu a funkcie všetkých 	<ul style="list-style-type: none"> analyzovanie slovnej zásoby v texte z hľadiska komunikačného zámeru, slohového postupu a témy textu motivačný vzťah medzi základovým a utvoreným slovom (slovotvorná stavba), slovotvorné spôsoby (odvodzovanie, skladanie) a slovotvorné prostriedky (predpony, prípony, slovotvorný základ) pomnožné podstatné mená slovesá – plnovýznamové, neplnovýznamové; príslovky – miesta, času, spôsobu, príčiny; číslovky – základné, radové, násobné; zámená – ukazovacie, opytovacie 	<ul style="list-style-type: none"> vyjadrovanie syntaktických významov vo vete (vetné členy) a ich úloha pri porozumení textu (prísudok, podmet, predmet, prívlastok, príslovkové určenie) spôsoby obohacovania slovnej zásoby slovenčiny: nové slová v jazyku – preberanie, tvorenie, ustálené slovné spojenia, prenášanie významu, skratky úloha slovotvorby pri porozumení odborných termínov a pri porozumení textu (slovotvorná stavba napovedá význam slova; slová z rovnakého slovotvorného hniezda sú prostriedkom súdržnosti textu) rozlišovanie ohybných a neohybných slovných druhov prehĺbenie znalostí o komunikačnej funkcii gramatických kategórií (mená: rod, číslo, pád; slovesá: osoba, číslo, čas, spôsob) 	<ul style="list-style-type: none"> jednoduché a zložené súvetia ako prostriedky rozvíjania témy a vyjadrovania logických vzťahov v texte

		<p>slovných druhov pri porozumení textu (vrátane prechodov medzi slovnými druhmi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • základné významové skupiny plnovýznamových slovných druhov: podstatné mená – konkrétne, abstraktné, • prídavné mená – akostné, vzťahové, privlastňovacie; • zámená – osobné, privlastňovacie, • skloňovacie vzory podstatných mien a prídavných mien ako východisko uplatňovania pravopisu pádových koncoviek 			
	Termíny, ktoré si má žiak osvojiť	<ul style="list-style-type: none"> • upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu • text: súvislý, nesúvislý, obrazovo-písaný, obrazovo-hovorený, tlačený, digitálny • mediálne texty: správa, • materinský jazyk, druhý jazyk, cudzí jazyk, viacjazyčnosť • jednočlenné a dvojčlenné vety, prisudzovací sklad, • slovtvorba, slovtvorné hniezdo, slovtvorné spôsoby 	<ul style="list-style-type: none"> • doslovné informácie, implicitné informácie, štruktúra textu • argument, konspekt, sumarizácia, anotácia • odborné termíny, knižné slová, nespisovné slová, expresívne slová, frazémy • diskusia • neohybné (príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia) , • pomnožné podstatné mená • slovesá – plnovýznamové, neplnovýznamové; • prídavné mená privlastňovacie 	<ul style="list-style-type: none"> • primárne a sekundárne informačné zdroje, stratégie čítania a učenia sa z textu, fyzické a elektronické knižnice, knižný katalóg • komunikačné oblasti: bežná, odborná, administratívna, mediálna, reklamná • mediálne texty::komentár • určovací sklad, vetné členy (prísudok, podmet, predmet, prívlastok, príslovkové určenie), • obohacovanie slovnej zásoby: preberanie, tvorenie, ustálené slovné spojenia, prenášanie významu, skratky • zámená: ukazovacie, opytovacie • rečnícke prejavy: prednáška, referát, 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikačný zámer textu, obsahová súdržnosť textu – slohové postupy (informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový), formálna súdržnosť textu – nadväzovacie prostriedky (opakovanie, rovnaký tvar slovesa, synonymá, antonymá, častice, slovtvorne súvisiace slová, asociácie) • odborné texty: dokumentárny film, poster, prezentácia, populárno-náučný program • mediálne texty: blog/vlog, podcast

			<p>(odvodzovanie, skladanie) slovo tvorné prostriedky (predpony, prípony, slovo tvorný základ)</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovné druhy: ohybné (podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá) • významové skupiny slovných druhov: podstatné mená – konkrétne, abstraktné, • prídavné mená – akostné, vzťahové • číslovky – základné, radové • gramatické kategórie: rod, číslo, pád, vzor • vzory podstatných mien: chlap, hrdina, dub, stroj, žena, ulica, dlaň, kosť, mesto, srdce, vysvedčenie dievča • slovesá: osoba, číslo, čas • prídavné mená: rod, číslo, pád, • vzory: pekný, cudzí 	<ul style="list-style-type: none"> • príslovky – miesta, času, spôsobu, príčiny; • číslovky – násobné • zámená – osobné, privlastňovacie • slovesá: spôsob, • prídavné mená- vzory: páví, matkin, otcov 		<ul style="list-style-type: none"> • administratívne texty: úradný oznam, vyhláška, formulár, účet, faktúra • reklamný text a jeho propagačná a presvedčiacia funkcia • jednoduché súvetie, zložené súvetie (spojky, čiarka) • rečnícke prejavy: moderovanie, príhovor • mediálne texty: spravodajská reportáž, spravodajský rozhovor,
--	--	--	---	--	--	---

Obsahový štandard a výkonový štandard	KOMPONENT: Zážitková recepcia	VÝKONOVÝ ŠTANDARD Žiak vie/dokáže:	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
		<ul style="list-style-type: none"> • zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania • vyjadriť svoje emócie na prečítaný text • nájsť a interpretovať posolstvo v prečítanom texte • zdieľať svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne. • prežívať sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch • recitovať so snahou o výrazný prednes a vyjadrenie individuálneho zážitku veku primerané umelecké texty • s pomocou nájsť veku primeraný umelecký text • predniesť text bez pomoci pamäti/ IP/ • použiť správne prozodické vlastnosti reči v prednese • zdieľať svoj zážitok z čítania a počúvania textu, z návštevy divadelného a filmového predstavenia a z rozhlasového vysielania ústnou a písomnou formou 	<ul style="list-style-type: none"> • recitovať so snahou o výrazný prednes a vyjadrenie individuálneho zážitku veku primerané umelecké texty , • samostatne vybrať veku primeraný text • využiť výrazne prozodické vlastnosti reči v prednese • zaujať postoj k recitovanému textu • zdieľať svoj zážitok z čítania a počúvania textu, z návštevy divadelného a filmového predstavenia a z rozhlasového vysielania ústnou a písomnou formou • vyjadriť svoje emócie • identifikovať a vyrozprávať svoje emocionálne vyjadrenie z počutého alebo videneho • samostatne si vybrať knihy na čítanie, zdôvodniť svoj výber a odporučiť knihy s odôvodnením • vyhľadať recenzie na knihy • vyhľadať veku primeranú knihu • vybrať si knihu s rozlíšením žánru a témy • sformulovať a vyjadriť svoj názor na prečítané dielo • určiť na základe štruktúry textu jeho žánr, zameranie 	<ul style="list-style-type: none"> • cieľavedome, samostatne a kriticky čítať a počúvať primerane náročné literárne texty rôznych žánrov na vlastné účely • orientovať sa v knižnom katalógu • cielene vyberať texty pre svoje potreby • kriticky vyhodnotiť autorov zámer a zaujať stanovisko k prečítanému textu • rozpoznať autorov zámer • vyjadriť v súvislosti prehovore svoje pocity z vyjadrenia autorovho zámeru • diskutovať o texte a prečítaný text využiť ako podporu pre svoju argumentáciu • viesť skupinový dialóg o prečítanom texte • určiť na základe štruktúry textu jeho žánr, zameranie a účel, porovnať a zhodnotiť stavebné prvky jednotlivých žánrov umeleckej literatúry • analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie. • čítať knihy slovenských a svetových autorov, poznávať literárne texty rôznych etník žijúcich na Slovensku (dostupných v preklade do slovenčiny), s oporou o poznanie základných historických súvislostí • zdôvodniť výber zvolenej knihy na čítanie • sformulovať čitateľské preferencie. 	<ul style="list-style-type: none"> • určiť na základe štruktúry textu jeho žánr, zameranie a účel, porovnať a zhodnotiť stavebné prvky jednotlivých žánrov umeleckej literatúry • rešpektovať autorstvo • rozpoznať znaky braku a gýčovej literatúry • poznať skutočnú hodnotu literárneho diela i v historických súvislostiach • čítať knihy slovenských a svetových autorov, poznávať literárne texty rôznych etník žijúcich na Slovensku (dostupných v preklade do slovenčiny), s oporou o poznanie základných historických súvislostí • diskutovať v historických súvislostiach o prečítanom diele • analyzovať a hodnotiť rôzne formy spracovania literárnych diel a námetov (filmová, rozhlasová, divadelná) • kriticky vyhodnotiť autorov zámer • diskutovať o literárnych dielach 	

		<ul style="list-style-type: none"> • prežívať sprostredkovaný umelecký zážitok cez filmové, rozhlasové, divadelné a iné spracovanie literárnych diel • zaznamenať svoje pocity a dojmy z čítania do čitateľského portfólia • určiť na základe štruktúry textu jeho žáner, zameranie a účel, porovnať a zhodnotiť stavebné prvky jednotlivých žánrov umeleckej literatúry • poznať znaky jednotlivých žánrov • identifikovať autorský zámer textu • formovať empatiu, súcit, hodnoty, postoje a medzikultúrne porozumenie na základe čítaného a počúvaného textu. • vytvoriť vlastné texty na základe poznania a zážitku z literárneho textu • aplikovať znaky komiksu do vlastnej tvorby • vytvoriť tematicky zadaný vlastný text 	<p>a účel, porovnať a zhodnotiť stavebné prvky jednotlivých žánrov umeleckej literatúry</p> <ul style="list-style-type: none"> • zatriediť texty na základe vonkajšej kompozície • prerozprávať obsah čítaného a počúvaného textu s viacerými dejovými líniami. • dokázať pracovať s textom z dobrodružnej literatúry a poviedky • vytvoriť vlastné texty na základe poznania a zážitku z literárneho textu • vyjadriť v lyrickom žánri svoje pocity, myšlienky • usporiadať text do vhodnej formy • použiť vhodné obrazné umelecké prostriedky 	<ul style="list-style-type: none"> • analyzovať a hodnotiť rôzne formy spracovania literárnych diel a námetov (filmová, rozhlasová, divadelná) • orientovať sa v zdrojoch na čítanie. • rozširovať čitateľské teritórium o elektronické zdroje • využívať fyzické, elektronické knižnice a databázy. • vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania • vytvoriť vlastné texty na základe poznania a zážitku z literárneho textu • vytvoriť súvislý text s použitím priamych a nepriamych pomenovaní • pretransformovať žánrovo text 	<ul style="list-style-type: none"> • podložiť svoj názor vhodnými argumentmi • vytvoriť vlastné texty na základe poznania a zážitku z literárneho textu • dotvárať a inovatívne prepracovať texty • vyhodnotiť úroveň svojho textu
	OBSA-HOVÝ ŠTANDARD	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Čítanie s porozumením	<ul style="list-style-type: none"> • stručné prerozprávanie príbehu na základe zápletky a/alebo deja, porovnávanie textov, • vyvodenie pointy počutého/prečítaného literárneho textu 	<ul style="list-style-type: none"> • samostatné prerozprávanie obsahu čítaného alebo počúvaného textu, reprodukovanie deja s viacerými dejovými líniami • zmena času a miesta udalostí pri prerozprávaní, 	<ul style="list-style-type: none"> • prerozprávanie príbehu z rôznych uhlov pohľadu • obkročný a prerývaný rým • voľný verš, básnická otázka, • metafora, 	<ul style="list-style-type: none"> • prerozprávanie príbehu: používanie citátov

		<ul style="list-style-type: none"> • ja- a on-rozprávanie • striedavý a združený rým • monológ, dejstvo) • diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej interpretácie textu, • domýšľanie a tvorba variantu pokračovania textu • predvídanie z počutého a prečítaného textu • formulovanie odpovedí na otázky k textu a pokusy o tvorbu rôznych druhov otázok k textu – faktografické, induktívne, deduktívne, analytické a hodnotiace otázky 	<ul style="list-style-type: none"> • identifikácia a opis stavebných prvkov textu na základe poznania žánru a čitateľských skúseností: vnútorná kompozícia literárneho diela, • pásmo postáv a pásmo rozprávača • hodnotenie umeleckých jazykových prostriedkov a ich pôsobenia na čitateľa • dedukcia významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu, vysvetľovanie pomocou ďalších zdrojov (iné texty, slovníky) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišovanie priameho a obrazného pomenovania v texte prózy a poézie vo viazanom aj voľnom verši 	
	Čítanie pre zážitok	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznanie a pomenovanie pôsobenia textu na vlastné prežívanie – vlastná estetická skúsenosť z recepcie textu , • čítanie pre potešenie, pocit oddychu a zážitok, čítanie kníh podľa vlastného výberu a diskusia o prečítaných knihách , • prednes textu so snahou o estetickú intonáciu a citové prežívanie v rámci svojich schopností, • formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného alebo počúvaného textu, • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; 	<ul style="list-style-type: none"> • opísanie, ako text (jeho prvok) môže pôsobiť na iných, aké reakcie môže vyvolať • vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, postojov, myšlienok a zážitkov z literárneho, dramatického, filmového a rozhlasového spracovania témy a z ilustrácií verbálnym aj neverbálnym spôsobom , • spoznávanie vybraných tém, ktoré sú v rôznych podobách spracované v dielach slovenských a svetových autorov a autoriek 	<ul style="list-style-type: none"> • analyzovanie motívov a príčin konania hrdinov a hrdiniek, porovnávanie názorov a pocitov hrdinov a hrdiniek so svojimi pocitmi, zážitkami a skúsenosťami, • poznávanie základných literárnych útvarov z kultúrnych prostredí rôznych etník žijúcich na Slovensku a zo slovesnej tvorby Slovákov v zahraničí 	<ul style="list-style-type: none"> • debatovanie o hodnotách a kvalitách kníh s využitím argumentácie (brak a gýč v literatúre) • sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách, časopisoch • poznávanie autorského štýlu, rešpektovanie autorstva a vysvetľovanie kontextu vzniku literárnych diel (pseudonym, autorské právo a copyright)

	návšteva divadelného a filmového predstavenia			
Samostatný/se bavedomý čitateľ	<ul style="list-style-type: none"> • pravidelné vyhotovovanie tvorivých záznamov o knihách, svojom čitateľstve a jeho pokrokoch: tvorba myšlienkových máp, reflexia a záznam posolstiev z textov, dojmov z čítania, z divadelného a filmového predstavenia (pokročilé čitateľské portfólio) 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie a počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií (tém, žánrov, autorov), • budovanie čitateľských rituálov, trvalých čitateľských návykov a identity čitateľa, 	<ul style="list-style-type: none"> • zámerné a cieľavedomé plánovanie a formovanie vlastného čítania a čitateľského vkusu • samostatné a cielené používanie knižnice, orientácia v knižných katalógoch, využívanie fyzických a elektronických knižníc a databáz • rozširovanie čitateľského teritória • (<i>e-knihy, časopisy, internet, audioknihy</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • komunikovanie významov a zážitku z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia
Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	<ul style="list-style-type: none"> • budovanie schopnosti vedome pracovať s textom ako so zmysluplným zdrojom poznatkov a zážitku, • pomenovanie toho, čomu neporozumeli, kladenie otázok a namietanie, • vytvorenie alebo prispôbenie si podmienok, v ktorých sa žiakom bude príjemne čítať a budú sa vedieť sústrediť na čítanie 	<ul style="list-style-type: none"> • spájanie textu a jeho obsahu s vlastnými skúsenosťami, predstavami a s nadobudnutými poznatkami, prepájanie tém s reálnym životom, • identifikovanie vlastných silných stránok v čítaní a oblasti na zlepšenie 	<ul style="list-style-type: none"> • uvedomenie si možností regulačných procesov, výber stratégie a riešenie úloh na rozvoj porozumenia, • plánovanie procesu recepcie umeleckého diela (pri čítaní a počúvaní literárnych textov, v rámci návštevy divadelného a filmového predstavenia atď.) a plánovanie recepčných aktivít 	<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotenie a reflexia vlastného čítania, porozumenia textu a poznania jeho štruktúr
Tematické okruhy a textová realizácia	<ul style="list-style-type: none"> • populárnu pieseň, • satiru, • próza: dobrodružná 	<ul style="list-style-type: none"> • báseň vo voľnom verši • voľný verš, • básnická otázka, • metafora, 	<ul style="list-style-type: none"> • próza dievčenská, • denník, • cestopis 	<ul style="list-style-type: none"> • próza historická, • sci-fi, • horor, • komédiu, • tragédiu, • činohru, • muzikál, • literatúru faktu
	<ul style="list-style-type: none"> • dôstojnosť, osobné záujmy – potreby a záujmy iných, písané – nepísané zákony, odvaha, sloboda, zodpovednosť, hodnoty, nenávisť, ľudské a spoločenské dilemy, hrdinstvo, mier, obeta, láska, občianska spolupatričnosť, angažovanosť a spolunažívanie, diskriminácia a ľudské práva, zlyhanie jednotlivca/spoločnosti, šťastie, silné a slabé stránky osobnosti, priateľstvo, zamilovanosť a prvá láska, spoločné hodnoty, spoločné konanie a osamelosť, strachy a obavy, problémy v škole, tolerancia, dovolené a zakázané, rozmanitosť a podobnosť kultúr, národná kultúra a kultúrne dedičstvo, slovné hry, krása, realita a fantázia, globálne problémy pri ochrane životného prostredia, úcta k živej a neživej prírode, minulosť, prítomnosť a budúcnosť, historická pamäť, jedinečnosť nárečí a rodného kraja 			

		<p>Termíny, ktoré si má žiak osvojiť</p>	<ul style="list-style-type: none"> • upevňujú sa termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu • striedavý a združený rým, • humor, • satira, • dialóg, monológ, dejstvo • legenda, • balada, • báj, • komiks, • manga, • populárna pieseň 	<ul style="list-style-type: none"> • vnútorná kompozícia literárneho diela – úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie; • ja- a on-rozprávanie, • pásmo postáv a pásmo rozprávača, • próza – detektívna • poviedka 	<ul style="list-style-type: none"> • obkročný a prerývaný rým, • novela, • román (detektívny, biografický, dievčenský, dobrodružný, román vo forme denníka), • biografia, • e-kniha, audiokniha, knižný katalóg, elektronická knižnica, databáza 	<ul style="list-style-type: none"> • historický román • reportážna literatúra
--	--	---	---	---	---	---

10.3.1.2 Komunikácia

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Predmet	Komunikácia
Škola (názov, adresa)	Základná škola, Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelanie
Cyklus	3. cyklus
Ročník	6.
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne
Forma štúdia	Denná
Vyučovaci jazyk	Slovenský

Charakteristika predmetu:

V súlade s víziou školy, rešpektovať potenciál každého žiaka a dbať na jeho individuálne potreby, je dôležité, aby sme pre žiakov žijúcich v dvojjazyčnom prostredí poskytli možnosť a príležitosť na poznávanie a prežívanie sveta prostredníctvom štátneho jazyka a na funkčné využitie komunikačných zručností v rôznych prostrediach a situáciách. Ciele a obsah predmetu sú zamerané tak, aby žiaci získavali zmysluplné poznatky a spôsobilosti, ktoré prakticky využijú v živote, a to: vedieť čítať a písať s porozumením, vyjadriť sa, komunikovať v rôznych situáciách, poznať a rešpektovať kultúru a jazyk iných národností, pracovať s rôznymi druhmi textov a s informáciami z rozličných médií. Vyučovaci predmet sa delí na dva komponenty: komunikačná interakcia a hovorená produkcia. Zámerom rozvíjania komunikačnej interakcie je uplatňovanie zásad kooperácie a zdvorilosti v rôznych komunikačných situáciách. Osobitne dôležité je uplatňovanie sociokultúrnych zvyklostí a postupné rozvíjanie argumentačných zručností žiaka. Komponent hovorená produkcia zahŕňa rozvíjanie schopnosti žiaka tvoriť rôzne žánre hovoreného textu a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery. Dôležité je aj aktívne počúvanie hovoreného prejavu a jeho porozumenie.

Ciele vzdelávania:

1. Aktívne a s rešpektom vstupovať do hovorenej komunikácie

2. Primerane a vecne reagovať v rôznych komunikačných situáciách
3. Rozvíjať a obohacovať slovnú zásobu v štylisticky rôznorodých komunikačných situáciách
4. Vytvoriť a prezentovať hovorený, písomný prejav v rôznorodých bežných životných situáciách
5. Rešpektovať názor komunikačného subjektu, viesť zdvorilý dialóg
6. Ohľaduplne argumentovať a vyjadrovať v hovorenej komunikácii svoj názor, postoj k téme
7. Aplikovať zásady asertívnej komunikácie v simulovaných spoločenských situáciách
8. Pomôcť žiakom z viacjazyčného prostredia plynulo sa adaptovať a prekonávať jazykové bariéry

Vzdelávacie štandardy

<i>Učebné osnovy pre 3.cyklus - 6. ročník</i> <i>Komunikácia</i>			
Obsahový štandard a výkonový štandard	KOMPONENT		6.ročník
	Komunikačná interakcia	<i>Žiak vie/dokáže:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • komunikovať s rešpektom, • iniciovať a viesť komunikáciu v skupine rovesníkov, • vyjadriť názor na bežné alebo aktuálne témy, zdôvodniť ho, prípadne pozmeniť, • rešpektovať názor komunikačného partnera , • vyjadriť súhlas, pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom, • využiť na komunikáciu situačne vhodný komunikačný kanál, • vecne a aktívne rozvíjať dialóg, kriticky a s rešpektom reagovať na repliky komunikačného partnera, • uplatňovať pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti a rešpektu voči inakosti, • vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy a podporiť ho rôznymi druhmi argumentov.
		OBSAHOVÝ ŠTANDARD	6.ročník
		<i>Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť</i>	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik interakcie v rôznych simulovaných a reálnych komunikačných situáciách
		<i>Dialogická komunikácia a kooperácia</i>	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik kooperácie v priamom alebo v sprostredkovanom dialógu: komunikovať primerané množstvo informácií, hovoriť pravdivo, k veci, jasne a zrozumiteľne • zásady zdvorilosti (takt, veľkorysosť, uspokojenie, súhlas, skromnosť, sympatia) a ich uplatňovanie v komunikácii
		<i>Korešpondencia</i>	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik písania základných žánrov korešpondencie: list, jednoduchý e-mail • používanie veľkých písmen na vyjadrenie úcty.
		<i>Komunikačné prostriedky a pravidlá</i>	<ul style="list-style-type: none"> • nadväzovanie replík v dialógu, používanie vhodných nadväzovacích prostriedkov (oslovenia, pripájacie častice, zámenné a iné synonymá), • uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách (v nadväznosti na 2. cyklus, pravidlo o rytmickom krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín)
		<i>Termíny, ktoré si má žiak osvojiť</i>	<ul style="list-style-type: none"> • dialóg, diskusia, kooperácia a zdvorilosť v komunikácii • zvukové prostriedky (melódia, tempo, prestávka, sila hlasu, dôraz), pohybové prostriedky (mimika, gestá, pohyb a postavenie tela) a mimojazykové prostriedky (situácia, farba, empatia a pod.). materinský jazyk, druhý jazyk • dialóg: nadviazanie kontaktu, ukončenie kontaktu, striedanie v dialógu, pravidlá dialógu • názor, zdôvodnenie názoru, fakt, domnienka

KOMPONENT		6. ročník
Hovorená produkcia	<i>Žiak vie/dokáže:</i>	<ul style="list-style-type: none"> • vyjadriť názor na bežné alebo aktuálne témy a zdôvodniť ho, • vyrozprávať príbeh so zápletkou a jej riešením, • aktívne a s rešpektom počúvať hovorený prejav iných, klásť otázky k obsahu a k jazyku prejavu, • uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky, • vytvoriť obsahovo a formálne súdržný hovorený text s rôznym komunikačným zámerom, • rozlíšiť žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu .
	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	6. ročník
	<i>Príprava a prednes hovoreného prejavu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • používanie jednoduchých argumentov na podporu názoru, rozlišovanie medzi faktami a domnienkami • výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie pohybových prostriedkov • vhodné stratégie prípravy a úpravy textu (obsahové, kompozičné, jazykové a vizuálne) • využívanie knižných a elektronických jazykových slovníkov • nácvik kultivovaného prednesu hovoreného prejavu • prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy alebo školy
	<i>Reflexia hovoreného prejavu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • formulovanie argumentov pri vyjadrovaní stanoviska k vlastnému alebo inému hovorenému prejavu
	<i>Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • rozprávanie prežitej skúsenosti, objasňovanie udalosti, plánovanie udalosti, reálny alebo vymyslený príbeh so zápletkou a jej riešením • vyjadrenie názoru na bežnú alebo aktuálnu tému, jeho zdôvodnenie, prípadne pozmenenie názoru na základe argumentov spolužiakov • nácvik jednoduchého rečníckeho prejavu s informačnou funkciou: pozvanie na školské/zaujímavé podujatie, sprevádzanie návštevy po škole, obci
	<i>Komunikačné prostriedky a pravidlá</i>	<ul style="list-style-type: none"> • uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách (v nadväznosti na 2. cyklus, pravidlo o rytmickej krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín) • primeraná modulácia hlasu a situačne vhodné používanie pohybových a mimojazykových prostriedkov • používanie vhodnej slovnej zásoby podľa témy a komunikačného zámeru textu (oslovenia, emocionálne slová a frazémy, primerané odborné a abstraktné slová) • porovnávanie a odlišovanie spisovných a slangových slov (s oporou o jazykové slovníky) • porovnávanie a odlišovanie spisovných a nespisovných tvarov, podľa ich používania v regióne

10.3.1.3 Anglický jazyk

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Anglický jazyk
Škola (názov, adresa)	Základná škola, Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 132 hodín ročne - 4 hod týždenne 7. ročník 132 hodín ročne - 4 hod týždenne 8. ročník 99 hodín ročne - 3 hod týždenne 9. ročník 132 hodín ročne - 4 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika vzdelávacieho predmetu/vzdelávacej oblasti:

Anglický jazyk sa vyučuje ako prvý cudzí jazyk od prvého ročníka, v 1. a 2. ročníku v rámci predmetu Hravá angličtina, od 3. ročníka v predmete Anglický jazyk. Hlavným cieľom 3. cyklu je dosiahnuť komunikačnú úroveň A2 v prvom cudzom jazyku. Na konci tretieho cyklu sa žiak dokáže prostredníctvom jednoduchého jazyka porozprávať s inými ľuďmi o bežných témach zo svojho reálneho života. Dokáže porozumieť primerane náročnému počúvanému alebo čítanému textu a napísať jednoduché súvislé texty, pričom uplatňuje kritické myslenie pri práci s informáciami. Prirodzene sa zapája do komunikačných situácií, v ktorých využíva vhodné stratégie, jednoducho vyjadruje vlastné myšlienky a názory na rôzne témy. Je schopný identifikovať odlišnosti a prieniky medzi vlastnou kultúrou a kultúrami iných národností a krajín. Uvedomuje si význam učenia sa cudzích jazykov pre praktický život a je schopný reflektovať proces vlastného učenia sa.

Ciele vzdelávacej podoblasti:

1. Primerane používať cudzí jazyk na dosiahnutie komunikačného zámeru.
2. Porozumieť jednoduchému hovorenému a písanému textu.
3. Jednoducho komunikovať v ústnej a písomnej forme.

4. Jednoducho sprostredkovať informácie iným ľuďom.
5. Využívať cudzí jazyk ako prostriedok na získavanie poznatkov a informácií.
6. Byť motivovaný a mať pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.
7. Využívať vhodné stratégie učenia sa cudzieho jazyka.
8. Byť otvorený k jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.

Ciele vzdelávania v 3. cykle:

1. Porozumieť vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasti, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú.
2. Zachytiť hlavnú myšlienku a konkrétne informácie z vypočutého textu.
3. Čítať s porozumením primerané súvislé texty.
4. Vyhľadávať nové informácie, analyzovať a kriticky hodnotiť získané informácie.
5. Iniciovat' a zapojiť sa do základnej sociálnej interakcie v ústnej a písomnej forme.
6. Komunikovať v situáciách vzťahujúcich sa na oblasti, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú v ústnej a písomnej forme.
7. Vyjadriť svoje myšlienky, názory a postoje na primeranej úrovni v ústnej a písomnej forme.
8. Napísať jednoduchý opis osoby, predmetu, činnosti alebo udalosti.
9. Byť motivovaný k učeniu sa cudzích jazykov.
10. Vnímať a rešpektovať jedinečnosť iných kultúr a jazykov.

Cudzojazyčná výučba je usmerňovaná tak, aby žiaci dokázali úspešne komunikovať v cieľovom jazyku a realizovať svoj komunikačný zámer v každodenných situáciách. Na uskutočnenie tohto zámeru sa žiaci zapájajú do komunikačných jazykových činností (receptia, produkcia, interakcia) a využívajú vhodné stratégie, aby ich komunikácia bola primeraná danej situácii a stanovenej úrovni ovládania cudzieho jazyka. Vzdelávacia oblasť – cudzie jazyky, v súlade s ostatnými predmetmi vo vzdelávacej oblasti JaK, obsahuje tri základné zložky: recepciu, produkciu a interakciu. Tieto sú navzájom úzko prepojené a vytvárajú jeden komponent pod názvom Komunikačné jazykové zručnosti.

Receptia zahŕňa porozumenie rôznych druhov počúvaného a čítaného textu, t.j. získanie, spracovanie a vyhodnotenie informácií. Rozvíja schopnosť žiaka počúvať a čítať text a porozumieť mu. Produkcia zahŕňa tvorbu rôznych druhov hovoreného alebo písaného textu. Rozvíja schopnosť žiaka tvoriť text a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery.

Interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu v ústnej alebo písomnej forme. Zámerom rozvíjania interakcie je efektívna komunikácia myšlienok, emócií, potrieb a názorov, kladenie otázok a aktívne počúvanie (čítanie), Rozvíja schopnosť žiaka primerane vstupovať do komunikácie a rešpektovať pritom komunikačného partnera. Osobitne dôležité v cudzojazyčnej komunikácii je aj rešpektovanie sociokultúrnych zvyklostí.

Pragmatická, jazyková a sociolingválna zložka komunikácie tvoria komunikačnú kompetenciu tak, ako je definovaná v Spoločnom európskom referenčnom rámci. Tieto zložky sú neoddeliteľné a vzájomne prepojené pri používaní akéhokoľvek jazyka. Významnou mierou sa podieľajú na obsahu cudzojazyčného vzdelávania, a preto vytvárajú základ obsahového štandardu. Pragmatická zložka zahŕňa komunikačné funkcie jazyka, pričom na každej úrovni (pred-A1, A1, A2) je možné vyjadriť rovnakú funkciu jazyka inak (pomocou iných jazykových prostriedkov). Funkcie jazyka je možné voľne kombinovať a prispôbiť komunikačnej situácii alebo téme. Jazyková zložka zahŕňa jazykové prostriedky (slovná zásoba, výslovnosť a gramatické javy). Sociolingválna zložka obsahuje stratégie, ktoré žiakovi umožňujú osvojovať si vhodné komunikačné nástroje. Súčasťou sociolingválnej zložky je aj rozvoj interkultúrneho povedomia, ktoré umožňuje vnímanie odlišnosti medzi vlastnou kultúrou a kultúrou celého jazyka.

Učebné osnovy pre 3.vzdelávací cyklus						
Anglický jazyk- prvý cudzí jazyk						
Žiak vie/dokáže:						
Výkonový štandard	RECEPCIA Počúvanie/čítanie s porozumením	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	
		Počúvanie s porozumením				
			V hlavných rysoch sledovať a porozumieť jednoduchým rozhovorom, ktoré sa uskutočňujú pomaly a zreteľne. Pochopiť hlavnú myšlienku jednoduchých správ a oznámení. Porozumieť usmerneniam a pokynom k bežným úlohám.	Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a starostlivo artikulovaná(napr. jednoduchý opis osoby, priestoru, zvieratá). Sledovať s porozumením jednoduchú prezentáciu na známu tému, ak je doplnená vizuálnymi podnetmi a konkrétnymi príkladmi. Porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore a postupovať podľa jednoduchých pokynov, ktoré mu boli adresované pomaly.	Porozumieť krátkym textom na témy osobného záujmu v jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Zachytiť a porozumieť číselným a časovým údajom v jednoduchom texte.	Porozumieť dôležitým bodom príbehu a sledovať jeho dej, pokiaľ je príbeh rozprávaný pomaly a zreteľne.
	RECEPCIA Počúvanie/čítanie s porozumením	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	
		Čítanie s porozumením				
			Porozumieť jednoduchým textom, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu. Porozumieť krátkym osobným listom a e-mailom.	Porozumieť krátkym jednoduchým textovým správam a e-mailom. Postupovať podľa jednoduchého návodu doplneného obrázkami. Porozumieť krátkym príbehom, ktoré sú napísané jednoduchým jazykom. Vyhľadať v texte čísla, dátumy, názvy, vlastné mená a pod. a využiť ich na identifikáciu témy textu.	Identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. Porozumieť krátkym textom na témy osobného záujmu v jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Nájsť konkrétne, predvídateľné informácie a pochopiť súvislosti medzi nimi v jednoduchých textoch.	Vyhľadať významne známych slova slovných spojení pomocou slovníka/digitálneho prekladača, hoci nemusí vždy zvoliť správny význam. Porozumieť textom, ktoré opisujú ľudí, miesta, bežný život a kultúru a pod. za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk.

Výkonový štandard	PRODUKCIA Ústny prejav Písomný prejav	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
		Ústny prejav			
		<p>Reprodukovat' hlásky a prízvuk v slovách a jednoduchých slovných spojeniach.</p> <p>Zrozumiteľne vyslovovať slová a vety a používať správnu intonáciu.</p> <p>Porozprávať o svojich záľubách a aktivitách. Jednoducho opísať ľudí, miesta a predmety.</p>	<p>Opísať svoju rodinu a životné podmienky.</p> <p>Stručne opísať svoje plány.</p> <p>Pomocou základných výrazov dať pokyny, ako sa dostať z miesta X do miesta Y.</p>	<p>Pomenovať predmet a opísať jeho vlastnosti, poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. čo má a nemá rád, o rodine, škole) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>Vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom.</p> <p>Opísať seba, čo robí a kde žije, opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť.</p>	<p>Používať rôzne typy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie) a komunikovať o sebe a iných ľuďoch, o ich činnostiach, miestach, veciach zo svojho prostredia.</p> <p>Predniesť krátku, vopred pripravenú, jednoduchú prezentáciu na známu tému.</p> <p>Používať prirodzenú gestikuláciu podporujúcu jeho vyjadrovanie.</p>
Písomný prejav					
		<p>Správne používať základné interpunkčné znamienka (bodky, otázniky). znamienka(b)</p>	<p>Uplatňovať správny pravopis pri tvorbe textu.</p> <p>Napísať jednoduchý príbeh (napr. o vlastných/ vymyslených zážitkoch alebo živote v budúcnosti).</p>	<p>Opísať svoje aktivity, ľudí a miesta z oblasti svojho záujmu.</p> <p>Pomocou jednoduchých slovných spojení opísať osoby, predmety a aktivity, ktoré sú mu blízke.</p>	<p>Napísať súvislý text a tvoriť súvetia spojkami, ako napr., „a“, „ale“, „pretože“.</p> <p>Napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a veciach osobného významu.</p> <p>Jednoduchými vetami vyjadriť svoje postoje a názory na témy osobného záujmu (napr. životný štýl, šport, móda).</p>

Výkonový štandard	INTERAKCIA Ústna a písomná interakcia	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
		Ústna interakcia			
		Identifikovať a sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho bežného textu.	<p>Vymieňať si názory o tom, čo sa komu páči alebo nepáči, čo má alebo nemá kto rád, pričom používa jednoduchý jazyk.</p> <p>Dať jednoduchým spôsobom najavo, že nerozumie a požiadať ľudí, aby zopakovali, čo hovoria alebo aby hovorili pomalšie.</p> <p>Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú čísla, údaje o čase, mieste a pod.</p>	<p>Komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré si vyžadujú priamu výmenu informácií (napr. poskytnúť a požiadať o informácie o smere cesty, kúpiť si lístky do kina, urobiť jednoduché nákupy alebo objednať si jedlo v reštaurácii).</p> <p>Viesť jednoduchý telefonický rozhovor(napr. dohodnúť si stretnutie s kamarátom).</p> <p>Verbálne a neverbálne vyjadriť, že sleduje, čo sa hovorí.</p>	<p>Jednoduchým jazykom sa porozprávať s rovesníkmi, učiteľmi alebo inými ľuďmi o bežných témach a praktických otázkach.</p> <p>Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho v rozhovore.</p> <p>Vhodným spôsobom reagovať v bežných komunikačných situáciách(napr. nadviazať základný spoločenský kontakt, ospravedlniť sa, poďakovať).</p> <p>Spolupracovať na jednoduchých praktických úlohách(napr. niečo navrhnúť; opýtať sa, čo si o tom myslia iní).</p>

Výkonový štandard	INTERAKCIA Ústna a písomná interakcia	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
		Písomná interakcia			
			<p>Jednoducho reagovať na krátke správy alebo oznámenia(napr. blahoželať k narodeninám, odpovedať na pozvanie, vyjadriť súhlas/nesúhlas s dohodnutým stretnutím).</p> <p>Napísať jednoduchú textovú správu/e-mail, v ktorej poskytne informáciu alebo sa niečo spýta, pri písaní môže</p>	<p>Reagovať na správu alebo online príspevok, pričom používa jednoduché slová a krátke vety.</p>	<p>Zostaviť jednoduché osobné listy, e-maily a napísať jednoduchú textovú správu/e-mail, textové správy (napr. odpovedať na pozvanie, potvrdiť a zmeniť dohodnuté stretnutie).</p> <p>Stručne komentovať online</p>

		použiť slovník alebo on-line prekladač.		príspevky iných (napr. fotografie, videá), pričom používa jednoduchý jazyk.
--	--	---	--	---

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Funkcie jazyka	Nadviazať kontakt pri stretnutí: upútať pozornosť, pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa.			
		<i>Excuse me. Is that you, Kate? Ms Kováčová/Mr Kováč (oslovenie učiteľky/a).. Good afternoon, Mrs. Smith. How are you? (I am) fine, thanks. I'm Kate and this is Barbara. Barbara, this is Lucy. Nice to meet you, (too). Come in, John. Welcome! Bye-bye! See you soon. Have a nice weekend!</i>			
		Požadovať a poskytnúť informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu/žiadať potvrdenie informácie, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie informácie, upozorniť na niečo, identifikovať niekoho/niečo			
		<i>Could anyone tell me..? Whose phone is this? Ask Jenny. I think it is hers. You sit next to John, don't you? Yes, I sit next to him. We went there in June – I mean July. Sorry, I don't understand. Give me an example, please. Be careful! This is my grandmother. C is the correct answer.</i>	<i>What are you trying to say?</i>	<i>If you don't turn it down, you will hurt your ears.</i>	
		Opísať osobu/predmet/miesto/činnosť s použitím detailov			
<i>Mary is as smart as Albert Einstein. My best friend Jane is cheerful and a very positive person. A mobile phone is a device that we use to communicate with other people. In the summer, I visited the Island of Seal with my parents. There are many beautiful beaches where the water is</i>	<i>Watching films in the cinema is always so much fun/better than watching at home. You can eat popcorn while you are watching the film.</i>				

		<i>clear and dark blue most months of the year</i>			
--	--	--	--	--	--

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Funkcie jazyka	Vyjadriť názor: zistiť a vyjadriť názor/presvedčenie/stupne istoty, vybrať si z ponúkaných možností a zdôvodniť výber			
		<i>What do you think? Do you think that..? In my opinion. Yes, I agree with you.</i>	<i>Experts believe we will lose many languages this century.</i>		
		<i>Exactly! Yes, but. I am sure you can do it. 'll download Zet. Itis a great app because it's free and very easy to use.</i>	<i>Perhaps, you are right. It might be difficult.</i>		
		Vyjadriť schopnosť: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť vykonať nejakú činnosť			
		<i>Do you know?..? I have no idea? What does this word mean? I don't know? Let's look it up in the dictionary? Could you swim when you were five ?</i>			
		Vyjadriť a zistiť želania a pocity: vyjadriť radosť/smútok/lútosť/fyzickú bolesť, utešiť/ podporiť/dodať odvalu, vyjadriť želanie/nádej/sklamanie, vyjadriť strach/znepokojenie, vyjadriť spokojnosť/nespokojnosť, zistiť pocity iných			
<i>How happy I am! She was sad because her friend forgot to say goodbye before he left? I'm so sorry to hear that? Poor, you! He is sorry (that) he can't come? I'm sorry but I can't come? This is amazing! You've done a great job? You look sad! Are you ok? What's wrong?</i>	<i>Ouch! It hurts badly? I have a sore throat? Come on! You'll be fine? I will help you? Don't worry – you can do it? I get angry when people ignore me? I would like to go to Italy? I am afraid of the dare?</i>				

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Funkcie jazyka	Predstaviť záľuby a preferencie: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči, vyjadriť, čo uprednostňujem a zdôvodniť to, zistiť a vyjadriť, čo niekto uprednostňuje			
		<i>What does she like? She likes reading fantasy stories? When we travel abroad we usually book our accommodation online? We love meeting new people and talking to them?</i>	<i>When we travel abroad we usually book our accommodation online? We love meeting new people and talking to them?</i> <i>It's the best film I have ever seen? The actress who played the queen was excellent?</i> <i>I don't like cities? I prefer living in the country? I prefer basketball to tennis?</i>	<i>Basketball is a team sport so I can play it with my friend? It's fun? Do you prefer to do sports alone, or in a team?</i>	
		Zaujať postoj: dať pokyn/príkaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas, sľúbiť, ospravedlniť sa			
		<i>Open the window, please. Sit down! You have to wear a special hat when you go horse riding. Stop! You mustn't drink that! Can I borrow your pen?</i>	<i>May I? Nope, sorry! Yeah, I promise. Believe me – I will come on time. Sorry. It was all my fault. I am really sorry. It was an accident.</i>	<i>Pets not allowed!</i>	
		Vyjadriť návrh a reagovať naň: navrhnúť niekomu niečo, odpovedať na návrh, požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, poradiť, podakovať sa, ponúknuť pomoc			
		<i>Why don't we go shopping? Let's watch the game together. Sure! Let's go. I'd love to go but I don't have time. Can you give me some advice about..? No problem! How about..? Thanks. You're welcome.</i>		<i>If you are always tired, you should get more sleep. I think you should/must.. Thanks for telling me! May I help you? What can I do for her? Let me know if she needs help.</i>	

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Funkcie jazyka	Korešpondovať: vhodne začať a ukončiť list/e-mail, napísať jednoduchý list/e-mail, napísať krátku textovú správu			
			<i>Dear Liz / Dear Mr or Ms Smith, Guess what? I am coming next week./ I am writing to ... With love/ Best regards... / I look forward to hearing from you soon? Hi! What's up? I haven't heard from you for a week? How are you?</i>		
		Reagovať na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, vyjadriť prekvapenie, pripomenúť niekomu niečo, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie, jednoducho zhodnotiť udalosť			
		<i>I'd be happy to go to your party. I'd love to come! I would love to, but I am afraid I can't. Oh, really? What a surprise! Wow! OMG! I would like to invite you to my birthday party. Thanks for inviting me. I'll be there at five. We had a wonderful time!.</i>	<i>Remember to come on time. Say hello to her when you see her. Wish you all the best! Congrats! Great job! Join us to celebrate Jane's 15th birthday</i>		
		Porozprávať príbeh a reagovať naň: vyjadriť, či sa mu príbeh páči/nepáči a zdôvodniť svoj názor, samostatne porozprávať príbeh, tvorivo prerozprávať príbeh, zhrnúť príbeh, jednoducho zhodnotiť príbeh			
	<i>Wow! The story was great! I really liked the part about vampires. Max wanted to make a cake for his mom's birthday. First, he went to the supermarket to buy some eggs, butter and flour. Then, he mixed everything together and put it in the oven. When his mother came home, the cake was ready. She was so excited! We finally met late at night. Luckily, it all turned out well in the end. It was boring at the beginning but.. It was amazing! I think that this film is good because it is the same as the book.</i>				

Obsahový štandard	Funkcie jazyka	Uskutočniť audio/video hovor: vhodne začať a ukončiť audio/video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie/vysvetlenie povedaného			
		<p><i>Hello. This is Kate. Is John around? I can't reach him on his phone. Excuse me, I didn't catch your name. Could you repeat your name, please? Could you spell it for me? What did you say? Did you just say..</i></p>	<p><i>Could you repeat that, please? I've just told you that John is not at home. Weren't you listening? Take care! I'll call (you) back later.</i></p>		
		Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená,			
		Neurčitý a určitý člen, nulový člen,			

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	Jazyková zložka, jazykové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> privlastňovacie tvary podstatných mien (father'sbag), akostné a vzťahové prídavné mená, stupňovanie prídavných mien osobné zámená, privlastňovacie zámená: my/mine, your/yours, his/his, her/hers, our/ours, your/yours, their/theirs, zvratné zámená, ukazovacie zámená, opytovacie zámená: who, where, why, what, when, which, how, howmuch/howmany, whose, modálne slovesá: can, could, may, might, must, mustn't, have to, should, prítomný čas jednoduchý plnovýznamových sloviac, 	<ul style="list-style-type: none"> akostné a vzťahové prídavné mená, stupňovanie prídavných mien stupňovanie prísloviac osobné zámená, privlastňovacie zámená: my/mine, your/yours, his/his, her/hers, our/ours, your/yours, their/theirs, zvratné zámená, ukazovacie zámená, opytovacie zámená: who, where, why, what, when, which, how, howmuch/howmany, whose, neurčité zámená: some-/any-/no-/every- + body/thing/where, modálne slovesá: can, could, willbeable to, may, might, must, mustn't, have to, had to, should, 	<ul style="list-style-type: none"> prídavné mená s koncovkou -ed, -ing, stupňovanie prídavných mien privlastňovacie zámená: my/mine, your/yours, his/his, her/hers, our/ours, your/yours, their/theirs, zvratné zámená, ukazovacie zámená, opytovacie zámená: who, where, why, what, when, which, how, howmuch/howmany, whose, neurčité zámená: some-/any-/no-/every- + body/thing/where, modálne slovesá: can, could, may, might, must, mustn't, have to, should, 	<ul style="list-style-type: none"> prídavné mená s príponou -ed, -ing, osobné zámená, privlastňovacie zámená: my/mine, your/yours, his/his, her/hers, our/ours, your/yours, their/theirs, zvratné zámená, ukazovacie zámená, opytovacie zámená: who, where, why, what, when, which, how, howmuch/howmany, whose, neurčité zámená: some-/any-/no-/every- + body/thing/where, modálne slovesá: can, could, beallowed to, may, might, must, mustn't, have to, should, prítomný čas jednoduchý plnovýznamových sloviac,

<p>Jazyková zložka, jazykové prostriedky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prítomný čas priebuhový, • vyjadrenie budúceho deja pomocou to begoing to, prítomného priebuhového času, will, • minulý čas jednoduchý plnovýznamových slovies, • minulý čas priebuhový, • predprítomný čas jednoduchý, • krátke prídavné otázky v prítomnom a minulom čase, • slovesá s predložkovými väzbami, napr. listen to, look at, smile at, waitfor, • bežné frázové slovesá (cca 5 – 8), • oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie vety, • slová vyjadrujúce intenzitu very, really, quite, so, a bit, • vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of • príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever, • príslovky miesta, spôsobu a času, napr. everywhere, quickly, tomorrow, • základné číslky nad 100, • radové číslky, • násobné číslky, napr. double, threetimes, twice, • predložky, • jednoduché citoslovca Ouch! Sh!. 	<ul style="list-style-type: none"> • prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies, • prítomný čas priebuhový, • vyjadrenie budúceho deja pomocou to begoing to, prítomného priebuhového času, will, • minulý čas jednoduchý plnovýznamových slovies, • minulý čas priebuhový, • vyjadrenie minulosti pomocou used to, • predprítomný čas jednoduchý, jednoduché vzťahné vety s použitím who, which, that,where, • krátke prídavné otázky v prítomnom a minulom čase, • slovesné väzby (sloveso + sloveso v -ing tvare; sloveso + sloveso v neurčitku), • slovesá s predložkovými väzbami, napr. listen to, look at, smile at, waitfor, • bežné frázové slovesá (cca 5 – 8), • väzba I'dlike to + sloveso, • nutný kondicionál • prvý kondicionál, • oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie vety, • slová vyjadrujúce intenzitu very, really, quite, so, a bit, 	<ul style="list-style-type: none"> • prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies, • prítomný čas priebuhový, • vyjadrenie budúceho deja pomocou to begoing to, prítomného priebuhového času, will, • minulý čas jednoduchý plnovýznamových slovies, • minulý čas priebuhový, • vyjadrenie minulosti pomocou used to, • predprítomný čas jednoduchý, • jednoduché vzťahné vety s použitím who, which, that, where, • krátke prídavné otázky v prítomnom a minulom čase, • slovesné väzby (sloveso + sloveso v -ing tvare; sloveso + sloveso v neurčitku), • slovesá s predložkovými väzbami, napr. listen to, look at, smile at, waitfor, • bežné frázové slovesá (cca 5 – 8), • väzba I'dlike to + sloveso, • prvý kondicionál, • oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie vety, • slová vyjadrujúce intenzitu very, really, quite, so, a bit, 	<ul style="list-style-type: none"> • prítomný čas priebuhový, • vyjadrenie budúceho deja pomocou to begoing to, prítomného priebuhového času, will, • minulý čas jednoduchý plnovýznamových slovies, • minulý čas priebuhový, • vyjadrenie minulosti pomocou used to, • predprítomný čas jednoduchý, • jednoduché vzťahné vety s použitím who, which, that, where, • krátke prídavné otázky v prítomnom a minulom čase, • slovesné väzby (sloveso + sloveso v -ing tvare; sloveso + sloveso v neurčitku), • slovesá s predložkovými väzbami, napr. listen to, look at, smile at, waitfor, • bežné frázové slovesá (cca 5 – 8), • väzba I'dlike to + sloveso, • prvý kondicionál, • druhý kondicionál • oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie vety, • slová vyjadrujúce intenzitu very, really, quite, so, a bit, • vyjadrenie modality pomocou possibly, probably, perhaps,
---	---	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> vyjadrenie modality pomocou possibly, probably, perhaps, vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of, all, none, not (any), enough, (a) few, little, much, many, never, ever, príslovky miesta, spôsobu a času, napr. everywhere, quickly, tomorrow, základné číslovky nad 1000, veľké číslovky, vyjadrenie vzdialenosti a rýchlosti, radové číslovky, násobné číslovky, napr. double, threetimes, twice, spojky and, but, because, while, when, unless, if, spájacie výrazy first, next, then, finally, predložky, jednoduché citoslovčia both/either/neither/all/none 	<ul style="list-style-type: none"> vyjadrenie modality pomocou possibly, probably, perhaps, vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of, all, none, not (any), enough, (a) few, little, much, many, príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever, príslovky miesta, spôsobu a času, napr. everywhere, quickly, tomorrow, základné číslovky nad 100 000, radové číslovky, násobné číslovky, napr. double, threetimes, twice, spojky and, but, because, while, when, unless, if, spájacie výrazy first, next, then, finally, predložky 	<ul style="list-style-type: none"> vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of, all, none, not (any), enough, (a) few, little, much, many, príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever, príslovky miesta, spôsobu a času, napr. everywhere, quickly, tomorrow, základné číslovky nad 100 000, radové číslovky, násobné číslovky, napr. double, threetimes, twice, spojky and, but, because, while, when, unless, if, until, although spájacie výrazy first, next, then, finally, predložky
--	--	--	---	---	--

Sociolingválna zložka	<p>Sociolingválna zložka je zameraná na stratégie vhodnej komunikácie v rôznych situáciách a rozvoj interkultúrneho povedomia. V 3. cykle zahŕňa:</p> <p>Využívanie vhodných stratégií v komunikácii s ohľadom na komunikačného partnera, tému a sociokultúrny kontext:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvodenie významu slova/gesta zo sprievodného obrázka, ikonky alebo piktogramu , • oboznamovanie sa s odlišnosťami využívania a významu gest v závislosti od kultúrneho kontextu <p>Oboznamovanie sa s vybranými aspektmi každodenného života a spôsobom života ľudí v rôznych kultúrnych kontextoch:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovanie podobností, odlišností a prienikov medzi vlastnou kultúrou a kultúrami iných národností a krajín (napr. zvyky, tradície, sviatky) , • rozvíjanie schopnosti rešpektovať jedinečnosť iných kultúr . <p>Rozvíjanie viacjazyčnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prieniky a špecifiká používania rôznych jazykov, ktoré žiaci ovládajú (plurilingválny prístup)
-----------------------	---

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Tematické okruhy	Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa				
	příbuzní, přátelia osobné údaje (meno, bydlisko, vek, národnosť),	vnútorná a vonkajšia charakteristika	pozitívne a negatívne vzory (individuálne priority a hodnoty, človek, ktorého si vážim)	medzil'udské vzťahy (vzťahy medzi rovesníkmi, generačné vzťahy).	
	Domov a bývanie: môj domov				
	môj domov (byt/dom, kde bývam, miestnosti v byte/ dome)	zariadenie bytu/ domu,	prostredie, v ktorom bývam), bývanie v meste a na dedine (výhody/ nevýhody)	ideálne bývanie s ohľadom na životné prostredie	
	Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo				
	jedlo a stravovanie (jedlá a nápoje počas dňa, druhy potravín, stravovacie návyky, stravovacie zariadenia, príprava jedál)	Ľudské telo (časti tela), vyšetrenie u lekára (choroby, úrazy, prevencia chorôb), prežívanie (city, emócie, stres, osobná spokojnosť)	starostlivosť o zdravie (životospráva, zdravé stravovanie, pohyb),		

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky				
	dopravné prostriedky - druhy dopravných prostriedkov	druhy dopravných prostriedkov, ich využitie a vplyv na životné prostredie	turistika a cestovný ruch (zážitky z cestovania, obľúbené destinácie		

	Vzdelávanie: moja škola			
	vyučovacie predmety, pomôcky, rozvrh hodín, zariadenie školy/ triedy		reflexia vlastného učenia sa (čo už viem/ čo ešte neviem, ako sa učím, som so sebou spokojný, v čom sa chcem zlepšiť), ľudia v škole, školský rok	moje budúce povolanie (pracovné činnosti a profesie.
	Príroda a životné prostredie:			
	ročné obdobia (počasie, činnosti ľudí podľa ročného obdobia),		zvieratá a rastliny (druhy zvierat a rastlín, starostlivosť o zvieratá a rastliny)	životné prostredie (klíma, ochrana životného prostredia
	Voľný čas a záľuby:			
	záľuby (knihy, film, divadlo, hudba, tanec, hry), šport (zimné a letné športy,	aktivity voľného času (mimoškolské aktivity, krúžky, prínosy/riziká voľnočasových aktivít), režim dňa (odlišnosti pracovného a voľného dňa)	prázdniny (predstavy, plánovanie, zážitky).	individuálne a kolektívne, česťnosť športového zápolenia),
Multikultúrna spoločnosť: sviatky (rodinné sviatky, štátne a cirkevné sviatky), zvyky a tradície v rôznych regiónoch, krajinách a kultúrach, význam učenia sa cudzích jazykov, zblížovanie kultúr a rešpektovanie rozmanitosti.				

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	Krajiny, mestá a miesta:			
	krajina, ktorej jazyk sa učím (zaujímavosti, kultúrne pamiatky, miesto, ktoré by som rád navštívil)	moja krajina/región/mesto/ dedina,		turisticky zaujímavé miesta (hrady, zámky, kúpele, prírodné atrakcie), život a zaujímavosti z iných krajín sveta.
	Obchod a služby: nákupné zariadenia (obchody, trhoviská, online nakupovanie), služby (pošta, kaderníctvo, fitnesscentrum, hotelové a reštauračné služby), komunikácia pri nakupovaní, platení	Komunikácia a jej formy: typy a formy komunikácie (osobná, online), komunikačné prostriedky (mobilný telefón, počítač, sociálne siete), kultúra komunikácie, masmédiá (TV, rádio, internet, printové médiá).		Odievanie a móda: základné druhy oblečenia a doplnky, výber oblečenia na rôzne príležitosti, trendy v odievaní (v minulosti a dnes), udržateľnosť módy.

	Veda a technika: veda a technika v mojom živote, život kedysi a dnes (prístroje a pomôcky v domácnosti, v škole), objavy a vynálezy, ktoré pozitívne/negatívne ovplyvňujú život ľudí.
Druhy textov	Pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností sa využívajú rôzne druhy textov v printovej, audiovizuálnej a digitálnej forme. Výber textov je potrebné prispôsobiť komunikačnej úrovni, veku a záujmom žiakov: informačné tabule, nápisy na verejných priestranstvách, osobný list, blahoželanie, pozvánka, e-mail, blog, vlog, status, brožúry, reklama, reklamný materiál, opisy, úryvky z rozprávok a príbehov, úryvky z článkov a umeleckých textov, texty piesní, interview, podcasty, poznámky, komiksy a pod.

Obsahový štandard vyznačený **červenou farbou** je navýšenie oproti ŠVP

10.3.1.4 Nemecký jazyk

Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Vyučovací predmet	Nemecký jazyk
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	7. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne 8. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne 9. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika vzdelávacieho predmetu/vzdelávacej oblasti:

Hlavným cieľom 3. cyklu je dosiahnuť komunikačnú úroveň A1 v druhom cudzom jazyku. Učenie sa druhého cudzieho jazyka v tomto cykle prispieva k ďalšiemu rozvíjaniu doménovej gramotnosti. Na konci tretieho cyklu žiak v druhom cudzom jazyku rozumie bežným jednoduchým hovoreným a písaným textom. Dokáže spontánne reagovať, získať a podať základné informácie o sebe a svojom okolí, opísať osoby, predmety a jednoduché aktivity tak, aby dokázal jednoducho komunikovať v ústnej aj písomnej forme. Učenie sa druhého cudzieho jazyka prispieva k uvedomeniu si významu učenia sa cudzích jazykov pre praktický život žiaka a rozvíja jeho schopnosť vnímať a rešpektovať jazykovú a kultúrnu rozmanitosť spoločnosti.

Ciele vzdelávacej podoblasti:

1. Primerane používať cudzí jazyk na dosiahnutie komunikačného zámeru.
2. Porozumieť jednoduchému hovorenému a písanému textu.
3. Jednoducho komunikovať v ústnej a písomnej forme.
4. Jednoducho sprostredkovať informácie iným ľuďom.
5. Využívať cudzí jazyk ako prostriedok na získavanie poznatkov a informácií.
6. Byť motivovaný a mať pozitívny vzťah k učeniu sa cudzích jazykov.
7. Využívať vhodné stratégie učenia sa cudzieho jazyka.

8. Byť otvorený k jazykovej a kultúrnej rozmanitosti.

Ciele vzdelávania v 3.cykle:

1. Porozumieť bežným každodenným výrazom a jednoduchým vetám a dokázať ich používať.
2. Podat' a sprostredkovať základné informácie o sebe a o svojom okolí.
3. Získať informácie jednoduchými otázkami.
4. Primerane reagovať na jednoduché otázky.
5. Čítať s porozumením jednoduché texty.
6. Napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a veciach osobného významu.
7. Dohovoriť sa jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva
8. pomaly, jasne a je pripravený hovoriacemu pomôcť.
9. Byť motivovaný k učeniu sa ďalšieho cudzieho jazyka.
10. Rozvíjať vlastnú viacjazyčnosť.

Cudzojazyčná výučba je usmerňovaná tak, aby žiaci dokázali úspešne komunikovať v cieľovom jazyku a realizovať svoj komunikačný zámer v každodenných situáciách. Na uskutočnenie tohto zámeru sa žiaci zapájajú do komunikačných jazykových činností (receptia, produkcia, interakcia) a využívajú vhodné stratégie, aby ich komunikácia bola primeraná danej situácii a stanovenej úrovni ovládania cudzieho jazyka. Vzdelávacia oblasť – cudzie jazyky, v súlade s ostatnými predmetmi vo vzdelávacej oblasti JaK, obsahuje tri základné zložky: recepciu, produkciu a interakciu. Tieto sú navzájom úzko prepojené a vytvárajú jeden komponent pod názvom Komunikačné jazykové zručnosti.

Receptia zahŕňa porozumenie rôznych druhov počúvaného a čítaného textu, t.j. získanie, spracovanie a vyhodnotenie informácií. Rozvíja schopnosť žiaka počúvať a čítať text a porozumieť mu. Produkcia zahŕňa tvorbu rôznych druhov hovoreného alebo písaného textu. Rozvíja schopnosť žiaka tvoriť text a vyjadrovať pritom rozličné komunikačné zámery. Interakcia zahŕňa aktívnu komunikáciu v ústnej alebo písomnej forme. Zámerom rozvíjania interakcie je efektívna komunikácia myšlienok, emócií, potrieb a názorov, kladenie otázok a aktívne počúvanie (čítanie), Rozvíja schopnosť žiaka primerane vstupovať do komunikácie a rešpektovať pritom komunikačného partnera. Osobitne dôležité v cudzojazyčnej komunikácii je aj rešpektovanie sociokultúrnych zvyklostí.

Pragmatická, jazyková a sociolingválna zložka komunikácie tvoria komunikačnú kompetenciu tak, ako je definovaná v Spoločnom európskom referenčnom rámci. Tieto zložky sú neoddeliteľné a vzájomne prepojené pri používaní akéhokoľvek jazyka. Významnou mierou sa podieľajú na obsahu cudzojazyčného vzdelávania, a preto vytvárajú základ obsahového štandardu. Pragmatická zložka zahŕňa komunikačné funkcie jazyka, pričom na každej úrovni (pred-A1, A1, A2) je možné vyjadriť rovnakú funkciu jazyka inak (pomocou iných jazykových prostriedkov). Funkcie jazyka je možné voľne kombinovať a prispôbiť komunikačnej situácii alebo téme. Jazyková zložka zahŕňa jazykové prostriedky (slovná zásoba, výslovnosť a gramatické javy). Sociolingválna zložka obsahuje stratégie, ktoré žiakovi umožňujú osvojovať si vhodné komunikačné nástroje. Súčasťou sociolingválnej zložky je aj rozvoj interkultúrneho povedomia, ktoré umožňuje vnímanie odlišnosti medzi vlastnou kultúrou a kultúrou celého jazyka.

<i>Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus</i> <i>Nemecký jazyk- druhý cudzí jazyk</i>				
Výkonový štandard		7.ročník	8.ročník	9.ročník
	RECEPCIA Počúvanie/čítanie s porozumením	<ul style="list-style-type: none"> Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná. Porozumieť krátkym, veľmi jednoduchým vetám za predpokladu, že sú vyslovené pomaly a zreteľne a sú sprevádzané vizuálnymi prostriedkami alebo gestami. Porozumieť krátkym textom na témy osobného záujmu vo veľmi jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Porozumieť jednoduchým pokynom vysloveným pomaly a postupovať podľa nich rozoznať známe názvy a slová na jednoduchých oznamoch. 	<ul style="list-style-type: none"> Porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému. Porozumieť krátkym, jednoduchým textovým správam a e-mailom. Identifikovať konkrétne informácie z krátkych textovo známych témach. Porozumieť komplikovanejším pokynom vyslovených učiteľom a postupovať podľa nich. 	<ul style="list-style-type: none"> Porozumieť slovám a dlhším vetám v zložitejšom rozhovore na známu tému. Porozumieť jednoduchému ilustrovanému príbehu alebo jednoduchému krátkemu textu (napr. pozvánka na narodeninovú oslavu, odkaz, sms). Z kontextu odhadnúť pravdepodobný význam neznámeho slova.
	PRODUKCIA Ústny prejav Písomný prejav	7.ročník	8.ročník	9.ročník
		Ústny prejav		
	<ul style="list-style-type: none"> Zrozumiteľne reprodukovat hlásky, prízvuk a intonáciu v slovách, slovných spojeniach a vetách, ktoré používa. Používať prirodzenú gestikuláciu na podporu vlastného vyjadrovania. Vysloviť naučené slová a slovné spojenia. Poskytnúť základné informácie o sebe. Opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Na niečo ukázať a opýtať sa, čo to je. Vyjadriť, čo kto má a nemá rád. 	<ul style="list-style-type: none"> Opísať viaceré aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Podľa príkladu opísať seba, čo robí a kde žije. Pomenovať predmet a popísať podľa príkladu jeho vlastnosti. Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád, o rodine, škole) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. 	<ul style="list-style-type: none"> Tvorit' krátke vety o sebe a opísať svoje bezprostredné okolie pomocou jednoduchých slov a viet. Opísať aktivity zo svojho života pomocou viet bez prípravy Opísať osobu – jeho výzor, vlastnosti a záujmy Predstaviť veľmi krátke, väčšinou vopred pripravené prezentácie. 	

		Písomný prejav		
		<ul style="list-style-type: none"> Odpísať známe slová a krátke slovné spojenia. Správne používať základné interpunkčné znamienka (napr. bodky, otázniky). Poskytovať základné informácie o sebe pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. 	<ul style="list-style-type: none"> Správne napísať slová, ktoré pozná Zmysluplne doplniť bežné jednoduché slová a slovné spojenia do textu s vizuálnou oporou. Poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád, o rodine, dennom režime) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. 	<ul style="list-style-type: none"> Pomocou zložitejších slovných spojení opísať osoby, predmety a aktivity, ktoré sú mu blízke. Popísať svoj dom/byt Napísať jednoduchý plán na prázdniny.
	INTERAKCIA Ústna interakcia Písomná interakcia	7.ročník	8. ročník	9. ročník
		Ústna interakcia		
		<ul style="list-style-type: none"> Nadviazať základný spoločenský kontakt použitím bežných zdvorilostných slov a slovných spojení. Pozdraviť sa a rozlúčiť spôsobom primeraným danej situácii. V rozhovore reagovať na najjednoduchšie otázky o základných faktoch alebo pocitoch, vymieňať si názory o tom, čo sa mu páči alebo nepáči/ čo má alebo nemá rád. V rozhovore niečo navrhnúť, vyjadriť prijatie alebo odmietnutie návrhu. Porozumieť jednoduchým pokynom a žiadostiam a reagovať na ne (napr.: „Prečítaj.“ „Počúvaj.“). 	<ul style="list-style-type: none"> Zapojiť sa do základnej konverzácie tak, že používa jednoduchšie spôsoby vyjadrovania. Porozumieť pokynom a žiadostiam a reagovať na ne (napr. „Povedz mi.“ „Podáš mi..., prosím?“). Podľa vzoru v rozhovore klásť krátke, jednoduché otázky, ktoré sa týkajú tém z jeho bezprostredného okolia (napr. rodina, škola, denný režim) a reagovať na ne. Vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú čísla, údaje o čase, mieste a pod. 	<ul style="list-style-type: none"> Zapojiť sa do konverzácie tak, že používa komplikovanejšie spôsoby vyjadrovania. Dať jednoduchým spôsobom najavo, že nerozumie a požiadať ľudí, aby zopakovali, čo hovoria, alebo aby hovorili pomalšie. V rozhovore klásť otázky, ktoré sa týkajú tém z jeho bezprostredného okolia (napr. bývanie, oblečenie)
		Písomná interakcia		
<ul style="list-style-type: none"> Napísať krátku, veľmi jednoduchú textovú správu o sebe. 	<ul style="list-style-type: none"> Reagovať na správu pričom používa jednoduché slová a krátke vety, pri písaní môže použiť slovník alebo online prekladač. Napísať krátku, veľmi jednoduchú textovú správu/e-mail podľa predlohy, v ktorej poskytne informáciu alebo sa niečo spýta. 	<ul style="list-style-type: none"> Reagovať na správu alebo online príspevok, pričom používa jednoduché vety, pri písaní môže použiť slovník alebo online prekladač. Napísať pozvánku na narodeninovú oslavu, blahoželať a reagovať na pranie. 		

		7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Funkcie jazyka	Nadviazať kontakt pri stretnutí: pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, rozlúčiť sa		
		Hallo, ich bin Filip. Guten Tag! Ich heiße.... und komme aus der Slowakei. Bis bald. Tschüss, Filip! Auf Wiedersehen, Frau .../Herr...!	Das ist mein Freund.../meine Freundin.	
		Požadovať a poskytnúť informácie: požiadať o informáciu, poskytnúť informáciu, potvrdiť informáciu/žiadať potvrdenie informácie, identifikovať niekoho/niečo		
		Kommst du aus Bratislava? Ja. / Nein, aus Dunajská Streda. Wie alt bist du? Ich bin 7 Jahre alt. Was machst du heute? Ich gehe schwimmen. Bist du gut in Deutsch? Ja, sehr gut/Nein,nicht so gut.	Wo ist meine Tasche? Im Schrank.	Entschuldigung, wo ist hier eine Post? Hier rechts? Ja, hinter der Bank. Ondrej ist der Mann mit der Brille.
		Opísať: jednoducho opísať osobu/predmet/miesto/činnosť		
		Viktor ist Jahre alt. Der Ball ist rot und klein.	Er hat braune Augen und schwarze Haare. Ich stehe jeden Tag um 7 Uhr auf. Dann frühstücke ich.	Der Garten ist sehr schön. Im Garten sind viele Bäume und Blumen.
		Vyjadriť názor: zistiť a vyjadriť názor, vybrať si z ponúkaných možností		
		Wie findest du...? Ich finde, dass ... toll/interessant/langweilig.	Ja, das stimmt. Ja genau. Ich möchte das Buch lesen. Ich möchte heute nicht lesen.	
		Vyjadriť schopnosť: zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť vykonať nejakú činnosť		
		Ich spreche gut Deutsch. Das weiß ich nicht.	Kannst du schwimmen? Ich kann sehr gut schwimmen. /Ich kann nicht schwimmen.	Kannst du reiten? – Na klar. Das ist leicht./ Na ja. Ein bisschen./Nein. Das ist so schwer.
		Predstaviť záľuby a preferencie: vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči		
		Ich liebe/ hasse Deutsch. Ich mag Mathe nicht. <i>Magst du Deutsch? Ich spiele gern ... Ich spiele nicht gern....</i>	<i>Ich esse gern Pizza. Simon mag keine Hunde.</i>	<i>Gefällt dir diese Bluse? Warum gefällt dir die Hose nicht?</i>
	Vyjadriť a zistiť želania a pocity: vyjadriť radosť/smútok/lútosť/fyzickú bolesť, zistiť pocity iných			

	Ich bin glücklich. Ich bin traurig.	<i>Das tut mir leid. Mein Kopf tut weh. Wie geht es dir? Danke gut. Nicht so gut. Gestern war ich traurig.</i>	Das ist mir egal./Ich bin sauer./Hast du Angst?/Ich hoffe, du kommst.
	Zaujať postoj: dať pokyn/prikaz, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, vyjadriť súhlas/nesúhlas, ospravedlniť sa		
	<i>Entschuldigung.</i>	<i>Lies laut! Sprich leise!</i>	<i>Hier darf man nicht telefonieren/parken. Darf ich....? Bitte sehr. Gut, in Ordnung. Du darfst nich ins Kino gehen. Entschuldigung.</i>
	Vyjadriť návrh a reagovať naň: požiadať o niečo, odpovedať na požiadavky, poďakovať sa, ponúknuť pomoc		
	<i>Spielst du mit? Nein, ich habe keine Zeit. Möchtest du spielen? Ja, ich möchte. Nein, ich habe keine Lust. Möchtest du den Ball haben?</i>	<i>Kannst du mir bitte helfen? Ja, gern. Danke/Danke sehr.</i>	<i>Darf ich ins Kino gehen? Ja, du darfst./Nein, du darfst nicht.</i>
	Korešpondovať: vhodne začať a ukončiť list/e-mail, napísať jednoduchý list/e-mail, napísať krátku textovú správu		
	<i>Hallo, Zita, ich bin in Zvolen. Das Wetter ist sehr schön. Die Sonne scheint. Am Sonntag gehen wir wandern. Wir fahren am Montag wieder nach Hause. Bis Montag. Liebe Grüße Viktor.</i>	<i>Hallo, mein Name ist Ich wohne in Rostock, aber ich komme aus.....Ich bin neu hier. Ich sammle Schiffe, und natürlich bastle ich auch selbst Schiffe. Meine Frage: Kann ich im Klub Pasing mitmachen? Gibt es Klub-Treffen?</i>	<i>Hallo, Zita, in den Ferien war ich in England. Es hat echt Spaß gemacht. Ich habe viele Freunde gefunden. Wir haben viel gelacht, sind viel gewandert,</i>
	Reagovať na udalosť: vyjadriť záujem/nezáujem, blahoželať, pozvať a reagovať na pozvanie		
	<i>Die Geschichte ist interessant/langweilig.</i>	<i>Das war sehr interessant. Das ist mir egal. Mich interessiert das nicht. Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag. Frohe Weihnachten! Frohe Ostern!</i>	<i>Herzlichen Glückwunsch zum Geburtstag! – Danke. Frohe Weihnachten! – Danke, dir auch. Frohe Ostern! – Frohe Ostern!</i>
	Porozprávať príbeh a reagovať naň: vyjadriť, či sa mi príbeh páči/nepáči, začať/rozvinúť/ukončiť príbeh, reprodukovať príbeh		
	<i>Ich heiße Laura. Ich bin 13. Ich komme aus der Slowakei. Ich wohne in Rožňava. Ich spiele gern Tennis und klettere gern. Das ist Daniel. Er ist 10. Er kommt aus Deutschland. Er wohnt in München.</i>	<i>Ich stehe um halb acht auf, dann dusche ich. Dann räume ich das Zimmer auf. Dann schaue ich DVD. Dann kaufe ich ein.</i>	<i>Ich war am Bodensee, wir hatten viel Spaß. Die Kinder waren sehr lustig. Nur ein Junge war immer traurig. Er hat viel geweint. Und mein Zimmer hat mir auch nicht gefallen. Wir haben viel gespielt.</i>

	<p>Jazyková zložka, jazykové prostriedky</p>	<p>používanie členov: určitý a neurčitý člen podstatných mien (der/eindie/eine, das/ein) a nulový člen (druhy športov, hry, hudobné nástroje, školské predmety, , názvy obcí a miest, názvy krajín),</p> <p>skloňovanie podstatných mien s neurčitým, určitým členom – nominatív, akuzatív</p> <p>jednotné a množné číslo podstatných mien</p> <p>prídavné meno v prísudku</p> <p>príslovky času: jetzt, dann</p> <p>osobné zámená: ich, du,er,sie,,es, wir, ihr, sie Sie</p> <p>opytovacie zámená: wer, was, wo, woher, wie</p> <p>zápor s nicht: napr. Ich spiele nicht</p> <p>Pravidelné slovesá v prítomnom čase, otázka, zápor</p> <p>Prítomný čas pravidelných slovies</p> <p>Modálne slovesá: möchten, können, möchten</p> <p>Pomocné slovesá Haben, sein v prítomnom čase</p> <p>slovesá s akuzatívom</p> <p>Nepravidelné slovesá v prítomnom čase : sprechen</p>	<p>používanie členov : nulový člen jedlo, pitie, názvy povolání – v spojení so slovesom byť</p> <p>skloňovanie podstatných mien s neurčitým, určitým a záporným členom - nominatív, datív, akuzatív</p> <p>jednotné a množné číslo podstatných mien,</p> <p>záporný člen kein, napr. kein Kuli v nominatíve a akuzatíve</p> <p>prídavné meno v prísudku,</p> <p>osobné zámená v akuzatíve : mich, dich, ihn,es,sie</p> <p>Privlastňovacie zámená: mein, dein, unser, sein, ihr,</p> <p>Slovesá s odlúčiteľnou predponou : auf- ,ein-, mit-</p> <p>nepravidelné slovesá v prítomnom čase, napr. lesen, fahren, otázka, zápor,</p> <p>slovesá s akuzatívom</p> <p>rozkazovací spôsob,</p> <p>pomocné slovesá haben, sein v prítomnom a minulom čase (préteritum),</p> <p>modálne slovesá: können, müssen</p> <p>časové predložky: um, an, in, vor/nach, von..bis</p>	<p>skloňovanie podstatných mien s privlastňovacími zámenami – nominatív, datív a akuzatív</p> <p>Stupňovanie prídavných mien</p> <p>Nepravidelné stupňovanie</p> <p>Privlastňovacie zámená Ihr/Ihre</p> <p>Neosobné zámeno „man“</p> <p>Zámeno „jed-,,</p> <p>Slovesá s neodlučiteľnou predponou be-, ver-, zer-</p> <p>Modálne slovesá: wollen, können, dürfen</p> <p>Pravidelné slovesá v minulom čase (perfektum),</p> <p>Nepravidelné slovesá v minulom čase (perfektum), napr. lesen, fahren, finden, bekommen, erzählen,</p> <p>Príslovky miesta: hier, dort, links, rechts, weg, oben, unten, draußen, drinnen</p> <p>Predložky miesta nach, in + mesto krajina</p> <p>Predložky in, an, auf s datívom a akuzatívom (Wechselpräpositionen)</p> <p>Predložka für + Akuzatív</p>
--	---	--	---	---

	<p>Predložky miesta s datívom: in, aus</p> <p>Časové predložky: in</p> <p>Číslovky: 0-20</p> <p>Opytovacia veta: doplňovacie otázky, zisťovacie otázky</p> <p>Intonácie viet</p> <p>Predložka im (mesiac/ročné obdobia)</p>		<p>Predložky s datívom: aus, bei, mit, nach, von, zu,</p> <p>Predložka zu s Datívom (osoby)</p> <p>Predložka im (mesiac/ročné obdobia)</p> <p>Radové číslovky</p> <p>častice, napr. eigentlich, ja, ruhig citoslovčia, napr. ach, aha, oh, au, bäh, hurra, hoppla, o lala, pfui, tja, uups, wow,</p> <p>tvorba slov s predponou un- a s príponou -los,</p> <p>oznamovacia veta s modálnym slovesom, so slovesom s odlučiteľnou predponou,</p> <p>oznamovacia veta v perfekto</p> <p>rozkazovacia veta, vedľajšie vety s weil, dass,</p>
Sociolingválna zložka	<p>Využívanie základných stratégií v bežných komunikačných situáciách:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odvodenie významu slova/gesta zo sprievodného obrázka, ikonky alebo piktogramu , • oboznamovanie sa s odlišnosťami využívania a významu gest v závislosti od kultúrneho kontextu, • oboznamovanie sa s vybranými aspektami každodenného života a spôsobom života ľudí v rôznych kultúrnych kontextoch: o identifikovanie podobností, odlišností a prienikov medzi vlastnou kultúrou a kultúrami iných národov. 		
Tematické okruhy	<p>Rodina a spoločnosť: ja a ľudia okolo mňa (rodina, priatelia); osobné údaje (meno, bydlisko, vek)</p> <p>Domov a bývanie: môj domov (kde bývam, odkiaľ pochádzam)</p>	<p>Rodina a spoločnosť: členovia rodiny a priatelia</p> <p>Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: ľudské telo (časti tela, vonkajšia charakteristika), jedlo a stravovanie (jedlá a nápoje počas dňa, druhy potravín, stravovacie návyky),</p> <p>Doprava a cestovanie: dopravné prostriedky</p>	<p>Rodina a spoločnosť: členovia rodiny a priatelia (zovňajšok, charakter)</p> <p>Ľudské telo, starostlivosť o zdravie: starostlivosť o zdravie (životospráva, zdravé stravovanie, pohyb).</p> <p>Domov a bývanie: môj domov (byt/dom, kde bývam, miestnosti v byte/</p>

		<p>Vzdelávanie: moja škola (škola, trieda, vyučovacie predmety, rozvrh hodín), ľudia v škole</p> <p>Príroda a životné prostredie: ročné obdobia, počasie, zvieratá a rastliny.</p> <p>Voľný čas a záľuby: záľuby, aktivity voľného času aktivity voľného času (mimoškolské aktivity, krúžky.</p> <p>Multikultúrna spoločnosť: sviatky, zvyky a tradície v rodine a krajine (narodeniny, Vianoce).</p> <p>Odievanie a móda: základné druhy oblečenia.</p> <p>Obchod a služby: jednoduchá komunikácia pri nakupovaní (pozdraviť, vypýtať si niečo, poďakovať).</p>	<p>Vzdelávanie: moja škola (zariadenie školy/triedy, ľudia v škole)</p> <p>Voľný čas a záľuby: záľuby (knihy, film, divadlo, hudba, tanec, hry), šport (zimné a letné športy), režim dňa (pracovný deň, voľný deň, prázdniny).</p> <p>Multikultúrna spoločnosť: sviatky (rodinné sviatky, štátne, cirkevné sviatky a pod.), význam učenia sa cudzích jazykov.</p> <p>Odievanie a móda: základné druhy oblečenia (popis)</p> <p>Obchod a služby: komunikácia pri nakupovaní, platení.</p>	<p>dome, zariadenie bytu/ domu), bývanie v meste a na dedine (opis prostredia)</p> <p>Doprava a cestovanie: cesta do školy.</p> <p>Vzdelávanie: moja škola (zariadenie školy/triedy, ľudia v škole)</p> <p>Príroda a životné prostredie: ročné obdobia (počasie, činnosti ľudí podľa ročného obdobia), zvieratá a rastliny (starostlivosť o zvieratá a rastliny), príroda okolo nás.</p> <p>Voľný čas a záľuby: záľuby (knihy, film, divadlo, hudba, tanec, hry), šport (zimné a letné športy), režim dňa (pracovný deň, voľný deň, prázdniny).</p> <p>Multikultúrna spoločnosť: sviatky (rodinné sviatky, štátne, cirkevné sviatky a pod.), zvyky a tradície v rôznych rodinách, krajinách, význam učenia sa cudzích jazykov.</p> <p>Odievanie a móda: výber oblečenia podľa ročného obdobia, môj vkus (čo sa mi páči/nepáči).</p> <p>Komunikácia a jej formy: komunikačné prostriedky (mobilný telefón, počítač, sociálne siete).</p> <p>Obchod a služby: nákupné zariadenia (názvy obchodov).</p>
	<p>Druhy textov</p>	<p>opisy, osobný list, email, formuláre, , rozhovory, ilustrované návody, letáky, plagáty, oznámenia,</p>	<p>email, formuláre, inzeráty, rozhovory, recepty, ilustrované návody, reklamný materiál, letáky, plagáty, oznámenia, poznámky</p>	<p>opisy, osobný list, blahoželanie, pozvánka, email, blog, status, formuláre, brožúry, inzeráty, rozhovory, recepty, ilustrované návody, reklamný materiál, letáky, plagáty, oznámenia, poznámky</p>

10.3.2 Matematika a informatika

10.3.2.1 Matematika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a Informatika
Vyučovací predmet	Matematika
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 132 hodín ročne - 4 hod týždenne 7. ročník 132 hodín ročne - 4 hod týždenne 8. ročník 165 hodín ročne - 5 hod týždenne 9. ročník 165 hodín ročne - 5 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Matematické vzdelávanie na základných školách má primárne vytvárať príležitosti na kultiváciu matematických činností, založených na aktívnom získavaní skúseností, objavovaní, overovaní a zovšeobecňovaní v kontexte matematického obsahu. Integrácia matematických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých vlastností a návykov mysle, akými sú vytrvalosť či presnosť, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií (spolupráca, komunikácia), sebarozvojových kompetencií a kritického myslenia.

Cieľom matematického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej matematickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Matematická gramotnosť (zjednodušene) je súbor zručností, schopností a znalostí, ktoré umožňujú rozoznať matematickú podstatu problémov a riešiť ich pomocou matematiky. Matematicky gramotný jedinec disponuje kompetenciami, akými sú schopnosť komunikácie v matematike, schopnosť matematizácie, schopnosť používania vhodných reprezentácií, schopnosť logického uvažovania a argumentácie, schopnosť navrhnuť

stratégiu riešenia problému, schopnosť používať symbolický matematický jazyk a schopnosť používať matematické nástroje pri riešení problémov.

Vo vzťahu k čitateľskej gramotnosti, ako jednej z prierezových gramotností, sa matematická gramotnosť prejavuje tým, že žiak vie čítať s porozumením texty slovných úloh. Matematický obsah je v tomto dokumente členený na tri obsahové komponenty: Čísla a operácie s číslami; Závislosti, vzťahy a práca s údajmi; Geometria, ktoré sa ďalej delia na menšie tematické oblasti. Pre každú tematickú oblasť a každý cyklus sú definované pojmy (súbor matematických pojmov a ich vlastností), vzťahy (súbor väzieb medzi pojmi) a postupy (súbor návodov, algoritmov, metód riešenia problémov).

Komponent: Čísla a operácie s číslami

Obsahový komponent *Čísla a operácie s číslami* poskytuje príležitosti na rozvíjanie rôznorodých predstáv o číslach a ich významoch na nadobudnutie skúseností s operáciami s číslami a s úpravou číselných výrazov, ako aj s riešením aplikačných úloh a problémov s využitím aritmetických operácií a vzťahov medzi nimi.

Komponent: Závislosti, vzťahy a práca s údajmi

Obsahový komponent *Závislosti, vzťahy a práca s údajmi* je zameraný na rozvíjanie schopností žiakov objavovať pravidlá, závislosti, vzťahy, vedieť ich opísať pomocou algebrických výrazov, rovníc a nerovníc a narábať s údajmi. Narábanie s údajmi znamená vedieť ich vyhľadávať, nachádzať vzťahy a súvislosti medzi nimi, uskutočňovať zber údajov, zaznamenávať ich, usporadúvať a triediť, reprezentovať a interpretovať údaje.

Komponent: Geometria

Obsahový komponent *Geometria* je zameraný na rozvíjanie geometrického uvažovania žiakov s využitím geometrických reprezentácií. Komponent je zameraný na skúmanie rovinných a priestorových útvarov a vzťahov medzi nimi, na osvojovanie si princípov merania, rozvíjanie schopnosti odhadovať mieru a nadobudnúť praktické zručnosti pri riešení polohových a metrických geometrických úloh, ktoré majú svoje uplatnenie v mnohých profesiách.

Matematické praktiky majú významný podiel na kultivovaní matematického a kritického uvažovania a na rozvíjaní dôležitých osobnostných vlastností, vrátane tzv. mäkkých zručností. V každom z vyššie uvedených obsahových komponentov je dôležité vykonávať také činnosti v

matematike, ktoré umožňujú rozvíjať u žiakov tímovú spoluprácu, komunikačné, argumentačné a prezentačné zručnosti, tvorivé a kritické myslenie, ale zároveň aj vytrvalosť, presnosť, či zmysel pre používanie rôznorodých reprezentácií, techník, stratégií a spôsobov uvažovania. Sú príležitosťou pre vnímanie jedinečnosti a rozmanitosti ľudského myslenia. Matematické praktiky sú členené na tri činnostné jednotky: matematické reprezentácie; matematické modelovanie a matematický jazyk, komunikácia a argumentácia.

Matematické reprezentácie sú zamerané na rozvíjanie schopnosti vyberať, používať a interpretovať vhodné reprezentácie, resp. modely matematických objektov alebo situácií. Reprezentácie pojmov, vzťahov a postupov majú rôznu stupeň abstrakcie (enaktívne, ikonické a symbolické). Na úrovni uvádzania do matematickej gramotnosti je vhodné používať enaktívne a ikonické reprezentácie založené na používaní konkrétnych predmetov, obrázkov, schém, tabuliek a iných znázornení, na úrovni rozvinutej gramotnosti majú formu symbolických reprezentácií v podobe výrazov, rovníc, vzorcov a podobne.

Matematické modelovanie zahŕňa návrh stratégie riešenia problému počnúc pochopením a analýzou problému, matematizáciou problému s využitím matematických reprezentácií, vyriešením matematického problému a reflexiou riešenia v kontexte pôvodnej úlohy. Matematické modelovanie zároveň vyžaduje používanie matematických nástrojov, vrátane elektronických, či digitálnych nástrojov.

Matematický jazyk, komunikácia a argumentácia vplývajú na rozvíjanie matematického a kritického uvažovania a sú závislé nielen od úrovne matematickej gramotnosti žiaka. Schopnosť žiakov používať matematický jazyk, komunikovať o hľadaní stratégií a riešení problémov a schopnosť argumentačne podporiť, resp. zamietnuť matematické myšlienky sú dôležitými predpokladmi na aktívne zapojenie sa do spoločenského života.

Ciele predmetu:

1. Disponovať primeraným matematickým aparátom -rozumieť matematickým pojmom, vzťahom a postupom na úrovni zodpovedajúcej edukačným potrebám a schopnostiam žiakov.
2. Používať matematické reprezentácie - používať vhodné modely a reprezentácie matematických pojmov, vzťahov a postupov v rôznych situáciách a interpretovať ich.

3. Navrhnuť stratégie riešenia problémov – transformovať jednoduché problémy reálnych situácií do matematickej podoby (matematizovať ich), navrhnuť, vyhodnotiť a aplikovať rôzne metódy riešenia problémov, prezentovať a posúdiť výsledky v kontexte pôvodného problému a ovládať postupy na kontrolu riešení.
4. Kriticky uvažovať a argumentovať – tvoriť jednoduché predpoklady, navrhovať, kriticky vyhodnocovať a optimalizovať stratégie riešenia matematických problémov, vyvodzovať logické dôsledky a zdôvodňovať riešenie problému, vrátane identifikácie chyby, opravy chyby a jej vnímania ako nevyhnutnej súčasti učenia sa.
5. Používať matematický jazyk a komunikovať – počúvať s porozumením, vecne a presne komunikovať pomocou prirodzeného aj matematického (vrátane symbolického) jazyka, diskutovať o problémoch a tímovo spolupracovať pri riešení matematických úloh.
6. Používať matematické nástroje – zmysluplne vyberať a použiť vhodné matematické nástroje (reálne, elektronické a digitálne pomôcky/nástroje) na reprezentáciu a riešenie problémov a posúdiť ich efektívnosť.

Hlavným cieľom 3. cyklu matematického vzdelávania je, aby žiaci disponovali rozvinutou matematickou gramotnosťou, primerane abstraktne uvažovali o pojmoch, vzťahoch a postupoch a mali osvojené matematické praktiky na takej úrovni, ktorá im umožňuje nielen samostatne riešiť, ale aj efektívne spolupracovať pri riešení zložitejších matematických úloh.

Ciele vzdelávania v treťom cykle:

1. Používať prirodzené, celé, racionálne a reálne čísla, operácie s číslami a ich vlastnosti v matematickom modelovaní problémov.
2. Spoľahlivo pracovať s algebrickými výrazmi, rovnicami a nerovnicami, uvažovať o ich zmysluplnosti a význame v riešení úloh.
3. Identifikovať náročnejšie vzťahy v číselných postupnostiach, nachádzať funkčné vzťahy v reálnych súvislostiach, použiť matematické nástroje na ich modelovanie a interpretáciu.
4. Objavovať analógie v kombinatorických situáciách, vyhodnocovať pravdepodobnostné situácie v jednoduchých pokusoch, tvoriť jednoduché hypotézy, overovať ich a vyvodzovať závery.
5. Používať a určovať jednoduché štatistické charakteristiky pri spracovaní a interpretácii údajov, diskutovať o chybných interpretáciách a ich vplyve na opis skutočnosti.

6. Využívať polohové a metrické vlastnosti geometrických útvarov na riešenie zložitejších geometrických aj praktických úloh využitím množín bodov s danou vlastnosťou.
7. Konceptualizovať a zovšeobecňovať matematické situácie a skúsenosti z ich riešenia, hľadať alternatívne stratégie a využívať primerané argumenty na zdôvodnenie.

Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus

MATEMATIKA

1. cieľ: Používať prirodzené, celé, racionálne a reálne čísla, operácie s číslami a ich vlastnosti v matematickom modelovaní problémov. (C1)

Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p><i>Vypočítať ciferný súčet prirodzeného čísla.</i> <i>Používať a overovať kritériá deliteľnosti 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100.</i> <i>Upraviť alebo doplniť číslo tak, aby bolo deliteľné 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100.</i> <i>Zapísať a prečítať kladné desatinné číslo.</i> <i>Pomenovať a určiť rády desatinného čísla v celej aj desatinnej časti čísla.</i> <i>Zobraziť kladné desatinné čísla na vhodne zvolenej číselnej osi.</i> <i>Priradiť kladné desatinné číslo k jeho obrazu na číselnej osi</i> <i>Porovnať a usporiadať kladné desatinné čísla aj s využitím číselnej osi.</i> <i>Zaokrúhliť kladné desatinné čísla aritmeticky.</i> <i>Zapísať kladné desatinné číslo v rozvinutom zápise v desiatkovej sústave.</i> <i>Zložiť kladné desatinné číslo z rozvinutého zápisu čísla do skráteného zápisu čísla.</i> <i>Vykonávať aritmetické operácie s kladnými desatinnými číslami. (sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie)</i> <i>Násobiť a deliť kladné desatinné čísla 10, 100, 1000.</i></p>	<p><i>Vypočítať ľubovoľný násobok prirodzeného čísla.</i> <i>Nájsť všetky delitele prirodzeného čísla.</i> <i>Rozhodnúť či je číslo zložené, alebo prvočíslo.</i> <i>Rozložiť prirodzené číslo na súčin prvočísel.</i> <i>Nájsť najmenší spoločný násobok a najväčší spoločný deliteľ dvoch prirodzených čísel.</i> Riešiť, vysvetľovať a interpretovať zložitejšie problémy pomocou prirodzených čísel s využitím ich vlastností a aplikovaním operácií s prirodzenými číslami. <i>Zobraziť pravý zlomok ako časť celku pomocou obrázka, modelu a naopak obrázku priradiť zlomok, ktorý predstavuje.</i> <i>Rozdeliť zlomky na pravé, nepravé a rovné jednej.</i> <i>Zobraziť nepravý zlomok pomocou obrázka.</i> <i>Pomenovať časti zlomku.</i> <i>Prečítať a zapísať zlomky.</i> <i>Vypočítať spamäti alebo písomne časť prislúchajúcu celku.</i> <i>Zobraziť zlomky na vhodne zvolenej číselnej osi.</i> <i>Priradiť zlomok k jeho obrazu na číselnej osi</i></p>	<p><i>Riešiť problémy pomocou celých čísel s využitím ich vlastností a aplikovaním operácií s celými číslami.</i> <i>Uviesť príklady použitia záporných čísel v reálnom živote.</i> <i>Čítať a zapísať záporné čísla.</i> <i>Zobraziť na číselnej osi celé a racionálne čísla (kladné i záporné).</i> <i>Priradiť celé a racionálne číslo (kladné i záporné) k jeho obrazu na číselnej osi.</i> <i>Porovnať a usporiadať celé a racionálne čísla (kladné i záporné).</i> <i>Nájsť k číslu opačné číslo.</i> <i>Určiť absolútnu hodnotu čísla a zdôvodniť jej geometrický význam.</i> <i>Vykonávať aritmetické operácie s celými a racionálnymi číslami (kladnými i zápornými).</i> <i>Aplikovať poradie operácií v príkladoch s celými a racionálnymi číslami (kladnými i zápornými) a zátvorkami.</i> Vykonávať operácie vyžadujúce prepojenie viacerých vyjadrení racionálnych čísel a aplikovať ich pri riešení matematických a kontextových úloh, zdôvodňovať vzťahy medzi rôznymi formami zápisu racionálnych čísel,</p>	<p>Riešiť, vysvetľovať a interpretovať zložitejšie problémy pomocou celých čísel s využitím ich vlastností a aplikovaním operácií s celými číslami. <i>Zapísať mocninu ako súčin rovnakých činiteľov a naopak.</i> <i>Prečítať zápis mocniny a odmocniny.</i> <i>Popísať časti mocniny a odmocniny.</i> <i>Určiť druhú a tretiu mocninu primerane veľkých čísel spamäti.</i> <i>Určiť druhú a tretiu mocninu reálneho čísla pomocou kalkulačky.</i> <i>Vypočítať číselné výrazy s mocninami pomocou kalkulačky.</i> <i>Porovnať a usporiadať mocniny a odmocniny.</i> <i>Približne umiestniť obrazy mocnín a odmocnín na číselnú os.</i> <i>Zapísať číslo v rozvinutom zápise v desiatkovej sústave s použitím mocnín čísla 10.</i> <i>Použiť vedecký zápis čísel ($a \cdot 10^n, 1 \leq a \leq 10$)</i> <i>Pracovať s veľmi veľkými a veľmi malými číslami.</i> <i>Priradiť mocninu čísla 10 predpone a naopak.</i> Integrovať poznatky a skúsenosti z rôznych číselných oborov, modelovať problémové situácie pomocou vybraných reprezentácií</p>

	<p><i>Aplikovať poradie operácií v príkladoch s kladnými desatinnými číslami a zátvorkami. Zapísať periodické číslo.</i></p>	<p><i>Porovnať a usporiadať zlomky aj s využitím číselnej osi. Rozširovať a zjednodušovať zlomky. Upraviť zlomok na základný tvar. Upraviť nepravý zlomok na zmiešané číslo a naopak. Previesť desatinné číslo na desatinný zlomok a naopak. Previesť zlomok na desatinné číslo alebo periodické číslo. Zapísať a správne prečítať periodické číslo. Upraviť zložené zlomky ako podiel dvoch zlomkov. Určiť prevrátený zlomok k danému zlomku. Vysvetliť vzťah medzi zlomkom, desatinným číslom a percentom. Zapísať znak percent, promile. Určiť spamäti jedno percento, jedno promile zo základu. Premeňiť promile na percentá a naopak. Vypočítať základ, percentovú časť a počet percent. Vypočítať istinu, úrok z danej istiny pri danej úrokovej miere. Vypočítať ceny tovarov so zľavou alebo výšku zľavy. Vypočítať ceny bez a s DPH. Vypočítať základ, promilovú časť a počet promile. Použiť rôzne metódy počítania úloh s percentami, promile a vo finančnej matematike (trojčlenka, cez 1%)</i></p>	<p><i>uvažovať o existencii racionálneho čísla a vysvetľovať prácu s racionálnymi číslami.</i></p>	<p><i>reálnych čísel a využívať matematický aparát a digitálne nástroje na riešenie problémov v rôznych oblastiach života.</i></p>
--	--	---	---	---

Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	2. cieľ: Spolahlivo pracovať s algebraickými výrazmi, rovnicami a nerovnicami, uvažovať o ich zmysluplnosti a význame v riešení úloh.(C2)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
			<p><i>Matematizovať a riešiť reálne situácie využitím algebraických výrazov, lineárnych rovníc.</i></p> <p><i>Určiť a roztriediť číselné výrazy a výrazy s premennou.</i></p> <p><i>Zapísať a čítať číselné výrazy a výrazy s premennou.</i></p> <p><i>Tvoriť číselné výrazy a výrazy s premennou zadaných textom opisujúcim reálnu alebo matematickú situáciu.</i></p> <p><i>Vykonávať aritmetické operácie s číselnými a algebraickými výrazmi.</i></p> <p><i>Vypočítať hodnotu číselného výrazu.</i></p> <p><i>Určiť počet členov výrazu s premennou.</i></p> <p><i>Dosadiť čísla za premennú a vypočítať hodnotu výrazu s premennou.</i></p> <p><i>Roznásobiť výraz s premennou číslom.</i></p> <p><i>Zjednodušiť výrazy s premennými.</i></p> <p><i>Vynímať číslo pred zátvorku.</i></p> <p><i>Určiť rovnosť/nerovnosť dvoch výrazov.</i></p> <p><i>Riešiť lineárne rovnice s jednou neznámou pomocou ekvivalentných úprav.</i></p> <p><i>Vykonať skúšku správnosti riešenia lineárnej rovnice.</i></p> <p><i>Overiť či dané číslo je koreňom lineárnej rovnice.</i></p> <p><i>Vyjadriť a vypočítať neznámu z jednoduchých vzorcov.</i></p>	<p><i>Matematizovať a riešiť reálne situácie využitím algebraických výrazov, lineárnych rovníc a nerovnic.</i></p> <p><i>Rozlíšiť výraz, lomený výraz a výraz s neznámou v menovateli.</i></p> <p><i>Určiť, kedy lomený výraz má/nemá zmysel.</i></p> <p><i>Určiť podmienky riešiteľnosti jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli.</i></p> <p><i>Riešiť jednoduché lineárne rovnice s neznámou v menovateli ekvivalentných úprav.</i></p> <p><i>Porovnať riešenie rovnice s neznámou v menovateli s podmienkami riešiteľnosti.</i></p> <p><i>Vykonať skúšku správnosti riešenia lineárnej rovnice s neznámou v menovateli.</i></p> <p><i>Vyjadriť a vypočítať neznámu zo zložitejších vzorcov.</i></p> <p><i>Rozlišovať nerovnosti a ich zápisy.</i></p> <p><i>Riešiť lineárne nerovnice s jednou neznámou pomocou ekvivalentných úprav v rôznych číselných oboroch.</i></p> <p><i>Vykonať skúšku správnosti riešenia lineárnej nerovnice</i></p> <p><i>Overiť či dané číslo je riešením lineárnej nerovnice.</i></p> <p><i>Špecifikovať obmedzenia alebo predpoklady riešenia úlohy a identifikovať a riešiť úlohy s chýbajúcimi alebo nadbytočnými informáciami.</i></p>

3. cieľ: Identifikovať náročnejšie vzťahy v číselných postupnostiach, nachádzať funkčné vzťahy v reálnych súvislostiach, použiť matematické nástroje na ich modelovanie a interpretáciu. (C3)			
6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
<p style="text-align: center;">Výkonový štandard Žiak vie/dokáže</p>	<p><i>Uviesť príklady na použitie pomeru v reálnom živote. Zapísať a prečítať daný pomer. Upraviť daný pomer. Dopočítať neznáme číslo v rovnosti dvoch pomerov. Určiť prevrátaný pomer k danému pomeru. Zväčšiť a zmenšiť číslo/množstvo v danom pomere. Rozdeliť celok v danom pomere. Rozložiť postupný pomer na jednoduché pomery. Riešiť jednoduché slovné úlohy na pomer. Pracovať s mierkou mapy a plánu. Zistiť skutočnú veľkosť/vzdialenosť využitím mierky mapu a plánu. Tvoriť jednoduchý plán s využitím vhodnej mierky. Riešiť praktické úlohy s použitím mierky mapy a plánu. Uviesť príklady rôznych závislostí veličín z reálneho života, resp. nezávislých veličín. Uviesť príklady priamej a nepriamej úmernosti. Rozlíšiť priamu a nepriamu úmernosť. Zvoliť a použiť vhodnú metódu na výpočet priamej a nepriamej úmernosti (jednoduchú trojčlenku, výpočet cez jednotkové množstvo). Hľadať pravidlá zložitejších postupností. Doplniť chýbajúce členy zložitejších postupností podľa pravidla. Vytvoriť vlastnú postupnosť podľa zvoleného pravidla.</i></p>	<p><i>Použiť reprezentácie (modely z reálneho sveta) celých a racionálnych čísel (kladných a záporných). Pochopiť princíp modelovania súčiny súčtu dvojčlenných výrazov ako obdĺžnika so stranami $(a+b)$ a $(c+d)$ a analogicky súčiny typu $(a-b) \cdot (c+d)$. Riešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici. Opísať a zostrojiť pravouhlý systém súradníc. Zapísať súradnice bodu. Priradiť súradnice bodu a doplniť chýbajúcu súradnicu bodu. Zobraziť v pravouhle súradnicovej sústave bod, úsečku alebo mnohoúholník daných súradnicami. Použiť pravouhlú súradnicovú sústavu ako univerzálny model na znázornenie bodov priamej a nepriamej úmernosti.</i></p>	<p><i>Rozhodovať o podstate závislostí, aplikovať priamu a nepriamu úmernosť v praktických situáciách a matematických úlohách, vyjadrovať vzťahy medzi členmi postupností.</i> <i>Využiť geometrické reprezentácie druhej a tretej mocniny alebo odmocniny a čísla π. Pochopiť princíp modelovania druhej mocniny dvojčlena $(a \pm b)^2$ ako obsah štvorca so stranou $(a + b)$ resp. $(a - b)$ a výrazu $a^2 - b^2$ ako obsah obdĺžnika so stranami $(a + b)$ a $(a - b)$. Riešiť zložitejšie slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici. Riešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej nerovnici. Graficky znázorniť riešenie lineárnej nerovnice. Riešiť jednoduché sústavy lineárnych rovníc a nerovníc na prípravnej úrovni. Skúmať lineárne funkcie, orientovať sa v tabuľkách, grafoch a symbolických predpisoch lineárnych funkcií a využívať ich na modelovanie a riešenie matematických a praktických problémov. Zapísať lineárnu funkciu v tabuľke, grafoch a predpisom. Použiť pravouhlú súradnicovú sústavu ako univerzálny model na znázornenie lineárnej funkcie. Opísať priebeh lineárnej funkcie z grafu. Graficky znázorniť a nájsť priesečník dvoch lineárnych funkcií.</i></p>

Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	4. cieľ: Objavovať analógie v kombinatorických situáciách, vyhodnocovať pravdepodobnostné situácie v jednoduchých pokusoch, tvoriť jednoduché hypotézy, overovať ich a vyvodzovať závery. (C4)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<i>Systematicky vypísať alebo graficky znázorniť možnosti podľa zvoleného kritéria bez opakovania. Zvoliť vhodný nástroj hľadania možností prvkov bez opakovania v kombinatorických situáciách.</i>	<i>Systematicky vypísať alebo graficky znázorniť možnosti podľa zvoleného kritéria s opakováním. Zvoliť vhodný nástroj hľadania možností prvkov s opakováním v kombinatorických situáciách.</i>	<i>Strategicky uvažovať pri riešení kombinatorických situácií, rozpoznávať analogické kombinatorické situácie v rôznych reprezentáciách a uplatňovať objavené pravidlá pri ich riešení. Objaviť a aplikovať pravidlo súčtu a súčinu pri určovaní počtu možností. Rozhodnúť o udalosti či je istá, možná alebo nemožná. Vytvoriť jednoduché modely pre nemožné, možné a isté udalosti, tiež pre veľmi nepravdepodobné a veľmi pravdepodobné udalosti. Vykonať jednoduché experimenty na overenie pravdepodobnosti danej udalosti.</i>	<i>Simulovať pravdepodobnostné situácie pomocou primeraných hier alebo pokusov, určovať a zvažovať pravdepodobnosť udalostí pri opakovaných pokusoch a skúmať vzťah medzi teoretickou a experimentálnou pravdepodobnosťou. Určiť a vypočítať pravdepodobnosť jednoduchých nezávislých javov. Určiť doplnkovú pravdepodobnosť. Využiť vhodné grafické reprezentácie pre určenie pravdepodobnosti pri pokusoch. Tvoriť jednoduché hypotézy o pravdivosti danej udalosti. Overiť jednoduchým experimentom vyslovené hypotézy. Zostaviť matematický model jednoduchej pravdepodobnostnej reálnej situácie, ktorú možno simulovať.</i>

Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	5. cieľ: Používať a určovať jednoduché štatistické charakteristiky pri spracovaní a interpretácii údajov, diskutovať o chybných interpretáciách a ich vplyve na opis skutočnosti. (C5)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<i>Určiť najväčšiu a najmenšiu hodnotu štatistického súboru. Vyhľadať alebo doplniť údaje v texte tabuľke alebo diagrame. Vypočítať aritmetický priemer z údajov, tabuľky alebo grafu.</i>	<i>Čítať a interpretovať údaje súvisiace s počtom percent/promile z diagramov a grafov. Zapísať priamu a nepriamu úmernosť pomocou tabuľky.</i>	<i>Čítať a použiť údaje z grafu alebo z tabuľky priamej a nepriamej úmernosti. Zostrojíte graf priamej úmernosti a zostavíte tabuľku závislosti.</i>	<i>Uviesť príklady využitia štatistiky a štatistického prieskumu v reálnom živote. Pomenovať štatistický súbor. Určiť štatistickú jednotku a štatistický znak. Určiť relatívnu a absolútnu početnosť. Zostaviť jednoduchý štatistický prieskum, zhromaždiť údaje a prezentovať výsledky. Vytvoriť frekvenčnú tabuľku a graf.</i>

	<p>Určiť alebo vypočítať medián z údajov, tabuľky alebo grafu. Zvoliť vhodnú reprezentáciu údajov a charakteristik na opis súboru údajov.</p>		<p>Použiť digitálne aplikácie na prácu so štatistickými údajmi. Prepájať súvislosti medzi údajmi z rôznych reprezentácií a modelov, ilustrovať, predpovedať, porovnávať, analyzovať a interpretovať (primárne alebo sekundárne) štatistické dáta.</p>
--	---	--	---

6. cieľ: Využívať polohové a metrické vlastnosti geometrických útvarov na riešenie zložitejších geometrických aj praktických úloh s využitím množín bodov s danou vlastnosťou. (C6)				
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže				
6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	
<p>Charakterizovať, vymenovať vlastnosti a triediť rovinné geometrické útvary (bod, priamka, polpriamka, úsečka) a ich významné prvky. Narysovať os úsečky pomocou kružidla. Odhadnúť mieru geometrických útvarov. Merať geometrické útvary. Porovnať odhad s meraním. Určiť vzájomnú polohu dvoch priamok. Určiť základné prvky uhla. Narysovať a pomenovať uhol danej veľkosti. Používať uhlomer pri konštrukcii a meraní uhla. Odmerať a zapísať veľkosť uhla. Použiť písmena gréckej abecedy pri pomenovaní uhlov. Pomenovať a roztriediť uhly podľa veľkosti. Porovnať uhly podľa veľkosti (aj odhadom alebo prenášaním).</p>	<p>Opísať a pomenovať základné prvky a vlastnosti trojuholníka. Vypočítať veľkosť chýbajúceho vnútorného uhla v trojuholníku. Aplikovať vzťah medzi vonkajším a vnútorným uhlom pri tom istom vrchole. Určiť a vypočítať vonkajšie a vnútorné uhly trojuholníka. Roztriediť trojuholník podľa dĺžok strán a veľkostí vnútorných uhlov. Urobiť náčrt konštrukčnej úlohy. Narysovať trojuholník daných rozmerov (konštrukcie „sus“, „usu“). Zapísať postup konštrukcie slovné alebo symbolicky. Narysovať výšky v trojuholníku a vyznačiť ich priesečník (ortocentrum). Narysovať ťažnice v trojuholníku a vyznačiť ich priesečník (ťažisko).</p>	<p>Skúmať zložitejšie planimetrické situácie, uvažovať o vlastnostiach rovinných útvarov, využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov, systematizovať planimetrické poznatky a využiť skúsenosti z postupu riešenia jednoduchých geometrických úloh pri riešení praktických problémov. Narysovať rovnobežky a pretať ich priečkou. Pomenovať vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov. Určiť a vypočítať veľkosť súhlasných a striedavých uhlov. Opísať a pomenovať základné prvky a vlastnosti štvoruholníkov. Určiť a vypočítať vonkajšie a vnútorné uhly štvoruholníka a pravidelného mnohouholníka. Roztriediť štvoruholníky podľa rovnobežnosti protilahlých strán. Roztriediť štvoruholníky podľa veľkosti vnútorných uhlov a dĺžok strán.</p>	<p>Uvažovať a diskutovať o geometrických útvaroch v priestore, o ich významných prvkoch a vlastnostiach, objavovať vzťahy medzi nimi a riešiť jednoduché stereometrické problémy. Vysvetliť rozdiel medzi osovou a stredovou súmernosťou. Opísať princíp stredovej súmernosti. Určiť stred súmernosti. Označiť vzor a obraz v osovej a stredovej súmernosti. Zostrojiť obraz bodu, úsečky a kružnice v osovej a stredovej súmernosti. Zostrojiť obraz mnohouholníka v osovej a stredovej súmernosti. Určiť stredovo a osovo súmerné útvary. Navrhovať a aplikovať postupy merania a určovania miery rovinných a priestorových útvarov, zovšeobecňovať ich, symbolicky vyjadrovať metrické závislosti, riešiť aplikačné úlohy na určenie miery útvarov a diskutovať o ich využití v každodennom živote a rôznych profesiách.</p>	

	<p>Premenit' stupne na minuty a naopak. Prenášať uhly pomocou kružidla. Sčítať a odčítať uhly numericky a graficky. Zostrojiť os uhla pomocou kružidla. Narysovať vybrané uhly bez použitia uhlomera. Určiť a vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla. Tvoriť a využívať reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. v štvorcovej sieti) Zväčšovať, zmenšovať, otáčať rovinné útvary v štvorcovej sieti. Charakterizovať, vymenovať vlastnosti a triediť priestorové geometrické útvary (kocka, kváder) a ich významné prvky. Načrtnúť a narysovať kocku a kváder vo voľnom rovnobežnom premietaní. Zaznamenať a vytvoriť nárys, pôdorys, bokorys, sieť jednoduchých telies a stavieb z telies. Identifikovať a znázorniť na náčrte kvádra a kocky viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky. Načrtnúť a narysovať sieť kocky a kvádra. Vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika. Vypočítať obvod a obsah zložených útvarov zo štvorcov a obdĺžnikov.</p>	<p>Narysovať osi strán trojuholníka a vyznačiť ich priesečník (stred opisanej kružnice). Narysovať trojuholník s využitím bodov danej vlastnosti. Vypočítať vzdialenosť ťažiska od strany a vrcholu s využitím deliaceho pomeru. Vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovica obsahu obdĺžnika. Vypočítať obvod a obsah trojuholníka pomocou vzorca. Vypočítať obvod a obsah zložených útvarov zo štvorcov, obdĺžnikov a trojuholníkov. Manipuláciou objaviť podmienky pre zhodnosť trojuholníkov. Rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine. Aplikovať vety o zhodnosti trojuholníkov v konštrukčných úlohách. Rozhodnúť o podobnosti dvoch trojuholníkov v rovine. Určiť pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov. Aplikovať vety o podobnosti trojuholníkov vo výpočtových a konštrukčných úlohách.</p>	<p>Pomenovať a opísať základné prvky lichobežníka. Rozlíšiť druhy lichobežníkov. Načrtnúť a narysovať rovnobežníky a lichobežníky daných rozmerov. Zapísať postup konštrukcie slovne alebo symbolicky. Narysovať výšky a uhlopriečky v lichobežníkoch a rovnobežníkoch. Určiť pravidelné mnohoúhelníky podľa počtu a dĺžky strán. Narysovať pravidelný šesťuholník pomocou kružidla. Narysovať kruh a kružnicu s daným polomerom. Narysovať tetivu kružnice a určiť jej vzdialenosť od stredu kružnice. Nájsť stred kružnice pomocou dvoch tetív kružnice. Určiť, pomenovať a narysovať vzájomnú polohu priamky a kružnice. Zostrojiť dotyčnicu ku kružnici s využitím Ťalesovej kružnice. Narysovať vpísanú a opísanú kružnicu trojuholníku. Určiť, pomenovať a narysovať vzájomnú polohu dvoch kružníc. Vyznačiť stredový uhol v kružnici a k nemu prislúchajúci kružnicový oblúk. Vyznačiť stredový uhol v kruhu a k nemu prislúchajúci kruhový výsek. Vyznačiť kruhový odsek. Určiť a používať približnú hodnotu čísla π ($\pi \approx 3,14$) Vypočítať dĺžku kružnice, kružnicového oblúka. Vypočítať obvod a obsah kruhu..</p>	<p>Charakterizovať, vymenovať vlastnosti a triediť jednoduché rotačné telesá (valec, kužeľ, guľa) a ich významné prvky. Načrtnúť a narysovať jednoduché rotačné telesá vo voľnom rovnobežnom premietaní. Zaznamenať a vytvoriť nárys, pôdorys, bokorys, sieť jednoduchých rotačných telies a stavieb z nich. Identifikovať a znázorniť na náčrte jednoduchých rotačných telies viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky. Načrtnúť a narysovať sieť jednoduchých rotačných telies. Uvažovať o zhodných a podobných zobrazeniach v rovine, o ich vlastnostiach a aplikovať ich pri riešení úloh v praktickom aj geometrickom kontexte. Zapísať a použiť Pytagorovu vetu (aj obrátenú). Uviesť príklady použitia Pytagorovej vety v reálnom živote. Odhadnúť a vypočítať objem a povrch valca.</p>
--	---	---	---	--

	<p><i>Odhadnúť objem a povrch kocky a kvádra úvahou.</i></p> <p><i>Vypočítať objem a povrch kocky a kvádra pomocou vzorca.</i></p> <p><i>Premieňať jednotky dĺžky, obsahu, objemu a hmotnosti.</i></p> <p><i>Aplikovať prechody medzi jednotkami objemu.</i></p>		<p><i>Vypočítať polomer alebo priemer kruhu ak pozná jeho obvod.</i></p> <p><i>Aplikovať vzťah medzi priemerom a polomerom kružnice a kruhu.</i></p> <p><i>Charakterizovať, vymenovať vlastnosti a triediť priestorové geometrické útvary (pravidelný hranol a ihlan) a ich významné prvky.</i></p> <p><i>Načrtnúť a narysovať pravidelný hranol a ihlan vo voľnom rovnobežnom premietaní.</i></p> <p><i>Zaznamenať a vytvoriť nárys, pôdorys, bokorys, sieť pravidelných hranolov a ihlanov a stavieb z nich.</i></p> <p><i>Identifikovať a znázorniť na náčrte pravidelného hranola a ihlana viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky.</i></p> <p><i>Načrtnúť a narysovať sieť pravidelného hranola a ihlana.</i></p> <p><i>Vypočítať povrch a objem pravidelného hranola a ihlana.</i></p> <p><i>Konceptualizovať a zovšeobecňovať geometrické činnosti vedúce ku vzniku množín bodov s danou vlastnosťou a aplikovať ich pri riešení konštrukčných úloh v planimetrii.</i></p>	
--	--	--	---	--

7. cieľ: Konceptualizovať a zovšeobecňovať matematické situácie a skúsenosti z ich riešenia, hľadať alternatívne stratégie a využívať primerané argumenty na zdôvodnenie. (C7)					
6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník		
<p style="text-align: center;">Výkonový štandard Žiak vie/dokáže</p>	<p>Zdôvodniť na primeranej úrovni kritériá deliteľnosti 2, 5, 10, 100 a na neformálnej úrovni odôvodniť kritéria deliteľnosti 3 a 9.</p> <p>Objaviť princíp nekonečna v algoritme delenia ak podiel je periodické číslo.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s kladnými desatinnými číslami.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s využitím grafov a tabuliek.</p> <p>Diskutovať o vhodnosti použitia aritmetické priemeru a mediánu.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy na obvod a obsah štvorca a obdĺžnika.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy na objem a povrch kocky a kvádra.</p> <p>Argumentovať o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.</p>	<p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s využitím najmenšieho spoločného násobku a najväčšieho spoločného deliteľa.</p> <p>Diskutovať a zdôvodniť kedy zlomok nemá zmysel a kedy sa rovná nule.</p> <p>Diskutovať o význame hodnôt vyšších ako 100 % a nižších ako 1 %.</p> <p>Posudzovať výhodnosť zliav, vkladov a úverov.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s využitím percent a promile.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy z finančnej matematiky a jednoduchého úrokovania.</p> <p>Diskutovať o závislostiach medzi rôznymi veličinami a opísať ich závislosť.</p> <p>Diskutovať o vzťahu medzi zmenou dĺžok strán /hrán geometrických útvarov a telies a ich obvodov, obsahov, povrchov a objemov.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť.</p> <p>Diskutovať o polohe ortocentra vzhľadom na typ trojuholníka.</p> <p>Skúmať možné polohy ťažiska, ortocentra a stredu opisanej kružnice aj pomocou dynamickej geometrie.</p> <p>Diskutovať o počte riešení konštrukčnej úlohy trojuholníka.</p>	<p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s celými a racionálnymi číslami (kladnými i zápornými).</p> <p>Nájsť, zdôvodniť a opraviť chyby v postupe výpočtu s celými číslami.</p> <p>Diskutovať o existencii riešenia lineárnej rovnice s jednou neznámou.</p> <p>Navrhnuť stratégiu riešenia zložitejších kombinatorických situácií a diskutovať o nich.</p> <p>Diskutovať o miere pravdepodobnosti rôznych udalostí.</p> <p>Sformulovať a odôvodniť vlastné pravidlo pre riešenie kombinatorických situácií.</p> <p>Vyjadriť pravdepodobnosť pre výrazy používané v bežnom jazyku (asi, určite, možno, zriedka a pod.) a diskutovať o subjektívnom vnímaní týchto výrazov.</p> <p>Diskutovať a argumentovať o podmienkach existencie geometrických útvarov.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy na obvod a obsah rovnobežníka, lichobežníka a pravidelného n-uholníka.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy na dĺžku kružnice a obvod a obsah kruhu.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy na objem a povrch pravidelného hranola a ihlana.</p>	<p>Využívať matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu.</p> <p>Využívať a tvoriť reprezentácie zhodných útvarov.</p> <p>Uviesť príklady osovo a stredovo súmerných útvarov v bežnom živote.</p> <p>Tvorivo vyplniť rovinu mozaikou podľa predlohy alebo vlastného návrhu.</p> <p>Uvažovať o obmedzeniach použitia matematických reprezentácií, používať prevažne symbolické reprezentácie a vyberať vhodné matematické nástroje (vrátane digitálnych) na riešenie problémov.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s využitím reálnych čísel.</p> <p>Diskutovať o podmienkach riešiteľnosti rovnice s neznámou v menovateli.</p> <p>Diskutovať o existencii riešenia lineárnej nerovnice s jednou neznámou.</p> <p>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s využitím funkčných závislostí.</p> <p>Diskutovať o informáciách s pravdepodobnostným charakterom z bežného života.</p> <p>Interpretovať získané údaje zo štatistického prieskumu.</p> <p>Odôvodniť a vyvodiť závery z výsledkov štatistického prieskumu.</p> <p>Diskutovať o relevantnosti, presnosti a význame štatistických výskumov a prieskumov.</p>	

	<p><i>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy na obvod a obsah trojuholníka. Využívať vlastnosti podobnosti pri riešení praktických úloh na zisťovanie skutočných vzdialeností výšok a rozmerov predmetov v teréne. Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s využitím mierky mapy a plánu. Vysvetliť podstatu zhodnosti a podobnosti a zdôvodniť riešenia súvisiace so zhodnými a podobnými zobrazeniami.</i></p>	<p><i>Objaviť a zapísať vzťah medzi počtom vrcholov stien a hrán pravidelných telies. Riešiť problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a trojrozmernými útvarmi. Objaviť a opísať množinu bodov, ktorá tvorí Tálesovu kružnicu. Diskutovať o množinách bodov s danou vlastnosťou.</i></p>	<p><i>Riešiť aplikačné a kontextové úlohy s využitím Pytagorovej vety.</i></p>
--	--	--	--

Komponenty		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Čísla a operácie s číslami				
	Prírodné čísla, vlastnosti a operácie (C1, C2, C7)	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: deliteľnosť, zvyšok po delení, násobok, deliteľ.</p> <p>Vzťahy: deliteľnosť prirodzených čísel: kritériá deliteľnosti.</p> <p>Postupy: Riešenie úloh s viacerými operáciami (aj pomocou digitálnych nástrojov) a aplikovanie poradia operácií s prirodzenými číslami; objavovanie, používanie a overovanie kritérií deliteľnosti 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – používanie reprezentácií prirodzených čísel (modely z reálneho sveta), používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie prirodzených čísel.</p> <p>matematické modelovanie – navrhovanie stratégie na riešenie problémov s využitím prirodzených čísel a operácií s nimi aj s využitím ich vlastností a kritérií deliteľnosti prirodzených čísel.</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: prvočíslo, zložené číslo, najmenší spoločný násobok, najväčší spoločný deliteľ.</p> <p>Vzťahy: zložené číslo ako súčin prvočísel; súdeliteľné a nesúdeliteľné čísla.</p> <p>Postupy: hľadanie najmenšieho spoločného násobku a najväčšieho spoločného deliteľa; rozklad prirodzeného čísla na súčin prvočísel.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie - vhodné (grafické, symbolické) reprezentovanie čísla deliteľného, resp. nedeliteľného daným prirodzeným číslom.</p> <p>matematické modelovanie - riešenie kontextových úloh s prirodzenými číslami a aplikačné úlohy s využitím najmenšieho spoločného násobku a najväčšieho spoločného deliteľa.</p>		

		<p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – správne používanie terminológie pri opisovaní vlastností prirodzených čísel, argumentovanie kritéria deliteľnosti 2, 5, 10, 100 na kognitívne primeranej úrovni a na neformálnej úrovni odôvodnenie kritéria deliteľnosti 3 a 9.</p>			
		<p><i>Celé čísla, vlastnosti a operácie</i> (C1, C2, C3, C7)</p>		<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: kladné a záporné celé číslo; opačné čísla, absolútna hodnota.</p> <p>Vzťahy: porovnávanie a usporiadanie celých čísel; priorita operátorov; aritmetické operácie s celými číslami.</p> <p>Postupy: znázorňovanie a určovanie celých čísel na číselnej osi; určovanie opačných celých čísel; porovnávanie a usporiadanie celých čísel; aplikovanie a vysvetľovanie pamäťových, písomných a elektronických algoritmov aritmetických operácií s celými číslami (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie); určenie absolútnej hodnoty celého čísla a objavenie jej geometrického významu.</p> <p>Matematické praktiky: matematické reprezentácie – používanie reprezentácie celých čísel</p>	

				<p>(modely z reálneho sveta); používanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie celých čísel.</p> <p>matematické modelovanie – navrhovanie stratégie a riešenie aplikačných úloh s využitím (kladných a záporných) celých čísel, ich vlastností a operácií s nimi, vykonávanie skúšky správnosti.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie celých čísel; správne používanie terminológie a opis vlastností celých čísel v diskusiách a písomnej komunikácii; hľadanie, zdôvodnenie a oprava chyby vo výpočtovom postupe s celými číslami.</p>	
		<p>Racionálne čísla, vlastnosti a operácie (C1, C3, C5, C7)</p> <p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: desatinné číslo, desatinná čiarka, celá a desatinná časť desatinného čísla, zlomok, čitateľ, menovateľ.</p> <p>Pasívne: periodické číslo, perióda</p> <p>Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel.</p> <p>Postupy: porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie kladných</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: zlomková čiara, spoločný menovateľ, základný tvar zlomku, desatinný zlomok, zložený zlomok, percento (%), základ, počet percent, hodnota prislúchajúca počtu percent.</p> <p>Pasívne: rozšírený tvar zlomku, prevrátený zlomok, zmiešané číslo; promile, úrok, jednoduché úrokovanie; úroková miera, pôžička, úver, vklad, debet, kredit, rozpočet, transakcia, istina, DPH.</p> <p>Vzťahy:</p>	<p>Postupy: Určovanie absolútnej hodnoty racionálnych čísel, porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie záporných desatinných čísel, znázornenie desatinných čísel na zápornej časti číselnej osi.</p> <p>Matematické praktiky: matematické reprezentácie – aktívne používanie rôznych reprezentácií záporných desatinných čísel; využívanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie záporných desatinných čísel.</p>	

		<p>desatinných čísel, znázornenie desatinných čísel na kladnej časti číselnej osi, rozvinutý zápis čísla v desiatkovej sústave; vykonávanie aritmetických operácií s desatinnými číslami (súčet, rozdiel, súčin, podiel); objavenie periodických čísel a určovanie periódy;</p> <p>Matematické praktiky: matematické reprezentácie – aktívne používanie rôznych reprezentácií desatinných čísel; využívanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie desatinných čísel.</p> <p>matematické modelovanie – vykonávanie aritmetických operácií s desatinnými číslami pri riešení a interpretácii aplikačných úloh; využívanie zaokrúhľovania, odhadu a približných hodnôt desatinných čísel pri riešení aplikačných úloh.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie, zapisovanie, grafické znázornenie desatinných čísel a ich zaokrúhlených hodnôt; zdôvodnenie algoritmu pre aritmetické operácie s desatinnými číslami.</p>	<p>Porovnávanie a usporiadanie racionálnych čísel, ekvivalencia zlomkov; súvislosti medzi rôznymi vyjadreniami racionálnych čísel: zlomok, desatinné číslo, percento.</p> <p>Postupy: zlomky – modelovanie zlomkov ako časti celku a ako počet prvkov časti celku, reprezentovanie zlomku ako čísla a ako operátora; tvorba ekvivalentných zlomkov; porovnávanie a usporiadanie zlomkov, zjednodušovanie zlomkov, rozširovanie zlomkov, úprava zloženého zlomku, úprava zmiešaného čísla na zlomok a opačne; uvažovanie a rozhodovanie, kedy má/nemá zlomok zmysel; aritmetické operácie so zlomkami; výpočet zlomkovej časti z celku; zápis zlomkov v tvare desatinných čísel a naopak; odhad veľkosti zlomku a odhad výsledku aritmetickej operácie so zlomkami; percentá – určovanie 1 % ako stotiny základu a 1 promile ako tisíciny základu, určovanie a výpočet percent, základu, hodnoty prislúchajúcej počtu percent; výpočet výšky zľavy (resp. ceny po zľave), určovanie a výpočet ceny bez DPH a s DPH; čítanie a interpretácia údajov súvisiacich s počtom percent/promile z diagramov; výpočet istiny, úroku z danej istiny pri danej úrokovej miere; tvorba</p>	<p>matematické modelovanie – vykonávanie aritmetických operácií so zápornými desatinnými číslami pri riešení a interpretácii aplikačných úloh; využívanie zaokrúhľovania, odhadu a približných hodnôt záporných desatinných čísel pri riešení aplikačných úloh.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie, zapisovanie, grafické znázornenie záporných desatinných čísel a ich zaokrúhlených hodnôt; zdôvodnenie algoritmu pre aritmetické operácie so zápornými desatinnými číslami.</p>	
--	--	---	---	--	--

			<p>rozpočtu (rodinného, na výlet, oslavu a pod.).</p> <p>Matematické praktiky: matematické reprezentácie – aktívne používanie rôznych reprezentácií zlomkov a percent; využívanie číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie racionálnych čísel.</p> <p>matematické modelovanie – analyzovanie a navrhovanie riešenia aplikačných úloh s využitím reprezentácií a vzťahov medzi racionálnymi číslami, vykonávanie aritmetických operácií s racionálnymi číslami pri riešení a interpretácii aplikačných úloh; využívanie zaokrúhľovania, odhadu a približných hodnôt racionálnych čísel pri riešení aplikačných úloh; riešenie primeraných kontextových úloh z oblasti finančnej gramotnosti.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie, zapisovanie, grafické znázornenie racionálnych čísel a ich zaokrúhlených hodnôt; zdôvodnenie algoritmu pre aritmetické operácie s racionálnymi číslami; diskutovanie o význame hodnôt vyšších ako 100 % a nižších ako 1 %, posudzovanie reálnych situácií o výhodnosti zliav.</p>		
--	--	--	--	--	--

		<p style="text-align: center;"><i>Reálne čísla, vlastnosti a operácie (C1, C2, C3, C7)</i></p>				<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: druhá a tretia mocnina a odmocnina, číslo π (pí).</p> <p>Pasívne: základ (mocnenec), exponent (mocniteľ), stupeň odmocnenia, základ odmocniny; celočíselný exponent; iracionálne číslo.</p> <p>Vzťahy: Súvis mocnín čísla 10 s predponami; vzťahy medzi reprezentáciami druhej a tretej mocniny (obsah štvorca, objem kocky).</p> <p>Postupy: Zapisovanie súčinu väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne; algoritmy počítania druhých a tretích mocnín, resp. mocnín racionálnych čísel s celočíselným exponentom s využitím digitálnych nástrojov; práca s mocninami čísla 10, čítanie, zapisovanie, znázorňovanie na číselnej osi, približné hodnoty reálnych čísel a ich porovnávanie; používanie vedeckého zápisu čísla ($a \cdot 10^n$, $1 \leq a \leq 10$); narábanie s veľmi veľkými a veľmi malými číslami (umocnenie čísel medzi 0 a 1, umocnenie čísel väčších ako 1); odhadovanie a zaokrúhľovanie reálnych čísel.</p>
--	--	--	--	--	--	---

						<p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – používanie rôznych reprezentácií reálnych čísel (vrátane miesta na číselnej osi s danou presnosťou); využívanie geometrickej reprezentácie druhej/tretej mocniny/odmocniny a čísla π.</p> <p>matematické modelovanie – riešenie aplikačných úloh s využitím reálnych čísel a ich vlastností a aplikovanie operácii s reálnymi číslami; využívanie odhadu a približných hodnôt pri riešení praktických úloh.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – čítanie a zapisovanie druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla; čítanie a zapisovanie druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla; používanie rôzneho vyjadrenia reálnych čísel v komunikácii a diskusiách pri riešení problémov.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Komponenty		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi	Algebraické výrazy, rovnice a nerovnice (C2, C3, C7)			<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: výraz, hodnota číselného výrazu, koeficient, premenná, člen s premennou, neznáma, lineárna rovnica, pravá a ľavá strana rovnice, riešenie (koreň) rovnice.</p> <p>Pasívne: číselný výraz, algebraický výraz, výraz s jednou a viacerými premennými.</p> <p>Vzťahy: Rovnosť a nerovnosť číselných výrazov; ekvivalencia algebraických výrazov.</p> <p>Postupy: Určovanie hodnoty výrazu, dosadzovanie čísel za premenné, rozhodovanie o rovnosti/nerovnosti číselných a algebraických výrazov; aritmetické operácie s číselnými a algebraickými výrazmi; modelovanie súčtu, rozdielu a súčinu mnohočlenov; zjednodušovanie výrazov s premennými; roznásobovanie zátvoriek, vynímanie pred zátvorku; tvorba číselných a algebraických výrazov opisujúcich reálnu alebo matematickú situáciu; reprezentácia a vykonávanie ekvivalentných úprav a riešenie rovníc s jednou neznámou a skúška správnosti; vyjadrovanie a výpočet neznámej zo vzorca;</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: lineárna nerovnica s jednou neznámou, pravá a ľavá strana nerovnice, riešenie (koreň) nerovnice.</p> <p>Pasívne: výraz s premennou v menovateli; podmienka riešiteľnosti.</p> <p>Vzťahy: Podmienka pre výraz s premennou v menovateli a pre riešenie rovnice a nerovnice; súvis algebraického a grafického vyjadrenia rovnice a nerovnice.</p> <p>Postupy: Určovanie, kedy má/nemá výraz zmysel; použitie analógií s operáciami so zlomkami pri sčítaní, pri rozdieli a pri súčine lomených výrazov; úprava na spoločného menovateľa (aj s premennou v menovateli); modelovanie druhej mocniny dvojčlena $(a \pm b)^2$ a $a^2 - b^2$ a úpravy výrazov, ktoré ich obsahujú, určovanie podmienok riešiteľnosti rovníc/nerovnic; reprezentácia a vykonávanie ekvivalentných úprav a riešenie nerovnic s jednou neznámou a skúška správnosti; vyjadrovanie a výpočet neznámej zo vzorca (napr. Pytagorova veta); zápis slovnej</p>

					<p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – modelovanie súčtu a rozdielu mnohočlenov pomocou konkrétnych reprezentácií členov; modelovanie súčinu dvojčlena typu $(a + b) \cdot (c + d)$ ako obdĺžnika so stranami $(a + b)$ a $(c + d)$; analogicky súčiny typu $(a - b) \cdot (c + d)$, súčin dvojčlena a trojčlena atď.</p> <p>matematické modelovanie – používanie symbolického jazyka pri tvorbe výrazov podľa slovného opisu; používanie symbolického jazyka pri matematizácii problému vedúceho k použitiu lineárnych rovníc; navrhovanie vhodnej stratégie riešenia slovných úloh, jej modelovanie a riešenie pomocou lineárnych rovníc.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – slovná interpretácia výrazov a rovníc; diskutovanie o neznámej vo vyjadrení výrazu, rovnice; interpretovanie, obhajovanie a odôvodňovanie postupu a výsledku v kontexte riešenej situácie.</p>	<p>podmienky nerovnicou; riešenie jednoduchých sústav lineárnych rovníc a nerovnic na prípravnej úrovni, grafické riešenie (aj s využitím vhodného digitálneho nástroja).</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>Matematické reprezentácie - výraz $(a \pm b)^2$ ako obsah štvorca so stranou $(a + b)$ resp. $(a - b)$; výraz $a^2 - b^2$ ako obsah obdĺžnika so stranami $(a + b)$ a $(a - b)$; použitie vhodných pomôcok na reprezentáciu ekvivalentných úprav.</p> <p>Matematické modelovanie - používanie symbolického jazyka pri matematizácii problému vedúceho k použitiu lineárnych nerovnic; navrhovanie vhodnej stratégie riešenia slovných úloh, jej modelovanie a riešenie pomocou lineárnych nerovnic a ich úprav, overovanie riešenia; interpretovanie matematického modelu slovnej úlohy vyjadrenej rovnicou/nerovnicou.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – slovná interpretácia nerovnic; diskutovanie o neznámej vo vyjadrení rovnice a o podmienkach riešiteľnosti úlohy; diskutovanie o častých chybách pri</p>
--	--	--	--	--	--	--

					použití algebraických identít (například $(a + b)^2 \neq a^2 + b^2$) a argumentácia s pomocou reprezentácií.	
		<i>Pomer, úmernosti a postupnosti</i> (C3, C4, C7)		<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: pomer, priama a nepriama úmernosť, postupnosť, člen postupnosti.</p> <p>Pasívne: prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátenejší zápis jednoduchých pomerov; mierka mapy a plánu.</p> <p>Vzťahy: Zväčšenie/zmenšenie čísla/množstva vyjadrené zlomkom, desatinným číslom i percentom; vzťah medzi zmenou dĺžok strán, resp. hrán a vplyvom na obsah, obvod útvaru, prípadne povrch a objem telesa; priamo úmerné a nepriamo úmerné závislosti; vzťahy medzi členmi postupností.</p> <p>Postupy: Rozdeľovanie, zväčšovanie a znižovanie čísla/množstva v danom pomere; zisťovanie skutočnej veľkosti/vzdialenosti využitím mierky mapy a plánu; tvorba jednoduchého plánu s využitím vhodnej mierky; rozhodovanie o vzťahu priamej a nepriamej úmernosti, objavovanie a aplikovanie metód na výpočet</p>	<p>Postupy: čítanie a použitie údajov z grafu alebo z tabuľky priamej a nepriamej úmernosti, zostrojenie grafu priamej úmernosti, zostavenie tabuľky závislosti.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – symbolické a grafické vyjadrovanie závislostí a vytváranie ich kontextu.</p>	

				<p>priamej a nepriamej úmernosti, objavovanie pravidiel zložitejších postupností (obrázkové, číselné) a doplnenie chýbajúcich členov.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – rozoznávajú a používajú reprezentácie rôznych závislostí (úmernosti, postupnosti) a práca s reprezentáciami pomeru (mapy, plány).</p> <p>matematické modelovanie – navrhovanie stratégie a riešenie kontextových úloh na priamu a nepriamu úmernosť a primerané slovné úlohy na pomer, praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy aj za pomoci digitálnych technológií.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – ústne vyjadrovanie podstaty závislostí; zapisovanie; vysvetľovanie významu a použitie pomeru na mapách a vysvetlenie činnosti súvisiacej s tvorbou a použitím plánov.</p>		
		<p><i>Základy práce s funkciami a lineárna</i></p>			<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: súradnicové osi, súradnice bodu.</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: lineárna funkcia, graf.</p> <p>Pasívne: funkcia, funkčná hodnota, graf funkcie; lineárna závislosť.</p>

					<p>Pasívne: pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine.</p> <p>Postupy: Používanie pravouhlej súradnicovej sústavy na znázornenie bodov (daných súradnicami), úsečiek alebo mnohoúholníkov; doplnenie chýbajúcej súradnice bodu vyznačeného v súradnicovej sústave.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – používanie pravouhlej súradnicovej sústavy ako univerzálneho modelu na znázornenie bodov.</p>	<p>Vzťahy: Najväčšia, najmenšia, nulová hodnota; bod na grafe a vzťah medzi jeho prvou a druhou súradnicou; súvislosti medzi reprezentáciami lineárnej funkcie (tabuľka, predpis, graf).</p> <p>Postupy: Prevod medzi reprezentáciami lineárnej funkcie (predpis, graf, tabuľka) aj s využitím digitálnych nástrojov; práca s vlastnosťami funkcií na intuitívnej a prípravnej úrovni pomocou čítania z grafu (určenie najväčšej a najmenšej hodnoty, monotónnosť funkcie, priesečníky grafu s osami).</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – používanie pravouhlej súradnicovej sústavy ako univerzálneho modelu na znázornenie funkčných závislostí; využívanie reprezentácií lineárnej funkcie (tabuľka, predpis, graf).</p> <p>matematické modelovanie – navrhovanie stratégie a riešenia úlohy s využitím jednoduchých funkčných závislostí a interpretovanie výsledkov, riešenie aplikačných úloh s využitím funkčných závislostí a pozorovanie priebehu funkcie.</p>
--	--	--	--	--	---	---

				matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – ústne, písomné, symbolické a grafické vyjadrovanie funkčných vzťahov, vytváranie ich kontextu; zovšeobecňovanie a argumentovanie lineárnej závislosti.
	<i>Pokročilé kombinatorické postupy a nástroje (C4, C7)</i>	<p>Pojmy:</p> <p>Pasívne: usporiadanie prvkov bez opakovania.</p> <p>Postupy: Hľadanie organizačného princípu kombinatorických situácií; systematické vypisovanie alebo grafické znázornenie možností podľa zvoleného kritéria bez opakovania.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – rozhodovanie a výber vhodnej reprezentácie prvkov bez opakovania a ich usporiadania v kombinatorických situáciách (tabuľka, strom alebo iný diagram).</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Pasívne: usporiadanie prvkov s opakovaním.</p> <p>Postupy: Hľadanie organizačného princípu kombinatorických situácií; systematické vypisovanie alebo grafické znázornenie možností podľa zvoleného kritéria s opakovaním.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – rozhodovanie a výber vhodnej reprezentácie prvkov s opakovaním a ich usporiadania v kombinatorických situáciách (tabuľka, strom alebo iný diagram).</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Pasívne: usporiadanie prvkov s opakovaním a bez opakovania.</p> <p>Vzťahy: Pravidlo súčinu a súčtu.</p> <p>Postupy: Objavenie pravidla súčtu a súčinu a aplikovanie pravidla pri určovaní počtu možností.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické modelovanie – navrhovanie stratégie riešenia zložitejších kombinatorických situácií a ich konceptualizácia, vyhodnocovanie a aplikovanie podmienok pri usporadúvaní prvkov.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – formulovanie a odôvodňovanie vlastného pravidla pre zistenie počtu objektov vybraných z daného súboru; používanie kvantifikátorov v komunikácii pri riešení</p>

				<p>kombinatorických úloh, zdôvodňovanie ich významu a vplyvu na počet riešení úlohy.</p>	
		<p><i>Riešenie zložitejších pravdepodobnostných situácií (C4, C7)</i></p>		<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: udalosť, istá, možná, nemožná udalosť.</p> <p>Vzťahy: Vzťah medzi experimentálnou a teoretickou pravdepodobnosťou (na primeranej kognitívnej úrovni); udalosť a k nej doplnková udalosť.</p> <p>Postupy: Vykonávanie jednoduchých pokusov (hier) a pozorovanie pravdepodobnosti udalosti v závislosti od počtu pokusov; porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – narábanie s modelmi a vytváranie jednoduchých modelov pre nemožné, možné a isté udalosti, tiež pre veľmi nepravdepodobné a veľmi pravdepodobné udalosti.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – vyjadrovanie pravdepodobnosti pre výrazy používané v bežnom jazyku (asi,</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: pravdepodobnosť.</p> <p>Pasívne: doplnková pravdepodobnosť; experimentálna a teoretická pravdepodobnosť.</p> <p>Vzťahy: Pravdepodobnosť a k nej doplnková pravdepodobnosť.</p> <p>Postupy: Určenie pravdepodobnosti jednoduchých nezávislých javov; určenie doplnkovej pravdepodobnosti.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>Matematické reprezentácie - využívanie vhodných grafických reprezentácií (Vennov diagram, strom) pre určenie pravdepodobnosti pri jednoduchých a opakovaných pokusoch.</p> <p>matematické modelovanie – zovšeobecnenie pozorovaných postupov do jednoduchých pravidiel; zostavovanie matematického modelu</p>

				určite, možno, zriedka a pod.) a diskusia o subjektívnom vnímaní týchto výrazov.	<p>jednoduchej pravdepodobnostnej reálnej situácie, ktorú možno simulovať; využívanie poznatkov o pravdepodobnosti jednoduchých nezávislých javov a ich opakovania pri tvorbe jednoduchých hypotéz a ich overovania; sledovanie informácií s pravdepodobnostným charakterom v bežnom živote a ich konfrontácia so skutočnosťou.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – formulovanie odhadov pravdepodobnosti a diskutovanie o priebehu a výsledku pravdepodobnostných situácií v jednoduchých pokusoch a hrách;</p>
		<p>Pokročilé nástroje na prácu s údajmi (C5, C7)</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: údaj, hodnota, aritmetický priemer, medián, najmenšia (minimálna) a najväčšia (maximálna) hodnota.</p> <p>Vzťahy: Charakteristiky polohy (priemer, medián) a vzťahy medzi nimi a hodnotami v štatistickom súbore (neformálna úroveň)</p> <p>Postupy: Vyhľadanie alebo doplnenie údajov v texte, tabuľke alebo diagrame; určovanie absolútnej početnosti; určovanie aritmetického priemeru, mediánu</p>		<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: Frekvenčná tabuľka/graf.</p> <p>Pasívne: štatistika, štatistický súbor, štatistická jednotka a znak, dáta, štatistický prieskum; absolútna a relatívna početnosť.</p> <p>Vzťahy: Súvis priemernej absolútnej odchýlky s rozložením údajov v súbore.</p> <p>Postupy: Určovanie relatívnej početnosti; výpočet priemernej absolútnej odchýlky a interpretácia jej významu ako charakteristiky</p>

		<p>a rozhodovanie o vhodnosti ich použitia.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – voľba vhodnej reprezentácie údajov a charakteristík na opis súboru údajov; porovnávanie rôznych znázornení dát (tabuľka, kruhový, stĺpcový a iné diagramy) daného súboru údajov.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie jednoduchých pojmov matematickej štatistiky v komunikácii a argumentácii; diskutovanie dostupných jednoduchých reprezentácií a vyhodnotenie údajov z bežného života.</p>			<p>súboru dát; tvorba frekvenčných tabuliek a grafov, aj využitím vhodného digitálneho nástroja; interpretácia získaných dát.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické modelovanie – modelovanie vplyvu vlastností výberu na výsledky štatistických výskumov; zostavenie, vyhodnotenie a prezentovanie jednoduchých štatistických prieskumov a odôvodnenie voľby metódy a krokov; využívanie vhodných/dostupných digitálnych nástrojov na spracovanie údajov.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – kritické posudzovanie a interpretovanie dostupných jednoduchých reprezentácií a vyhodnotenie údajov z bežného života; diskutovanie o reprezentatívnosti a veľkosti výberu na presnosť štatistického výskumu.</p>
	Komponenty	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Geometria	Rovinné geometrické útvary, vlastnosti	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: rovnobežné a rôznobežné priamky, uhol, ramená uhla, vrchol uhla; priamy, pravý, ostrý, tupý, uhol väčší ako priamy; os uhla; vrcholový, susedný uhol.</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: trojuholník (vrcholy, strany), pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník; rovnostranný, rovnoramenný, rôznostranný trojuholník; základňa a ramená rovnoramenného trojuholníka,</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: rovnobežky preťaté pričkou, striedavý a súhlasný uhol, vnútorný a vonkajší uhol mnohouholníka; štvoruholník, rovnobežník, pravouholník (štvorec, obdĺžnik), kosoštvorec, kosodĺžnik,</p>	

		<p>Vzťahy:</p> <p>Vzájomné polohy útvarov; súčet vnútorných uhlov v trojuholníku.</p> <p>Postupy:</p> <p>Opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností rovinných útvarov (body, priamky, polpriamky, úsečky, uhly) , triedenie rovinných útvarov (body, priamky, polpriamky, úsečky, uhly) podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií; rozhodovanie o vzájomných polohách priamok a ich konštrukcia; konštrukcia uhla.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – tvorba a využívanie reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. pomocou štvorcovej, trojuholníkovej alebo inej siete, konštruovaním pomocou rysovacích alebo softvérových nástrojov) podľa daných vlastností v rôznych polohách a veľkostiach; hľadanie útvarov so zadanými vlastnosťami pomocou náčrtov.</p>	<p>odvesny a prepona pravouhlého trojuholníka, významné prvky trojuholníka (výška, päta výšky, ťažnica, ťažisko, priesečník výšok), trojuholníková nerovnosť; vnútorný a vonkajší uhol trojuholníka.</p> <p>Vzťahy:</p> <p>Súčet vnútorných uhlov v trojuholníku. vzťah medzi vnútorným a vonkajším uhlom v trojuholníku, vlastnosti a vzťahy významných prvkov v trojuholníku; trojuholníková nerovnosť; ťažnica a vzdialenosť ťažiska od strany a vrcholu (deliaci pomer);</p> <p>Postupy:</p> <p>Opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností trojuholníkov, triedenie trojuholníkov podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií; modelovanie a konštrukcia výšok a ťažníc a osí strán a objavenie, že každá trojica sa pretína v jednom bode (ortocentrum, ťažisko); objav vlastnosti priesečníka osí strán (stred opisanej kružnice); skúmanie možných polôh ťažiska, ortocentra a stredu opisanej kružnice pomocou dynamickej geometrie; konštrukcie trojuholníka s využitím množín bodov danej vlastnosti,</p>	<p>lichobežník (pravouhlý, rovnoramenný, všeobecný), základňa, rameno, výška lichobežníka; mnohoúhelník; pravidelný šesťuholník, pravidelný osemuholník; kružnica a kruh (stred, polomer, priemer), kružnicový oblúk, dotyčnica.</p> <p>Pasívne: medzikružie, kruhový odsek a výsek, tetiva; sečnica, nesečnica.</p> <p>Vzťahy:</p> <p>Súčet vnútorných uhlov v štvoruholníku; vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov; vlastnosti štvoruholníkov a ich klasifikácia podľa počtu a dĺžky strán, veľkosti vnútorných uhlov, vlastností uhlopriečok a ich priesečníkov; vzťah polomeru a priemeru, stredový uhol.</p> <p>Postupy:</p> <p>Opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností rovinných útvarov, triedenie rovinných útvarov (štvoruholníkov- rovnobežníkov a lichobežníkov) podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií; rozhodovanie o vzájomných polohách priamky a kružnice a ich konštrukcia; identifikácia súhlasných a striedavých uhlov a ich využitie pri riešení geometrických úloh;</p>	
--	--	---	---	---	--

			<p>zdôvodnenie a využitie trojuholníkovej nerovnosti;</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické modelovanie – používanie skúseností a poznatkov o rovinných útvaroch pri návrhu stratégií a riešení polohových a metrických geometrických úloh v matematickom aj aplikačnom kontexte; modelovanie reálnych problémov planimetrického charakteru pomocou geometrických nástrojov a algoritmov, využívanie nástrojov na realizáciu riešenia geometrického problému, interpretovanie a využívanie výsledkov v reálnych súvislostiach; využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh.</p>	<p>konštrukcia štvoruholníkov; konštrukcia výšok a ďalších významných prvkov v štvoruholníku, konštrukcia pravidelného šesťuholníka; konštrukcia kružnice, určovanie vzdialenosti stredu od tetivy, objavenie postupu konštrukcie a konštrukcia dotyčnice ku kružnici; identifikácia kružnicového oblúka a výseku prislúchajúcich stredovému uhlu, vyznačenie kruhového odseku; riešenie polohových a metrických konštrukčných úloh s využitím množín bodov danej vlastnosti.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie terminológie rovinatej geometrie, diskutovanie o polohových aj metrických vlastnostiach rovinných útvarov; diskutovanie a argumentovanie o podmienkach existencie geometrických útvarov, diskusia o výbere vlastností, ktoré definujú zvolený útvar, slovné opisovanie a formálne zapisovanie postupu geometrickej konštrukcie a zdôvodnenie riešenia primeranou argumentáciou o vzťahoch medzi významnými prvkami útvarov a využitím množín bodov so spoločnou vlastnosťou.</p>	
--	--	--	--	---	--

		<p style="text-align: center;"><i>Priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy (C6, C7)</i></p> <p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: kocka, kváder, vrchol, hrana, stena, sieť telesa; pohľad spredu, zhora a z boku.</p> <p>Pasívne: teleso (jednoduché a zložené), nárys, pôdorys a bokorys.</p> <p>Vzťahy: Hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi; vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán kocky a kvádra.</p> <p>Postupy: Určovanie a triedenie jednoduchých telies (kocka, kváder) na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia; objavovanie hierarchických a inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi; zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies (voľné rovnobežné premietanie, nárys, pôdorys a bokorys, siete telies); tvorba telies z kociek a kvádrov podľa záznamu alebo slovného opisu; identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade; objavovanie vzťahov medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies; identifikácia a konštrukcia siete telies, modelovanie sietí kocky využitím dĺžky siete; určovanie a</p>		<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: hranol, ihlan, výška telesa, podstava, plášť.</p> <p>Pasívne: hranol (kolmý, pravidelný, n-boký), ihlan (pravidelný, n-boký),</p> <p>Vzťahy: Hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi; vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných hranolov a ihlanov.</p> <p>Postupy: Určovanie a triedenie jednoduchých telies (hranol, ihlan) na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia; objavovanie hierarchických a inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi; zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies (voľné rovnobežné premietanie, nárys, pôdorys a bokorys, siete telies); identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade; objavovanie vzťahov medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies; identifikácia a konštrukcia siete telies; určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá.</p> <p>Matematické praktiky:</p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: stenová a telesová uhlopriečka; valec, kužeľ, guľa (stred, polomer, priemer),</p> <p>Pasívne: guľová plocha;</p> <p>Postupy: Určovanie a triedenie jednoduchých rotačných telies na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia; objavovanie hierarchických a inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi; zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies (voľné rovnobežné premietanie, nárys, pôdorys a bokorys, siete telies); identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade; identifikácia a konštrukcia siete telies; určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – komunikovanie o vlastnostiach telies a ich významných prvkoch; interpretovanie rôznych záznamov telies a ich zdôvodnenie, identifikovanie chyby a navrhovanie jej korekcie.</p>
--	--	--	--	---	---

		<p>tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – tvorba a používanie rôznych reprezentácií (predmetné modely a záznamy) jednoduchých telies na skúmanie ich významných prvkov a vlastností; tvorba modelov sietí jednoduchých telies pomocou konštrukčných nástrojov alebo softvéru; tvorba a používanie modelov zložených telies a stavieb z telies</p>		<p>matematické modelovanie – riešenie úloh súvisiacich s rozvíjaním priestorovej predstavivosti a problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a trojrozmernými útvarmi, medzi jednoduchými a zloženými telesami.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – aktívne opisovanie, pomenovanie a zaznamenanie jednoduchých a zložených telies v rôznych veľkostiach a polohách;</p>	
	<p><i>Pokročilé postupy merania a určovania miery (C6, C7)</i></p>	<p>Pojmy: Aktívne: veľkosť uhla, uhlomer; stupeň, minúta; obvod, jednotky dĺžky; obsah, jednotky obsahu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2, a, ha); povrch a objem telies (kocka, kváder); jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2), jednotky objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, cl, ml, dl, l, hl); jednotky hmotnosti (g, dg, kg, t);</p> <p>Pasívne: výmera.</p> <p>Vzťahy: Vzťah medzi vrcholovými uhlami a susednými uhlami; vzťah medzi stupňami a minútami; vzťahy medzi jednotkami dĺžky a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami obsahu a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami povrchu a ich premeny; vzťahy medzi</p>	<p>Vzťahy: Vzťah súčtu vnútorných uhlov trojuholníka.</p> <p>Postupy: Odvedenie a aplikovanie vzťahu o súčte veľkostí vnútorných uhlov v trojuholníku; výpočet veľkosti vnútorného alebo vonkajšieho uhla v trojuholníku. Odhad a výpočet obvodu a obsahu trojuholníka úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – používanie manipulácie alebo vhodných grafických reprezentácií na objavenie vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka a vzťahu medzi vnútornými a vonkajšími uhlami trojuholníka.</p>	<p>Pojmy: Aktívne: povrch a objem telies (ihlan, hranol); číslo π (π).</p> <p>Vzťahy: Vzťah súčtu vnútorných uhlov štvoruholníka; vzťah medzi priemerom a polomerom kruhu/kružnice; vzťah medzi obvodom kruhu a jeho priemerom (odhady a približné hodnoty čísla π a jeho geometrická interpretácia).</p> <p>Postupy: Odhad a výpočet obvodu útvarov (rovnoobežník, lichobežník, pravidelný n-uholník, kruh, resp. dĺžka kružnice a kružnicového oblúka) úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov, odhad a výpočet obsahu útvarov (rovnoobežník, lichobežník, kruh, kruhový výsek, zložený útvar)</p>	<p>Pojmy: Aktívne: povrch a objem telies (valec).</p> <p>Vzťahy: Pytagorova veta a jej význam.</p> <p>Postupy: Využitie Pytagorovej vety; odhad a výpočet objemu a povrchu valca úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov;</p>

		<p>jednotkami objemu a ich premeny ($1\text{l} = 1\text{ dm}^3$); vzťahy medzi jednotkami hmotnosti.</p> <p>Postupy: Odhadovanie a určenie veľkosti daného uhla v stupňovej miere s presnosťou na stupne, konštrukcia uhla s danou veľkosťou; určenie súčtu a rozdielu veľkostí uhlov; určenie veľkosti susedného a vrcholového uhla k danému uhlu; prevody medzi stupňami a minútami a naopak. Odhad a výpočet objemu a povrchu kocky a kvádra úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov; premeny jednotiek hmotnosti a ich využitie v praxi.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – tvorba a používanie reprezentácií na vysvetlenie podstaty merania, odhadovanie a určovanie miery (štvorcová sieť, jednotkové kocky a pod.) útvarov; používanie vlastných a univerzálnych jednotiek, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov.</p> <p>matematické modelovanie – vytváranie a riešenie geometrických situácií zameraných na proces merania, riešenie primeraných aplikačných</p>	<p>matematické modelovanie - využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh.</p>	<p>úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov; odhad a výpočet objemu a povrchu hranola a ihlana úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – používanie manipulácie alebo vhodných grafických reprezentácií na objavenie vzťahu pre súčet vnútorných uhlov štvoruholníka.</p>	
--	--	---	---	---	--

		<p>úloh na určenie miery rovinných a priestorových útvarov (veľkosť uhla, dĺžka úsečky, obvod, obsah, objem, povrch) aj s využitím premeny jednotiek.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – používanie správnej terminológie a symbolického jazyka v kontexte určovania miery rovinných a priestorových útvarov; slovné interpretovanie a vysvetľovanie vzťahov súvisiacich s mierou a jednotkami miery; diskutovanie o rôznych postupoch merania a ich presnosti, porovnávanie nameraných hodnôt s predbežným odhadom i výpočtom, argumentácia o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.</p>			
	<p><i>Skúmanie množín bodov v geometrii (C6, C7)</i></p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: os úsečky, os uhla.</p> <p>Vzťahy: Spoločná vlastnosť bodov ležiacich na významných množinách bodov v rovine (os úsečky, os uhla).</p> <p>Postupy: Skúmanie a opis množín bodov s danou vlastnosťou (vrátane osi úsečky, osi uhla); konštrukcia množín bodov s danou vlastnosťou (os úsečky, os uhla)</p>		<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: Tálesova kružnica.</p> <p>Vzťahy: Spoločná vlastnosť bodov ležiacich na významných množinách bodov v rovine (dotyčnice ku kružnici, Tálesova kružnica).</p> <p>Postupy: Skúmanie a opis množín bodov s danou vlastnosťou (vrátane Tálesovej kružnice); konštrukcia množín bodov s danou vlastnosťou (Tálesova kružnica) pomocou rysovacích nástrojov alebo</p>	

		<p>pomocou rysovacích nástrojov alebo geometrického softvéru.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – voľba a aplikovanie vhodnej reprezentácie množiny bodov danej vlastnosti (pomocou náčrtu, pravítka a kružidla alebo geometrického softvéru).</p>		<p>geometrického softvéru; konštrukcia vpísanej a opísanej kružnice trojuholníku; využitie Tálesovej kružnice pri konštrukcii trojuholníka a dotyčnice ku kružnici.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické modelovanie – využívanie polohových a metrických vlastností útvarov pri riešení konštrukčných úloh; aplikovanie znalosti o množinách bodov pri hľadaní riešení komplexnejších matematických a praktických úloh využitím vhodných nástrojov.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o množinách bodov s danou vlastnosťou a vysvetľovanie ich praktického významu; zovšeobecňovanie konštrukčných postupov na zostrojenie množín bodov s danou vlastnosťou; prepojenie geometrickej konštrukcie, jej slovného opisu a symbolického zápisu.</p>	
		<p><i>Skúmanie zhodných a podobných zobrazení v rovine a ich vlastností</i></p>	<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: zhodné a podobné trojuholníky, pomer/koefficient podobnosti.</p> <p>Pasívne: zhodnosť a podobnosť geometrických útvarov.</p> <p>Vzťahy:</p>		<p>Pojmy:</p> <p>Aktívne: osová a stredová súmernosť, stred súmernosti, os súmernosti, vzor a obraz; osovo a stredovo súmerné útvary.</p> <p>Vzťahy:</p>

			<p>Vety o zhodnosti trojuholníkov (sss, sus, usu); vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu).</p> <p>Postupy: Objavovanie podmienok pre zhodnosť trojuholníkov na základe konštrukcie trojuholníka pri zadani troch strán, dvoch strán a jedného uhla, dvoch uhlov a jednej strany (manipuláciou alebo použitím geometrického softvéru); rozhodovanie o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine a aplikovanie viet o zhodnosti trojuholníkov v konštrukčných úlohách; podobné zobrazenia – rozhodovanie o podobnosti útvarov, objavovanie podmienok pre podobnosť trojuholníkov na základe analógie s vetami o zhodnosti trojuholníkov; určovanie pomeru podobnosti dvoch podobných trojuholníkov; aplikovanie viet o podobnosti trojuholníkov pri riešení výpočtových a konštrukčných úloh; odhadovanie skutočných vzdialeností a výšok v teréne pomocou vlastnosti podobnosti trojuholníkov; určovanie skutočnej vzdialenosti využitím mierky mapy alebo skutočných rozmerov miestností/ predmetov podľa mierky plánu.</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – využívanie a tvorba reprezentácie</p>	<p>Vzťah medzi súmernosťou a zhodnosťou geometrických útvarov;</p> <p>Postupy: Zhodné zobrazenia – rozhodovanie o zhodnosti rovinných útvarov; identifikácia osovo a stredovo súmerných útvarov; určovanie vzorov a obrazov útvarov v osovej a stredovej súmernosti (bod, úsečka, trojuholník, štvoruholník, kružnica/kruh alebo iný jednoduchý útvar), určovanie stredu/osi v stredovej/osovej súmernosti; konštrukcia osovo a stredovo súmerného útvaru pomocou rysovacích alebo digitálnych nástrojov;</p> <p>Matematické praktiky:</p> <p>matematické reprezentácie – využívanie a tvorba reprezentácie zhodných útvarov (napr. zrkadlo, tlačiareň, lupa, digitálny geometrický systém) a uvažovanie o ich obmedzeniach a výhodách.</p> <p>matematické modelovanie – navrhovanie postupov riešenia praktických geometrických a konštrukčných úloh s využitím poznatkov o zhodných zobrazeniach; tvorenie mozaík (tesalácie, vyplňovanie roviny) s použitím zhodných zobrazení v</p>
--	--	--	--	--

				<p>podobných útvarov a uvažovanie o ich obmedzeniach a výhodách.</p> <p>matematické modelovanie – navrhovanie postupov riešenia praktických geometrických a konštrukčných úloh s využitím poznatkov o podobných zobrazeniach.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – zapisovanie a interpretovanie geometrických postupov vyžadujúcich využitie symetrií a škálovania (zväčšenie, zmenšenie); vysvetľovanie podstaty zhodnosti a podobnosti a zdôvodňovanie riešení súvisiacich so zhodnými a podobnými zobrazeniami; diskutovanie o jednoduchých pozorovaných vlastnostiach podobných zobrazení.</p>		<p>rovine pomocou rysovacích alebo digitálnych nástrojov.</p> <p>matematický jazyk, komunikácia a argumentácia – diskutovanie o jednoduchých pozorovaných vlastnostiach zhodných zobrazení.</p>
--	--	--	--	---	--	--

10.3.2.2 Informatika

Vzdelávacia oblasť	Matematika a informatika
Vyučovací predmet	Informatika
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Ročník	6. ročník, 7. Ročník, 8. Ročník, 9. ročník
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne 1 hod týždenne 7. ročník 33 hodín ročne 1 hod týždenne 8. ročník 33 hodín ročne 1 hod týždenne 9. ročník 33 hodín ročne 1 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Informatické vzdelávanie na základných školách má vytvárať príležitosti na osvojenie si informatického obsahu a kultivovať aj informatické činnosti, akými sú napríklad objavovanie a zovšeobecňovanie vzťahov, zákonitostí a postupov, kvantitatívne i abstraktné uvažovanie a správna argumentácia. Integrácia informatických činností do vzdelávania vedie k rozvoju dôležitých osobnostných vlastností, akými sú presnosť, vytrvalosť a kritické myslenie, ale aj k rozvoju sociálnych kompetencií, akými sú spolupráca a komunikácia. Cieľom informatického vzdelávania je vytvoriť veku a schopnostiam primerané podmienky na dosiahnutie rozvinutej informatickej gramotnosti, ďalších doménových gramotností a prierezových spôsobilostí žiakov. Rozvíjanie informatickej gramotnosti znamená osvojenie si informatického obsahu a informatických postupov, ktoré umožňujú riešiť problémy pomocou nástrojov informatiky. Osvojenie si informatického obsahu a informatických výkonov je prostriedkom na rozvoj informatickej gramotnosti, ktorú je schopný žiak primerane použiť pri riešení každodenných problémov a situácií.

Ciele predmetu

1. Disponovať primeraným infromatickým aparátom -rozumieť infromatickým pojmom, vzťahom a procesom na primeranej úrovni zodpovedajúcej potrebám a schopnostiam žiakov,
2. používať infromatické reprezentácie –používať a interpretovať vhodné modely, štruktúry a reprezentácie údajov, stavov a procesov,
3. navrhnuť riešenie problémov –analyzovať a porozumieť jednoduchým problémom z reálnych situácií, navrhnuť postup a vhodný nástroj na riešenie problémov,
4. používať jazyk –porozumieť, interpretovať, vytvárať a zapisovať vzťahy, návody na riešenie daného problému pomocou konštrukcií formálneho jazyka, prezentovať výsledky v kontexte pôvodného problému,
5. kriticky uvažovať a argumentovať –tvoriť jednoduché predpoklady, navrhovať, zdôvodňovať, optimalizovať a kriticky posudzovať riešenia infromatických problémov, vyvodzovať dôsledky, vrátane identifikácie a opravy chýb,
6. používať digitálne technológie – zmysluplne vyberať a používať vhodné nástroje na dosiahnutie cieľov, korektne a bezpečne pracovať v digitálnom prostredí.

Ciele vzdelávania v tretom cykle:

Hlavným cieľom 3. cyklu je v línii infromatického myslenia zoznámiť so základnou úrovňou vyššieho programovacieho jazyka, ktorý bude zahŕňať základné dátové typy, podmienené príkazy, cykly a pomenované bloky (podprogramy/funkcie). Nástroje (aplikácie) na spracovanie údajov v rôznych reprezentáciách sa nemôžu sústreďovať na konkrétneho výrobcu, ale osvojujú sa na principiálnej úrovni. Podobne aj nástroje internetu a operačného systému sa sústreďujú na princípy fungovania.

Ciele vzdelávania

Ďalšie ciele:

1. Analyzovať problémy a rozvíjať abstrakciu a logiku.
2. Riešiť elementárne problémy programovaním s využitím jednoduchých premenných, postupnosti príkazov, cyklov s konkrétnym počtom opakovaní a vetvením.
3. Skúmať a posudzovať správnosť riešenia, riešiteľnosť úlohy a opravovať chyby.
4. Pomocou vhodných nástrojov spracovať a kombinovať údaje rôznych typov.

5. Zoznámiť sa digitálnou reprezentáciou informácií rôznych typov.
6. Spoznať princípy a koncepty informatiky, vrátane reprezentácie a spracovania údajov v tabuľkách, stromoch a grafoch.
7. Pracovať s počítačom, zariadeniami, štruktúrou priečinkov a aplikáciami.
8. Používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti.
9. Analyticky posudzovať digitálne technológie.

Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus INFORMATIKA					
KOMPONENT: Programovanie	Analýza problému	1.cieľ: Analyzovať problémy a rozvíjať abstrakciu a logiku.			
		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
		Výkonový štandard			
		<p>Identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať v prostredí micro:bitu Diskutovať o miestach, kde sa treba rozhodovať. Rozpoznať miesta opakujúcich sa jednoduchých činností. Vlastnými slovami opísať jednoduchý plán na riešenie základných úloh. Rozhodnúť o pravdivosti jednoduchého tvrdenia a uviesť príklad, keď niečo neplatí.</p>	<p>Identifikovať základné údaje, ktoré si treba zapamätať v prostredí programu Imagine. Rozpoznať miesta, kde sa treba rozhodovať. Vlastnými slovami sformulovať plán na riešenie konkrétnej úlohy, rozdelený do menších krokov. Rozhodnúť o pravdivosti tvrdenia a uviesť príklad, keď niečo neplatí.</p>	<p>Identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať v prostredí programu Imagine. Rozpoznať miesta, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť. Vlastnými slovami sformulovať plán na riešenie úlohy v skupine, identifikovať problémy a navrhnúť riešenia. Rozhodnúť o pravdivosti komplexnejšieho tvrdenia</p>	<p>Identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať v prostredí, programovacieho jazyka Python. Vlastnými slovami sformulovať plán budúceho riešenia - detailný plán na riešenie komplexných problémov, vrátane identifikácie krokov a zdrojov. Rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku, uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje</p>
		Obsahový štandard			
		<p>Vzťahy: Aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne), premenná ako označenie.</p> <p>Procesy: Idea sekvencie, opakovania, vetvenia, jednoduchej manipulácie s údajmi pri práci s micro:bitmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia.</p> <p>Činnosti: Identifikovanie údajov, ktoré si treba zapamätať, rozpoznávanie miest, kde sa treba</p>	<p>Vzťahy: Aký informatický problém je v zadaní úlohy v prostredí Imagine, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne).</p> <p>Procesy: Idea sekvencie, opakovania, vetvenia, jednoduchej manipulácie s údajmi v prostredí Imagine, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia.</p> <p>Činnosti: Identifikovanie údajov, ktoré si treba zapamätať, rozpoznávanie</p>	<p>Vzťahy: Aký informatický problém je v zadaní úlohy v prostredí Imagine, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne), premenná ako označenie.</p> <p>Procesy: Idea sekvencie, opakovania, vetvenia, jednoduchej manipulácie s údajmi v prostredí Imagine, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia.</p> <p>Činnosti: Identifikovanie údajov, ktoré si treba zapamätať, rozpoznávanie miest, kde sa</p>	<p>Vzťahy: Aký informatický problém je v zadaní úlohy pri práci v programovacom prostredí jazyk Python platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne), premenná ako označenie.</p> <p>Procesy: Idea sekvencie, opakovania, vetvenia, jednoduchej manipulácie s údajmi pri práci v programovacom prostredí jazyk Python, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia.</p> <p>Činnosti: Identifikovanie údajov, ktoré si treba</p>

	<p>rozhodovať, opakovať činnosť v prostredí Micro:bit. Formulovanie plánu riešenia a jeho vyjadrenie vlastnými slovami s využitím sekvencie, opakovania, vetvenia a jednoduchkej manipulácie s údajmi. Rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku s príkladmi, keď niečo platí – neplatí, funguje – nefunguje aj so spojkami a/alebo/nie (neformálne). Uvažovanie o budúcich riešeniach.</p>	<p>miest, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť v prostredí Imagine. Formulovanie plánu riešenia a jeho vyjadrenie vlastnými slovami s využitím sekvencie, opakovania, vetvenia a jednoduchkej manipulácie s údajmi. Rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku s príkladmi, keď niečo platí – neplatí, funguje – nefunguje aj so spojkami a/alebo/nie (neformálne). Uvažovanie o budúcich riešeniach.</p>	<p>treba rozhodovať, opakovať činnosť v prostredí Imagine. Formulovanie plánu riešenia a jeho vyjadrenie vlastnými slovami s využitím sekvencie, opakovania, vetvenia a jednoduchkej manipulácie s údajmi. Rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku s príkladmi, keď niečo platí – neplatí, funguje – nefunguje aj so spojkami a/alebo/nie (neformálne). Uvažovanie o budúcich riešeniach.</p>	<p>zapamätať, rozpoznávanie miest, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť pri práci v programovacom prostredí jazyk Python Formulovanie plánu riešenia a jeho vyjadrenie vlastnými slovami s využitím sekvencie, opakovania, vetvenia a jednoduchkej manipulácie s údajmi. Rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku s príkladmi a kontra-príkladmi, keď niečo platí – neplatí, funguje – nefunguje aj so spojkami a/alebo/nie (neformálne). Uvažovanie o budúcich riešeniach.</p>
Konštrukcie jazyka	2. cieľ: Riešiť elementárne problémy programovaním s využitím jednoduchých premenných, postupnosti príkazov, cyklov s konkrétnym počtom opakovaní a vetvením.			
	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Výkonový štandard			
	<p><i>Vytvoriť jednoduchý program, ktorý si zapamätá a použije základné hodnoty pri programovaní micro:bitu. Vytvoriť program, ktorý vyžaduje daný známy počet opakovaní v prostredí micro:bitu.</i></p>	<p><i>Vytvoriť program, ktorý si zapamätá a použije viacero neštruktúrovaných hodnôt v prostredí programu Imagine. Vytvoriť program v prostredí Imagine, v ktorom sa vyžaduje daný známy počet opakovaní. Vytvoriť program, ktorý používa vetvenie s jednoduchou podmienkou v prostredí programu Imagine. Vytvoriť program v Imagine, ktorý reaguje na vstup od</i></p>	<p><i>Vytvoriť program, ktorý si zapamätá neštruktúrované hodnoty a umožní ich použitie a manipuláciu v prostredí programu Imagine. Vytvoriť, doplniť, dokončiť a modifikovať jednoduchý program v Imagine, ktorý vykonáva komplexnejšie operácie.</i></p>	<p><i>Vytvoriť program, ktorý si zapamätá neštruktúrované hodnoty a umožní ich použitie a manipuláciu v programovacom jazyku Python. Vytvoriť program v prostredí programovacieho jazyka Python v ktorom sa vyžaduje daný známy počet opakovaní. Vytvoriť program, ktorý používa vetvenie s jednoduchou podmienkou v</i></p>

		<p>používateľa a vykoná jednoduchú operáciu.</p> <p>Vytvoriť program v Imagine, ktorý obsahuje podprogramy. na vykonanie jednoduchých operácií.</p> <p>Doplniť, dokončiť a modifikovať jednoduchý program v Imagine, ktorý vykonáva jednoduché operácie.</p>		<p>programovacím jazyku Python.</p> <p>Vytvoriť program v Pythone, ktorý reaguje na vstup.</p> <p>Vytvoriť program v Pythone, ktorý obsahuje podprogramy.</p> <p>Doplniť, dokončiť a modifikovať komplexný program.</p> <p>Doplniť, dokončiť a modifikovať rozpracovaný program v Pythone.</p>
Obsahový štandard				
	<p>Pojmy: Premenná, parameter príkazu, postupnosť príkazov, opakovanie, vetvenie, podmienka, podprogram pri programovaní Micro:bita.</p> <p>Vzťahy: Vstup – program – výsledok, konštrukcie jazyka: postupnosť príkazov, cyklus, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov, pravidlá jazyka pre použitie premennej, prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu pri práci s Micro:bitom.</p> <p>Procesy: Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov, čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt pri zobrazovaní na Micro:bite.</p>	<p>Pojmy: Parameter príkazu, postupnosť príkazov, opakovanie v prostredí Imagine.</p> <p>Vzťahy: Vstup – program – výsledok, konštrukcie jazyka LOGO: postupnosť príkazov, cyklus, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov, pravidlá jazyka, prostriedky jazyka pri práci v prostredí Imagine.</p> <p>Procesy: Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov a následný efekt pri zobrazovaní v prostredí Imagine.</p>	<p>Pojmy: Premenná, parameter príkazu, postupnosť príkazov, opakovanie, vetvenie, podmienka, podprogram v prostredí Imagine</p> <p>Vzťahy: Vstup – program – výsledok, konštrukcie jazyka: postupnosť príkazov, cyklus, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov, pravidlá jazyka pre použitie premennej, prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu pri práci v prostredí Imagine.</p> <p>Procesy: Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov, čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt pri zobrazovaní v prostredí Imagine.</p> <p>Činnosti: Vytváranie programov, v ktorých si treba pomôcť</p>	<p>Pojmy: Premenná, parameter príkazu, postupnosť príkazov, opakovanie, vetvenie, podmienka, podprogram v prostredí Python.</p> <p>Vzťahy: Vstup – program – výsledok, konštrukcie jazyka: postupnosť príkazov, cyklus, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov, pravidlá jazyka pre použitie premennej, prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu pri práci v programovacím prostredí jazyk Python.</p> <p>Procesy: Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov, čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt pri zobrazovaní, pri práci v</p>

	<p>Činnosti: Vytváranie programov, v ktorých si treba pomocou premennej zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť.</p> <p>Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje daný známy počet opakovaní.</p> <p>Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje vetvenie s jednoduchou podmienkou.</p> <p>Vytváranie programov, ktoré reagujú na vstup.</p> <p>Používanie premennej, parametrov príkazu, postupnosti príkazov, podprogramu, konštrukcie opakovania a vetvenia podľa podmienky.</p> <p>Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov, čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt pri zobrazovaní na micro:bite a LED pásikoch.</p> <p>Doplňanie, dokončovanie a modifikovanie rozpracovaných programov.</p>	<p>Činnosti:</p> <p>Vytváranie programov v prostredí Imagine, v ktorých sa vyžaduje daný známy počet opakovaní.</p> <p>Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje vetvenie s jednoduchou podmienkou.</p> <p>Používanie parametrov príkazu, postupnosti príkazov, podprogramu, konštrukcie opakovania a vetvenia podľa podmienky.</p> <p>Zostavovanie jednoduchého programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov v prostredí Imagine</p> <p>Doplňanie, dokončovanie a modifikovanie jednoduchých rozpracovaných programov.</p>	<p>premennej zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť .</p> <p>Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje daný známy počet opakovaní.</p> <p>Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje vetvenie s jednoduchou podmienkou.</p> <p>Vytváranie programov, ktoré reagujú na vstup.</p> <p>Používanie premennej, parametrov príkazu, postupnosti príkazov, podprogramu, konštrukcie opakovania a vetvenia podľa podmienky.</p> <p>Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov, čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt pri zobrazovaní v prostredí Imagine.</p> <p>Doplňanie, dokončovanie a modifikovanie rozpracovaných programov.</p>	<p>programovacím prostredím jazyk Python.</p> <p>Činnosti: Vytváranie programov, v ktorých si treba pomocou premennej zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť .</p> <p>Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje daný známy počet opakovaní.</p> <p>Vytváranie programov, v ktorých sa vyžaduje vetvenie s jednoduchou podmienkou.</p> <p>Vytváranie programov, ktoré reagujú na vstup.</p> <p>Používanie premennej, parametrov príkazu, postupnosti príkazov, podprogramu, konštrukcie opakovania a vetvenia podľa podmienky.</p> <p>Zostavovanie programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov, čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt pri zobrazovaní pri práci v programovacím prostredí jazyk Python.</p> <p>Doplňanie, dokončovanie a modifikovanie rozpracovaných programov.</p>
--	--	--	--	---

Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb	3. cieľ: Skúmať a posudzovať správnosť riešenia, riešiteľnosť úlohy a opravovať chyby.			
	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9. ročník
	Výkonový štandard			
<p><i>Interpretovať program a krokovať riešenia s cyklami a vetvením s micro:bitom.</i></p> <p><i>Nájsť chybu v jednoduchom programe na Micro:bit a opraviť ju.</i></p> <p><i>Navrhnuť jednoduché vylepšenie programu na Micro:bit.</i></p> <p><i>Diskutovať o riešiteľnosti jednoduchej úlohy na Micro:bit.</i></p>	<p><i>Interpretovať program, simulovať činnosti vykonávateľa a krokovať riešenia cyklami v programe Imagine.</i></p> <p><i>Nájsť chybu v programe Imagine, ktorý vykonáva jednoduché operácie, a opraviť ju.</i></p> <p>Navrhnuť vylepšenie programu v Imagine.</p> <p>Diskutovať o riešiteľnosti úlohy v Imagine.</p>	<p>Interpretovať program, simulovať činnosti vykonávateľa a krokovať riešenia s premennými, cyklami a vetvením v programe Imagine.</p> <p><i>Nájsť rôzne typy chýb v programe Imagine, ktorý vykonáva komplexnejšie operácie, a opraviť ju.</i></p>	<p>Interpretovať program, simulovať činnosti vykonávateľa a krokovať riešenia s premennými, cyklami a vetvením v programovacím jazyku Python.</p> <p>Ďádat chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju.</p> <p>Navrhnuť vylepšenie programu v Pythone.</p> <p>Diskutovať o riešiteľnosti úlohy v Pythone.</p>	
Obsahový štandard				
<p>Vzťahy: Jazyk – vykonanie programu, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba), chyba v postupnosti príkazov s premennými, cyklom a vetvením pri práci s Micro:bitom.</p> <p>Procesy: Krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe, hľadanie chyby pri programovaní Micro:bitu.</p> <p>Činnosti: Interpretovanie programu a krokovanie riešenia s cyklami a vetvením.</p>	<p>Vzťahy: Jazyk LOGO – vykonanie programu, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba), chyba v postupnosti príkazov, s cyklom a vetvením pri práci v prostredí Imagine.</p> <p>Procesy: Krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe, hľadanie chyby pri programovaní v prostredí Imagine.</p> <p>Činnosti: Interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a</p>	<p>Vzťahy: Jazyk LOGO – vykonanie programu, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba), chyba v postupnosti príkazov s premennými, cyklom a vetvením pri práci v prostredí Imagine.</p> <p>Procesy: Krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe, hľadanie chyby pri programovaní v prostredí Imagine.</p> <p>Činnosti: Interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s premennými, cyklami a vetvením.</p>	<p>Vzťahy: Jazyk – vykonanie programu, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba), chyba v postupnosti príkazov s premennými, cyklom a vetvením pri práci v programovacím prostredí jazyk Python.</p> <p>Procesy: Krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe, hľadanie chyby pri programovaní pri práci v programovacím prostredí jazyk Python.</p> <p>Činnosti: Interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s</p>	

		<p>Analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe. Hľadanie rôznych typov chýb (syntaktická chyba v zápise, logická chyba pri realizácii programu), vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe na Microbite a prostredí Makecode a jej opravovanie. Diskusia a návrh vylepšení riešenia. Diskusia o tom, či má úloha riešenie.</p>	<p> krokovanie riešenia cyklami a vetvením. Analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe. Hľadanie rôznych typov chýb (logická chyba pri realizácii programu), vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe v prostredí Imagine a jej opravovanie. Diskusia a návrh vylepšení riešenia. Diskusia o tom, či má úloha riešenie.</p>	<p>Analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe v prostredí Imagine. Hľadanie rôznych typov chýb (syntaktická chyba pri zápise aj viacerých korytnáčiek jazyka LOGO, logická chyba pri realizácii programu, chyby v udalostiach korytnačky), vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe v prostredí Imagine a jej opravovanie. Diskusia a návrh vylepšení riešenia. Diskusia o tom, či má úloha riešenie.</p>	<p>premennými, cyklami a vetvením. Analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe. Hľadanie rôznych typov chýb (syntaktická chyba v zápise, logická chyba pri realizácii programu), vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe pri práci v programovacom prostredí jazyk Python a jeho opravovanie. Diskusia a návrh vylepšení riešenia. Diskusia o tom, či má úloha riešenie.</p>
Komponent: Údaje	Práca s údajmi rôznych typov	4. cieľ: Pomocou vhodných nástrojov spracovať a kombinovať údaje rôznych typov.			
		6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
		Výkonový štandard			
		<p><i>Digitalizovať jednoduchú grafickú informáciu- previesť jednoduchý obrázok do digitálnej podoby. Rozpoznať rôzne formáty súborov- identifikovať základné formáty súborov ako JPEG, PNG, GIF, BMP a TIFF. Rozpoznať základné formátovacie nástroje (napr. tučné písmo, kurzíva, podčiarknutie) a skryté znaky (napr. medzery, tabulátory). Vytvoriť jednoduchú prezentáciu pomocou základných nástrojov editora (napr. pridanie textu, obrázkov, základné formátovanie snímok).</i></p>	<p><i>Digitalizovať jednoduchú grafickú informáciu - previesť obrázok do digitálnej podoby, upraviť ho pomocou základných nástrojov a uložiť ako súbor. Porovnať rôzne formáty súborov z hľadiska kvality a veľkosti súboru- porovnať rôzne formáty súborov a rozumie rozdielom v kvalite a veľkosti súboru. Porovnať vplyv rôznych formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text.</i></p>	<p>Digitalizovať grafickú informáciu - previesť obrázok do digitálnej podoby, upraviť ho pomocou pokročilejších nástrojov na úpravu a uložiť ako súbor. Zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov. Používať pokročilé formáty súborov a optimalizovať obrázky. Používať pokročilé formátovacie nástroje a identifikovať skryté znaky v rôznych typoch dokumentov (napr. štýly, odrážky, číslovanie) a identifikovať skryté</p>	<p>Posudzovať vplyv rôznych formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom. Vytvoriť komplexný dokument. Vytvoriť prezentáciu pomocou nástrojov editora, ktorá obsahuje rôzne multimediálne prvky, pokročilé formátovanie a dizajn, video. Vytvoriť komplexný multimediálny projekt pomocou vhodných nástrojov, ktorý kombinuje video, zvuk a text.</p>

	<p><i>Používať základné nástroje na spracovanie textu, obrázkov a jednoduchých zvukových súborov.</i></p>	<p><i>Pripraviť prezentáciu pomocou rôznych nástrojov (napr. pridanie animácií, prechodov medzi snímkami, úprava dizajnu snímok). Používať jednoduché nástroje na kombinovanie textu, obrázkov a zvuku v prezentáciách alebo dokumentoch.</i></p>	<p><i>znaky v rôznych typoch dokumentov (napr. textové dokumenty, tabuľky). Použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií. Použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu (napr. vkladanie videí, grafov, tabuliek, používanie šablón) a program Canva na tvorbu a úpravu prezentácií.</i></p>	
Obsahový štandard				
	<p>Pojmy: Odrážky a číslovanie.</p> <p>Vzťahy: Obrázok v rastrí alebo vo vektorovom tvare, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku, obrázok ako súčasť textu, neformátovaný a formátovaný text.</p> <p>Procesy: Vkladanie tabuľky, obrázka do textu</p> <p>Činnosti: Voľba vhodného súborového formátu pre uloženie obrázkov rôznych typov.</p>	<p>Pojmy: Odrážky a číslovanie, časová os.</p> <p>Vzťahy: Obrázok v rastrí alebo vo vektorovom tvare, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku, obrázok ako súčasť textu, neformátovaný a formátovaný text, obrázkov ako postupnosť snímkov (PowerPoint), efektov, prechodov.</p> <p>Procesy: Vkladanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok (PowerPoint), vloženie prepojenia .</p> <p>Činnosti: Digitalizácia grafickej informácie, voľba vhodného súborového formátu</p>	<p>Pojmy: Odrážky a číslovanie, časová os.</p> <p>Vzťahy: Obrázok v rastrí alebo vo vektorovom tvare, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku, obrázok ako súčasť textu, neformátovaný a formátovaný text, video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov v platforme Canva.</p> <p>Procesy: Vkladanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa v platforme Canva.</p> <p>Činnosti: Digitalizácia grafickej informácie, voľba vhodného súborového formátu pre uloženie obrázkov rôznych typov.</p>	<p>Pojmy: Odrážky a číslovanie, časová os.</p> <p>Vzťahy: Obrázok v rastrí alebo vo vektorovom tvare, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku, obrázok ako súčasť textu, neformátovaný a formátovaný text, video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov vo voľne dostupných grafických programoch na tvorbu videa a tabletoch a mobilných zariadeniach.</p> <p>Procesy: Vkladanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa vo voľne dostupných grafických programoch na tvorbu videa a tabletoch a mobilných zariadeniach.</p> <p>Činnosti: Digitalizácia grafickej informácie pomocou rôznych mobilných zariadení, voľba vhodného súborového</p>

	<p>Porovnávanie rastrových a vektorových obrázkov s ohľadom na ich vlastnosti, možnosti úprav, formáty súborov.</p> <p>Posudzovanie vplyvu formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom.</p> <p>Práca s obrázkom ako súčasťou textu.</p> <p>Vkladanie tabuľky do textu.</p>	<p>pre uloženie obrázkov rôznych typov.</p> <p>Porovnávanie rastrových a vektorových obrázkov s ohľadom na ich vlastnosti, možnosti úprav, formáty súborov.</p> <p>Posudzovanie vplyvu formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom.</p> <p>Práca s obrázkom ako súčasťou textu.</p> <p>Používanie jednoduchých nástrojov editora na tvorbu a úpravu prezentácií.</p> <p>Vkladanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia.</p>	<p>Posudzovanie vplyvu formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom.</p> <p>Práca s obrázkom ako súčasťou textu.</p> <p>Používanie nástrojov editora na tvorbu a úpravu prezentácií, na skombinovanie videa, zvuku a textu.</p> <p>Vkladanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa v platforme Canva.</p>	<p>formátu pre uloženie obrázkov rôznych typov.</p> <p>Posudzovanie vplyvu formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom.</p> <p>Práca s obrázkom ako súčasťou textu.</p> <p>Používanie nástrojov editora na tvorbu a úpravu prezentácií, na skombinovanie videa, zvuku a textu.</p> <p>Vkladanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa.</p>
Informácie	5. cieľ: Zoznámiť sa digitálnou reprezentáciou informácií rôznych typov.			
	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Výkonový štandard			
	<p><i>Rozpoznať rôzne spôsoby reprezentácie informácií.</i></p> <p><i>Rozpoznať základné spôsoby kódovania informácií (text, obrázky).</i></p> <p><i>Rozumie základným princípom dekódovania informácií.</i></p> <p><i>Identifikovať základné spôsoby dekódovania informácií.</i></p> <p><i>Používať základné vyhľadávacie nástroje v informačnom systéme, ako je knižnica alebo elektronický obchod.</i></p> <p><i>Vyhľadať jednoduché informácie (názvy kníh, produkty alebo základné údaje o rezerváciách).</i></p>	<p><i>Používať rôzne spôsoby reprezentácie informácií na jednoduché úlohy.</i></p> <p><i>Kódovať informácie podľa pokynov do reprezentácie.</i></p> <p><i>Používať základné nástroje na kódovanie informácií.</i></p> <p><i>Používať základné nástroje na dekódovanie informácií.</i></p> <p><i>Používať rôzne nástroje na vyhľadávanie informácií v informačných systémoch a databázach.</i></p> <p><i>Vyhľadať podrobnejšie informácie, ako sú popisy</i></p>	<p><i>Kombinovať rôzne spôsoby reprezentácie informácií na komplexnejšie úlohy, ako sú vytváranie prezentácií, ktoré obsahujú text, obrázky, grafy a tabuľky.</i></p> <p><i>Kombinovať rôzne spôsoby kódovania informácií.</i></p> <p><i>Používať pokročilé nástroje na kódovanie informácií napr. pri prenose a odosielaní informácií.</i></p> <p><i>Dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií.</i></p> <p><i>Kombinovať rôzne spôsoby dekódovania informácií.</i></p>	<p><i>Volit' vhodnú reprezentáciu reálnej informácie.</i></p> <p><i>Zakódovať informácie podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie pre rôzne situácie.</i></p> <p><i>Vytvoriť komplexný projekt, kde efektívne zakóduje informácie podľa pokynov.</i></p> <p><i>Samostatne dekódovať informácie z rôznych reprezentácií pre rôzne situácie.</i></p> <p><i>Vyhľadať a získať informácie v rôznych informačných systémoch</i></p>

	<p><i>Používať základné nástroje na jednoduché získavanie informácie. Rozpoznať, kedy použiť každý nástroj.</i></p>	<p><i>produktov, recenzie, dostupnosť kníh alebo lístkov. Používať rôzne nástroje na získavanie informácií. Nahrávať zvukové súbory a videá.</i></p>	<p><i>Používať pokročilé vyhľadávacie funkcie, ako sú filtre, kategórie a pokročilé dotazy. Kombinovať rôzne nástroje na efektívne vyhľadávanie informácií. Využívať pokročilé nástroje na získavanie informácií, Používať programy ako Canva na úpravu a kombinovanie získaných informácií.</i></p>	<p><i>a databázach (knížnice, elektronické obchody, rezervačné systémy a ďalšie). Analyzovať a interpretovať získané informácie a používať ich na riešenie konkrétnych úloh alebo projektov. Získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov, ako je skenovanie, fotografovanie, nahrávanie zvuku a videa.</i></p>
Obsahový štandard				
	<p><i>Pojmy:</i> Textová informácia, grafická informácia.</p> <p><i>Vzťahy:</i> Vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla), text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať informácie.</p> <p><i>Procesy:</i> <i>Činnosti:</i> Voľba vhodnej reprezentácie reálnej informácie. Vyhľadávanie a získavanie informácie v informačnom systéme a databáze. Analyzovanie vlastností a vzťahov medzi jednotlivými typmi informácií – napríklad grafika, text, čísla, zvuk, resp. text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), analyzovanie možností vyhľadávať informácie.</p>	<p><i>Pojmy:</i> Textová informácia, grafická informácia.</p> <p><i>Vzťahy:</i> Vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napríklad dá sa v texte, a nie v grafike).</p> <p><i>Procesy:</i> <i>Činnosti:</i> Voľba vhodnej reprezentácie reálnej informácie. Zakódovanie informácie podľa pokynov. Dekódovanie informácie z jednoduchých reprezentácií podľa zadanej šifry. Vyhľadávanie a získavanie informácie v informačnom systéme a databáze (knížnica, el. obchod, rezervácie lístkov..).</p>	<p><i>Pojmy:</i> Textová informácia, grafická informácia.</p> <p><i>Vzťahy:</i> Vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napríklad dá sa v texte, a nie v grafike).</p> <p><i>Procesy:</i> <i>Činnosti:</i> Voľba vhodnej reprezentácie reálnej informácie. Zakódovanie jednoduchej informácie podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie pomocou vlastnej vytvorenej šifry. Dekódovanie informácie z jednoduchých reprezentácií pomocou vlastnej vytvorenej šifry. Vyhľadávanie a získavanie informácie v informačnom systéme a databáze (knížnica, el.</p>	<p><i>Pojmy:</i> Textová informácia, grafická informácia.</p> <p><i>Vzťahy:</i> Vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napríklad dá sa v texte, a nie v grafike) pomocou umelej inteligencie.</p> <p><i>Procesy:</i> <i>Činnosti:</i> Voľba vhodnej reprezentácie reálnej informácie. Zakódovanie informácie podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie pomocou vlastnej vytvorenej šifry, jej monitorovanie a kontrola presnosti. Dekódovanie informácie z jednoduchých reprezentácií pomocou vlastnej vytvorenej</p>

		Analyzovanie vlastností a vzťahov medzi jednotlivými typmi informácií – napríklad grafika, text, čísla, zvuk, resp. text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), analyzovanie možností vyhľadávať reťazce (napríklad dá sa v texte, a nie v grafike).	obchod, rezervácie lístkov, plánovanie dovolenky), implementácia pokročilých vyhľadávacích nástrojov (príkazov). Získavanie informácií rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov. Analyzovanie vlastností a vzťahov medzi jednotlivými typmi informácií – napríklad grafika, text, čísla, zvuk, resp. text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), analyzovanie možností vyhľadávať reťazce (napríklad dá sa v texte, a nie v grafike).	šifry, jej monitorovanie a kontrola presnosti. Vyhľadávanie a získavanie informácie v informačnom systéme a databáze (knížnica, el. obchod, rezervácie lístkov, plánovanie dovolenky) implementácia pokročilých vyhľadávacích nástrojov (príkazov) a filtrov. Získavanie informácií rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napríklad zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ..). Analyzovanie vlastností a vzťahov medzi jednotlivými typmi informácií – napríklad grafika, text, čísla, zvuk, resp. text a hypertext (napríklad na internete, v encyklopédii), analyzovanie možností vyhľadávať reťazce (napríklad dá sa v texte, a nie v grafike) pomocou umelej inteligencie.
Údajové štruktúry	6. cieľ: Spoznať princípy a koncepty informatiky, vrátane reprezentácie a spracovania údajov v tabuľkách, stromoch a grafoch.			
	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Výkonový štandard			
	<i>Organizovať informácie do jednoduchých štruktúr, ako sú zoznamy a základné tabuľky. Identifikovať základné princípy a koncepty informatiky. Interpretovať základné údaje zo štruktúr, ako sú jednoduché tabuľky a zoznamy.</i>	<i>Používať rôzne nástroje na reprezentáciu a spracovanie údajov v tabuľkách. Kombinovať tieto nástroje na vytvorenie komplexnejších štruktúr. Používať rôzne nástroje na interpretovanie údajov zo</i>	<i>Používať pokročilé nástroje na organizovanie informácií do štruktúr (databázy, hierarchické diagramy a mapy mysle). Používať programy ako Excel alebo Canva na vytvorenie a úpravu štruktúr.</i>	<i>Organizovať informácie do štruktúr, ako sú databázy. Používať princípy a koncepty informatiky na reprezentáciu a spracovanie údajov v tabuľkách, stromoch a grafoch. Vytvoriť komplexný projekt, kde efektívne interpretuje</i>

	<p>Rozpoznať základné vzory a vzťahy medzi údajmi. Vytvoriť jednoduché tabuľky a zadávať údaje do buniek. Používať základné funkcie, ako je formátovanie buniek, pridávanie riadkov a stĺpcov. Používať základné funkcie pre jednoduché výpočty. Upravovať údaje a jednoduché výpočty v tabuľke.</p>	<p>štruktúr, ako sú pokročilé tabuľky, grafy a diagramy. Používať rôzne nástroje na prácu s tabuľkami, ako sú základné vzorce (sčítanie, priemer), triedenie údajov. Používať rôzne funkcie pre jednoduché výpočty. Aplikovať tieto funkcie na údaje v tabuľkách.</p>	<p>Interpretovať údaje zo štruktúr, ako sú databázy, hierarchické diagramy a mapy mysle. Používať jednoduché nástroje na prácu s tabuľkami, ako sú zložitejšie vzorce (IF), grafy. Analyzovať údaje pomocou týchto nástrojov a vytvárať vizuálne reprezentácie údajov. Samostatne používať funkcie pre jednoduché výpočty, vrátane pokročilých funkcií a kombinácií funkcií.</p>	<p>údaje zo štruktúr a vysvetlí svoje rozhodnutia. Používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, ako sú pokročilé vzorce, databázové funkcie, filtrovanie údajov z tabuľky a podmienené formátovanie. Zvoliť a používať funkcie pre jednoduché výpočty. Vytvoriť tabuľku, resp. projekt, kde efektívne použije tieto nástroje a vysvetlí svoje rozhodnutia. Vytvoriť projekt, kde efektívne použije tieto funkcie a vysvetlí svoje rozhodnutia.</p>
Obsahový štandard				
	<p>Pojmy: Postupnosť, tabuľka (v zmysle slovník, mriežka). Vzťahy: Adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text). Procesy: Upravovanie údajov a jednoduché operácie (+, -, *, /). Činnosti: Organizovanie jednoduchých informácií do štruktúr, interpretovanie údajov zo štruktúr, ako sú postupnosti, tabuľky (v zmysle slovník, mriežka). Používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami.</p>	<p>Pojmy: Postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka). Vzťahy: Adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), bunky so vzorcami. Procesy: Práca s grafovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke (suma, priemer, min, max). Činnosti: Organizovanie jednoduchých informácií do štruktúr, interpretovanie údajov zo štruktúr, ako sú postupnosti, tabuľky (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka).</p>	<p>Pojmy: Postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka). Vzťahy: Adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), bunky so vzorcami. Procesy: Práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke. Činnosti: Organizovanie informácií do jednoduchých štruktúr, interpretovanie údajov zo štruktúr, ako sú postupnosti, tabuľky (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka). Používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami.</p>	<p>Pojmy: Postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka). Vzťahy: Adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text, dátum), bunky so vzorcami. Procesy: Práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke. Činnosti: Organizovanie informácií do štruktúr, interpretovanie údajov zo štruktúr, ako sú postupnosti, tabuľky (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka).</p>

		Upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke.	Používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami. Práca s grafovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke (suma, priemer, min, max). Vytváranie a používanie buniek so vzorcami pre základné typy údajov (číslo, text) a funkciami pre jednoduché výpočty v tabuľke aj s adresou ako pozíciou bunky.	Práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke. Vytváranie a používanie buniek so vzorcami pre rôzne typy údajov (číslo, text) a funkciami pre jednoduché výpočty v tabuľke aj s adresou ako pozíciou bunky.	Používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami, filtrovanie informácií, podmienené formátovanie údajov v tabuľke. Práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke. Vytváranie a používanie buniek so vzorcami pre rôzne typy údajov (číslo, text, dátum) a funkciami pre jednoduché výpočty v tabuľke aj s adresou ako pozíciou bunky, aj s využitím logických funkcií(if).
Komponent: Technológia	Hardvér a softvér	7. cieľ: Pracovať s počítačom, zariadeniami, štruktúrou priečinkov a aplikáciami.			
		6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
		Výkonový štandard			
		<i>Pozná základné rozlíšenie vstupných a výstupných zariadení. Identifikovať a používať základné vstupné zariadenia (klávesnica, myš) a výstupné zariadenia (monitor, tlačiareň) aj vstupno-výstupné (tablet) multifunkčné zariadenie - kopírka, tlačiareň, skener) . Vytvoriť jednoduchú štruktúru priečinkov pre organizáciu súborov (napr. dokumenty, obrázky, hudba). Presunúť súbory do základných priečinkov (napr. dokumenty, obrázky, hudba).</i>	<i>Používať rôzne vstupné zariadenia na zadávanie údajov do počítača (napr. digitálny fotoaparát, mikrofón). Rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia na rôzne úlohy. Rozpoznať, kedy je vhodné použiť každé zariadenie. Rozlíšiť a používať ďalšie vstupné zariadenia (mikrofón, skener) a výstupné zariadenia (reproduktory, projektor) aj vstupno-výstupné</i>	<i>Pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami na prenášanie, ukladanie a kopírovanie informácií. Používať zariadenia ako grafický tablet, webkamera a externé reproduktory. Popísať funkcie a použitie rôznych vstupných a výstupných zariadení v rôznych kontextoch (napr. grafické tablety, headsety). Navrhnuť štruktúru priečinkov pre projekt.</i>	<i>Vie efektívne kombinovať tieto zariadenia na tvorbu komplexných projektov, ako sú prezentácie, videá a interaktívne aplikácie. Preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov. Analyzovať a porovnať parametre súborov a priečinkov, identifikovať rozdiely a vyhodnotiť ich význam pre správu súborov.</i>

	<p>Zistiť názov, veľkosť a typ súboru alebo priečinka. Preniesť základné informácie medzi aplikáciami pomocou schránky.</p>	<p>(multifunkčné zariadenie - kopírka, tlačiareň, skener) . Vytvoriť vlastnú štruktúru priečinkov s podpriečinkami pre rôzne typy súborov. Presunúť súbory do štruktúry priečinkov s podpriečinkami. Zistiť parametre súborov a priečinkov. Skopírovať a prilepiť obrázky alebo tabuľky medzi dvoma aplikáciami.</p>	<p>Presunúť súbory projektu do štruktúry priečinkov. Zistiť vlastnosti súboru alebo priečinka, ako sú atribúty (napr. len na čítanie, skrytý) a vlastník. Preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky.</p>	
Obsahový štandard				
	<p>Pojmy: Program, procesor, pamäť. Vzťahy: Rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií, cesta k súboru a priečinku, operačný systém a aplikácia ako softvér, zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom. Procesy: Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie. Činnosti: Práca s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášanie, ukladanie, kopírovanie informácií rôznych typov. Používanie cesty k súboru a priečinku. Navrhovanie štruktúry priečinkov, preorganizovanie súborov do danej</p>	<p>Pojmy: Program, procesor, pamäť. Vzťahy: Rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií, cesta k súboru a priečinku, operačný systém a aplikácia ako softvér, zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom. Procesy: Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie Činnosti: Práca s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášanie, ukladanie, kopírovanie informácií rôznych typov. Používanie cesty k súboru a priečinku.</p>	<p>Pojmy: Program, procesor, pamäť. Vzťahy: Rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií, cesta k súboru a priečinku, operačný systém a aplikácia ako softvér, zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvér v tabuľke aj s adresou bunky Procesy: Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie Činnosti: Práca s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášanie, ukladanie, kopírovanie informácií rôznych typov. Používanie cesty k súboru a priečinku. Navrhovanie štruktúry priečinkov, preorganizovanie súborov do danej štruktúry</p>	<p>Pojmy: Program, procesor, pamäť. Vzťahy: Rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií, cesta k súboru a priečinku, operačný systém a aplikácia ako softvér, zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom. Procesy: Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie Činnosti: Práca s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášanie, ukladanie, kopírovanie informácií rôznych typov. Používanie cesty k súboru a priečinku.</p>

	<p>štruktúry priečinkov, zisťovanie parametrov súborov, priečinkov. Diskusia o rôznych typoch súborov pre rôzne typy informácií. Diskusia o operačnom systéme a aplikáciách ako softvéri, o rozdieloch medzi hardvérom a softvérom. Používanie zariadení na digitalizáciu údajov. Rozlišovanie častí počítača: procesor, pamäť, vstupné a výstupné zariadenia. Prenášanie informácií medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky. Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice. Používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie.</p>	<p>Navrhovanie štruktúry priečinkov, preorganizovanie súborov do danej štruktúry priečinkov, zisťovanie parametrov súborov, priečinkov. Diskusia o rôznych typoch súborov pre rôzne typy informácií. Diskusia o operačnom systéme a aplikáciách ako softvéri, o rozdieloch medzi hardvérom a softvérom. Používanie zariadení na digitalizáciu údajov. Rozlišovanie častí počítača: procesor, pamäť, vstupné a výstupné zariadenia. Prenášanie informácií medzi spustenými aplikáciami. Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice. Používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie.</p>	<p>priečinkov, zisťovanie parametrov súborov, priečinkov. Diskusia o rôznych typoch súborov pre rôzne typy informácií. Diskusia o operačnom systéme a aplikáciách ako softvéri, o rozdieloch medzi hardvérom a softvérom. Používanie zariadení na digitalizáciu údajov. Prenášanie informácií medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky. Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice. Používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie.</p>	<p>Navrhovanie štruktúry priečinkov, preorganizovanie súborov do danej štruktúry priečinkov, zisťovanie parametrov súborov, priečinkov. Diskusia o rôznych typoch súborov pre rôzne typy informácií. Diskusia o operačnom systéme a aplikáciách ako softvéri, o rozdieloch medzi hardvérom a softvérom. Používanie zariadení na digitalizáciu údajov. Rozlišovanie častí počítača: procesor, pamäť, vstupné a výstupné zariadenia. Prenášanie informácií medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky. Nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice. Používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie.</p>
Počítačové siete	8. cieľ: Používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti.			
	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Výkonový štandard			
<p><i>Skopírovať a uložiť súbory na rôzne miesta v počítači. Identifikovať základné sieťové zariadenia (napr. router, modem). Diskutovať o správnosti a kvalite vyhladaných informácií (výstup vyhladávaní). Pracovať s nástrojmi e-mailového klienta.</i></p>	<p><i>Zdieľať súbory s ostatnými používateľmi v rámci lokálnej siete Pripojiť sa k lokálnej sieti a používať zdieľané priečinky. Posúdiť, či sú vyhladané informácie relevantné k danej téme a či pochádzajú z dôveryhodných zdrojov.</i></p>	<p><i>Preniesť súbory medzi počítačmi v rámci siete (pomocou FTP alebo cloudových služieb). Pracovať so sieťovými zariadeniami. Použiť nástroj na prispievanie do webového obsahu. Analyzovať kvalitu a presnosť vyhladaných informácií, vrátane</i></p>	<p><i>Použiť nástroje na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete (pomocou sieťových diskov, cloudových úložísk a synchronizačných nástrojov). Používať rôzne sieťové zariadenia (napr. router,</i></p>	

	<p><i>Pripojiť prílohy správy, zobrazenie prijatej prílohy.</i></p>	<p><i>Otvoriť a zobraziť prijatú prílohu (napr. obrázok alebo PDF) v e-mailovom nástroji, zdieľať súbory z aplikácie Canva na e-mailovú adresu a otvárať ich v správe.</i></p>	<p><i>overovania faktov a porovnávaní viacerých zdrojov. Pripojiť rôzne typy súborov (obrázky, videá) k e-mailovej správe a zobraziť prijaté prílohy. Diskutovať o správnosti, kvalite a objektivite vyhl'adaných informácií.</i></p>	<p><i>modem, sieťové tlačiarne) v rámci počítačovej siete. Vytvoriť jednoduchú webovú stránku. Pripojiť rôzne typy súborov (obrázky, videá) k e-mailovej správe a zobraziť prijaté prílohy prostredníctvom e-mailového nástroja.</i></p>
Obsahový štandard				
	<p>Pojmy: Správa, e-mail, e-mailová adresa, kôš, príloha.</p> <p>Vzťahy: Lokálne súbory a súbory na sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť.</p> <p>Procesy: Sťahovanie a posielanie súborov, práca s nástrojmi e-mailového klienta.</p> <p>Činnosti: Používanie sieťových zariadení. Diskusia o správnosti a kvalite vyhl'adaných informácií (výstup vyhl'adávania). Sťahovanie a posielanie súborov. Práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja. Diskusia o internete ako celosvetovej počítačovej sieti.</p>	<p>Pojmy: Správa, e-mail, e-mailová adresa, kôš, príloha, adresár.</p> <p>Vzťahy: Lokálne súbory a súbory na sieti, cesta ako zápis, ktorý identifikuje údaje v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť.</p> <p>Procesy: Sťahovanie a posielanie súborov, práca s nástrojmi e-mailového klienta.</p> <p>Činnosti: Používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete. Diskusia o správnosti vyhl'adaných informácií (výstup vyhl'adávania). Sťahovanie a posielanie súborov. Práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom</p>	<p>Pojmy: Sieť, správa, e-mail, e-mailová adresa, kôš, príloha, adresár.</p> <p>Vzťahy: Lokálne súbory a súbory na sieti, cesta ako zápis, ktorý identifikuje údaje v sieti aj pomocou IP adresy (DNS), počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť.</p> <p>Procesy: Sťahovanie a posielanie súborov, práca s nástrojmi e-mailového klienta.</p> <p>Činnosti: Používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete. Používanie sieťových zariadení. Prispievanie do webového obsahu (blogy). Diskusia o správnosti a kvalite vyhl'adaných informácií (výstup vyhl'adávania). Sťahovanie a posielanie súborov. Práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom</p>	<p>Pojmy: Sieť, doména, správa, e-mail, e-mailová adresa, kôš, príloha, adresár.</p> <p>Vzťahy: Lokálne súbory a súbory na sieti, cesta ako zápis (aj v binárnej sústave), ktorý identifikuje údaje v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť.</p> <p>Procesy: Sťahovanie a posielanie súborov, práca s nástrojmi e-mailového klienta.</p> <p>Činnosti: Používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete. Používanie sieťových zariadení. Prispievanie do webového obsahu (vlastná webová stránka). Diskusia o správnosti a kvalite vyhl'adaných informácií (výstup vyhl'adávania). Sťahovanie a posielanie súborov.</p>

		<p>konkrétneho e-mailového nástroja. Rozlišovanie lokálnych súborov a súborov na sieti. Diskusia o počítačovej sieti ako prepojení počítačov a zariadení. Diskusia o internete ako celosvetovej počítačovej sieti.</p>	<p>konkrétneho e-mailového nástroja. Rozlišovanie lokálnych súborov a súborov na sieti, chápanie cesty ako zápisu, ktorý identifikuje údaje v sieti. Diskusia o počítačovej sieti ako prepojení počítačov a zariadení. Diskusia o internete ako celosvetovej počítačovej sieti.</p>	<p>Práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja. Rozlišovanie lokálnych súborov a súborov na sieti, chápanie cesty ako zápisu (aj binárnej sústave), ktorý identifikuje údaje v sieti. Diskusia o počítačovej sieti ako prepojení počítačov a zariadení, typy sietí. Diskusia o internete ako celosvetovej počítačovej sieti.</p>
Digitálna spoločnosť	9. cieľ: Analyticky posudzovať digitálne technológie.			
	6.ročník	7. ročník	8.ročník	9.ročník
	Výkonový štandard			
	<p><i>Diskutovať o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach. Poznať typy vírusov a ich základné rozdelenie. Diskutovať o základných vplyvoch digitálnych technológií. Vymenovať niekoľko povolanií v oblasti informatiky (napr. programátor, IT technik).</i></p>	<p><i>Identifikovať základné typy škodlivého softvéru (vírusy, červy, trójske kone) a rozpoznať nebezpečné web stránky. Identifikovať, že vírusy sú škodlivé programy, ktoré sa dokážu šíriť medzi počítačmi a spôsobovať problémy. Diskutovať o vplyvoch digitálnych technológií. Diskutovať o výhodách a nevýhodách jednotlivých povolanií.</i></p>	<p><i>Rozpoznať nebezpečné web stránky a služby, ktoré môžu obsahovať škodlivý softvér alebo podvodné praktiky (phishingové stránky). Popísať, ako vírusy dokážu infikovať súbory a programy, a šíriť sa medzi počítačmi. Diskutovať o schopnostiach vírusov ako programov. Diskutovať o vplyvoch digitálnych technológií na vzdelávanie. Diskutovať o základných zručnostiach potrebných pre rôzne povolania</i></p>	<p><i>Diskutovať o škodlivom softvéri, nebezpečných web stránkach a službách a ochrany pred nimi. Popísať základné metódy ochrany pred škodlivým softvérom a nebezpečnými web stránkami (používanie antivírusového softvéru, aktualizácie systému). Popísať, ako vírusy dokážu vykonávať škodlivé akcie, ako je krádež dát, poškodenie súborov, alebo poškodenie operačného systému. Diskutovať o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných.</i></p>

				<p><i>Analyzovať a diskutovať, ako digitálne technológie ovplyvňujú vzdelávanie a pracovné prostredie (napr. online kurzy, telepráca).</i></p> <p>Diskutovať o informatike z pohľadu povolania.</p> <p><i>Diskutovať o aktuálnych trendoch a budúcnosti povolani v oblasti informatiky. Vytvoriť prezentáciu alebo projekt o vybranom povolaní v oblasti informatiky.</i></p>
Obsahový štandard				
	<p>Vzťahy: Spam ako nevyžiadaná správa, riziká na internete a sociálnych sieťach.</p> <p>Procesy: Bezpečné správanie sa na internete, činnosť hekerov.</p> <p>Činnosti: Diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach a službách, o spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi. Diskusia o rizikách na internete a sociálnych sieťach. Diskusia o bezpečnom správaní sa na internete.</p>	<p>Vzťahy: Spam ako nevyžiadaná správa, antivírus ako program na blokovanie škodlivých činností, riziká na internete a sociálnych sieťach, informatika ako povolanie, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, modelovanie.</p> <p>Procesy: Bezpečné správanie sa na internete, činnosť hekerov.</p> <p>Činnosti: Diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach a službách, o spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi. Diskusia o schopnostiach vírusov ako programov, antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností.</p>	<p>Vzťahy: Spam ako nevyžiadaná správa, antivírus ako program na blokovanie škodlivých činností, riziká na internete a sociálnych sieťach, informatika ako povolanie, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, modelovanie.</p> <p>Procesy: Bezpečné správanie sa na internete, činnosť hekerov.</p> <p>Činnosti: Diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach a službách, o spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi. Diskusia o schopnostiach vírusov ako programov, antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností. Diskusia o digitálnych technológiách a ich vplyve na</p>	<p>Vzťahy: Spam ako nevyžiadaná správa, antivírus ako program na blokovanie škodlivých činností, riziká na internete a sociálnych sieťach, informatika ako povolanie, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, modelovanie, umelá inteligencia a jej možnosti/obmedzenia.</p> <p>Procesy: Bezpečné správanie sa na internete, činnosť hekerov.</p> <p>Činnosti: Diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach a službách, o spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi. Diskusia o schopnostiach vírusov ako programov, antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností.</p>

			<p>Diskusia o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach.</p> <p>Diskusia o informatike z pohľadu povolania.</p> <p>Diskusia o digitálnych technológiách ako nástrojoch pre výpočet, komunikáciu.</p> <p>Diskusia o bezpečnom správaní sa na internete.</p>	<p>ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach.</p> <p>Diskusia o informatike z pohľadu povolania.</p> <p>Diskusia o digitálnych technológiách ako nástrojoch pre výpočet, komunikáciu, modelovanie.</p>	<p>Diskusia o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach.</p> <p>Diskusia o informatike z pohľadu povolania.</p> <p>Diskusia o digitálnych technológiách ako nástrojoch pre výpočet, komunikáciu, modelovanie.</p> <p>Diskusia o umelej inteligencii a jej možnostiach/obmedzeniach.</p> <p>Diskusia o bezpečnom správaní sa na internete.</p>
--	--	--	--	--	---

10.3.3. Vzdelávacia oblasť Človek a príroda

10.3.3.1 Človek a príroda

Charakteristika vzdelávacej oblasti Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa zameriava na rozvoj prírodovednej gramotnosti. Prírodovedná gramotnosť je charakterizovaná ako spôsobilosť používať prírodovedné poznatky, identifikovať a formulovať otázky a hľadať odpovede v podobe dôkazmi podložených záverov pre pochopenie sveta a tvorbu rozhodnutí o svete, v ktorom žijeme, prírode a zmenách, ktoré v našom prostredí samovoľne aj v dôsledku ľudskej aktivity nastali a nastávajú. Zahŕňa porozumenie princípom objektivizovaného a systematického skúmania, ako aj úlohe prírodných vied v našej spoločnosti.

V treťom cykle budeme vyučovať samostatné predmety biológia, chémia a fyzika. Neuvažujeme o integrácii prírodovedných predmetov.

Rozvoj prírodovednej gramotnosti pozostáva z troch zložiek: tvorby a rozvoja prírodovedných predstáv (obsahový rámec), tvorby a rozvoja postoja k okolitému prostrediu (postojový rámec) a spôsobilostí vedeckej práce, postupov a stratégií objektivizovaného poznávania (procesuálny rámec).

Procesuálny rámec predstavuje osvojenie si nástrojov vytvárania a usporiadania informácií o svete okolo nás. Reprezentuje ovládanie a využívanie typických prírodovedných spôsobov myslenia a pracovných postupov, ktoré majú svoje vzory v mechanizmoch objektivizovaného poznávania. Cieľom je, aby si žiaci osvojili prvky poznávania dominujúce v prírodných vedách a zároveň reflektovali vlastné poznávacie činnosti. Okrem špecifických činností jednotlivých prírodovedných disciplín (biologické, fyzikálne, chemické a geologické výskumné postupy) existujú spoločné postupy v poznávacej činnosti jednotlivých prírodovedných disciplín. Vyučovací proces má viesť k budovaniu spôsobilostí, ktoré nazývame spôsobilosti vedeckej práce a je súčasťou výkonového štandardu.

Postojový rámec sa prejavuje záujmom žiakov o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú, aktívnym a angažovaným prístupom k prírodným zdrojom, ochrane životného prostredia, klímy a zdravia človeka, tendenciou/snahou konať zodpovedne, napr. vo vzťahu k prírodným

zdrojom, životnému prostrediu, ale aj záujmom o výskumné aktivity či prírodné vedy. Zasahuje postojovú sféru osobnosti žiaka v sociálnej oblasti, v oblasti sebarozvoja a osobnostného rastu. Žiak je vedený k uvedomovaniu si toho, že svojou činnosťou môže ovplyvňovať jednotlivé zložky prírodného, resp. životného prostredia. Snaží sa orientovať v množstve informácií, ktoré sú dnes bezprostredne dostupné a využívať ich v argumentácii. Skúsenosti z vlastnej poznávacej činnosti, reflektujúce postupy vedeckého poznávania, sprostredkujú žiakovi postupy kritického uvažovania. Umožnia mu chápať zmeny a postupne zdokonaľovať porozumenie prírodovedným pojmom a teóriám. Uvedené postupy sú predpokladom pre vnímanie úplne nového, dnes ešte neznámeho sveta. Týka sa to aj poznatkov a informácií, ktoré sú s ohľadom na aktuálnu úroveň psychických možností žiaka základnej školy alebo rozsah základného vzdelania preňho zatiaľ nedostupné.

Obsahový rámec predstavuje súbor prírodovedných poznatkov (faktov, pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov, ktoré majú integrujúci charakter (v zmysle integrácie biologických, fyzikálnych, chemických a geologických konceptov). Kľúčové nosné myšlienky sú predstavené prostredníctvom 10 obsahových komponentov.

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvinúť prírodovednú gramotnosť tak, aby žiaci dokázali identifikovať prírodovedné aspekty mnohých zložitých situácií a v týchto situáciách aplikovať nielen prírodovedné vedomosti, zručnosti a postoje, ale aj princípy poznávania v prírodných vedách. Žiaci sú schopní na konci 3. cyklu skúmať a následne vhodne prepojiť vedomosti a kritické uvažovanie. S takto rozvinutou prírodovednou gramotnosťou vedia porovnať, vybrať, zhodnotiť, zdôvodniť i sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy výsledkov a argumentácie. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojový rámec prírodovednej gramotnosti.

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Disponovať rozvinutými prírodovednými predstavami o vybraných prírodných javoch a procesoch.
2. Samostatne/v skupinách spoznávať životné prostredie a zmeny, ktoré sa v ňom dejú, s dôrazom na identifikáciu súvislostí.
3. Disponovať spôsobilosťami vedeckej práce. Navrhovať jednoduché postupy objektívneho a systematického skúmania okolitého sveta, v rámci ktorého sa identifikujú výskumné otázky, k výskumnej otázke vysloviť predpoklady a primerane

ich zdôvodniť na základe predchádzajúceho poznania. Navrhnutý postup skúmania zrealizovať, zaznamenať údaje a formulovať záver. Vhodne využívať relevantný matematický aparát a dostupné technológie.

4. Diskutovať o vybraných prírodovedných javoch a objektoch, argumentovať a vplyvom argumentácie meniť svoje predstavy a vysvetlenia.
5. Vyhľadávať chýbajúce informácie v rôznych informačných zdrojoch a uvažovať o ich dôveryhodnosti. Vnímať výsledky svojej výskumnej/učebnej činnosti ako dôveryhodný zdroj informácií.
6. V rámci komunikácie získať a následne komunikovať údaje usporiadané do rôznych systematizovaných súborov (tabuľky, grafy, schémy a pod.).
7. Disponovať základnými predstavami o vedeckých postupoch a aplikovať ich vo svojom vlastnom procese poznávania. Chápať, že veda tvorí poznanie, pričom vysvetlenia, teórie a modely vyjadrujú porozumenie, ktoré najlepšie korešponduje s výsledkami skúmania známymi v danom čase.
8. Akceptovať význam vedeckého skúmania v každodennom živote a zároveň identifikovať niektoré etické, sociálne, environmentálne a ekonomické dôsledky vedeckého výskumu.
9. Aplikovať nadobudnuté prírodovedné poznanie pri riešení nových lokálnych aj globálnych výziev. Zároveň v procese prírodovedného poznávania používať vhodné (technické) zariadenia.
10. Aktívne sa zapájať do identifikácie a riešenia environmentálnych problémov a ochrany prírody. Identifikovať lokálne i globálne problémy a témy rôzneho charakteru, vedieť sa k nim adekvátne vyjadriť a reflektovať ich. Uvedomovať si, že svojou činnosťou ovplyvňujú jednotlivé zložky životného prostredia i seba samého.
11. Zodpovedne pristupovať k vlastnému zdraviu a zdraviu ostatných, k živej i neživej prírode a životnému prostrediu. Aktívne dbať na ochranu životného prostredia a prírody prostredníctvom vedomého zodpovedného rozhodovania sa z pohľadu konzumenta a člena spoločnosti. Prevziať zodpovednosť za svoje správanie, správanie v spoločnosti a k životnému prostrediu na individuálnej a kolektívnej úrovni.

Hlavným cieľom 3. cyklu je rozvinúť prírodovednú gramotnosť tak, aby žiaci dokázali identifikovať prírodovedné aspekty mnohých zložitých situácií a v týchto situáciách aplikovať nielen prírodovedné vedomosti, zručnosti a postoje, ale aj princípy poznávania v prírodných vedách. Žiaci sú schopní na konci 3. cyklu skúmať a následne vhodne prepojiť vedomosti a

kritické uvažovanie. S takto rozvinutou prírodovednou gramotnosťou vedia porovnať, vybrať, zhodnotiť, zdôvodniť i sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy výsledkov a argumentácie. Výkonové štandardy vyjadrujú procesuálny a postojoyý rámec prírodovednej gramotnosti.

Vzdelávacie ciele pre tretí cyklus:

1. Plánovať a realizovať experiment.
2. Systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje.
3. Tvoriť závery a zovšeobecnenia, vrátane mentálnych modelov a teórií o rôznych prírodovedných javoch.
4. Divergentne uvažovať a argumentovať, zvažovať efektívnosť riešení v lokálnych a globálnych kontextoch.
5. Komunikovať a spolupracovať v tíme.
6. Reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií.

Výkonový štandard bude napĺňaný cez všetky komponenty obsahového štandardu vyučovaním všetkých troch predmetov VO ČaP Biológia, Fyzika a Chémia.

Človek a príroda (biológia, fyzika, chémia)

		1. cieľ: Plánovať a realizovať experiment.			
		6.ročník (BIO, FYZ)	7.ročník (BIO, FYZ, CHE)	8.ročník (BIO, FYZ, CHE)	9.ročník (BIO, FYZ, CHE)
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<ul style="list-style-type: none"> • formulovať otázky, na ktoré môže získať odpoveď, • formulovať predpoklady a predstavy, • navrhnuť spôsob získavania údajov, • identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov, látok, alebo javov, • porozumieť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu, • navrhovať a realizovať rôzne druhy merania, • vykonať odhad skúmanej veličiny a vybrať vhodné meradlo s pomocou učiteľa • uskutočniť opakované merania s cieľom porovnania výsledkov 	<ul style="list-style-type: none"> • formulovať výskumné otázky s pomocou učiteľa, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním, • formulovať a zdôvodniť predpoklady, predstavy • navrhnuť spôsob získavania údajov, • identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov, látok, alebo javov, • vysvetliť, ktoré znaky viedli k identifikácii kategórií a následnému triedeniu, • navrhovať a realizovať rôzne druhy merania, • vykonať odhad skúmanej veličiny a vybrať vhodné meradlo, 	<ul style="list-style-type: none"> • formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním, • formulovať hypotézu s pomocou učiteľa, • navrhnuť spôsob získavania údajov, • identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov, látok, alebo javov, • rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu, • navrhovať a realizovať rôzne druhy merania, • vykonať odhad skúmanej veličiny a vybrať vhodné meradlo, 	<ul style="list-style-type: none"> • formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním, • formulovať hypotézu, • navrhnuť spôsob získavania údajov, • identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov, látok, alebo javov, • rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu, • navrhovať a realizovať rôzne druhy merania, • vykonať odhad skúmanej veličiny a vybrať vhodné meradlo, • spresniť hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním,

	<ul style="list-style-type: none"> • používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov, • identifikovať závislú a nezávislú premennú • realizovať experiment podľa postupu, • popísať a pomenovať pomôcky, s ktorými žiak pracuje, pracovať so zostavenou aparátúrou. 	<ul style="list-style-type: none"> • spresniť hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním, • používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov, • identifikovať závislú a nezávislú premennú • realizovať experiment podľa postupu, • sledovať podmienky experimentu • určiť premenné experimentu, • zostaviť aparátúru a opísať jej časti (podľa schémy alebo vopred daného postupu návrhu). 	<ul style="list-style-type: none"> • spresniť hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním, • navrhnúť a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov, • identifikovať závislú a nezávislú premennú a opísať medzi nimi predpokladaný odôvodnený vzťah, • realizovať experiment podľa postupu, v ktorom žiak navrhuje obmeny • navrhnúť podmienky experimentu a sledovať ich, • sledovať premenné experimentu, • použiť kontrolnú vzorku v experimente, • zostaviť aparátúru a opísať jej časti (podľa schémy alebo vopred daného postupu, podľa vlastného návrhu). 	<ul style="list-style-type: none"> • navrhnúť a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov, • identifikovať závislú a nezávislú premennú a vyjadriť medzi nimi predpokladaný odôvodnený vzťah, • realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu, • určiť podmienky experimentu a sledovať ich, • kontrolovať premenné experimentu, • použiť a zdôvodniť využitie kontrolnej vzorky v experimente, • zostaviť aparátúru a opísať jej časti (podľa schémy alebo vopred daného postupu, podľa vlastného návrhu).
Žiak vie, dokáže	2. cieľ: Systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje.			
	6.ročník (BIO, FYZ)	7.ročník (BIO, FYZ, CHE)	8.ročník (BIO, FYZ, CHE)	9.ročník (BIO, FYZ, CHE)

	<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať zadané kritérium triedenia pri práci so súborom, • vyhľadať údaje v jednoduchých informačných zdrojoch na identifikáciu látok s pomocou učiteľa, • použiť formálny zápis nameraných údajov o fyzikálnych veličinách, • identifikovať relevantné údaje prezentované formou krátkych textov, jednoduchých obrázkov a tabuliek • doplniť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami), • porovnať údaje v tabuľke, • doplniť do grafu získané údaje • opísať vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov, • interpretovať grafické závislosti, 	<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať zadané kritérium triedenia pri práci so súborom, • vyhľadať údaje v jednoduchých informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh, • orientovať sa v jednoduchom zápise výskumnej činnosti, • rozlíšiť základné časti výskumnej činnosti a navrhnúť vhodný spôsob ich zápisu • identifikovať relevantné údaje prezentované formou krátkych textov, jednoduchých obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov, • navrhnúť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami), • porovnať údaje v tabuľke, • zostrojiť graf na základe získaných údajov, 	<ul style="list-style-type: none"> • aplikovať rôzne kritériá triedenia pri práci s rovnakým súborom, • vyhľadať údaje v informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh, • doplniť formalizovaný zápis výskumnej činnosti, • vytvoriť záznam z výskumnej činnosti samostatne, • identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov, • zostrojiť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami), • porovnať údaje v tabuľke, • zostrojiť graf na základe získaných údajov, 	<ul style="list-style-type: none"> • upraviť pôvodne vytvorené kritériá triedenia pri práci s rovnakým súborom, • vyhľadať údaje v informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh, • formalizovať zápis výskumnej činnosti, • vytvoriť záznam z výskumnej činnosti samostatne, • identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov, • zostrojiť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami), • porovnať údaje v tabuľke, • zostrojiť graf na základe získaných údajov,
--	--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> • opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov, • interpretovať grafické závislosti, • porovnávať údaje v grafoch a predpokladať údaje o hodnotách medzi dvoma bodmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov, • interpretovať grafické závislosti, • porovnávať údaje v grafoch a predpokladať údaje o hodnotách medzi dvoma bodmi. 	<ul style="list-style-type: none"> • opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov, • interpretovať grafické závislosti, • získať údaje interpoláciou a extrapoláciou z grafu.
Žiak vie, dokáže	3. cieľ: Tvorit' závery a zovšeobecnenia, vrátane mentálnych modelov a teórií o rôznych prírodovedných javoch.				
	6.ročník (BIO, FYZ)	7.ročník (BIO, FYZ, CHE)	8.ročník (BIO, FYZ, CHE)	9.ročník (BIO, FYZ, CHE)	
	<ul style="list-style-type: none"> • popísať vybrané prvky, ktoré tvoria modelovú situáciu, • identifikovať vzory, relačné/príčinné vzťahy, • rozlišovať medzi modelom a reálnym javom/objektom, • identifikovať relevantné údaje pri tvorbe záveru. 	<ul style="list-style-type: none"> • použiť myšlienkové modely, ktoré sú v súlade s predloženými údajmi, • opísať zložky modelovej situácie, • identifikovať vzory, relačné/príčinné vzťahy, • porovnať model s reálnym javom/objektom, • identifikovať relevantné údaje pri tvorbe záveru. 	<ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť myšlienkové modely, ktoré sú v súlade s predloženými údajmi, • opísať zložky modelovej situácie, • identifikovať vzory, relačné/príčinné vzťahy, • vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom, • identifikovať relevantné údaje pri tvorbe záveru. 	<ul style="list-style-type: none"> • navrhnuť myšlienkové modely, ktoré sú v súlade so získanými údajmi, • opísať zložky modelovej situácie, • identifikovať vzory, relačné/príčinné vzťahy, • vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom, • identifikovať relevantné údaje pri tvorbe záveru. 	
Žiak vie, dokáže	4. cieľ: Divergentne uvažovať a argumentovať, zvažovať efektívnosť riešení v lokálnych a globálnych kontextoch.				
	6.ročník (BIO, FYZ)	7.ročník (BIO, FYZ, CHE)	8.ročník (BIO, FYZ, CHE)	9.ročník(BIO, FYZ, CHE)	

	<ul style="list-style-type: none"> • reflektovať obmedzenia a výhody zvoleného druhu merania, • zvažovať rôzne pozitívne a negatívne aspekty vedy, techniky a ich inovácií, • opísať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť, • identifikovať lokálne a globálne problémy, • oceniť význam ochrany a tvorby životného prostredia, • oceniť význam uchovania prírodného bohatstva a chránených území, 	<ul style="list-style-type: none"> • reflektovať obmedzenia a výhody zvoleného druhu merania, • zvažovať rôzne pozitívne a negatívne sociálne a ekonomické aspekty, vedy, techniky a ich inovácií, • kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť, • identifikovať lokálne a globálne problémy • oceniť význam ochrany a tvorby životného prostredia, • oceniť význam uchovania prírodného bohatstva a chránených území, • hodnotiť scenáre udržateľného rozvoja. 	<ul style="list-style-type: none"> • reflektovať obmedzenia a výhody zvoleného druhu merania, • zvažovať rôzne pozitívne a negatívne sociálne a ekonomické, aspekty vedy, techniky a ich inovácií, • kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť, • identifikovať lokálne a globálne problémy a navrhovať na ne rozličné riešenia, • oceniť význam ochrany a tvorby životného prostredia, • oceniť význam uchovania prírodného bohatstva a chránených území, • hodnotiť a navrhovať scenáre udržateľného rozvoja. 	<ul style="list-style-type: none"> • reflektovať obmedzenia a výhody zvoleného druhu merania, • zvažovať rôzne pozitívne a negatívne sociálne, ekonomické, politické a legislatívne aspekty vedy, techniky a ich inovácií, • kriticky posudzovať využitie výsledkov (vedeckého) výskumu pre človeka a spoločnosť, • identifikovať lokálne a globálne problémy a navrhovať na ne rozličné riešenia, • oceniť význam ochrany a tvorby životného prostredia, • oceniť význam uchovania prírodného bohatstva a chránených území, • hodnotiť a navrhovať scenáre udržateľného rozvoja.
Žiak vie, dokáže	5. cieľ: Komunikovať a spolupracovať v tíme.			
	6.ročník	7.ročník (BIO, FYZ, CHE)	8.ročník (BIO, FYZ, CHE)	9.ročník (BIO, FYZ, CHE)
	• aktívne spolupracovať v skupine,	• aktívne spolupracovať v skupine, vymieňať si	• aktívne spolupracovať v skupine, vymieňať si informácie, zodpovedať za	• aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny,

		<ul style="list-style-type: none"> akceptovať aj názory a návrhy iných spolužiakov. 	<p>informácie, zodpovedať za svoju úlohu,</p> <ul style="list-style-type: none"> akceptovať názory a návrhy rovesníkov a asertívne na ne reagovať. 	<p>svoju úlohu, pomáhať si pri vytvorení spoločného záveru,</p> <ul style="list-style-type: none"> reagovať na návrhy/argumentáciu rovesníkov, porovnávať ich a zvažovať ich použiteľnosť. 	<ul style="list-style-type: none"> reagovať na návrhy/argumentáciu rovesníkov, rozhodovať o akceptovateľnosti/neakceptovateľnosti návrhov a tvrdení vhodnými argumentmi.
	6. cieľ: Reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií				
		6.ročník (BIO, FYZ)	7.ročník (BIO, FYZ, CHE)	8.ročník(BIO, FYZ, CHE)	9.ročník (BIO, FYZ, CHE)
Žiak vie, dokáže		<ul style="list-style-type: none"> určiť chybu merania danú použitým meradlom, overiť svoje zistenia v odporúčaných zdrojoch, uviest' informáciu o zdrojoch, 	<ul style="list-style-type: none"> určiť chybu merania danú použitým meradlom, hodnotiť svoju realizovanú výskumnú činnosť overiť svoje zistenia v odporúčaných zdrojoch, používať viaceré zdroje informácií, vnímať svoju (výskumnú) činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov, 	<ul style="list-style-type: none"> analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti, určiť chybu merania danú použitým meradlom, hodnotiť svoju realizovanú výskumnú činnosť a navrhnúť iné riešenie výskumného problému, overiť svoje zistenia vo viacerých zdrojoch, porovnávať zdroje informácií, vnímať svoju (výskumnú) činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov, 	<ul style="list-style-type: none"> analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti, určiť chybu merania danú použitým meradlom, prehodnotiť svoju realizovanú výskumnú činnosť a navrhnúť efektívnejšie riešenie výskumného problému, má tendenciu overiť svoje zistenia vo viacerých zdrojoch, zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov, vnímať svoju (výskumnú) činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov,

	<ul style="list-style-type: none"> • akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené, • reflektovať zásady zdravého životného štýlu, • rešpektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce, • opísať svoje spotrebiteľské správanie, • opísať mieru vlastnej spoluzodpovednosti za lokálne a globálne (environmentálne a ekonomické) problémy, • chápať nevyhnutnosť toho, že každý človek sa musí angažovať pri riešení lokálnych a globálnych problémov. 	<ul style="list-style-type: none"> • akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené, • reflektovať zásady zdravého životného štýlu, • rešpektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce, • vysvetliť svoje spotrebiteľské správanie, • vysvetliť a porovnať mieru vlastnej spoluzodpovednosti za lokálne a globálne (environmentálne a ekonomické) problémy, • navrhnúť spôsoby ako sa angažovať pri riešení lokálnych a globálnych problémov. 	<ul style="list-style-type: none"> • akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené, • reflektovať zásady zdravého životného štýlu, • uvedomiť si zodpovednosť človeka za jeho sexuálne a reprodukčné správanie a zdravie, • rešpektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce, • zdôvodňovať a prehodnocovať svoje spotrebiteľské správanie, • vyhodnocovať mieru vlastnej spoluzodpovednosti za lokálne a globálne (environmentálne a ekonomické) problémy, • angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov. 	<ul style="list-style-type: none"> • akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené, • reflektovať zásady zdravého životného štýlu, • uvedomiť si zodpovednosť človeka za jeho sexuálne a reprodukčné správanie a zdravie, • rešpektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce, • zdôvodňovať a prehodnocovať svoje spotrebiteľské správanie, • vyhodnocovať mieru vlastnej spoluzodpovednosti za lokálne a globálne (environmentálne a ekonomické) problémy, • angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov.
--	---	--	---	---

10.3.3.3 Biológia

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Vyučovací predmet	Biológia
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelávanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 7. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 9. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Téma: <u>Látky</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty				Zlúčeniny uhlíka <ul style="list-style-type: none"> • Environmentálne aspekty spojené s uhľovodíkmi (produkty horenia uhľovodíkov, ropa - jej ťažba, transport a spracovanie)
	Činnosti				

Téma: <u>Interakcie</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty		Optické javy <ul style="list-style-type: none"> • Korekcie chýb oka , faktory, ktoré poškodzujú zrak, svetelné znečistenie. Akustické javy <ul style="list-style-type: none"> • Hlukové znečistenie, spôsoby ochrany pred hlukom. 		
	Činnosti		Optické javy <ul style="list-style-type: none"> • Navrhovanie spôsobov ako predchádzať poškodzovaniu zraku . • Vyhľadávanie informácií o škodlivosti svetelného znečistenia a navrhovanie zmien vo svojom okolí na jeho odstránenie. Akustické javy <ul style="list-style-type: none"> • Vyhľadávanie informácií o ultrazvuku a jeho využití. • Posúdenie vplyvu hluku na ľudský organizmus a životné prostredie. • Navrhovanie spôsobov ochrany pred hlukom vo svojom okolí. 		

Téma: <u>Energia</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty		Premeny energie <ul style="list-style-type: none"> Energetická hodnota potravín. 	Premeny energie <ul style="list-style-type: none"> Rôzne formy energie a energetické zmeny počas chemickej reakcie, transformácia energie v živých systémoch, jadrová energia, jadrová elektrárň, ochrana ľudí pred rádioaktívnym žiarením, účinky rádioaktivity, využitie rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológii, pôsobenie neviditeľných žiarení: infračervené, ultrafialové, röntgenové, rádioaktívne žiarenie, ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie, zásady ochrany človeka a životného prostredia pred účinkami rádioaktívneho žiarenia. 	
	Činnosti		Premeny energie <ul style="list-style-type: none"> Zisťovanie energetickej hodnoty potravín a skúmanie súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením. 	Premeny energie <ul style="list-style-type: none"> Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch. 	

Téma: <u>Zem</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty			Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie <ul style="list-style-type: none"> Skleníkový efekt, vplyv jednotlivca a spoločnosti na meniacu sa klímu. Zdroje materiálov a energie <ul style="list-style-type: none"> Obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie, zelená chémia, vlastnosti materiálov a nerastných surovín, proces ich získavania a recyklácie. 	Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu <ul style="list-style-type: none"> Interakcie medzi živou a neživou prírodou. Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín <ul style="list-style-type: none"> Minerály, horniny, typy hornín, vlastnosti minerálov, nerastné suroviny. História zeme <ul style="list-style-type: none"> Vek hornín, skameneliny, vedúce skameneliny, vývoj života.

				<p>Geologické procesy a ich dôsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kras , krasové útvary , geologické éry , geologické procesy , vplyv geologických procesov na zemský povrch.
	Činnosti		<p>Zdroje materiálov a energie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotenie významu, výskytu a využitia rôznych energetických a surovinových zdrojov (v regióne). • Posúdenie významu fosílnych palív, ich vplyv na životné prostredie, ekonomiku a možnosti eliminácie týchto vplyvov. • Hodnotenie výhod a nevýhod využívania rôznych zdrojov elektrickej energie z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie. • Posúdenie environmentálnych aspektov chemických reakcií a/alebo znečisťovateľov životného prostredia. 	<p>Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie zložiek neživej prírody a interakcií medzi živou a neživou prírodou. • Posúdenie neživej prírody ako zdroja živín pre organizmy. • Skúmanie vplyvu zloženia horninového substrátu na druhovú rozmanitosť rastlín. • Skúmanie vplyvu abiotických a biotických faktorov na rozklad hornín v najbližšom okolí. • Vyhľadanie a spracovanie informácií o dôsledkoch vulkanickej činnosti na organizmy a klímu. <p>Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapovanie výskytu rôznych typov hornín na geologickej mape Slovenska a opísanie hornín blízkeho okolia podľa geologickej mapy. • Rozlíšenie pôvodných a nepôvodných hornín v blízkom okolí. • Pozorovanie minerálov a hornín a ich kategorizovanie na základe ich vlastností a pôvodu (spôsobu vzniku). • Mapovanie a určovanie minerálov a hornín v blízkom okolí podľa určovacieho kľúča. • Vytvorenie zbierky minerálov a hornín. • Skúmanie a porovnanie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov. • Zisťovanie konkrétnych príkladov použitia minerálov a hornín v predmetoch dennej potreby. • Monitorovanie významu nerastných surovín pre život človeka. • Hodnotenie vplyvu ťažby nerastných surovín na životné prostredie.

					<p>História zeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelovanie vzniku skameneliny. • Určovanie vedúcich skamenelín. <p>Geologické procesy a ich dôsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelovanie biosféry jednotlivých geologických ér. • Modelovanie významných geologických procesov prebiehajúcich v jednotlivých geologických érach. • Skúmanie dôsledkov pôsobenia vonkajších geologických činiteľov na zemský povrch. • Monitorovanie rizikových území v okolí, ktoré súvisia s pôsobením vonkajších geologických činiteľov. • Modelovanie vzniku krasu a krasových útvarov. • Modelovanie vplyvu geologických procesov na tvary zemského povrchu a na život organizmov. • Porovnanie následkov katastrofických geologických procesov na Slovensku a vo svete.
--	--	--	--	--	---

Téza: <u>Organizmus</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	<p>Organizácia živej hmoty organizmov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bunkové a nebunkové organizmy, jednobunkový a mnohobunkový organizmus, bunkové štruktúry, rastlinná a živočíšna bunka, pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava. <p>Stavba a funkcie štruktúr, orgánov a orgánových sústav organizmov</p>	<p>Stavba a funkcie štruktúr, orgánov a orgánových sústav organizmov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stavba a funkcia orgánov živočíchov, stavba tela stavovcov. <p>Životné procesy v ľudskom organizme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdroje cukrov, tukov a bielkovín , cukry, tuky a bielkoviny ako stavebné zložky organizmov a zdroje energie , vlastnosti cukrov, tukov a bielkovín vo vzťahu k ich zloženiu , zloženie potravy , enzýmy , metabolizmus , trávenie , vstrebávanie , dýchanie , vylučovanie , filtrácia krvi , 	<p>Životné procesy rastlín a živočíchov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výživa organizmov , spôsoby výživy , fotosyntéza , dýchanie organizmov , vylučovanie organizmov , transport látok , difúzia , osmóza , dráždivosť organizmov, rastlinné hormóny , pohyb organizmov , spôsoby rozmnožovania , delenie buniek , vnútorné a vonkajšie oplodnenie , životný cyklus organizmov . 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Stavba a funkcia orgánov rastlín, stavba a funkcia orgánov živočíchov, stavba tela rastlín a húb, stavba tela bezstavovcov. 	<p>krvný obeh, regulačné mechanizmy , hormóny , dráždivosť , rozmnožovanie, pohlavné znaky, rast a vývin.</p> <p>Vzájomné prepojenia orgánových sústav človeka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Orgánové sústavy (koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia, nervová, hormonálna, zmysly). <p>Vplyv životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vplyv látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy , závislosť, zdravie , environmentálne zdravie , zdravý životný štýl , stres , imunita , očkovanie , zásady predlekárskej prvej pomoci , poranenia , prevencia , sexuálne a reprodukčné zdravie . 		
Činnosti	<p>Organizácia živej hmoty organizmov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie jednobunkových a mnohobunkových organizmov mikroskopom. • Pozorovanie bunkových štruktúr (bunková stena, cytoplazmatická membrána, jadro, chloroplasty, mitochondrie). • Porovnanie rastlinnej a živočíšnej bunky, 	<p>Stavba a funkcie štruktúr, orgánov a orgánových sústav organizmov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnanie stavby tela stavovcov. • Pozorovanie orgánov, orgánových sústav živočíchov vrátane človeka a ich osobitostí. <p>Životné procesy v ľudskom organizme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zisťovanie energetických potrieb jedinca v dennom jedálničku a návrh vyváženého denného príjmu potravy . • Skúmanie zloženia potravy (cukry, tuky, bielkoviny, vitamíny, minerály, voda). • Skúmanie vlastností, zloženia a štruktúry cukrov, tukov a bielkovín. 	<p>Životné procesy rastlín a živočíchov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie vplyvu svetla, oxidu uhličitého a asimilačných farbív na priebeh fotosyntézy. • Dokazovanie kyslíka ako produktu fotosyntézy. • Skúmanie príjmu vody a v nej rozpustených látok prostredníctvom koreňa rastlín. • Skúmanie dýchania rastlín. • Dokazovanie, že rastliny ukladajú zásobnú látku škrob do zásobných orgánov. 	

		<p>zdôvodnenie odlišnosti ich stavby a funkcie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie a porovnanie stavby vírusu a jednobunkového organizmu. • Skúmanie organizácie tela organizmov (bunky, pletivá, tkanivá, orgány, orgánové sústavy) a špecializácie pletív, tkanív a orgánov na ich funkciu. <p>Stavba a funkcie štruktúr, orgánov a orgánových sústav organizmov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie stavby tela rias, rastlín, húb a lišajníkov. • Porovnanie stavby tela bezstavovcov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Demonštrovanie mechanického a chemického spracovania potravy. • Demonštrovanie procesov trávenia a vstrebávania v jednotlivých častiach tráviacej sústavy. • Zisťovanie a porovnanie zloženia vdychovaného a vydychovaného vzduchu. • Analyzovanie výsledkov hematologického vyšetrenia, identifikovanie vybraných látok prítomných v krvi (glukóza, cholesterol, metabolity vylučovania). • Zisťovanie vplyvu rôznych faktorov na zmeny srdcovej frekvencie a frekvencie dýchania. • Demonštrovanie procesu filtrácie krvi v obličkách. • Skúmanie rôznych spôsobov vylučovania nepotrebných a škodlivých látok organizmami. • Simulovanie mechanizmu hormonálnej a nervovej regulácie. • Porovnanie primárnych a sekundárnych pohlavných znakov dievčat a chlapcov a zdôvodnenie ich významu. • Pozorovanie dráždivosti zmyslových orgánov. <p>Vzájomné prepojenia orgánových sústav človeka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opísanie orgánových sústav človeka ako navzájom fungujúcich a ovplyvňujúcich sa systémov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analyzovanie spôsobu výživy rastlín a živočíchov. • Analyzovanie významu výživy a dýchania rastlín a živočíchov. • Analyzovanie odlišností tráviacich sústav živočíchov v závislosti od potravy. • Určovanie rozdielov obehovej sústavy živočíchov. • Porovnanie transportu látok u rastlín a živočíchov. • Porovnanie spôsobov vylučovania nepotrebných a škodlivých látok u rastlín a živočíchov. • Skúmanie dráždivosti a pohybu rastlín a živočíchov. • Porovnanie životného cyklu rastlín, húb a živočíchov. • Pozorovanie priebehu rôznych spôsobov pohlavného rozmnožovania rastlín a živočíchov. • Porovnanie pohlavného a nepohlavného spôsobu rozmnožovania. 	
--	--	--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Analyzovanie tvaru, stavby, funkcie a zloženia kostí. • Skúmanie stavby, funkcie a unaviteľnosti kostrového svalu. • Rozlišovanie orgánov oporno-pohybovej sústavy človeka. • Porovnávanie významu orgánov rozmnožovacej sústavy ženy a muža. • Posúdenie významu nervovej sústavy pri zmyslovom vnímaní. • Posúdenie rozdielu medzi podmieneným a nepodmieneným reflexom. • Pozorovanie činnosti zmyslových receptorov a skúmanie ich vzájomného prepojenia. <p>Vplyv životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie faktorov poškodzujúcich štruktúru alebo funkciu buniek. • Posúdenie dôsledkov nesprávnej funkcie buniek a regulačných mechanizmov (enzýmov, hormónov a jednotlivých častí nervovej sústavy). • Plánovanie a uskutočnenie prieskumu v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka. • Posúdenie vplyvu životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie (ochorenia orgánových sústav, prevencia). • Skúmanie environmentálnych faktorov a ich vplyvu na zdravie človeka. 		
--	--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> • Vyhľadávanie a spracovanie informácií o chorobách a možnostiach nákazy. • Posudzovanie zásad a spôsobov predchádzania pred vznikom a šírením chorôb. • Posúdenie vplyvu a dôsledkov látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy. • Diskutovanie o význame reprodukčného a sexuálneho zdravia. • Diskutovanie o význame plánovaného rodičovstva. • Demonštrovanie a nácvik zručností potrebných k poskytnutiu predlekárskej prvej pomoci pri poraneniach. 		
--	--	--	--	--	--

Téma: <u>Ekosystém</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty				<p>Interakcie v ekosystéme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Druh , ekosystém , interakcie v ekosystéme , zdroje v prostredí , podmienky prostredia , faktory prostredia , potravné vzťahy , potravné siete. <p>Kolobeh látok v ekosystéme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Producent, konzument , rozkladač, obch látok, tok energie, biomasa. <p>Dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému</p> <ul style="list-style-type: none"> • Abiotické a biotické zložky, biologická rovnováha, znečistenie životného prostredia,

					<p>vplyv človeka na zložky životného prostredia, biodiverzita.</p> <p>Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obnova ekosystému, ekosystémové služby, ekologické hospodárenie, udržateľnosť, starostlivosť o životné prostredie.
	Činnosti				<p>Interakcie v ekosystéme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie špecifických podmienok prostredia vybraných organizmov. • Pozorovanie a analyzovanie interakcií medzi organizmami a medzi organizmami a prostredím v ekosystéme. • Porovnanie rozsahu nárokov organizmov na faktory prostredia na konkrétnych príkladoch. • Usudzovanie o potravovej nezávislosti rastlín od živočíchov. • Predpovedanie spoločných vzorov interakcií medzi organizmami a ich prostredím v rôznych ekosystémoch. • Zostavenie potravných sietí v rôznych ekosystémoch. Určenie potravných vzťahov medzi organizmami. • Posúdenie vplyvu nepôvodných (invázných) druhov rastlín a živočíchov na vzťahy v ekosystémoch. <p>Kolobeh látok v ekosystéme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyzovanie množstva energie v rovnakom množstve biomasy producenta a konzumenta.

					<ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie rozkladných procesov v komposte a aplikácia jeho využitia. • Pozorovanie rastu a rozmnožovania organizmov v hnojenej a nehnojenej pôde. • Modelovanie kolobehu látok (vody, uhlíka, dusíka) a skúmanie jeho narušenia vplyvom človeka. • Posúdenie významu kolobehu vody v ekosystéme pre všetky živé organizmy. • Posúdenie vplyvu slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme. <p>Dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelovanie narušenia biologickej rovnováhy v ekosystéme a jeho dôsledky na ekosystém. • Skúmanie faktorov a dôsledkov narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému. • Monitorovanie, zaznamenanie a hodnotenie znečistenia ovzdušia, vody, pôdy. Porovnanie výsledkov medzi regiónmi/krajinami. • Diskutovanie o vplyve znečistenia abiotickej zložky na biotickú zložku ekosystému a na vzťahy v ekosystéme. • Analyzovanie možných stresových faktorov, ktorými môže klimatická zmena ovplyvniť jednotlivé typy ekosystémov (napr. sucho, zvyšovanie teploty, výdatné nárazové zrážky, rýchla zmena počasia, záplavy a pod.).
--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> • Monitorovanie nakladania s odpadmi, analyzovanie ich vplyvu na životné prostredie a navrhovanie možných riešení ich predchádzania, spracovania a opätovného využitia. • Mapovanie nelegálnych skládok v okolí a navrhnutie/zrealizovanie nápravy. • Mapovanie zásahov človeka do životného prostredia a vplyvu na biodiverzitu. • Analyzovanie vplyvu človeka na adaptáciu organizmov z lokálneho a globálneho hľadiska. • Hodnotenie pozitívnych a negatívnych zásahov človeka do zložiek životného prostredia. <p>Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyzovanie procesu obnovy ekosystému. • Mapovanie ekosystémov v okolí bydliska, hodnotenie ekosystémových služieb a negatívnych vplyvov ľudskej činnosti na tieto ekosystémy. • Navrhovanie, realizovanie a prezentovanie riešení zameraných na ochranu rastlinných a živočíšnych druhov, ekosystémov a podporu udržateľnosti poskytovaných ekosystémových služieb. • Posúdenie výhod ekologického poľnohospodárstva. • Zmapovanie činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy.
--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie úpravy pitnej vody a čistenie odpadových vôd.
--	--	--	--	--	--

Téma: <u>Dedičnosť a premenlivosť</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty			<p>Podstata dedičnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dedičnosť, premenlivosť, genetická informácia, DNA, tvorba kópie DNA, chromozóm, telová a pohlavná bunka, gén, dedičný znak. <p>Zákonitosti prenosu dedičných znakov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dominantná alela, recesívna alela, získané a vrodené znaky, kríženie, vplyv prostredia na vznik znaku, dedičnosť viazaná na pohlavie, dedičná choroba. <p>Význam dedičnosti a premenlivosti pre život organizmov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dedičná a nededičná premenlivosť, mutácie. <p>Význam poznatkov genetiky pre život jednotlivca a spoločnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Génové inžinierstvo, genetické poradenstvo, šľachtenie, odroda, plemeno, geneticky modifikované organizmy, biotechnológie. 	
	Činnosti			<p>Podstata dedičnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie a zaznamenanie tvaru chromozómov počas delenia bunky. • Pozorovanie a rozlíšenie chromozómu pred a po vytvorení kópie nukleovej kyseliny. Porovnanie počtu chromozómov a chromozómových sád rôznych organizmov. • Pozorovanie odlišností chromozómov medzi pohlaviami. • Pozorovanie a porovnanie vzniku telových a pohlavných buniek (animácie, schémy). 	

			<p>Zákonnosti prenosu dedičných znakov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie a analyzovanie experimentov J. G. Mendela. • Zobrazovanie prenosu určitého znaku z rodičov na potomkov prostredníctvom schém. • Určovanie vybraných znakov organizmu na základe dominancie a recesivity alel. • Posúdenie vzniku pozorovaného znaku u potomstva po krížení jedincov s konkrétnymi alelami v pozorovanom znaku. • Vyhľadanie a spracovanie informácií o vybraných dedičných ochoreniach viazaných na pohlavie. • Monitorovanie a schematické znázornenie prenosu vybraného dedične podmieneného znaku v rodine. • Určovanie znakov, ktoré sú determinované viac ako jedným génom a posúdenie vplyvu prostredia na vznik týchto znakov. <p>Význam dedičnosti a premenlivosti pre život organizmov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie premenlivosti vybraných znakov organizmov žijúcich v odlišných životných podmienkach a analyzovanie jej vplyvu na vývoj organizmov. • Rozlišovanie dedičnej a nededičnej premenlivosti na konkrétnych príkladoch a hodnotenie ich významu pre človeka. • Identifikovanie možných dôsledkov vzniku mutácií (pozitívne, negatívne, neutrálne). • Vyhľadávanie a spracovanie informácií o vplyve rôznych typov mutagénov na vznik mutácií a ich vplyv na organizmy. <p>Význam poznatkov genetiky pre život jednotlivca a spoločnosti</p>	
--	--	--	---	--

				<ul style="list-style-type: none"> • Vyhľadávanie a spracovanie informácií o význame genetického poradenstva pre človeka. • Analyzovanie a porovnávanie vlastností vyšľachtených odrôd rastlín a plemien živočíchov. • Rozlišovanie selektovaných vlastností rastlín a živočíchov. • Identifikovanie geneticky modifikovaných organizmov. • Zhodnotenie využitia biotechnológií v živote človeka a jeho budúcnosti. 	
--	--	--	--	--	--

Téza: <u>Evolúcia</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty		Pôvod a vývoj človeka <ul style="list-style-type: none"> • Fylogenetická príbuznosť, vývoj organizmov, znaky ľudského organizmu, ľudoop, vymieranie organizmov. 	Evolučný význam adaptácie organizmov <ul style="list-style-type: none"> • Adaptácia, prírodný výber. Prírodný a pohlavný výber <ul style="list-style-type: none"> • Pohlavný výber, pohlavná dvojtvarosť, koevolúcia. 	Variabilita organizmov <ul style="list-style-type: none"> • Variabilita, degradácia.
	Činnosti		Pôvod a vývoj človeka <ul style="list-style-type: none"> • Klasifikovanie organizmov na základe fylogenetической príbuznosti. • Porovnanie spoločných a odlišných znakov človeka s inými živočíšnymi druhmi a vyhľadávanie znakov, ktoré indikujú ich biologickú príbuznosť. • Porovnanie spoločných znakov s ľudoopmi a posúdenie odlišností človeka 	Evolučný význam adaptácie organizmov <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie adaptácií rastlín a živočíchov vrátane človeka na príkladoch modelových druhov. • Analyzovanie významu štrukturálnych a etologických adaptácií. • Hodnotenie rôznorodých prostredí ako životného priestoru pre organizmy. • Posúdenie vplyvu zmeny klímy na adaptácie organizmov. 	Variabilita organizmov <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie diverzity súčasných i fosílnych organizmov. • Pozorovanie funkčnej a tvarovej rozmanitosti živých organizmov. • Analyzovanie príčin a následkov znižovania biodiverzity a degradácie ekosystémov, ako aj vhodných opatrení na nápravu.

			<p>od biologicky príbuzných druhov.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyzovanie vplyvu abiotických faktorov a ľudskej činnosti na prežitie a zánik organizmov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Analyzovanie príkladov adaptácií organizmov na špecifické podmienky prostredia. <p>Prírodný a pohlavný výber</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie a analyzovanie prírodného a pohlavného výberu na príkladoch, simulovanie prírodného výberu. • Pozorovanie pohlavného dimorfizmu, porovnanie mechanizmov pohlavného výberu: kompetícia o partnera v rámci jedného pohlavia a pohlavný výber medzi pohlaviami. • Pozorovanie koevolúcie rastlín a živočíchov. • Pozorovanie správania sa živočíchov a rastlinných štruktúr, ktoré ovplyvňujú úspešné rozmnožovanie a prežitie organizmov. 	
--	--	--	---	--	--

10.3.3.4 Fyzika

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Predmet	FYZIKA
Škola	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	Primárne / Nižšie sekundárne vzdelávanie
Cyklus	3.cyklus
Časový rozsah výučby	6. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne 7. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 9. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Téza: <u>Látky</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	<u>Stavba látok</u> <ul style="list-style-type: none"> Ióny, molekuly, atómy ako stavebné častice látok, pohyb základných stavebných častíc látok v závislosti od teploty látky a veľkosti (hmotnosti) častíc časticový model látky v rozličných skupenstvách, premena skupenstiev z pohľadu častíc. <u>Meranie vlastností telies</u> <ul style="list-style-type: none"> Fyzikálne veličiny (dĺžka, hmotnosť, objem, hustota, teplota, čas) a ich jednotky (ich používané násobky a diely), hustota kvapalných a tuhých látok, vzťah pre výpočet hustoty, vplyv teploty na zmenu hustoty, 		<u>Meranie vlastností telies</u> <ul style="list-style-type: none"> správanie sa telies v kvapalinách v súvislosti s ich hustotou, hmotnosť kvapaliny vytlačenej telesom. <u>Stavba atómu</u> <ul style="list-style-type: none"> Štruktúra atómu, modely atómu vrátane ich historického vývoja, jadro a obal atómu, elektrón, protón, neutrón. 	<u>Chemická väzba</u> <ul style="list-style-type: none"> elektróny valenčnej vrstvy <u>Klasifikácia chemických reakcií</u> <ul style="list-style-type: none"> elektrolýza, pokovovanie, kation, anión, elektrolyt, elektródy (anóda, katóda), galvanický článok, akumulátory, batérie, elektrochemický rad napätia kovov, environmentálne aspekty chemických reakcií.
	Činnosti	<u>Vlastnosti látok</u> <ul style="list-style-type: none"> Identifikovanie, porovnanie a charakterizovanie vlastností látok a telies. Oddeľovanie zložiek zmesi rôznymi vhodnými metódami. <u>Meranie vlastností telies</u> <ul style="list-style-type: none"> Zrealizovanie a vyhodnotenie odhadu dĺžky, hmotnosti, objemu. Kalibrovanie vlastného meradla. 		<u>Meranie vlastností telies</u> <ul style="list-style-type: none"> Porovnávanie hmotnosti telies s hmotnosťou nimi vytlačenej kvapaliny. <u>Stavba atómu</u> <ul style="list-style-type: none"> Modelovanie štruktúry atómu. 	<u>Klasifikácia chemických reakcií</u> <ul style="list-style-type: none"> Skúmanie oxidačno-redukčných reakcií. Zostrojenie galvanického článku.

	<ul style="list-style-type: none"> • Meranie dĺžky, hmotnosti, objemu. • Určenie hustoty kvapalných a tuhých látok metódou výpočtu a pomocou grafu. • Skúmanie javov sívisiacich so zmenou hustoty vplyvom teploty. 			
--	--	--	--	--

Téza: <u>Interakcie</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty		<u>Optické javy</u> <ul style="list-style-type: none"> • Zdroje svetla, šírenie svetelných lúčov po odraze od rovinného zrkadla, fyzikálne veličiny (ohnisková vzdialenosť, optická mohutnosť), odraz, úplný odraz a lom svetla na rozhraniach dvoch priehľadných prostredí, šírenie svetla pri prechode tenkými šošovkami jednoduché optické zariadenia, korekcie chýb oka, faktory, ktoré poškodzujú zrak, rozklad bieleho svetla na spektrum, skladanie farebných svetelných lúčov, absorpcia svetla, prechod svetla skleneným vláknom, optické káble a ich využitie, svetelné znečistenie. 		<u>Elektrické javy</u> <ul style="list-style-type: none"> • Elektrostatické javy (zelektrozovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia dielektrika), schematické znázornenie elektrických obvodov značkami, fyzikálne veličiny (elektrický prúd, elektrické napätie, elektrický odpor vodiča, rezistivita, elektrická práca, elektrický príkon), graf závislosti elektrického prúdu od napätia pre rezistor, Ohmov zákon, sériové a paralelné zapojenie elektrických spotrebičov, výsledný odpor sériovo a paralelne zapojených rezistorov v elektrickom obvode, závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča, funkcie bleskozvodu, vznik

					<p>magnetického poľa v okolí vodiča s elektrickým prúdom (Oerstedov pokus) a magnetického poľa v cievke s prúdom, výroba a prenos elektrickej energie, pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi.</p> <p><u>Akustické javy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Šírenie zvuku prostrediami, rýchlosť zvuku, fyzikálne veličiny (frekvencia, perióda, hladina intenzity zvuku), zvuk hudobných nástrojov, výška tónu, hlukové znečistenie, ultrazvuk a jeho využitie, spôsoby ochrany pred hlukom.
	Činnosti		<p><u>Optické javy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Identifikovanie a klasifikovanie zdrojov svetla.</i> • <i>Využitie zákona odrazu svetla pri riešení problémov.</i> • <i>Znázornenie obrazu predmetu v rovinnom zrkadle, spojnou a rozptylnou šošovkou.</i> • <i>Zostrojenie a objasnenie princípu fungovania jednoduchých optických zariadení.</i> • <i>Navrhovanie spôsobov ako predchádzať poškodzovaniu zraku.</i> 		<p><u>Elektrické javy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Skúmanie vybraných elektrostatických javov: zelektrozovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia dielektrika.</i> • <i>Zapájanie elektrických obvodov podľa schémy a ich zakresľovanie schematickými značkami.</i> • <i>Meranie veľkosti elektrického prúdu a napätia v elektrickom obvode a na rezistore.</i> • <i>Meranie závislosti prúdu od napätia pre rezistor.</i>

			<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozlišovanie odrazeného, prepusteného a absorbovaného svetla.</i> • <i>Pozorovanie rozkladu bieleho svetla na spektrum a skladanie farebných svetelných lúčov.</i> • <i>Skúmanie prenosu svetelného signálu skleneným vláknom, využitie optických káblov.</i> • <i>Vyhľadávanie informácií o škodlivosti svetelného znečistenia a navrhovanie zmien vo svojom okolí na jeho odstránenie.</i> 		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Meranie závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča.</i> • <i>Aplikovanie vzťahov pre výpočet elektrického odporu vodiča a výsledného odporu v elektrickom obvode.</i> • <i>Aplikovanie vzťahov pre výpočet elektrickej práce, elektrického príkonu.</i> • <i>Posudzovanie energetickej spotreby bežných zariadení a skúmanie možnosti energetických úspor pri každodenných aktivitách.</i> • <i>Demonštrovanie prítomnosti magnetického poľa v okolí magnetu, elektrického vodiča (cievky) s prúdom a jeho využitia.</i> • <i>Modelovanie sústavy na prenos elektrickej energie.</i> <p><u>Akustické javy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Skúmanie kmitajúcich telies ako zdrojov zvuku.</i> • <i>Vyhľadávanie informácií o ultrazvuku a jeho využití.</i> • <i>Posúdenie vplyvu hluku na ľudský organizmus a životné prostredie.</i> • <i>Navrhovanie spôsobov ochrany pred hlukom vo svojom okolí.</i>
--	--	--	--	--	---

Téma: <u>Sily</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty		<p><u>Vybrané druhy pohybu telies a ich grafické zobrazenia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Relatívnosť pohybu telesa vzhľadom na iné teleso, druhy pohybu, fyzikálne veličiny (rýchlosť, dráha), grafické znázornenie závislosti rýchlosti a dráhy pohybu od času pre rovnomerný pohyb. <p><u>Vytváranie predstáv o pojme sila</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzájomné pôsobenie telies a účinky pôsobenia výslednej sily na teleso, fyzikálne veličiny (sila, gravitačná sila, gravitačné zrýchlenie, moment sily, trecia sila), grafické znázornenie síl (gravitačnej sily pôsobiacej na teleso, vzájomne pôsobiacich síl medzi telesami, trecej sily), výslednica síl pôsobiacich v jednej priamke, rovnováha síl na páke, ťažisko telesa, faktory ovplyvňujúce veľkosť trecej sily, situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trecej sily. <p><u>Vytváranie predstáv o pojme tlak</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fyzikálne veličiny (tlaková sila, tlak). 	<p><u>Vytváranie predstáv o pojme tlak</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fyzikálne veličiny (tlaková sila, tlak, hydrostatický tlak, vztlaková sila), grafické znázornenie síl (tlakovej sily, vztlakovej sily), závislosť tlaku a tlakovej sily, závislosť hydrostatického tlaku od hĺbky ponoru a hustoty kvapaliny, faktory ovplyvňujúce veľkosť vztlakovej sily, závislosť atmosférického tlaku od nadmorskej výšky. 	

	<p>Činnosti</p>		<p><u>Vybrané druhy pohybu telies a ich grafické zobrazenia</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnávanie pokoja a pohybu telesa a určenie druhu pohybu. • Modelovanie rovnomerného pohybu. • Aplikovanie vzťahu pre rýchlosť rovnomerného pohybu. <p><u>Vytváranie predstáv o pojme sila</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Znázornenie sily a pôsobenie viacerých síl na teleso. • Meranie veľkosti sily silomerom. • Aplikovanie vzťahu pre výpočet gravitačnej sily. • Stanovenie výslednej sily pôsobiacej na teleso pri skladaní síl pôsobiacich na teleso v jednej priamke. • Skúmanie podmienky rovnováhy na páke. • Určenie ťažiska telesa. • Skúmanie, meranie a výpočet tretej sily. • Analyzovanie situácií, v ktorých sa prejavujú účinky trenia. 	<p><u>Vytváranie predstáv o pojme tlak</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikovanie vzťahu pre výpočet tlaku a hydrostatického tlaku. • Analyzovanie grafu závislosti hydrostatického tlaku od hĺbky ponoru a hustoty kvapaliny. • Skúmanie vztlakovej sily v kvapalinách a v plynch. • Aplikovanie vzťahu na výpočet vztlakovej sily v kvapalinách a plynch. • Analyzovanie grafu závislosti atmosférického tlaku od nadmorskej výšky 	
--	------------------------	--	---	---	--

Téma: <u>Energia</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	<p><u>Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rôzne druhy teplomerov, skupenské premeny rôznych látok, premeny skupenstva z pohľadu časticovej stavby kvapalných, plyných a tuhých látok. 	<p><u>Premeny energie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Fyzikálne veličiny (mechanická práca, výkon, pohybová a polohová energia telesa), vzájomné premeny pohybovej a polohovej energie telesa, zákon zachovania mechanickej energie. 	<p><u>Premeny energie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rôzne formy energie a energetické zmeny počas chemickej reakcie, spôsoby šírenia tepla, tepelná vodivosť, tepelná výmena a rovnováha, fyzikálne veličiny (hmotnostná tepelná kapacita, teplo), energetická hodnota potravín, premeny svetelnej energie na teplo, zariadenia využívajúce slnečnú energiu, zákon zachovania energie, elektrická energia a jej premeny, jadrová energia, pôsobenie neviditeľných žiarení: infračervené, ultrafialové, röntgenové, rádioaktívne žiarenie. Jadrová energia, jadrová elektrárňa, ochrana ľudí pred rádioaktívnym žiarením účinky rádioaktivity, využitie rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológii, rádioaktívne žiarenie, ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie, zásady ochrany človeka a životného prostredia pred 	

				účinkami rádioaktívneho žiarenia.	
	Činnosti	<p><u>Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Meranie teploty a času pri skupenských premenách, zostrojenie a analyzovanie grafu závislosti teploty od času. 	<p><u>Premeny energie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aplikovanie vzťahu pre výpočet mechanickej práce, výkonu a polohovej energie. 	<p><u>Premeny energie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Demonštrovanie spôsobov šírenia tepla. • Aplikovanie vzťahu pre výpočet tepla • Porovnanie veľkosti prijatého a odovzdaného tepla pri tepelnej výmene. • Zisťovanie energetickej hodnoty potravín a skúmanie súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením. • Skúmanie rôznych foriem energie, ktoré sprevádzajú priebeh chemickej reakcie, napr. svetelná, tepelná, akustická, pohybová, elektrická a ich využitie. • Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch. • Demonštrovanie zákona zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb na príkladoch. • Vyhľadanie informácií o jadrovej reťazovej reakcii a možnostiach jej využitia. 	

				• Modelovanie činnosti okruhov jadrovej elektrárne.	
--	--	--	--	---	--

Téma: <u>Zem</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	<u>Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie</u> <ul style="list-style-type: none"> • Skleníkový efekt, vznik a účinky ozónu v stratosfére a troposfére 			
	Činnosti	<u>Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín</u> <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie a porovnanie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov. <u>Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie</u> <ul style="list-style-type: none"> • Realizovanie a analyzovanie dlhodobých meteorologických pozorovaní. 		<u>Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie</u> <ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotenie významu, výskytu a využitia rôznych energetických a surovinových zdrojov (v regióne) • Posúdenie významu fosílnych palív, ich vplyv na životné prostredie, ekonomiku a možnosti eliminácie týchto vplyvov • Hodnotenie výhod a nevýhod využívania rôznych zdrojov elektrickej energie z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie 	

Téma: <u>Vesmír</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	<u>Vesmírne telesá Slnecnej sústavy</u> <ul style="list-style-type: none"> • Slnecná sústava, astronomická jednotka, model Slnecnej sústavy, vzájomné pohyby 			

	<p>Slnka, Zeme a Mesiaca a ich súvis s dĺžkou roka, mesiaca a dňa, hviezdy, planéty a mesiace.</p> <p><u>Skúmanie zmien na oblohe počas dňa a roka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Azimut a výška, východ a západ slnka v rôznych obdobiach roka, hviezdna obloha počas dňa a počas roka. 			
Činnosti	<p><u>Vesmírne telesá Slnčnej sústavy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytváranie predstáv o pohyboch planét podľa Platóna, Ptolemaia, Keplera, Koperníka, Galilea a Newtona. • Návrh modelu Slnčnej sústavy a vyhľadávanie informácií o jej objektoch. • Skúmanie periodických dejov súvisiacich s pojmami rok, mesiac a deň. <p><u>Skúmanie zmien na oblohe počas dňa a roka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Porovnanie charakteristík hviezd, planét a mesiacov. • Pozorovanie a vysvetlenie zmeny vzhľadu oblohy počas dňa a počas roka. 			

Téma: <u>Organizmus</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	<u>Životné procesy rastlín a živočíchov</u> <ul style="list-style-type: none"> • transport látok, difúzia 			<u>Životné procesy rastlín a živočíchov</u> <ul style="list-style-type: none"> • fotosyntéza
	Činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Životné procesy rastlín a živočíchov</i> • <i>Skúmanie príjmu vody a v nej rozpustených látok prostredníctvom koreňa rastlín</i> 			

Téma: <u>Ekosystém</u>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty			<u>Kolobeh látok v ekosystéme</u> <ul style="list-style-type: none"> • tok energie, biomasa 	
	Činnosti			<u>Kolobeh látok v ekosystéme</u> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Posúdenie vplyvu slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme.</i> 	

10.3.3.5 Chémia

Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda
Predmet	Chémia
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	Primárne / Nižšie sekundárne vzdelávanie
Cyklus	3.
Ročník	7. -9. ročník
Časový rozsah výučby	7. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne 8. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne 9. ročník 33 hodín ročne – 1 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Téza: <u>Látky</u>				
		7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	<p>Vlastnosti látok</p> <p>Stavba látok:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ióny, molekuly, atómy ako stavebné častice látok pohyb základných stavebných častíc látok v závislosti od teploty látky a veľkosti (hmotnosti) častíc, Avogadrov zákon, časticový model látky v rozličných skupenstvách, premena skupenstiev z pohľadu častíc <p>Zákonitosti chemického deja:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zákon zachovania hmotnosti, vznik nových zlúčenín, reaktant, produkt, chemická reakcia, chemická rovnica, faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemickej reakcie, dôležité chemické deje v bežnom živote a chemickom priemysle (v regióne) 	<p>Stavba atómu:</p> <p>Chemická väzba:</p> <ul style="list-style-type: none"> Iónové zlúčeniny, kovalentné polárne a nepolárne zlúčeniny, kovy, chemická väzba (iónová, kovalentná a kovová) vo vzťahu k vlastnostiam látok, elektróny valenčnej vrstvy. <p>Periodická sústava prvkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> Chemické prvky, ich vlastnosti a zlúčeniny (kovy, oxidy, halogenidy, hydroxidy, kyseliny, soli), symbolický zápis chemických prvkov a zlúčenín, vlastnosti prvkov a štruktúra ich atómov vo vzťahu k ich polohe v periodickej sústave prvkov a typu chemickej väzby, princípy usporiadania prvkov v periodickej sústave prvkov. <p>Klasifikácia chemických reakcií:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oxidačno-redukčné reakcie, elektrolyza, pokovovanie, kation, anión, oxidácia, redukcia, elektrolyt, elektródy (anóda, katóda), galvanický článok, akumulátory, batérie, elektrochemický rad napätia kovov, vylučovacie reakcie, acidobázické reakcie, acidobázické indikátory, environmentálne aspekty chemických reakcií 	<p>Zlúčeniny uhlíka:</p> <ul style="list-style-type: none"> Špecifickosť uhlíka v jeho zlúčeninách, vzťah medzi prvkovým zložením uhl'ovodíkov, ich relatívnou atómovou hmotnosťou a väzbovosťou, izoméry, jednoduchá a násobná väzba medzi atómami uhlíka v organických zlúčeninách, štruktúra uhl'ovodíkov, vybraných derivátov uhl'ovodíkov a plastov: prvkové zloženie, prítomnosť charakteristických skupín v derivátoch uhl'ovodíkov, chemické väzby, pravidlá pomenovania uhl'ovodíkov a bežných derivátov uhl'ovodíkov, vlastnosti organických zlúčenín vo vzťahu k ich využitiu, plasty a iné polymérne uhl'ovodíky, environmentálne aspekty spojené s uhl'ovodíkmi (produkty horenia uhl'ovodíkov, ropa - jej ťažba, transport a spracovanie)
	Činnosti	<ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti látok: Identifikovanie, porovnanie a charakterizovanie vlastností látok a telies 	<ul style="list-style-type: none"> Chemická väzba: 	<ul style="list-style-type: none"> Zlúčeniny uhlíka:: Porovnávanie zlúčenín uhlíka študovaných organickou a anorganickou

	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikovanie, porovnanie a charakterizovanie vlastností chemicky čistých látok a zmesí • Príprava a zisťovanie zloženia roztokov • Oddel'ovanie zložiek zmesi rôznymi vhodnými metódami • Stavba látok: • Pozorovanie makroskopických javov, ktoré poukazujú na existenciu častíc a rôznorodosť stavebných častíc • Modelovanie časticového zloženia látok v tuhom, kvapalnom a plynnom skupenstve • Zákonnosti chemického deja: • Pozorovanie chemických dejov a prejavov chemickej reakcie: reakcie prebiehajúce rôznou rýchlosťou, vznik zrazeniny, únik plynu, zmena zafarbenia reakčnej zmesi, zmena farby indikátora • Porovnávanie hmotností a vlastností reaktantov a produktov • Formalizácia priebehu vybraných chemických reakcií od verbálneho opisu po symbolický zápis. • Skúmanie vplyvu teploty, veľkosti povrchu, koncentrácie a katalyzátora na priebeh chemickej reakcie. • Navrhovanie postupov a podmienok urýchlenia, spomalenia a zastavenia chemických reakcií, posúdenie ich významu pri práci s horľavinami, výbušninami a v biochemických procesoch 	<ul style="list-style-type: none"> • Pozorovanie / vyhľadávanie vlastností iónových a kovalentných zlúčenín a kovov <p>Stavba atómu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelovanie štruktúry atómu • Zobrazovanie štruktúr elektrónových obalov atómov a iónov <p>Periodická sústava prvkov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie (pozorovanie, vyhľadávanie) vlastností chemických prvkov, skupín prvkov periodickej sústavy prvkov a ich zlúčenín • Triedenie prvkov a ich zlúčenín s podobnými vlastnosťami do skupín <p>Klasifikácia chemických reakcií:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie acidobázických reakcií / procesu neutralizácie s využitím rôznych acidobázických indikátorov • Určovanie pH rôznych látok • Skúmanie oxidačno-redukčných reakcií • Skúmanie vylučovacích reakcií: tvorba zrazenín, vznik plynu • Zostrojenie galvanického článku • Skúmanie environmentálnych aspektov spojených s prítomnosťou kyselinotvorných plynov v ovzduší (príčin a dôsledkov 	<p>chémiou. Modelovanie vnútornej štruktúry uhl'ovodíkov, izomérov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokazovanie prítomnosti jednoduchej a násobnej chemickej väzby medzi atómami uhlíka. • Skúmanie (vyhľadávanie) vlastností a využitia bežných uhl'ovodíkov, ich derivátov a plastov • Identifikovanie produktov horenia uhl'ovodíkov
--	--	--	--

			kyslých dažďov), likvidáciou batérií a akumulátorov, výrobou kovov	
--	--	--	--	--

Téma: <u>Interakcie</u>				
		7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty		<ul style="list-style-type: none"> • Elektrické javy: • Elektrostatické javy (zelektrozovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia dielektrika) 	
	Činnosti		<ul style="list-style-type: none"> • Elektrické javy: • Skúmanie vybraných elektrostatických javov: zelektrozovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia dielektrika 	

Téma: <u>Energia</u>				
		7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty	<ul style="list-style-type: none"> • Premeny skupenstva látok: • Skupenské premeny rôznych látok, premeny skupenstva z pohľadu časticovej stavby kvapalných, plyných a tuhých látok • Rôzne formy energie a energetické zmeny počas chemickej reakcie, exotermické a endotermické reakcie, zákon zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb 	<ul style="list-style-type: none"> • Premeny energie: • Ochrana ľudí pred rádioaktívnym žiarením, • účinky rádioaktivity, využitie rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológii, pôsobenie neviditeľných žiarení: infračervené, ultrafialové, röntgenové, rádioaktívne žiarenie, ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie 	<ul style="list-style-type: none"> • Premeny energie: • Energetická hodnota potravín, transformácia energie v živých systémoch
	Činnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Premeny skupenstva látok: 	<ul style="list-style-type: none"> • Premeny energie: <p>Vyhľadanie informácií o jadrovej reťazovej reakcii a možnostiach jej využitia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Premeny energie:

	<ul style="list-style-type: none"> • Meranie teploty a času pri skupenských premenách, zostrojenie a analyzovanie grafu závislosti teploty od času • Premeny energie: • Skúmanie rôznych foriem energie, ktoré sprevádzajú priebeh chemickej reakcie, napr. svetelná, tepelná, akustická, pohybová, elektrická a ich využitie. • Skúmanie tepelného efektu chemickej reakcie pri rôznej koncentrácii a objeme reaktantov. • Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch. • Demonštrovanie zákona zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb na príkladoch. 		Zisťovanie energetickej hodnoty potravín a skúmanie súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením.
--	---	--	--

Téma: <u>Zem</u>				
		7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty		Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie: <ul style="list-style-type: none"> • Skleníkový efekt, vznik a účinky ozónu v stratosfére a troposfére, vplyv jednotlivca a spoločnosti na meniacu sa klímu 	Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu: <ul style="list-style-type: none"> • Interakcie medzi živou a neživou prírodou Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín: <ul style="list-style-type: none"> • Minerály, horniny, typy hornín, vlastnosti minerálov, nerastné suroviny História Zeme: <ul style="list-style-type: none"> • Vek hornín Geologické procesy a ich dôsledky <ul style="list-style-type: none"> • Kras, krasové útvary, geologické procesy vplyv geologických procesov na zemský povrch

			<p>Zdroje materiálov a energie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroje a využitie uhl'ovodíkov petrochemického priemyslu, environmentálne problémy spojené s uhl'ovodíkmi a ich zdrojmi , obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie, zelená chémia, vlastností materiálov a nerastných surovín, proces ich získavania a recyklácie
	Činnosti	<p>Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelovanie vplyvu skleníkových plynov na meniacu sa teplotu prostredia a vysvetlenie príčin zosilneného skleníkového efektu. • Modelovanie vzniku ozónovej vrstvy v stratosfére. • Skúmanie vzniku a účinku prízemného ozónu. 	<p>Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vyhľadanie a spracovanie informácií o dôsledkoch vulkanickej činnosti na organizmy a klímu <p>Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skúmanie a porovnanie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov. • Zisťovanie konkrétnych príkladov použitia minerálov a hornín v predmetoch dennej potreby. • Monitorovanie významu nerastných surovín pre život človeka • Hodnotenie vplyvu ťažby nerastných surovín na životné prostredie. <p>Geologické procesy a ich dôsledky:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modelovanie významných geologických procesov prebiehajúcich v jednotlivých geologických érach • Skúmanie dôsledkov pôsobenia vonkajších geologických činiteľov na zemský povrch • Modelovanie vzniku krasu a krasových útvarov. <p>Zdroje materiálov a energie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotenie významu, výskytu a využitia rôznych energetických a surovinových zdrojov (v regióne).

				<ul style="list-style-type: none"> • Posúdenie významu fosílnych palív, ich vplyv na životné prostredie, ekonomiku a možnosti eliminácie týchto vplyvov. • Hodnotenie výhod a nevýhod využívania rôznych zdrojov elektrickej energie z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie. • Posúdenie environmentálnych aspektov chemických reakcií a/alebo znečisťovateľov životného prostredia.
--	--	--	--	--

Téma: <u>Organizmus</u>				
		7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty			<p>Životné procesy v ľudskom organizme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdroje cukrov, tukov a bielkovín, cukry, tuky a bielkoviny ako stavebné zložky organizmov a zdroje energie, vlastnosti cukrov, tukov a bielkovín vo vzťahu k ich zloženiu, zloženie potravy, enzýmy, metabolizmus, trávenie <p>Vplyv životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vplyv látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy <p>Životné procesy rastlín a živočíchov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výživa organizmov, fotosyntéza, dýchanie organizmov, transport látok, difúzia, osmóza, znečistenie životného prostredia
	Činnosti			Životné procesy v ľudskom organizme

				<ul style="list-style-type: none"> • Zisťovanie energetických potrieb jedinca v dennom jedálničku a návrh vyváženého denného príjmu potravy. • Skúmanie zloženia potravy (cukry, tuky, bielkoviny, vitamíny, minerály, voda). • Skúmanie vlastností, zloženia a štruktúry cukrov, tukov a bielkovín. • Demonštrovanie mechanického a chemického spracovania potravy. • Demonštrovanie procesov trávenia a vstrebávania v jednotlivých častiach tráviacej sústavy. • Vplyv životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie • Posúdenie vplyvu a dôsledkov látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy. • Životné procesy rastlín a živočíchov: • Skúmanie vplyvu svetla, oxidu uhličitého a asimilačných farbív na priebeh fotosyntézy. • Dokazovanie kyslíka ako produktu fotosyntézy. • Skúmanie príjmu vody a v nej rozpustených látok prostredníctvom koreňa rastlín. • Skúmanie dýchania rastlín. • Dokazovanie, že rastliny ukladajú zásobnú látku škrob do zásobných orgánov.
--	--	--	--	--

Téza: <u>Ekosystém</u>				
		7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty			<p>Kolobeh látok v ekosystéme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Producent, konzument, rozkladač, obeh látok, tok energie <p>Dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znečistenie životného prostredia <p>Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ekosystémové služby, ekologické hospodárenie, udržateľnosť, starostlivosť o životné prostredie
	Činnosti			<p>Kolobeh látok v ekosystéme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyzovanie množstva energie v rovnakom množstve biomasy producenta a konzumenta. • Pozorovanie rozkladných procesov v komposte a aplikácia jeho využitia. • Modelovanie kolobehu látok (vody, uhlíka, dusíka) a skúmanie jeho narušenia vplyvom človeka. • Posúdenie vplyvu slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme. <p>Dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monitorovanie, zaznamenanie a hodnotenie znečistenia ovzdušia, vody, pôdy. Porovnanie výsledkov medzi regiónmi/krajinami.

				<ul style="list-style-type: none"> • Diskutovanie o vplyve znečistenia abiotickej zložky na biotickú zložku ekosystému a na vzťahy v ekosystéme. • Analyzovanie možných stresových faktorov, ktorými môže klimatická zmena ovplyvniť jednotlivé typy ekosystémov (napr. sucho, zvyšovanie teploty, výdatné nárazové zrážky, rýchla zmena počasia, záplavy a pod.). • Monitorovanie nakladania s odpadmi, analyzovanie ich vplyvu na životné prostredie a navrhovanie možných riešení ich predchádzania, spracovania a opätovného využitia. <p>Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mapovanie ekosystémov v okolí bydliska, hodnotenie ekosystémových služieb a negatívnych vplyvov ľudskej činnosti na tieto ekosystémy. • Navrhovanie, realizovanie a prezentovanie riešení zameraných na ochranu rastlinných a živočíšnych druhov, ekosystémov a podporu udržateľnosti poskytovaných ekosystémových služieb. • Posúdenie výhod ekologického poľnohospodárstva. • Zmapovanie činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy. • Skúmanie úpravy pitnej vody a čistenie odpadových vôd.
--	--	--	--	---

Téza: <u>Dedičnosť a premenlivosť</u>				
		7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Pojmy, vzťahy, fakty			Význam poznatkov genetiky pre život jednotlivca a spoločnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Biotechnológie
	Činnosti			Význam poznatkov genetiky pre život jednotlivca a spoločnosti: <ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotenie využitia biotechnológií v živote človeka a jeho budúcnosti

10.3.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť pripravuje žiakov k tomu, aby sa prejavovali ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovali svoje práva a naplňali svoje povinnosti. Umožňuje porozumieť geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta, čo vedie k rešpektu a ohľaduplnosti voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám, ako aj voči sebe. U žiakov rozvíja pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti, krajine a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Posilňuje ich aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov. Rozvíja uvedomenie si vlastnej identity v globalizovanom svete. Okrem vedomostí rozvíja u žiakov aj spôsobilosti získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe. Žiaci z nich vyvodzujú logicky správne závery a dokážu ich argumentačne podložiť a odprezentovať.

Vzdelávacia oblasť pozostáva zo štyroch komponentov – geografický komponent, dejepisný komponent, občiansky komponent a eticko-osobnostný komponent. Pomocou komponentov sú vymedzené obsahové štandardy jednotlivých zložiek spoločenskovednej gramotnosti, ktorá v sebe zahŕňa geografické, dejepisné, občianske a eticko-osobnostné spôsobilosti. Komponenty vystupujú vo vzájomnom prepojení, ktoré je posilnené začlenením vybraných prierezových gramotností do ich obsahu.

V prvom a druhom cykle má vzdelávacia oblasť podobu integrovaného predmetu Človek a spoločnosť a samostatných predmetov etická výchova a náboženská výchova vyučovaných v alternácii. **V treťom cykle tvoria vzdelávaciu oblasť vyučovacie predmety geografia, dejepis, občianska náuka a etická alebo náboženská výchova, pričom škola vyučuje uvedené predmety čiastočne, každý osobitne, teda neintegruje ich.**

Geografický komponent objasňuje špecifiká rôznych miest, rozmiestnenie ľudí a ich činností, vzájomné vzťahy medzi javmi a procesmi, ktoré sa na Zemi odohrávajú a vyvíjajú. Žiaci skúmajú interakcie medzi prírodnými zložkami a zároveň vzťahy medzi nimi a človekom. Rozvíjajú svoju schopnosť myslieť v súvislostiach a porozumieť problémom na rôznych úrovniach, od lokálnej po globálnu. Rôzne aspekty priestoru skúmajú pomocou širokej škály

prameňov, čo im umožňuje sa v ňom orientovať, a zároveň v ňom konať spôsobom, ktorý je zodpovedný voči životnému prostrediu a potrebám druhých. V procese poznávania priestoru sa žiaci učia klásť a odpovedať otázky (Čo to je?, Kde to je?, Prečo je to tam?, Ako to vzniklo, Aký to má vplyv? a pod.), ktoré sú kľúčové pre formovanie ich priestorového myslenia.

Dejepisný komponent rozvíja a kultivuje objektívne poznanie minulosti a jej prepojenosti s prítomnosťou. Žiaci si rozvíjajú historickú gramotnosť, spoznávajú historické fakty, súvislosti, javy a procesy v širšom spoločenskom kontexte. Prostredníctvom bádateľských otázok a kritickej analýzy historických prameňov, identifikovania príčin a dôsledkov rôznorodých javov a procesov rozlišujú ich historický význam a rôzne uhly pohľadov. Na základe poznania minulosti žiaci reflektujú vlastnú príslušnosť k regiónu, národu a európskemu spoločenstvu. Komponent u žiakov rozvíja aj hodnoty a kompetencie demokratickej kultúry a vzťah ku kultúrnemu a historickému dedičstvu.

Občiansky komponent približuje fungovanie spoločnosti. Žiaci spoznávajú medziľudské vzťahy, budujú si postoj k ľudskej rozmanitosti a vnímajú prínos jej pozitívnych prvkov. Rovnako vnímajú úlohu hodnôt a sociálnych noriem, význam a chod rôznych inštitúcií. Zároveň vnímajú vplyv sociálnych a ekonomických faktorov na rozhodnutia v spoločnosti, nielen v prítomnosti, ale aj minulosti. Reflektujú princípy trvalo udržateľného života, význam obchodných vzťahov i úlohu štátu v hospodárskych vzťahoch. Významnou súčasťou tohto komponentu je výchova k aktívnemu občianstvu, rešpektovaniu princípov slobody a demokracie, ako aj k ochrane ľudských práv.

Eticko-osobnostný komponent prispieva k osobnostnému, sociálnemu a morálnemu rozvoju žiakov, s dôrazom na uvedomovanie si, prijatie a rozvíjanie vlastnej identity vo vzťahu k druhým ľuďom a všetkému živému na našej planéte. Neoddeliteľnou súčasťou týchto procesov je kultivovanie charakteru, morálnych (etických) a duchovných kvalít žiakov, ich religiózneho vedomia. Obsahové štandardy komponentu sú určené pre všetkých žiakov, realizujú sa na vyučovaní celej vzdelávacej oblasti – naprieč všetkými témami, prípadne (v 3. cykle) predmetmi.

V 2. a 3. cykle Človek a spoločnosť 6 sa môžu realizovať aj v rámci tematických dní. V rámci vyučovania etickej výchovy (ETV) sa okrem všetkých činností komponentu človek realizujú aj rozširujúce činnosti špecifické pre vyučovanie ETV, ktoré sú v dokumente aj vyznačené.

Vzdelávacie štandardy je potrebné vnímať ako celok, nie ako súbor jednotlivých, od seba nezávislých častí. Je žiaduce, aby sa vzdelávacie štandardy vo výučbe vhodne kombinovali, prepájali a vzájomne doplňovali. Poradie, v akom sú obsahové štandardy v jednotlivých cykloch a komponentoch pod sebou uvedené, neuvádza záväznú časovú postupnosť, v ktorej majú byť v danom vzdelávacom cykle napĺňané. Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú odstupňované pre jednotlivé vzdelávacie cykly. K cieľom sa v jednotlivých cykloch viažu výkonové štandardy, ktoré majú žiaci zvládnuť na konci príslušného cyklu. Spôsobilosti uvedené vo výkonových štandardoch sa dosahujú prostredníctvom viacerých obsahových štandardov, niekedy aj z rôznych komponentov. Vzájomným prepájaním vzdelávacích štandardov v rámci vzdelávacej oblasti sa zabezpečí celistvosť a hĺbka poznania, ako aj jeho využitie v ďalšom vzdelávaní a živote. Časť obsahu vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sa v 2. a 3. cykle vyučuje formou tematických dní. Škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu najmenej 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje 6 vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky vychádzajú zo vzdelávacích štandardov. Možné námety na tematické dni sú vyznačené v obsahovom štandarde.

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Disponovať znalosťami o vybraných spoločenských, geografických a historických procesoch a javoch v rôznych kontextoch a situáciách.
2. Využívať rôzne metódy získavania, spracovávanía, interpretácie informácií a prezentácie výsledkov vlastného bádania.
3. Rozlišovať procesy kontinuity a zmeny, porozumieť súvislostiam, príčinám a dôsledkom historických a spoločenských javov a procesov.
4. Posúdiť vzťahy v rámci prírodných zložiek krajiny a vzájomné vzťahy medzi životným prostredím a činnosťou človeka od lokálnej po globálnu úroveň; rozumieť potrebe udržateľného využívania prírodných zdrojov.
5. Rozpoznať rôzne vrstvy svojej identity, rešpektovať a oceňovať rozmanitosť ľudí a skupín v globalizovanom svete.
6. Zvládať svoje emócie, prejavíť empatiu, rozumieť rozličným názorom a postojom, formulovať vlastný názor, aktívne spolupracovať a konštruktívne komunikovať.

7. Mať rozvinuté charakterové vlastnosti, presadzovať morálne a etické princípy, vymedziť vlastnú hodnotovú orientáciu pre svoje rozhodnutia a napĺňanie osobných cieľov.
8. Uplatňovať práva a povinnosti, pravidlá a normy spoločenského života v demokratickej spoločnosti, niesť zodpovednosť za vlastné rozhodnutia.
9. Orientovať sa v zdrojoch informácií, prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám, bezpečne a eticky sa prezentovať v online prostredí.
10. Prejavovať záujem o dianie okolo seba, vo svete a participovať na veku primeraných prospešných aktivitách.

10.3.4.1 Geografia

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Geografia
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 7. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 9. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

<i>Učebné osnovy pre 3.vzdelávací cyklus Človek a spoločnosť (geografia)</i>				
Výkonový štandard	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať správne v kontexte -lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta -porovnať geografické špecifiká sveta, -uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe a na Slovensku <p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického charakteru, - rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, – obhájiť pozíciu v diskusii na základe vybraných textových a obrazových zdrojov, – podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy, 	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať správne v kontexte -lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta, Európy -porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov a štátov v Európe, -uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe, -vymenovať geografické, spoločenské a historické aspekty európskej integrácie <p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického charakteru, - rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, – obhájiť pozíciu v diskusii na základe vybraných textových a obrazových zdrojov, 	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať správne v kontexte -lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta, Európy a Slovenska , -porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov Slovenska, -porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov sveta, <p>-zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete, vybraných regiónoch a na Slovensku,</p> <ul style="list-style-type: none"> -uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe a na Slovensku <p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického charakteru a vyvodiť z nich správne závery, 	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať správne v kontexte výziev a problémov súčasnej Európy a sveta -lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta, Európy a Slovenska, -porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov a štátov v Európe a vo svete, -uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe a na Slovensku <p>-zhodnotiť geografické, spoločenské a historické aspekty európskej integrácie</p> <p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického charakteru a vyvodiť z nich správne závery,

	<ul style="list-style-type: none"> - prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej podobe s využitím správnej terminológie, - určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku, - použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi, - ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia, <p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť príčiny a dôsledky migrácie, - uviesť zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na Zemi <p>Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.(C4 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - opísať a vysvetliť dôsledky tvaru a pohybov Zeme, sklonu zemskej osi na život na Zemi, - zhodnotiť vplyv geologických procesov na formovanie povrchu Zeme, - pomenovať prírodné katastrofy a oblasti ich výskytu , - porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi, - vymenovať klimatotvorné činitele a ich vplyv na podnebie na Zemi, - vymenovať podnebné pásma a podnebné oblasti na Zemi, 	<ul style="list-style-type: none"> - podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy - prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie, - určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku, - použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi, - ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia, <p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - uviesť príčiny a dôsledky migrácie v Európe, - uviesť zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva v Európe <p>Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.(C4 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - určiť príčiny a dôsledky prírodných katastrof v Európe, oblasti ich výskytu a možnosti predchádzania ich vzniku, - porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život v Európe, - posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie v Európe , 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných, - preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak), - argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov, - podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy - ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia, - prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie, - určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku, - použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi - orientovať sa v neznámom priestore pomocou mapy alebo GPS, - vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe, - realizovať jednoduchý geografický prieskum v miestnej krajine <p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -uviesť a zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie na Slovensku, -analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni <p>Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných, - sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia - argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov, - podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy, - ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia, - prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie, - určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku - použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi <p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie, - analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni <p>Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.(C4 z ČLS)</p>
--	---	--	--	---

	<p>– vymenovať vegetačné pásma a ich usporiadanie na Zemi, – identifikovať prejavy klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme, Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí.(C5 z ČLS)</p> <p>- rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebauváňanie, - opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život - identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity, Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehĺbovanie osobných vzťahov.(C6 z ČLS)</p> <p>- prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky, - zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, - slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich</p>	<p>- porovnať základné charakteristiky podnebných pásiem alebo podnebných oblastí v Európe, – vysvetliť vznik vegetačných pásiem a ich usporiadanie v Európe, – vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie v Európe – identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v Európe, – uviesť príklady možností vedúcich k udržateľnejšiemu spôsobu života na európskom kontinente Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí.(C5 z ČLS)</p> <p>-posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie a postoje človeka v Európe, - pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integritu človeka vo vzťahu k témam rodiny a rodičovstva v regiónoch Európy, - rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebauváňanie, - opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi náboženstvami a kultúrami v Európe a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život,</p>	<p>činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi.(C4 z ČLS)</p> <p>– určiť príčiny a dôsledky prírodných katastrof, oblasti ich výskytu a možnosti predchádzania ich vzniku alebo zmiernenia nimi spôsobených škôd, – porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Slovensku, – posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie na Zemi a na Slovensku, - porovnať základné charakteristiky podnebných oblastí Slovenska, – vysvetliť vznik vegetačných pásiem na Slovensku, – vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie na Slovensku, – identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny na Slovensku, – uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života na Slovensku Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí. (C5 z ČLS)</p> <p>-posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie a postoje človeka na Slovensku, - pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integritu</p>	<p>– určiť príčiny a dôsledky prírodných katastrof, oblasti ich výskytu a možnosti predchádzania ich vzniku alebo zmiernenia nimi spôsobených škôd, – porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi – posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie na Zemi a v Európe, - porovnať základné charakteristiky podnebných pásiem alebo podnebných oblastí, – vysvetliť vznik vegetačných pásiem a ich usporiadanie na Zemi, – vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň – identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme, – uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí.(C5 z ČLS)</p> <p>-posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka, - pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integritu človeka vo vzťahu k témam rodiny a rodičovstva,</p>
--	--	---	---	---

<p>- rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne, - vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy, - využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch, - vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí</p> <p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.(C7 z ČLS)</p> <p>- rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu, - identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka - chrániť život vo všetkých jeho formách</p> <p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí. (C9 z ČLS)</p> <p>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií, - rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy, - eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí, - identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy,</p> <p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet. (C10 z ČLS)</p>	<p>- utvárať zdravú formu európskeho patriotizmu a úctu k národom Európy, Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov.(C6 z ČLS)</p> <p>- prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky, - zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, - slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich, - rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne , - vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy - využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch, - vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí,</p> <p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.(C7 z ČLS)</p> <p>- rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu, - identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka, - chrániť život vo všetkých jeho formách</p> <p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti.(C8 z ČLS)</p>	<p>človeka vo vzťahu k témam rodiny a rodičovstva v regiónoch Slovenska, - identifikovať rôzne skupiny a komunity na Slovensku, - uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity, - rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie, - opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi náboženstvami a kultúrami na Slovensku a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život, - identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity - utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k svojmu národu</p> <p>Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov.(C6 z ČLS)</p> <p>- prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky, - zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, - slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich, - rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne,</p>	<p>-uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity - rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie - opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život - utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu</p> <p>Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov.(C6 z ČLS)</p> <p>- prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky, - zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, - slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich, - rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne, - vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy, - využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch,</p>
---	--	---	--

	<p><i>-aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</i> <i>- zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavu solidarity k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,</i></p>	<p><i>-zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch štátov Európy,</i> <i>-posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</i></p> <p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí.(C9 z ČLS) <i>- rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí v Európe,</i> <i>- rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy,</i> <i>- eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí</i> <i>- identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na vlastné postoje</i></p> <p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet. (C10 z ČLS) <i>-aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</i> <i>- zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavu solidarity k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,</i></p>	<p><i>- využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch ,</i> <i>- vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí</i></p> <p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.(C7 z ČLS) <i>- rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu,</i> <i>- identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka,</i> <i>- chrániť život vo všetkých jeho formách</i></p> <p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti. (C8 z ČLS) <i>- zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch,</i> <i>-posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</i></p> <p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí.(C9 z ČLS) <i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí na Slovensku,</i> <i>- rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy,</i> <i>- eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí,</i></p>	<p><i>- vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí</i></p> <p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra.(C7 z ČLS) <i>- rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu,</i> <i>- identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka,</i> <i>- chrániť život vo všetkých jeho formách</i></p> <p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti. (C8 z ČLS) <i>-zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch</i> <i>-posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</i></p> <p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí.(C9 z ČLS) <i>- rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí vo svete,</i> <i>- rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy,</i> <i>- eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí,</i> <i>- identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje</i></p> <p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho</p>
--	---	---	---	---

			<p>- <i>identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje,</i></p> <p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet. (C10 z ČLS)</p> <p>- <i>aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania ,</i></p> <p>- <i>zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva</i></p>	<p>občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet. (C10 z ČLS)</p> <p>- <i>aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</i></p> <p>- <i>zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva</i></p>
--	--	--	---	---

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
		Obsahový štandard	GEOGRAFICKÝ KOMPONENT	<p>Zdroje geografického poznávania</p> <p>Pojmy: geografická sieť, nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky, obratníky, polárne kružnice, zemské poglobule, časové pásma, číselná mierka mapy, satelitná snímka,</p> <p>Činnosti: Určovanie polohy vybraných objektov na mape pomocou geografických súradníc Určovanie skutočnej vzdialenosti medzi objektmi na mape pomocou grafickej a číselnej mierky. Určovanie času v rôznych častiach Zeme s využitím mapy časových pásiem. Určovanie a porovnávanie usporiadania objektov a javov na mapách rôzneho druhu – identifikácia priestorových vzťahov (analýza mapy). Čítanie tematickej mapy s využitím vhodného mapového prostriedku (napríklad kartogram).</p>	<p>Pojmy: geografická sieť, nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky, obratníky, polárne kružnice, zemské poglobule, časové pásma, číselná mierka mapy, satelitná snímka, geoinformačné technológie, kartogram</p> <p>Činnosti: Určovanie polohy vybraných objektov na mape pomocou geografických súradníc a vlastnej polohy v teréne pomocou GPS. Určovanie skutočnej vzdialenosti medzi objektmi na mape pomocou grafickej a číselnej mierky. Určovanie času v rôznych častiach Zeme s využitím mapy časových pásiem. Určovanie a porovnávanie usporiadania objektov a javov na mapách rôzneho druhu – identifikácia priestorových vzťahov (analýza mapy). Čítanie tematickej mapy s využitím vhodného mapového prostriedku (napríklad kartogram).</p>

		<p>Planéta Zem a jej prírodné krajinné sféry</p>	<p>Pojmy: Tvar a pohyby Zeme, sklon zemskej osi, stavba Zeme, platňová tektonika, prírodné riziká a hrozby, atmosféra, klimatotvorné činitele, klimatický diagram, podnebie (klíma), podnebné pásma, výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť, typy krajín (biómy), pevninské a horské ľadovce.</p> <p>Činnosti: Objasňovanie súvisu tvaru Zeme, pohybov Zeme a sklonu zemskej osi so striedaním dňa a noci, striedaním ročných období a existenciou podnebných pásiem na Zemi. Opis stavby Zeme a skúmanie vplyvu platňovej tektoniky na formovanie zemského povrchu na vybraných príkladoch zo sveta (napríklad Himaláje, Andy a Východoafrická priekopová prepadlina). Určovanie príčin a dôsledkov seizmickej a vulkanickej činnosti; lokalizovanie oblastí na Zemi, ktoré sú touto činnosťou najviac zasiahnuté. Lokalizovanie najznámejších povrchových celkov (pohoria, nížiny a i.) a prvkov vodstva na mape sveta a ich vzájomné porovnanie. Rozpoznávanie rozdielu medzi počasím a podnebí.</p>	<p>Pojmy: stavba Zeme, platňová tektonika, prírodné riziká a hrozby, atmosféra, klimatotvorné činitele, klimatický diagram, podnebie (klíma), podnebné pásma, výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť, typy krajín (biómy), pevninské a horské ľadovce.</p> <p>Činnosti: Objasňovanie súvisu striedania ročných období s existenciou podnebných pásiem na Zemi. Skúmanie vplyvu platňovej tektoniky na formovanie zemského povrchu na vybraných príkladoch zo sveta (napríklad Himaláje, Andy a Východoafrická priekopová prepadlina). Určovanie príčin a dôsledkov seizmickej a vulkanickej činnosti; lokalizovanie oblastí na Zemi, ktoré sú touto činnosťou najviac zasiahnuté. Lokalizovanie najznámejších povrchových celkov (pohoria, nížiny a i.) a prvkov vodstva na mape Európy a sveta a ich vzájomné porovnanie. Rozpoznávanie rozdielu medzi počasím a podnebí. Základná charakteristika podnebných pásiem na základe teploty vzduchu a množstva zrážok spojená s vymedzením ich priestorového rozšírenia. Určovanie vplyvu klimatotvorných činiteľov (geografická šírka,</p>	<p>Pojmy: platňová tektonika, prírodné riziká a hrozby, atmosféra, klimatotvorné činitele, klimatický diagram, podnebie (klíma), podnebné pásma, výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť, typy krajín (biómy), pevninské a horské ľadovce.</p> <p>Činnosti: Objasňovanie súvisu striedania ročných období s existenciou podnebných pásiem na Zemi. Skúmanie vplyvu platňovej tektoniky na formovanie zemského povrchu na vybraných príkladoch na Slovensku Určovanie príčin a dôsledkov seizmickej a vulkanickej činnosti; lokalizovanie oblastí na Slovensku, ktoré sú touto činnosťou najviac zasiahnuté. Lokalizovanie najznámejších povrchových celkov (pohoria, nížiny a i.) a prvkov vodstva na mape Slovenska a ich vzájomné porovnanie. Základná charakteristika podnebných pásiem na základe teploty vzduchu a množstva zrážok spojená s vymedzením ich priestorového rozšírenia. Určovanie vplyvu klimatotvorných činiteľov (geografická šírka, vzdialenosť od morí a oceánov, morské prúdy, nadmorská výška,</p>	<p>Pojmy: platňová tektonika, prírodné riziká a hrozby, atmosféra, klimatotvorné činitele, klimatický diagram, podnebie (klíma), podnebné pásma, výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť, typy krajín (biómy), pevninské a horské ľadovce.</p> <p>Činnosti: Objasňovanie súvisu striedania ročných období s existenciou podnebných pásiem na Zemi. Skúmanie vplyvu platňovej tektoniky na formovanie zemského povrchu na vybraných príkladoch zo sveta Určovanie príčin a dôsledkov seizmickej a vulkanickej činnosti; lokalizovanie oblastí na Zemi, ktoré sú touto činnosťou najviac zasiahnuté. Lokalizovanie najznámejších povrchových celkov (pohoria, nížiny a i.) a prvkov vodstva na mape sveta a ich vzájomné porovnanie. Základná charakteristika podnebných pásiem na základe teploty vzduchu a množstva zrážok spojená s vymedzením ich priestorového rozšírenia. Určovanie vplyvu klimatotvorných činiteľov (geografická šírka,</p>
--	--	---	--	---	---	--

		<p>Základná charakteristika podnebných pásiem na základe teploty vzduchu a množstva zrážok spojená s vymedzením ich priestorového rozšírenia.</p> <p>Určovanie vplyvu klímatotvorných činiteľov (geografická šírka, vzdialenosť od morí a oceánov, morské prúdy, nadmorská výška, činnosť človeka) na podnebie a typy krajín na Zemi.</p> <p>Pomenovanie oblastí výskytu monzúnov, tropických cyklóna tornád.</p> <p>Porovnávanie vybraných typov krajín (biómov) z hľadiska prírodných pomerov, činnosti človeka a ich priestorového rozšírenia na Zemi.</p>	<p>vzdialenosť od morí a oceánov, morské prúdy, nadmorská výška, činnosť človeka) na podnebie a typy krajín v Európe</p> <p>Porovnávanie vybraných typov krajín (biómov) z hľadiska prírodných pomerov, činnosti človeka a ich priestorového rozšírenia v Európe</p> <p>Porovnávanie pevninských a horských ľadovcov – oblasti výskytu, význam, príčiny a dôsledky topenia ľadovcov.</p>	<p>činnosť človeka) na podnebie na Slovensku a na Zemi</p>	<p>vzdialenosť od morí a oceánov, morské prúdy, nadmorská výška, činnosť človeka) na podnebie a typy krajín na Zemi.</p> <p>Identifikovanie príčin, dôsledkov a oblastí výskytu monzúnov, tropických cyklóna tornád.</p> <p>Porovnávanie vybraných typov krajín (biómov) z hľadiska prírodných pomerov, činnosti človeka a ich priestorového rozšírenia na Zemi.</p> <p>Porovnávanie pevninských a horských ľadovcov – oblasti výskytu, význam, príčiny a dôsledky topenia ľadovcov.</p>
	<p>Obyvateľstvo Zeme</p>	<p>Pojmy: Populácia, vývoj počtu obyvateľov, rozmiestnenie obyvateľstva, najľudnatejšie štáty a mestá sveta, svetové náboženstvá, Činnosti: Lokalizovanie husto a riedko zaľudnených oblastí na Zemi spojené s identifikáciou faktorov, ktoré vplývajú na rozmiestnenie obyvateľstva. Porovnávanie počtu obyvateľov jednotlivých svetadielov a vybraných štátov pomocou štatistických údajov v rôznej podobe; identifikovanie najľudnatejších štátov a miest sveta.</p>	<p>Pojmy: Populácia, vývoj počtu obyvateľov, rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, najľudnatejšie štáty a mestá sveta, veková pyramída, kultúrna rozmanitosť, svetové náboženstvá, migrácia, urbanizácia. Činnosti: Lokalizovanie husto a riedko zaľudnených oblastí v Európe spojené s identifikáciou faktorov, ktoré vplývajú na rozmiestnenie obyvateľstva. Porovnávanie počtu obyvateľov jednotlivých vybraných štátov Európy pomocou štatistických údajov v rôznej podobe;</p>	<p>Pojmy: Populácia, vývoj počtu obyvateľov, rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, najľudnatejšie štáty a mestá sveta, veková pyramída, kultúrna rozmanitosť, svetové náboženstvá, migrácia, urbanizácia. Činnosti: Lokalizovanie husto a riedko zaľudnených oblastí na Slovensku a na Zemi spojené s identifikáciou faktorov, ktoré vplývajú na rozmiestnenie obyvateľstva. Porovnávanie počtu obyvateľov jednotlivých svetadielov a</p>	<p>Pojmy: Populácia, vývoj počtu obyvateľov, rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, najľudnatejšie štáty a mestá sveta, veková pyramída, kultúrna rozmanitosť, svetové náboženstvá, migrácia, urbanizácia. Činnosti: Lokalizovanie husto a riedko zaľudnených oblastí na Zemi spojené s identifikáciou faktorov, ktoré vplývajú na rozmiestnenie obyvateľstva. Porovnávanie počtu obyvateľov jednotlivých svetadielov a vybraných</p>

			<p>Spoznávanie rozmanitosti obyvateľstva z náboženského, kultúrneho a jazykového hľadiska.</p>	<p>Posudzovanie vývoja európskej populácie a určenie dôvodov, pre ktoré existujú rozdiely vo vývoji a počte obyvateľov medzi jednotlivými štátmi.</p> <p>Spoznávanie rozmanitosti obyvateľstva z náboženského, kultúrneho a jazykového hľadiska.</p> <p>Skúmanie príčin a dôsledkov migrácie na vybraných príkladoch zo sveta.</p> <p>Skúmanie príčin a dôsledkov urbanizácie na vybraných príkladoch Európy</p>	<p>Slovenska pomocou štatistických údajov v rôznej podobe;</p> <p>identifikovanie najľudnatejších štátov a miest sveta.</p> <p>Posudzovanie vývoja svetovej populácie a určenie dôvodov, pre ktoré existujú rozdiely vo vývoji a počte obyvateľov medzi jednotlivými svetadielmi alebo štátmi.</p> <p>Spoznávanie rozmanitosti obyvateľstva z náboženského, kultúrneho a jazykového hľadiska.</p> <p>Skúmanie príčin a dôsledkov migrácie na vybraných príkladoch zo sveta a na Slovensku,</p> <p>Skúmanie príčin a dôsledkov urbanizácie na vybraných príkladoch zo sveta a na Slovensku</p>	<p>štátov pomocou štatistických údajov v rôznej podobe;</p> <p>identifikovanie najľudnatejších štátov a miest sveta.</p> <p>Posudzovanie vývoja svetovej populácie a určenie dôvodov, pre ktoré existujú rozdiely vo vývoji a počte obyvateľov medzi jednotlivými svetadielmi alebo štátmi.</p> <p>Spoznávanie rozmanitosti obyvateľstva z náboženského, kultúrneho a jazykového hľadiska.</p> <p>Skúmanie príčin a dôsledkov migrácie na vybraných príkladoch zo sveta.</p> <p>Skúmanie príčin a dôsledkov urbanizácie na vybraných príkladoch zo sveta.</p>
		<p>Činnosť ľudí na Zemi</p>	<p>Pojmy: Štruktúra hospodárstva, potravinové, surovinové a energetické zdroje, významné hospodárske oblasti</p> <p>Činnosti: Klasifikácia, posudzovanie významu a dôsledkov rôznych hospodárskych činností, príčiny ich priestorového rozmiestnenia. Lokalizovanie oblastí s koncentráciou vybraných hospodárskych činností (napríklad ťažba ropy, zemného plynu, uhlia alebo drahých kovov, výroba automobilov, oblečenia,</p>	<p>Pojmy: Štruktúra hospodárstva (primárny, sekundárny, terciárny a kvartérny sektor), potravinové, surovinové a energetické zdroje, významné hospodárske oblasti, globálny obchod, medzinárodná deľba práce.</p> <p>Činnosti: Klasifikácia, posudzovanie významu a dôsledkov rôznych hospodárskych činností, príčiny ich priestorového rozmiestnenia. Lokalizovanie oblastí s koncentráciou vybraných hospodárskych činností (napríklad</p>	<p>Pojmy: Štruktúra hospodárstva (primárny, sekundárny, terciárny a kvartérny sektor), potravinové, surovinové a energetické zdroje na Slovensku a vo svete, významné hospodárske oblasti, globálny obchod, medzinárodná deľba práce.</p> <p>Činnosti: Klasifikácia, posudzovanie významu a dôsledkov rôznych hospodárskych činností, príčiny ich priestorového rozmiestnenia na Slovensku</p>	<p>Pojmy: Štruktúra hospodárstva (primárny, sekundárny, terciárny a kvartérny sektor), potravinové, surovinové a energetické zdroje, významné hospodárske oblasti, globálny obchod, medzinárodná deľba práce.</p> <p>Činnosti: Klasifikácia, posudzovanie významu a dôsledkov rôznych hospodárskych činností, príčiny ich priestorového rozmiestnenia.</p>

			<p>elektroniky, pestovanie poľnohospodárskych plodín, služby, cestovný ruch) a určenie činiteľov, ktoré ich podmieňujú.</p>	<p>ŕažba ropy, zemného plynu, uhlia alebo drahých kovov, výroba automobilov, oblečenia, elektroniky, pestovanie poľnohospodárskych plodín, služby, cestovný ruch) a určenie činiteľov, ktoré ich podmieňujú. Odhaľovanie, ako vývoj v doprave a informačných technológiách mení časové vzdialenosti medzi miestami a regiónmi Európy, čím sa mení ich relatívna geografická poloha.</p>	<p>Lokalizovanie oblastí s koncentráciou vybraných hospodárskych činností (napríklad ŕažba ropy, zemného plynu, uhlia alebo drahých kovov, výroba automobilov, oblečenia, elektroniky, pestovanie poľnohospodárskych plodín, služby, cestovný ruch) a určenie činiteľov, ktoré ich podmieňujú – vo svete a na Slovensku Odhaľovanie, ako vývoj v doprave a informačných technológiách mení časové vzdialenosti medzi miestami a regiónmi, čím sa mení ich relatívna geografická poloha. Ilustrovanie vzájomného prepojenia súčasného sveta prostredníctvom globálneho obchodu na príkladoch vybraných komodít od miesta získavania surovín a spracovania, cez dopravu až po miesta spotreby – so základným posúdením vplyvu globalizácie na výrobcov, spotrebiteľov a životné prostredie v rôznych častiach sveta. (TEMATICKÝ DEŇ)- Magnezitové závody: Jelšava, Lubeník, Carmeus- ŕažba, spracovanie vápenca / (TEMATICKÝ DEŇ)- Dobšiná- azbest, Nižná Slanábaňa (spojený s CHEM-rozbor vody v rieke Slaná)</p>	<p>Lokalizovanie oblastí s koncentráciou vybraných hospodárskych činností (napríklad ŕažba ropy, zemného plynu, uhlia alebo drahých kovov, výroba automobilov, oblečenia, elektroniky, pestovanie poľnohospodárskych plodín, služby, cestovný ruch) a určenie činiteľov, ktoré ich podmieňujú. Odhaľovanie, ako vývoj v doprave a informačných technológiách mení časové vzdialenosti medzi miestami a regiónmi, čím sa mení ich relatívna geografická poloha. Ilustrovanie vzájomného prepojenia súčasného sveta prostredníctvom globálneho obchodu na príkladoch vybraných komodít od miesta získavania surovín a spracovania, cez dopravu až po miesta spotreby – so základným posúdením vplyvu globalizácie na výrobcov, spotrebiteľov a životné prostredie v rôznych častiach sveta.</p>
--	--	--	---	--	--	---

		<p>Regióny sveta</p>		<p>Pojmy: Európa Najznámejšie moria, ostrovy, polostrovy, zálivy, rieky a povrchové celky Európy, podnebné pásma a typy krajín Európy, rozmanitosť obyvateľstva, štáty Európy, hlavné a iné významné mestá európskych štátov, Európska únia, významné regióny a priestorové vzťahy. Činnosti: Vymedzenie hraníc Európy a určenie polohy najvýznamnejších európskych ostrovov, polostrovov, morí, zálivov, povrchových celkov, riek a jazier na všeobecnogeografickej mape. Posudzovanie vplyvu Golského prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásiem Európy. Porovnanie charakteristík podnebných pásiem Európy na základe klimatických diagramov. Zhodnotenie hospodárskeho významu riek na príklade vybranej európskej rieky. Zdôvodňovanie rozmiestnenia jednotlivých typov krajín v Európe spojené s ich základnou charakteristikou. Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, jazykovej a náboženskej štruktúre obyvateľstva Európy – kultúrna diverzita Európy.</p>	<p>Pojmy: Afrika, Amerika, Ázia, Austrália, Antarktída Najznámejšie moria, ostrovy, polostrovy, zálivy, rieky a povrchové celky, podnebné pásma a typy krajín, rozmanitosť obyvateľstva, štáty, hlavné a iné významné mestá štátov, významné regióny a štáty, integračné a hospodárske zoskupenia, priestorové vzťahy. Činnosti: Vymedzenie hraníc svetadielov a určenie polohy najvýznamnejších ostrovov, polostrovov, morí, zálivov, povrchových celkov, riek a jazier na všeobecnogeografickej mape. Posudzovanie vplyvu morských prúdov, vznik podnebných pásiem v závislosti od geografickej šírky (šírkové pásma, výškové stupne). Porovnanie charakteristík podnebných pásiem. Zhodnotenie hospodárskeho významu riek na príklade vybranej rieky. Zdôvodňovanie rozmiestnenia jednotlivých typov krajín spojené s ich základnou charakteristikou. Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, jazykovej a náboženskej štruktúre obyvateľstva – kultúrna diverzita.</p>	<p>Pojmy: Afrika, Amerika, Ázia, Austrália, Antarktída Najznámejšie moria, ostrovy, polostrovy, zálivy, rieky a povrchové celky svetadielov, podnebné pásma a typy krajín, rozmanitosť obyvateľstva, štáty, hlavné a iné významné mestá štátov, integračné a hospodárske zoskupenia, významné regióny a štáty sveta, priestorové vzťahy. Činnosti: Posudzovanie vplyvu morských prúdov a prevládajúceho prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásiem (šírkové pásma, výškové stupne). Porovnanie charakteristík podnebných pásiem na základe klimatických diagramov. Zhodnotenie hospodárskeho významu riek na príklade vybranej rieky. Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, jazykovej a náboženskej štruktúre obyvateľstva – kultúrna diverzita a analýza problémov obyvateľstva. Porovnanie prírodných podmienok a spoločensko - hospodárskych charakteristík vybraných štátov alebo regiónov sveta,</p>
--	--	-----------------------------	--	---	---	---

			<p>Určovanie polohy európskych štátov, ich hlavných a ďalších významných miest na mape. Porovnanie geografických špecifik vybraných oblastí a štátov Európy (napríklad Spojené kráľovstvo, Nemecko, Francúzsko, Rusko, Poľsko, Ukrajina, Česko, Maďarsko, Taliansko, Španielsko, Švédsko). Identifikovanie geografických aspektov európskej integrácie (Európska únia, Schengenský priestor, eurozóna, kandidátske štáty) – vzájomné prepojenie Európy na vybraných príkladoch. Analýza vybraných výziev a problémov súčasnej Európy a hľadanie možností ich riešenia (napríklad konflikty a vojny, migrácia, starnutie obyvateľstva, environmentálne problémy, regionálne rozdiely, zdroje energie).</p>	<p>Určovanie polohy štátov, ich hlavných a ďalších významných miest na mape. Spoznávanie geografických špecifik významných štátov alebo regiónov sveta (ako napr. USA, Brazília, Nigéria, Arktída...) Porovnanie prírodných podmienok a spoločensko-hospodárskych charakteristík vybraných štátov alebo regiónov sveta, identifikovanie ich spoločných a odlišných znakov.</p>	<p>identifikovanie ich spoločných a odlišných problémov a hľadanie možných riešení. Analýza vybraných výziev a problémov, hľadanie možností ich riešenia (napríklad konflikty a vojny, migrácia, starnutie obyvateľstva, environmentálne problémy, regionálne rozdiely, zdroje energie). (TEMATICKÝ DEŇ)-enviro problémy v lokalite: Dobšiná- azbest, Nižná Slaná- baňa (spojený s CHEM- rozbor vody v rieke Slaná, ETV / OBN)</p>
		<i>Slovensko</i>		<p>Pojmy: Významné povrchové celky, rieky a sídla na mape Slovenska, činitele ovplyvňujúce podnebie Slovenska, klimatické oblasti, využívanie krajiny, regionálne rozdiely, počet a štruktúra obyvateľstva, hospodárstvo Slovenska, výroba elektrickej energie. Činnosti:</p>	

					<p>Porovnávanie polohy, rozlohy a počtu obyvateľov Slovenska v európskom a globálnom kontexte.</p> <p>Určovanie polohy významných povrchových celkov, riek a vodných plôch v rôznych častiach Slovenska s posúdením ich vplyvu na osídlenie a činnosť človeka.</p> <p>Identifikovanie činiteľov ovplyvňujúcich podnebie Slovenska; určovanie hlavných podnebných oblastí na mape a stručný opis ich charakteristík (teplota vzduchu, množstvo zrážok).</p> <p>Rozpoznávanie krajinej pokrývky Slovenska a identifikovanie jej premien pričinením človeka – aj so zameraním na miestnu krajinu.</p> <p>Hľadanie príčin rozdielov vo vodnom stave vybraných vodných tokov na Slovensku počas roka; identifikácia faktorov, ktoré vedú k vzniku povodní, a možnosti ich predchádzania.</p> <p>Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, náboženskej a vekovej štruktúre obyvateľstva Slovenska spojená s posúdením zmien v čase – aj so zameraním na kraj a obec.</p> <p>Porovnávanie vybraných sídiel Slovenska z hľadiska polohy, počtu obyvateľov a funkcií,</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>ktoré poskytujú svojim obyvateľom a návštevníkom. Identifikovanie kľúčových odvetví hospodárstva na Slovensku a vo vybranom regióne s posúdením ich vplyvu na zamestnanosť, zahraničný obchod a životné prostredie. Skúmanie pôvodu na Slovensku vyrobenej elektriny z hľadiska využívania obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov energie alebo výroby podľa typov elektrární. Určovanie geografických podmienok vhodných na využívanie obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku, prípadne aj v miestnej krajine (napríklad vodná, slnečná, veterná, geotermálna). Posudzovanie zmien vo využívaní krajiny a ich dôsledkov na životné prostredie a spoločnosť na vybraných príkladoch zo Slovenska (napríklad výstavba nových obytných štvrtí, rekreačných objektov, priemyselných závodov, diaľnic alebo obchvatov; rekultivácia nevyužívaného priemyselného areálu alebo niekdajšej lokality ťažby surovín). Porovnávanie hospodársky najviac a najmenej rozvinutých oblastí Slovenska – príčiny a</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>dôsledky existujúcich regionálnych rozdielov.</p> <p>Analýza cestovného ruchu na Slovensku s posúdením jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození – aj so zameraním na príklady z regiónov alebo obcí.</p> <p>Prípadové štúdie o výzvach a problémoch Slovenska alebo jeho regiónov (napríklad vyľudňovanie vidieka, suburbanizácia, starnutie obyvateľstva, nezamestnanosť, environmentálne problémy, prírodné riziká a hrozby, nedostatočná dopravná infraštruktúra, migrácia do zahraničia).</p>	
		<p>Výzvy a problémy súčasného sveta</p>	<p>Pojmy: nerovnosť, chudoba, konflikty, utečenci, klimatická zmena, environmentálne problémy,</p> <p>Činnosti: Identifikovanie rozdielov v spoločenských a hospodárskych podmienkach medzi hospodársky viac a menej rozvinutými štátmi sveta na základe vybraných ukazovateľov.</p>	<p>Pojmy: Ukazovatele rozvoja (napríklad HDP/obyv., prístup ku vzdelaniu, miera dojčenskej úmrtnosti, stredná dĺžka života, počet detí na jednu ženu, HDI – index ľudského rozvoja, nerovnosť, chudoba, konflikty, porušovanie ľudských práv, utečenci, klimatická zmena, environmentálne problémy, medzinárodná spolupráca, humanitárna a rozvojová pomoc, udržateľnosť</p> <p>Činnosti: Identifikovanie rozdielov v spoločenských a hospodárskych podmienkach medzihospodársky viac a menej rozvinutými štátmi sveta na základe vybraných ukazovateľov.</p>	<p>Pojmy: Ukazovatele rozvoja (napríklad HDP/obyv., prístup ku vzdelaniu, miera dojčenskej úmrtnosti, stredná dĺžka života, počet detí na jednu ženu, HDI – index ľudského rozvoja, nerovnosť, chudoba, konflikty, porušovanie ľudských práv, utečenci, klimatická zmena, environmentálne problémy, medzinárodná spolupráca, humanitárna a rozvojová pomoc, udržateľnosť</p> <p>Činnosti: Identifikovanie rozdielov v spoločenských a hospodárskych podmienkach medzihospodársky viac a menej rozvinutými štátmi sveta na</p>	<p>Pojmy: Ukazovatele rozvoja (napríklad HDP/obyv., prístup ku vzdelaniu, miera dojčenskej úmrtnosti, stredná dĺžka života, počet detí na jednu ženu, HDI – index ľudského rozvoja, nerovnosť, chudoba, konflikty, porušovanie ľudských práv, utečenci, klimatická zmena, environmentálne problémy, medzinárodná spolupráca, humanitárna a rozvojová pomoc, udržateľnosť</p> <p>Činnosti: ... Identifikovanie rozdielov v spoločenských</p>

			<p>Posudzovanie vplyvu chudoby a zlých životných podmienok na život v menej rozvinutých regiónoch sveta; možnosti pomoci a rozvoja na vybraných príkladoch. pomenovanie príčin a dôsledkov najzávažnejších environmentálnych problémov (napríklad-dlhodobé sucho, znižovanie biodiverzity, dezertifikácia, znečistenie oceánov, riek a ovzdušia) – od lokálnej až po globálnu úroveň; hľadanie možností ich riešenia na úrovni jednotlivca a celej spoločnosti.</p> <p>Identifikovanie súčasných aj predpokladaných prejavov a dôsledkov klimatickej zmeny v Európe</p>	<p>základe vybraných ukazovateľov.</p> <p>Posudzovanie vplyvu chudoby a zlých životných podmienok na život v menej rozvinutých regiónoch sveta; možnosti pomoci a rozvoja na vybraných príkladoch. pomenovanie príčin a dôsledkov najzávažnejších environmentálnych problémov (napríklad-dlhodobé sucho, znižovanie biodiverzity, dezertifikácia, znečistenie oceánov, riek a ovzdušia) – od lokálnej až po globálnu úroveň; hľadanie možností ich riešenia na úrovni jednotlivca a celej spoločnosti.</p> <p>Identifikovanie súčasných aj predpokladaných prejavov a dôsledkov klimatickej zmeny v Európe</p>	<p>a hospodárskych podmienkach medzihospodársky viac a menej rozvinutými štátmi sveta na základe vybraných ukazovateľov.</p> <p>Posudzovanie vplyvu chudoby a zlých životných podmienok na život v menej rozvinutých regiónoch sveta; možnosti pomoci a rozvoja na vybraných príkladoch. Analýza príčin a dôsledkov najzávažnejších environmentálnych problémov (napríklad dlhodobé sucho, znižovanie biodiverzity, dezertifikácia, znečistenie oceánov, riek a ovzdušia) – od lokálnej až po globálnu úroveň; hľadanie možností ich riešenia na úrovni jednotlivca a celej spoločnosti.</p> <p>Identifikovanie súčasných aj predpokladaných prejavov a dôsledkov klimatickej zmeny na príkladoch zo Slovenska a vo svete.</p>
	Geografia v teréne	<p>Pojmy: Geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií v okolí školy</p> <p>Činnosti: Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa)</p>	<p>Pojmy: Geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií.</p> <p>Činnosti: Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o</p>	<p>Pojmy: Geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií.</p> <p>Činnosti: Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku,</p>	<p>Pojmy: Geografický prieskum, primárne a sekundárne zdroje informácií.</p> <p>Činnosti: Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napríklad v podobe náčrtku,</p>

			<p>o skúmanom jave alebo procese v okolí školy Výber dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého prieskumu a jednoduchá interpretácia dát s prezentáciou výsledkov.</p>	<p>skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine. Výber dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého prieskumu zameraného na krajiny Európy Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu.</p>	<p>fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine. Výber dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého prieskumu zameraného na miestnu krajinu. Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu.</p>	<p>fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine. Výber a analýza dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého prieskumu zameraného na miestnu krajinu. Interpretácia dát a prezentácia výsledkov prieskumu.</p>
--	--	--	--	--	--	--

10.3.4.2 Dejepis

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Dejepis
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 7. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 9. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

<i>Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus</i> <i>Človek a spoločnosť (dejepis)</i>				
Výkonový štandard	1.Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)</p> <p><i>-disponovať geografickou, dejepisnou a spoločenskovednou terminológiou a osvojené pojmy používať v správnom kontexte</i></p> <p><i>-zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete, vybraných regiónoch a na Slovensku</i></p> <p><i>-uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe a na Slovensku</i></p> <p><i>-zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</i></p> <p><i>-orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</i></p> <p><i>-zovšeobecniť základné znaky historického obdobia a črty jeho umeleckého vyjadrenia</i></p> <p><i>-vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</i></p> <p><i>-zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</i></p>	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)</p> <p><i>-disponovať geografickou, dejepisnou a spoločenskovednou terminológiou a osvojené pojmy používať v správnom kontexte</i></p> <p><i>-zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete, vybraných regiónoch a na Slovensku</i></p> <p><i>-uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe a na Slovensku</i></p> <p><i>-zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</i></p> <p><i>-orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</i></p> <p><i>-zovšeobecniť základné znaky historického obdobia a črty jeho umeleckého vyjadrenia</i></p> <p><i>-vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</i></p> <p><i>-zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</i></p>	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)</p> <p><i>-disponovať geografickou, dejepisnou a spoločenskovednou terminológiou a osvojené pojmy používať v správnom kontexte</i></p> <p><i>-zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete, vybraných regiónoch a na Slovensku</i></p> <p><i>-uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe a na Slovensku</i></p> <p><i>-zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</i></p> <p><i>-orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</i></p> <p><i>-zovšeobecniť základné znaky historického obdobia a črty jeho umeleckého vyjadrenia</i></p> <p><i>-vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</i></p> <p><i>-zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</i></p>	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)</p> <p><i>-disponovať geografickou, dejepisnou a spoločenskovednou terminológiou a osvojené pojmy používať v správnom kontexte regionálnej i svetovej histórie</i></p> <p><i>-zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete, vybraných regiónoch a na Slovensku</i></p> <p><i>-uviesť príčiny a dôsledky regionálnych rozdielov vo svete, v Európe a na Slovensku</i></p> <p><i>-zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</i></p> <p><i>-orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase</i></p> <p><i>-zovšeobecniť základné znaky historického obdobia a črty jeho umeleckého vyjadrenia</i></p> <p><i>-vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov</i></p> <p><i>-zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</i></p>

	<p><i>-opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami</i></p> <p><i>-orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti</i></p> <p><i>-vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi</i></p> <p><i>-vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia</i></p>	<p><i>-opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami</i></p> <p><i>-orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti</i></p> <p><i>-vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi</i></p> <p><i>-vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia</i></p>	<p><i>procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</i></p> <p><i>-opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami</i></p> <p><i>-orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti</i></p> <p><i>-vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi</i></p> <p><i>-vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia</i></p>	<p><i>procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny</i></p> <p><i>-opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami</i></p> <p><i>-orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti</i></p> <p><i>-vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi</i></p> <p><i>-vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia</i></p>
<p>2. cieľ: Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p>				
	<p>6.ročník</p>	<p>7.ročník</p>	<p>8.ročník</p>	<p>9.ročník</p>
	<p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p> <p><i>-vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického, historického alebo spoločenskovedného charakteru a vyvodiť z nich správne závery</i></p> <p><i>-rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných</i></p> <p><i>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu</i></p> <p><i>-preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak) ,</i></p>	<p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p> <p><i>-vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického, historického alebo spoločenskovedného charakteru a vyvodiť z nich správne závery</i></p> <p><i>-rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných</i></p> <p><i>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu</i></p> <p><i>-preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak) ,</i></p>	<p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p> <p><i>-vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického, historického alebo spoločenskovedného charakteru a vyvodiť z nich správne závery</i></p> <p><i>-rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných</i></p> <p><i>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu</i></p>	<p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)</p> <p><i>-vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického, historického alebo spoločenskovedného charakteru a vyvodiť z nich správne závery</i></p> <p><i>-rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných</i></p> <p><i>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu</i></p>

	<p>-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia</p> <p>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy</p> <p>-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia</p> <p>-prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie</p> <p>-určiť geografickú polohu objektov na mape</p> <p>-použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi</p> <p>-interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</p> <p>-zostaviť projektový zámer s prvkami podnikavosti a inovatívnosti</p>	<p>-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia</p> <p>- argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov</p> <p>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy</p> <p>-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia</p> <p>prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie</p> <p>-určiť geografickú polohu objektov na mape</p> <p>-použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi</p> <p>-interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</p> <p>-zostaviť projektový zámer s prvkami podnikavosti a inovatívnosti</p>	<p>-preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak) ,</p> <p>-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia</p> <p>- argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov</p> <p>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy</p> <p>-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia</p> <p>prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie</p> <p>-určiť geografickú polohu objektov na mape</p> <p>-použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi</p> <p>-interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</p> <p>-zostaviť projektový zámer s prvkami podnikavosti a inovatívnosti</p>	<p>-preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak) ,</p> <p>-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia</p> <p>- argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov</p> <p>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy</p> <p>-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia</p> <p>prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie</p> <p>-určiť geografickú polohu objektov na mape</p> <p>-použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi</p> <p>-interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</p> <p>-zostaviť projektový zámer s prvkami podnikavosti a inovatívnosti</p>
--	---	--	--	--

3. cieľ: Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)			
6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
<p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov -zhodnotiť význam historického javu, osobnosti alebo procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny -charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade -zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti -interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia -analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti , -rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, -uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období , -pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre, -zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade, -porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách, -zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie, -analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni, 	<p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov -zhodnotiť význam historického javu, osobnosti alebo procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti, -rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, -uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období, -pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre, -rozpoznať hlavné idey reformných hnutí v Európe, -zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade -porovnať formy revolúcií na vybraných príkladoch 	<p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov -zhodnotiť význam historického javu, osobnosti alebo procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti, -rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, -uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období, -pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre, -rozpoznať hlavné idey reformných hnutí v Európe, -zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade 	<p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov -zhodnotiť význam historického javu, osobnosti alebo procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny charakterizovať príčiny (faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a v minulosti, -rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, -uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období, -pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre, -rozpoznať hlavné idey reformných hnutí v Európe, -zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade

		<p><i>-porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách,</i> <i>-zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie</i> <i>- analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni</i> <i>-vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie</i></p>	<p><i>-porovnať formy revolúcií na vybraných príkladoch</i> <i>-porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách,</i> <i>-zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie</i> <i>- analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni</i> <i>-vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie</i></p>	<p><i>-porovnať formy revolúcií na vybraných príkladoch</i> <i>-porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách,</i> <i>-zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie</i> <i>- analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej a regionálnej úrovni</i> <i>-vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie</i></p>
	4. cieľ: Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS) <i>-identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka</i> <i>-chrániť život vo všetkých jeho formách</i> <i>-analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu</i> <i>-identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv</i> <i>-odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerala</i></p>	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS) <i>-identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka</i> <i>-chrániť život vo všetkých jeho formách</i> <i>-analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu</i> <i>-identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv</i> <i>-odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerala</i></p>	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS) <i>-rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu</i> <i>-identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka</i> <i>-chrániť život vo všetkých jeho formách</i> <i>-analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu</i> <i>-identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv</i> <i>-odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerala</i></p>	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS) <i>-rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu</i> <i>-identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka</i> <i>-chrániť život vo všetkých jeho formách</i> <i>-analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu</i> <i>-identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv</i> <i>-odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerala</i></p>
	5. cieľ: Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník

	<p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS)</p> <p><i>-zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch</i></p> <p><i>- posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</i></p>	<p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS)</p> <p><i>-zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch</i></p> <p><i>- posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</i></p>	<p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS)</p> <p><i>-zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch</i></p> <p><i>- posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</i></p>	<p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS)</p> <p><i>-zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch</i></p> <p><i>- posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</i></p>
	<p>6. cieľ: Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS)</p>			
	<p>6.ročník</p>	<p>7.ročník</p>	<p>8.ročník</p>	<p>9.ročník</p>
	<p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS)</p> <p><i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií</i></p>	<p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS)</p> <p><i>-identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na vlastné postoje</i></p>	<p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS)</p> <p><i>-identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na vlastné postoje</i></p>	<p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS)</p> <p><i>- identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na vlastné postoje</i></p> <p><i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete</i></p> <p><i>-rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy</i></p>
	<p>7. cieľ: Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS)</p>			
	<p>6.ročník</p>	<p>7.ročník</p>	<p>8.ročník</p>	<p>9.ročník</p>
	<p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za</p>	<p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za</p>	<p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a</p>	<p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti</p>

	<p>Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS)</p> <p>- zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva</p>	<p>Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS)</p> <p>- zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva</p>	<p>spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS)</p> <p>- zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva</p>	<p>za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS)</p> <p>- aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</p> <p>- zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva</p>
--	--	--	--	---

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	DEJEPISNÝ KOMPONENT	<p>Starovekí Gréci</p> <p>Pojmy: Antika, polis, kolonizácia, otroctvo, tyran, demokracia, kolonizácia, umenie. Činnosti: Porovnanie spoločnosti v Sparte a Aténach. Charakterizovanie základných princípov aténskej demokracie a porovnanie s modernou zastupiteľskou demokraciou. Tematická sonda – grécke divadlo, architektúra, literatúra, olympijské hry, výchova</p>			
		<p>Staroveký Rím</p> <p>Pojmy: Republika, patricijovia, plebejci, cisárstvo, provincie, Limes Romanus, Gerulata, náboženské predstavy Činnosti: Zaznamenávanie priebehu a dôsledkov rímskej expanzie na mape. Porovnávanie rôznych foriem vlády v starovekom</p>			

		Ríme. Identifikovanie odkazu starovekého Ríma v európskom umení, kultúre a práve. Tematická sonda – každodenný život v starovekom Ríme			
	<i>Stredovek</i>	<p>Pojmy: Veľká Morava, byzantská misia, kráľ, léno, hrad, šľachta, poddaní, duchovenstvo, kláštor, stredoveké mesto, remeslá, cech, univerzita, Franská ríša, islam, Korán, Arabská ríša, Byzantská ríša, románsky sloh, gotika, katedrála, stredoveké Uhorsko, kolonizácia, banské mestá.</p> <p>Činnosti: Opis života na stredovekom hrade a dedine, v stredovekom meste a kláštore. Spoznávanie úlohy cirkvi a zbožnosti v živote stredovekého človeka. Interpretácia prínosu významnej stredovekej osobnosti. Návšteva historicky významnej lokality. Interpretácia vybranej stredovekej legendy. Tematická sonda z regionálnych dejín – stopy stredoveku v regióne.</p>			
	<i>Novovek</i>		<p>Pojmy: Renesancia, humanizmus, Academia Istropolitana, Nový svet, objavitelia, dobyvatelia, objavení, kolonializmus, kolónie, reformácia, protestant, katolík, turecký vpád, Bratislava – hlavné mesto Uhorska</p>		

			<p>Činnosti: Analyzovanie predpokladov európskej expanzie a kolonizácie v novoveku. Porovnanie krátkodobých a dlhodobých dôsledkov európskej kolonizácie vybranej krajiny. Opis kultúry vybranej neeurópskej civilizácie. Porovnanie východísk a prejavov reformácie a protireformácie. Charakteristika podstaty a východísk nového svetonázoru v období humanizmu a renesancie. Tematická sonda – priebeh a dôsledky kolonizácie jednej z európskych krajín. Tematická sonda z regionálnych dejín – príbeh novovekej stavby alebo osobností.</p>	
		<p>Obdobie revolúcií a reforiem</p>		<p>Pojmy: Konštitučná monarchia, absolutistická monarchia, osvietenstvo, Veľká revolúcia, viedenský kongres, politika rovnováhy síl, priemyselná revolúcia, industrializácia, kapitalizmus, hnutie za zrušenie otroctva, nacionalizmus, národný štát, imperializmus, liberalizmus, konzervativizmus, socializmus, boj za nezávislosť kolónií, tereziánske a jozefínske reformy, náboženská sloboda, revolučný rok 1848/1849,</p>

					<p>Slovenská národná rada, slovenské politické programy, rakúsko- uhorské vyrovnanie, modernizácia, maďarizácia.</p> <p>Činnosti: Analyzovanie vývoja predstáv o správe vecí verejných. Analyzovanie priemyselnej revolúcie ako zásadného zlomu v dejinách ľudstva. Zhodnotenie vplyvu industrializácie na globalizáciu a životné prostredie. Identifikovanie predpokladov vzniku zjednotených národných štátov a vplyvu na mocenské pomery v Európe. Zhodnotenie cieľov a foriem politiky veľmocí a jej dôsledkov na dnešný svet. Analyzovanie postavenia pôvodného obyvateľstva vo vybranej európskej kolónii. Porovnanie procesu spoločenských zmien cestou reforiem a revolúcií. Porovnanie cieľov a výsledkov slovenského národného hnutia. Zhodnotenie dôsledkov rakúsko-uhorského vyrovnania. Tematická sonda z regionálnych dejín – príčiny a dôsledky vyst'ahovalectva zo Slovenska do zámoria v porovnaní so súčasnosťou. Tematická sonda – zdroj konceptu, uplatňovanie, dodržiavanie, rešpektovanie ľudských a občianskych práv.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

		<p>Prvá svetová vojna</p>			<p>Pojmy: Trojspolok, dohoda, zákopová vojna, fronty, zázemie, odboj, československé légie, Versaillský systém, nástupnícke štáty Činnosti: Analýza príčin prvej svetovej vojny na základe historických prameňov. Identifikovanie kľúčových medzníkov v priebehu prvej svetovej vojny. Zhodnotenie podmienok života na fronte a v zázemí. Zhodnotenie cieľov a výsledkov zahraničného a domáceho odboja. Interpretácia príbehu z veľkej vojny na základe dobových prameňov a umeleckého diela z pohľadu žien a detí. Zaznamenanie na mape zmien hraníc na základe Versaillského systému. Tematická sonda z regionálnych dejín – pamätné miesta, pamäťové inštitúcie, pamätníky.</p>	
		<p>Európa a Československo medzi dvoma svetovými vojnami</p>				<p>Pojmy: Svetová hospodárska kríza, parlamentná demokracia, politická pluralita, diktatúra, komunizmus, fašizmus, nacizmus, propaganda, gulag, politika appeasementu, Československá republika, národnostná politika, rozvoj školstva, hospodárstva, kultúry, spolkový život, moderný slovenský národ, centralizmus,</p>

						<p>autonómia, T. G. Masaryk, M. R. Štefánik.</p> <p>Činnosti: Porovnanie kapitalizmu a centrálne plánovanej ekonomiky. Identifikovať základné medzníky vzniku prvej Československej republiky. Analýza vzťahov národnostných menšín. Porovnanie demokratických a nedemokratických režimov. Porovnanie diktatúry a parlamentnej demokracie vo vzťahu k občianskym právam. Zhodnotenie cieľov a následkov politiky Spoločnosti národov a appeasementu. Analýza úlohy médií a dobových prameňov so zameraním na odhaľovanie mechanizmov manipulácie a propagandy. Interpretácia príbehu/vizuálneho/zvukového diela z medzivojnového obdobia. Tematická sonda – zmena postavenia ženy v spoločnosti.</p>
		<p>Druhá svetová vojna a Slovenská republika</p>				<p>Pojmy: Mnichovská dohoda, Viedenská arbitráž, fašistická os, protihitlerovská koalícia, totálna vojna, protifašistický odboj, cenzúra, perzekúcie, genocída, holokaust, koncentračné tábory, štátostrana, totalitný politický systém, židovský kódex, deportácie, arizácia, kolaborácia, odboj, Slovenské národné povstanie, konferencie Veľkej trojky, Spravodliví medzi národmi.</p>

						<p>Činnosti: Charakteristika totalitného štátu. Analýza dobových prameňov so zameraním na cenzúru a propagandu. Analýza literatúry – príbehy pamätníkov, preživších. Zhodnotenie cieľov a výsledkov zahraničného a domáceho odboja. Tematická sonda z regionálnych dejín – miesta pamäti, príbeh z SNP.</p> <p>Tematická sonda – postavenie žien v ideológii totalitného štátu. Reflexia druhej svetovej vojny v umení.</p>
		<i>Studená vojna</i>				<p>Pojmy: Marshallov plán, OSN, superveľmoci, železná opona, disent, samizdat, studená vojna, hospodárske a vojenské bloky, jadrové zbrane, dekolonizácia, svet ako „globálna dedina“, pád železnej opony, zjednotenie Nemecka, rozpad ZSSR, európska integrácia.</p> <p>Činnosti: Interpretácia povojnového sveta – obnova, premeny Európy. Charakteristika bipolárneho sveta. Identifikácia prejavov občianskeho odporu obyvateľstva vo východnom bloku.</p> <p>Vystihnúť základných predpokladov, cieľov a medzníkov procesu európskej integrácie.</p> <p>Zhodnotenie príčin a dôsledkov dekolonizácie na vybranom príklade. Tematická sonda – život počas socializmu v regióne.</p>

						<p>Tematická sonda – rola médií v spoločnosti na vybranom príklade.</p> <p>Tematická sonda – osudy menšín v povojnovej Európe na vybranom príklade.</p>
		<p><i>Československo za železnou oponou</i></p>				<p>Pojmy: Národný front, februárový prevrat, zbor povereníkov, politické procesy, menová reforma, znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia, socialistický realizmus, reformný proces, okupácia 1968, normalizácia, Charta 77, disent, samizdat, sviečková manifestácia, nežná revolúcia, vlny emigrácie z Československa.</p> <p>Činnosti: Analýza dôsledkov februárového prevratu. Zhodnotenie predpokladov a cieľov pokusu o reformu socializmu. Identifikovanie premien krajiny, mesta a dediny. Tematická sonda – spomienky svedkov okupácie 1968. Tematická sonda – prejavy normalizácie v každodennom živote ľudí Analýza umeleckého dobového a súčasného diela k totalite. Tematická sonda – osudy menšín v povojnovej Európe na vybranom príklade.</p>
		<p><i>Zápas o demokraciu po roku 1989</i></p>				<p>Pojmy: Parlamentná demokracia, vznik Slovenskej republiky, privatizácia, reštitúcia, plnenie kritérií demokratického štátu, vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie, prijatie eura, plnenie kritérií</p>

						<p>demokratického štátu, korupcia, autoritárske tendencie politikov a politických strán, populizmus, globalizácia</p> <p>Činnosti: Analýza hlavných zmien v Československu po roku 1989. Porovnanie cieľov a následkov spoločensko-ekonomickej transformácie po roku 1989. Objasnenie hlavných príčin a dôsledkov rozdelenia Československa. Rozpoznanie pozitívnych a negatívnych znakov vnútropolitického vývoja Slovenskej republiky. Rozvíjanie historickej empatie na citlivé témy pre hlbšie porozumenie historických procesov.</p> <p>Diskutovanie o úlohe historickej pamäte pri vyrovnávaní sa s minulosťou.</p>
--	--	--	--	--	--	--

10.3.4.3 Občianska náuka

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Občianska náuka
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 7. ročník * 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 9. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Výkonový štandard			
	6.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS) -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, -orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti, -vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia</p> <p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS) - vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky spoločenskovedného charakteru a vyvodit' z nich správne závery rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných - klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu , -preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak,) -sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia , -argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov ,</p>	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS) -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, -vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi, -orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti, -vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia -zdôvodniť potrebu delby štátnej moci,</p> <p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS) - vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky spoločenskovedného charakteru a vyvodit' z nich správne závery, -rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných, -vytvoriť vhodný protiargument -klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu, -preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak,) -sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia ,</p>	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS) -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, -vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi, -orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti, -vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia -zdôvodniť potrebu delby štátnej moci, -rozpoznať na príkladoch znaky protiprávneho konania</p> <p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS) - vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky spoločenskovedného charakteru a vyvodit' z nich správne závery, -kriticky posúdiť pravdivosť a relevantnosť informácií z rôznych zdrojov rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných -vytvoriť vhodný protiargument a použiť ho v rôznych situáciách</p>

	<p>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy, -ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia, - prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie -interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív</p> <p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <p>-zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti</p> <p>Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi (C4 z ČLS)</p> <p>-uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života, -uvedomiť si význam dobrovoľníctva, solidarity a charitatívnej činnosti</p> <p>Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí (C5 z ČLS)</p> <p>- posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojev človeka -uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi. -identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť</p> <p>Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov (C6 z ČLS)</p>	<p>-argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov, - rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie, -identifikovať rodové stereotypy v okolí a médiách -podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy, -ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia -- prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie, -interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív, -porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády,</p> <p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <p>-zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti -uvedomiť si dôsledok vplyvu konania historických osobností na súčasnosť -zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie</p> <p>Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi (C4 z ČLS)</p> <p>-uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života, - uviesť príklad neziskovej organizácie a vysvetlíť jej význam pre komunitu, región a spoločnosť</p> <p>Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať</p>	<p>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu , -konkretizovať na príkladoch spôsoby riešenie troch základných ekonomických otázok, -preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak), -vytvoriť grafickú, logickú schému konkrétneho spoločenskovedného problému -sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia, -argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov, -podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy a zaujať argumentačne podložený postoj v diskusii -ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia, - prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie -interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív -zostaviť projektový zámer s prvkami podnikavosti a inovatívnosti - ilustrovať na príklade vybraný problém z oblasti finančnej gramotnosti, -zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie -uviesť príklady vplyvu migrácie na spoločnosť</p> <p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <p>-zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti</p>
--	--	--	--

	<p>-prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň - slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich - vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy, využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch, Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS) -rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu, rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá, -robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozera -plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojim potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS) -zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch zo školského prostredia a samosprávy Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS) -eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí pomenovať zásady kyberbezpečnosti</p>	<p>pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí (C5 z ČLS) - posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka -analyzovať vplyv rôznych faktorov vplývajúcich na formovanie názorov a postojov osobnosti -pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integritu človeka vo vzťahu k témam intimity, sexuality a sexuálneho správania a rodičovstva, - identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov (C6 z ČLS) -prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň - slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich - rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé - vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy so zreteľom na emocionálny rozdiel medzi kamarátstvom a láskou, -vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS) -rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu,</p>	<p>-uvedomiť si dôsledok vplyvu konania historických osobností na súčasnosť v oblasti politickej, hospodárskej a kultúrnej Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi (C4 z ČLS) -uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života, -navrhnuť a vypracovať funkčný finančný plán dobrovoľníckej organizácie v oblasti ekológie a ochrany prírody na miestnej úrovni, Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí (C5 z ČLS) - posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka, -analyzovať vplyv rôznych faktorov vplývajúcich na formovanie názorov a postojov osobnosti, -rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov (C6 z ČLS) -prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň - slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich - rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne -vysvetliť rozdiely a dôsledky správania a konania</p>
--	---	---	---

	<p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS) <i>Aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</i> <i>-aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</i> <i>-navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt</i></p>	<p><i>-identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka,</i> <i>chrániť život vo všetkých jeho formách,</i> <i>-rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá,</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozera v bežnom živote</i> <i>-používať pravidlá vplývajúce na bežný život človeka a uvedomovať si dôsledky svojho konania</i> <i>-plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojim potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie</i> Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS) <i>-zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch</i> <i>-zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia</i> <i>-reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita alebo porušované právo</i> <i>-posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom</i> Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS) <i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete</i> <i>-rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy</i> <i>-eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí</i> <i>pomenovať zásady kyberbezpečnosti</i></p>	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS) <i>-rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu,</i> <i>-identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka,</i> <i>chrániť život vo všetkých jeho formách,</i> <i>rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá,</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozera v bežnom živote</i> <i>-používať pravidlá vplývajúce na bežný život človeka a uvedomovať si dôsledky svojho konania na seba a druhých</i> <i>-plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú ekonomickú budúcnosť v súlade so svojim potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie</i> Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS) <i>-zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch a ich vplyv na ekonomiku krajiny</i> <i>-zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho ekonomického vedomia</i> <i>-reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita alebo porušované právo (práva spotrebiteľa),</i> <i>-posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom z ekonomického hľadiska</i> <i>-využiť svoj potenciál smerom k podnikavosti a inovatívnosti</i> Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a</p>
--	---	--	--

	<p>Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS) <i>-aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</i> <i>-zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejaviť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva ,</i> <i>-navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt s uvedomením si významu podpory EÚ</i></p>	<p>postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS) <i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete</i> <i>-rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy</i> <i>-eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí</i> <i>pomenovať zásady kyberbezpečnosti</i> Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS) <i>-aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</i> <i>-aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</i> <i>-navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt s využitím dostupných ekonomických schém samosprávy alebo štátu</i></p>
--	--	--

		6.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard – občiansky	Identita a sociálny rozvoj človeka	<p><i>Pojmy: Základné pojmy psychológie, osobnosť človeka, sociálne skupiny, sociálne vzťahy, štruktúra spoločnosti</i></p> <p><i>Činnosti: Posudzovanie dôvodov záujmu psychológie o duševnú stránku človeka (biologický, psychologický, sociálny a filozofický spôsob nazerania na človeka) lustrovanie významu základných pojmov a konceptov psychológie na reálnych životných situáciách: pamäť, myslenie, zabúdanie; emócie, nálady, afekty; osobnosť, temperament, talent, nadanie,</i></p>	<p><i>Pojmy: sociálne vzťahy, štruktúra spoločnosti</i></p> <p>Činnosti <i>Diskutovanie o základných psychologických aspektoch v období dospelovania a ich vplyv na vnútorné prežívanie človeka</i> <i>Rozlišovanie emócií spojenými s láskou, priateľstvom, zamilovanosťou a sexuálnou príťažlivosťou</i> <i>Zostavenie vlastnej hierarchie potrieb a hodnôt.</i> <i>Analyzovanie rôznych faktorov vplyvujúcich na formovanie názorov a postojov a spoločenskú rolu človeka.</i></p>	<p><i>Pojmy: sociálne vzťahy, štruktúra spoločnosti</i></p> <p>Činnosti: <i>Ilustrovanie pojmov majorita, minority, subkultúra, kontrakultúra, alternatívne kultúry (príklady kultúrnej rozmanitosti) v kontexte noriem spoločnosti</i> <i>Aplikovanie pravidiel a zásad slušného správania sa v spoločnosti (bontón), význam etikety.</i> <i>Aplikovanie princípov zodpovedného a informovaného rozhodovania o správaní sa k sebe a k druhým ľuďom (vrátane sexuálneho</i></p>

		<p><i>vlohy; štýly učenia; význam vôle pri prekonávaní prekážok; mentálne zdravie, poruchy</i></p> <p><i>správania; sebavedomie, sebahodnotenie</i> <i>Vypracovanie zoznamu osôb, vecí a činností, ktoré napomáhajú udržaniu vlastnej psychickej pohody</i> <i>Význam konkrétnych materiálnych i duševných potrieb a užitočnosti ich napĺňania (subjektívna a objektívna hodnota vecí</i> <i>Osvojovanie znakov zdravých vzťahov (rešpekt, dôvera, vzájomná podpora, kompromisy, komunikácia, počúvanie, práca s emóciami, rovnosť, úprimnosť, starostlivosť, súhlas, bezpečie</i> <i>Aplikovanie pravidiel a zásad slušného správania sa v spoločnosti (bontón), význam etikety.</i></p>	<p><i>Skúmanie vplyvu rodových očakávaní na naše správanie, vzťahy a spoločnosť.</i> <i>Aplikovanie pravidiel a zásad slušného správania sa v spoločnosti (bontón), význam etikety.</i></p>	<p><i>správania) v duchu hodnôt osobnej slobody, rešpektu k slobode iných a kultivovaného spolužitia v spoločnosti</i> <i>Aplikovanie pravidiel a zásad slušného správania sa v spoločnosti (bontón), význam etikety.</i></p>
	<p>Moc, autority, riadenie, občianske ideály a nástroje aktívneho občianstva</p>	<p><i>Pojmy: štátne inštitúcie, tretí sektor</i></p> <p><i>Činnosti: Diskutovanie o formálnych a neformálnych autoritách v mojom okolí</i> <i>Výmedzenie orgánov a inštitúcií podieľajúcich sa na správe obcí, samosprávnych krajov, štátu a vzťahov medzi nimi</i> <i>Žiakom blízke príklady dobrovoľníctva, charitatívnej činnosti, solidarity, aktivizmu a spoločenského altruizmu</i></p>	<p><i>Pojmy: Demokracia, voľby, štát, deľba moci, štátne inštitúcie, tretí sektor, zneužívanie moci.</i></p> <p><i>Činnosti:</i> <i>Vysvetlenie podstaty decentralizácie moci: od riadenia obce k riadeniu na úrovni štátu</i> <i>Vysvetlenie deľby štátnej moci a ich vzájomnej kontroly na konkrétnych príkladoch.</i> <i>Príklady prepojenia riadenia štátu na každodenný občiansky život</i> <i>Pomenovanie znakov demokratického spôsobu rozhodovania a riadenia štátu</i> <i>Aktívne komunitné organizovanie (identifikovanie potrieb a problémov komunity, nástrojov na ich riešenie a zostavenie plánov na zmenu)</i></p>	<p><i>Pojmy: Štát, deľba moci, štátne inštitúcie, zneužívanie moci.</i></p> <p><i>Činnosti: Rozbor príkladov zneužívania moci, populizmu, ohýbania pravdy a polarizácie, rodinkárstva, príčiny a dôsledky korupcie</i> <i>Využívanie nástrojov občianskej participácie a nespokojnosti (protest, petícia, referendum, politické organizovanie)</i> <i>Poznávanie možností komunikácie s inštitúciami a úradmi, digitálne služby štátu a rôznych úradov ako nástroj obmedzenia byrokracie</i></p> <p><i>Reagovanie na nenávistné prejavy a diskriminačné situácie (vrátane online prostredia)</i></p>

		<p><i>Analyzovanie významu a mechanizmu volieb na rôznych úrovniach a súvisiacich procesov, volebný program a kampaň</i> <i>Uvedenie príkladov a zdôvodnenie významu tretieho sektora (občianske združenia, neziskové organizácie, nadácie)</i></p>	<p><i>Identifikovanie roly občana pri zabezpečovaní bezpečnosti a obrany štátu (krízové situácie, branná povinnosť), úlohy, poslanie a využitie jednotlivých zložiek bezpečnostného systému a systému obrany štátu (OS SR, PZ SR, HaZZ)</i></p>
	<p>Rovnosť a spravodlivosť</p> <p><i>Pojmy: ľudské práva</i></p> <p><i>Činnosti: Zdôvodnenie existencie ochrany ľudských práv a slobôd, generácie ľudských práv</i> <i>Analyzovanie dokumentov – Všeobecná deklarácia ľudských práv, Dohovor o právach dieťaťa</i> <i>Aplikovanie postupov, ktoré vytvárajú inkluzívne prostredie rešpektujúce sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, pohlavie alebo sebavnímanie. (TEMATICKÝ DEŇ)</i></p>	<p><i>Pojmy: Právo, funkcie práva, hierarchia právnych predpisov, odvetvia práva, ústava, ľudské práva.</i></p> <p><i>Činnosti:</i> <i>Porovnanie intuitívneho pochopenia spravodlivosti a inštitucionálneho poňatia práva</i> <i>Rozlišovanie rôznych odvetví práva s dôrazom na občianske, pracovné, rodinné a trestné právo</i> <i>Ilustrovanie významu Ústavy SR na vybraných príkladoch.</i> <i>Rozlíšenie medzi činmi, ktoré sú legálne a nelegálne, rozdiel medzi priestupkom a trestným činom, nahlasovanie protiprávneho konania, trestné oznámenie</i> <i>Poznávanie orgánov právnej ochrany a funkcie súdov</i> <i>Argumentácia v otázkach spravodlivosti nespravodlivosti na vzorových situáciách</i> <i>Uplatňovanie princípov ochrany spotrebiteľa</i> <i>Zdôvodnenie existencie ochrany ľudských práv a slobôd, generácie ľudských práv.</i> <i>Rozpoznávanie násilného správania (na verejnosti, fyzické aj psychické násilie, domáce násilie, sexuálne násilie, rasistické a extrémistické správanie)</i> <i>Zdokumentovanie príkladov porušovania ľudských, detských a občianskych práv.</i> <i>Aplikovanie postupov, ktoré vytvárajú inkluzívne prostredie rešpektujúce sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú,</i></p>	<p><i>Pojmy:., ľudské práva.</i></p> <p><i>Činnosti: Zdôvodnenie existencie ochrany ľudských práv a slobôd, generácie ľudských práv</i> <i>Zdokumentovanie príkladov porušovania ľudských, detských a občianskych práv.</i> <i>Argumentácia v otázkach spravodlivosti nespravodlivosti na vzorových situáciách</i> <i>Uplatňovanie princípov ochrany spotrebiteľa</i> <i>Zdôvodnenie existencie ochrany ľudských práv a slobôd, generácie ľudských práv</i> <i>Rozpoznávanie násilného správania (na verejnosti, fyzické aj psychické násilie, domáce násilie, sexuálne násilie, rasistické a extrémistické správanie)</i> <i>Zdokumentovanie príkladov porušovania ľudských, detských a občianskych práv.</i> <i>Aplikovanie postupov, ktoré vytvárajú inkluzívne prostredie rešpektujúce sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, pohlavie alebo sebavnímanie. (TEMATICKÝ DEŇ)</i></p>

			<p>kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, pohlavie alebo sebauvedňovanie. (TEMATICKÝ DEŇ)</p>	
	<p>Ekonomické vzťahy</p>	<p>Pojmy: Činnosti:</p>	<p>Pojmy: práca, dopyt a ponuka – ich vzájomný vzťah, spotreba, ochrana spotrebiteľa, Činnosti: Diskutovanie o jednoduchých príkladoch služieb štátu (sociálne politiky, dôchodkový systém, sociálne a zdravotné poistenie, podpora v nezamestnanosti, dávky v hmotnej núdzi): dôvody platenia daní a odvodov, preferencie pri plánovaní štátneho rozpočtu: príjmy a výdavky, význam fiškálnej zodpovednosti štátu (dlh, deficit) pre udržateľný ekonomický systém. Posudzovanie vplyvu vývoja cien základných potravín, surovín a energií na život občanov v štáte.</p>	<p>Pojmy: Konkurencia, princípy a limity fungovania trhového mechanizmu, práca, dopyt a ponuka – ich vzájomný vzťah, spotreba, ochrana spotrebiteľa, finančné inštitúcie. Činnosti: Vysvetlenie podstaty ekonomických vzťahov: príklady pracovného trhu v rôznych lokalitách, regiónoch a sektoroch, čo znamená byť zamestnávateľom, zamestnancom, podnikateľom, vlastníkom, nezamestnaným, práca na dohodu, TPP, DOVP, živnosť, stáž, brigáda, zamestnanecké benefity, hrubá a čistá mzda, priemerná a minimálna mzda, rôzne faktory vplyvajúce na dopyt a ponuku. Analýza vzťahov medzi pojmi zisk, príjem, náklady cez príklady: cena tovarov služieb a práce v závislosti od miesta a spôsobu výroby, cena bývania v závislosti od lokality; cena tovarov služieb v závislosti od etických princípov podnikania. Diskutovanie o príkladoch ekonomickej a sociálnej nerovnosti na lokálnej, regionálnej a celoštátnej úrovni; faktory vplyvajúce na ekonomický a spoločenský status a mobilitu (sociálny a kultúrny kapitál, majetok, moc, prestíž, vzdelanie, prostredie, generačná chudoba, rodinkárstvo, diskriminácia) Rozpoznanie rôznorodosti finančných inštitúcií a ich služieb. Zostavenie projektového návrhu s prvkami podnikavosti a inovatívnosti: exkluzivita a originalita nápadu, podnikateľský a nepodnikateľský zámer, získanie zdrojov – granty, crowdfunding, zbierka, startup,</p>

				<p>nadácie, harmonogram projektu, ľudské zdroje, marketing a reklama, spoločenská Zostavenie jednoduchého modelového rozpočtu domácnosti s rozlíšením jednorazových a pravidelných príjmov a výdavkov versus štátny rozpočet. zodpovednosť. (TEMATICKÝ DEŇ)</p>
Kritický prístup k mediálnym obsahom	<p>Pojmy: Mediálny obsah, dezinformácie, umelá inteligencia, kyberbezpečnosť.</p> <p>Činnosti: Využívanie nástrojov na overovanie relevantnosti a pravdivosti informácií. (TEMATICKÝ DEŇ) Regulovanie vlastného správania v mediálnom prostredí (sociálne siete, virtuálna realita, umelá inteligencia) vrátane objemu stráveného času.</p>	<p>Pojmy: Mediálny obsah, dezinformácie, umelá inteligencia, kyberbezpečnosť.</p> <p>Činnosti: Využívanie nástrojov na overovanie relevantnosti a pravdivosti informácií. (TEMATICKÝ DEŇ)</p> <p>Porovnávanie virtuálneho a reálneho sveta; vzťahov, ktoré si v nich vytvárame, vplyv sociálnych sietí na osobnosť človeka Kritická analýza formy a obsahu na vybranom príklade internetovej diskusie alebo príspevku s nepravdivou informáciou.</p>	<p>Pojmy: Mediálny obsah, dezinformácie, umelá inteligencia, kyberbezpečnosť.</p> <p>Činnosti: Analyzovanie vplyvu médií, dezinformácií, reklamy a inej audiovizuálnej produkcie na správanie ľudí a verejnú mienku. (TEMATICKÝ DEŇ) Rozpoznávanie vhodných a nevhodných obsahov v médiách a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy (rasizmus, násilie, sexismus a sexuálny obsah v mediálnom prostredí a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy). (TEMATICKÝ DEŇ) Analyzovanie protiprávneho konania, zásad a foriem pomoci v téme kybernetického obťažovania (šikana, zneužívanie, sexting, grooming). (TEMATICKÝ DEŇ)</p>	
Slovensko ako súčasť sveta		<p>Pojmy: Integrácia, globalizácia</p> <p>Činnosti: Uplatňovanie základných hodnôt a princípov EÚ v konkrétnych situáciách, vplyv členstva v EÚ na bežný život občana, príklady projektov realizovaných s finančnou podporou EÚ v blízkom okolí.</p>	<p>Pojmy: Integrácia, globalizácia</p> <p>Činnosti: Reflektovanie vrstiev lokálnej, regionálnej, národnej a európskej identity v globalizovanom svete. Ilustrovanie globálnych fenoménov súčasnosti na konkrétnych príkladoch: migrácia, kultúrna rozmanitosť, politické, ekonomické a informačné prepojenia, popkultúra, konzumerizmus</p>	

	Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	<p><i>Pojmy: Fakt, argument, tvrdenie, názor, diskusia</i></p> <p><i>Činnosti: Analyzovanie rôznych textových a iných zdrojov s cieľom argumentovať v diskusii na rôzne témy.</i> <i>etické aspekty používania umelej inteligencie.</i> <i>spravodlivosť (oko za oko, zub za zub; chudoba a bohatstvo)</i> <i>otázky vzťahu človeka a prírody (individuálne a systémové riešenia environmentálnych problémov)</i></p>	<p><i>Pojmy: Fakt, argument, tvrdenie, názor, diskusia</i></p> <p><i>Činnosti: Analyzovanie rôznych textových a iných zdrojov s cieľom argumentovať v diskusii na rôzne témy.</i> <i>znevýhodnených skupín na Slovensku</i></p>	<p><i>Pojmy: Fakt, argument, tvrdenie, názor, diskusia</i></p> <p><i>Činnosti: Analyzovanie rôznych textových a iných zdrojov s cieľom argumentovať v diskusii na rôzne témy.</i> <i>Význam zahĺbenia sa do štúdia a kladenie si základných filozofických otázok.</i> <i>etické limity a otázky hospodárskeho využívania prírody a zvierat; mier a vojna; riziká zadlženia a neschopnosti splácať finančné záväzky</i></p> <p><i>Význam zahĺbenia sa do štúdia a kladenie si základných filozofických otázok.</i></p>
	Poznávanie náboženstiev na Slovensku			

10.3.4.4 Etická výchova

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Etická výchova
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 7. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 9. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	rôzne

Vzdelávacie ciele (čiastkové)	Učivo (obsah)
<p>6.ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznávať sám seba, objavovať vlastnú identitu, rozvíjať sebaocenenie, - vysvetliť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti, - poznaním svojich silných a slabých stránok svojej osobnosti vytvárať priestor pre sebaprijatie a rozvoj intrapersonálnej komunikácie, - v komunikácii i vo vzťahoch prejavovať sebaúctu, - vyjadriť svoje myšlienky, formulovať ich ako svoj názor, - rozumieť a vysvetliť pojmy sebaúcta a sebaovládanie, - pomenovať prvky podporujúce sebaúctu u žiaka, - uvedomovať si dôležitosť poznania svojich silných a slabých stránok, - poznať elementy formujúce jeho sebaúctu - badať snahu o väčšie sebapoznanie a rozvíjanie pozitívneho hodnotenie seba, - v správaní badať väčšie sebaovládanie, - rozlišovať dobro a zlo, identifikovať cnostné konanie v činnosti postáv, - rozvíjať rôzne identity v interakcii s druhými, 	<p>Priateľstvo Prosociálne správanie v každodennom živote Objavenie vlastnej jedinečnosti a identity Dôstojnosť ľudskej osoby Úcta k človeku Poznám sám seba svoje pozitívne a negatívne vlastnosti Zdravé sebavedomie Vedieť prijať sám seba i so svojimi nedostatkami Prejavovanie citov Vyššie emócie v rozvoji charakteru Čo vyjadrujú tváre. Radosť a vd'ačnosť, šťastný alebo nešťastný Pozitívne vzory správania v histórii Pozitívne vzory správania v literatúre- Môj obľúbený hrdina Prínos TV. Chceme byť kritickým divákom. Životný štýl, moje vzory, interview. Čo môžem urobiť pre druhých Prijímať a dávať Prosociálne správanie Spolupráca</p>

<p>- diskutovať o hraniciach medzi vlastnou nezávislosťou, rešpektovaním a prijatím druhých, -posilňovať priateľstvá a spolupráce - ich význam pre zdravý rozvoj človeka, - pomenovať svoje vnútro, pomenovať svoje pocity.</p> <p>7.ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vžiť sa do situácie iných ľudí, do ich citov, - pochopiť úlohu empatie v živote človeka, - vysvetliť pojem empatia, pochopiť potrebu jej použitia v bežnom živote, - odlíšiť emocionálnu empatiu od kognitívnej, pochopiť druhých, - prejavíť účasť na ich problémoch, - formovať kladný vzťah k rodine, súrodencom., pochopiť rozdielnosti a príbuznosť, porozprávať, ako žije naša rodina, - vysvetliť pojem empatia a použiť ho v praxi, pomocou empatie predpokladať reakciu iných, - vysvetliť uplatnenie pojmu asertivita v každodennosti, - vysvetliť pojem manipulácia, - chápať proces sebaakceptácie, - rozumieť manipulatívnym spôsobom v správaní svojom i v správaní iných, - poznať svoje právo na odmietnutie nevhodnej ponuky a poznať zásady jej uplatnenia, - obhajovať svoje legitímne práva, - svoje názory doložiť argumentáciou, - rozlišovať manipulatívne správanie iných i seba a odmietat ho, -vysvetliť čo je to rodina, poznať členov rodiny, poznať typy rodín, - aktívne použiť svoje práva a povinností v rodine, učenie sa kultivovane prejavíť svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg, -spoznávať svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomovať si riziká, spojené s predčasným sexuálnym životom. <p>8.ročník</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť a uskutočniť zostavenie a nácvik pravidiel rešpektujúcej diskusie v skupine, - rozpoznať a porozumieť prítomnosti morálnej dilemy v danej životnej situácii, -formulovať problém hlavnej postavy morálnej dilemy, -kultivovane obhajovať svoj názor aj v prípade, že nie je v zhode s názorom, väčšiny v referenčnej skupine (v triede, v rovesníckej skupine a pod., -opísať hodnoty ovplyvňujúcich naše správanie a rozhodovanie, -rozvíjať komplexnú prosociálnosť a ľudskú dôstojnosť (byť aktívnymi, ochotnými zasadiť sa za dobro v skupine a v prospech marginalizovaných skupín), 	<p>Empatia uľahčuje komunikáciu medzi ľuďmi Kognitívna empatia Emocionálna empatia Čítanie a analýza príbehu, pochopenie v triede. Pochopenie súrodencov Vžiť sa do celkovej situácie druhých – ako by si sa cítil keby..., sloboda. Predpokladanie reakcie iných Správanie – pasívne, agresívne, asertívne Pochopenie významu asertivity Odmietnutie Sťažnosť a kritika Obhajoba seba a svojich práv Rokovanie, čeliť manipulácii a tlaku skupiny Asertívne práva Riešenie konfliktov Vzťahy v rodine Hlbšie poznanie vlastnej rodiny Práva a povinnosti v rodine Zdravá a nezdravá kritickosť Súrodenecké vzťahy Pochopenie , láska, odpustenie v rodine Rozvíjanie sexuálnej identity Vzťahy medzi chlapcami a dievčatami Utváranie predstáv o budúcom partnerovi Počatie a prenatálny život ľudského plodu Rozdiel medzi pohlavnou a psychosociálnou zrelosťou Predčasný sexuálny styk, jeho príčiny a dôsledky Pohlavné choroby a AIDS Následky odtrhnutia sexu od osobného vzťahu</p> <p>Morálna dilema, pravidlá diskusie, morálne usudzovanie, hodnoty, prosociálnosť a solidarita, ľudská dôstojnosť, bioetické otázky, etika v súčasnom svete Etika, mravné hodnoty a normy. Svedomie a morálka Pozitívne vzory Príklady zrejých osobností Svedomie a morálka, náboženstvo Umenie a ľudové zvyky Ochrana života ako etický problém Starostlivosť o zdravie Základy duševnej hygieny Zdravý životný štýl Humor ako hodnota</p>
---	---

<i>Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus Človek a spoločnosť (etická výchova)</i>				
Výkonový štandard	Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS) -zaujať postoj k vybranému historickému javu, -vysvetliť pojmy – sebaúcta, sebahodnotenie, sebaovládanie, -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</p>	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS) -zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny, -zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti, -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</p>	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS) -zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny, -vymenovať niektoré mravné hodnoty, -vysvetliť, na čo slúžia mravné normy, -vysvetliť význam svedomia, -vymenovať príklady pozitívnych vzorov z dejín a literatúry -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</p>	<p>Využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch (C1 z ČLS) -zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny, -porovnať etický odkaz náboženstiev, -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, -diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti,</p>
	Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS) -rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných</p>	<p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS) -rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných, -dokázať vyjadriť svoj názor,</p>	<p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS) -rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných, -rozlíšiť medzi etickým a neetickým konaním človeka,</p>	<p>Vyberať, navrhnúť a uplatniť metódy a postupy získavania, analýzy a interpretácie informácií vedúce k riešeniu rôznych úloh, výziev a problémov (C2 z ČLS) -rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie; podstatné informácie od nepodstatných</p>

	<p><i>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu</i></p> <p><i>-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia</i></p> <p><i>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy,</i></p> <p><i>-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia</i></p> <p><i>-prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie</i></p>	<p><i>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu,</i></p> <p><i>-prejaviť sebaúctu a zdravé sebavedomie,</i></p> <p><i>-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,</i></p> <p><i>-argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov 7-9</i></p> <p><i>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy</i></p> <p><i>-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia</i></p> <p><i>-prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie</i></p>	<p><i>-zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka,</i></p> <p><i>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu</i></p> <p><i>-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,</i></p> <p><i>-argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov 7-9</i></p> <p><i>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy,</i></p> <p><i>-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia</i></p> <p><i>-prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie</i></p>	<p><i>-klásť si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu</i></p> <p><i>-sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia,</i></p> <p><i>-argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov 7-9</i></p> <p><i>-podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy,</i></p> <p><i>-ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia</i></p> <p><i>-prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie</i></p>
Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)				
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <p><i>-zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade,</i></p> <p><i>-porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách</i></p>	<p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <p><i>-zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade,</i></p> <p><i>-porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách,</i></p> <p><i>-prezentovať príklady riešenia konfliktov</i></p>	<p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <p><i>-zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade,</i></p> <p><i>-porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách,</i></p> <p><i>-prezentovať príklady riešenia konfliktov,</i></p> <p><i>-analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti,</i></p>	<p>Porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov (C3 z ČLS)</p> <p><i>-pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre,</i></p> <p><i>-zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade,</i></p> <p><i>-porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách,</i></p> <p><i>-prezentovať príklady riešenia konfliktov,</i></p> <p><i>-analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti,</i></p>

				-objasniť efektívne riešenie konfliktov, -vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov,
	Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi (C4 z ČLS)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
				Posúdiť vzájomnú previazanosť prírodných zložiek krajiny s činnosťou človeka na regionálnej a globálnej úrovni, poznať možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života na Zemi (C4 z ČLS) -uviesť možnosti vedúce k udržateľnejšiemu spôsobu života -vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň -zdôvodniť osobnú zodpovednosť každého človeka za životné prostredie, - realizovať konkrétne žiacke ochranárske aktivity.
	Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí. (C5 z ČLS)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí. (C5 z ČLS) Žiak vie / dokáže <i>-posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a</i>	Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí. (C5 z ČLS) Žiak vie / dokáže <i>-posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a</i>	Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí. (C5 z ČLS) Žiak vie / dokáže <i>-posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a</i>	Rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí. (C5 z ČLS) Žiak vie / dokáže <i>-posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a</i>

	<p><i>formovanie názorov a postojov človeka</i> <i>-vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál,</i> <i>-identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť</i> <i>-uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity</i> <i>-rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie,</i> <i>-identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu,</i> <i>utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu,</i></p>	<p><i>formovanie názorov a postojov človeka</i> <i>-pomenovať dôležité faktory, ktoré utvárajú identitu a osobnú integritu človeka vo vzťahu k témam intimity, sexuality a sexuálneho správania a rodičovstva</i> <i>-identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť</i> <i>-uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity,</i> <i>-vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov,</i> <i>-identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí,</i> <i>-identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu,</i> <i>utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu,</i></p>	<p><i>formovanie názorov a postojov človeka</i> <i>-identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť</i> <i>-uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity,</i> <i>-zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote,</i> <i>-posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších,</i> <i>-rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie,</i> <i>-identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu,</i> <i>utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu,</i></p>	<p><i>formovanie názorov a postojov človeka</i> <i>-identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť</i> <i>-uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej identity</i> <i>-rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie,</i> <i>-opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život,</i> <i>-identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu,</i> <i>utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu,</i></p>
Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov (C6 z ČLS)				
6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	
<p>Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov (C6 z ČLS) <i>-prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky,</i> <i>-objasniť pravidlá otvorenej komunikácie,</i> <i>-identifikovať na príkladoch prejavy neverbálnej komunikácie,</i></p>	<p>Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov (C6 z ČLS) <i>-prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky</i> <i>-zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň,</i></p>	<p>Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov (C6 z ČLS) <i>-prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky,</i> <i>-zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň,</i></p>	<p>Komunikovať konštruktívne s ohľadom na perspektívu iných ľudí a na prehlbovanie osobných vzťahov (C6 z ČLS) <i>-prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky,</i> <i>-zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň,</i></p>	

	<ul style="list-style-type: none"> -ovládať základné komunikačné zručnosti, -zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a výzvam od lokálnej po globálnu úroveň, -slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich -rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne -vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy -využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch -vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí 	<ul style="list-style-type: none"> -slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich -rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne -vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy -využívať zásady empatického a súčasne asertívneho správania v spoločenských vzťahoch, -použiť asertívne techniky v modelových situáciách, -vysvetliť podstatu asertívnych práv, -použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania, -vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí 	<ul style="list-style-type: none"> -slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich -rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne -vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy -vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí 	<ul style="list-style-type: none"> -slobodne prijať jednoduché záväzky v skupine a splniť ich -rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je spravodlivé a prosociálne -vytvárať slobodné a zodpovedné priateľské vzťahy -vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí, -zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii, -vymedziť zásady dialógu
Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS)				
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu, -identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka, -chrániť život vo všetkých jeho formách, -analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu, -identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv, -rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá, 	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu, -identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka, -chrániť život vo všetkých jeho formách, -analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu, -identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv, -rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá, 	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu, -identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka, -chrániť život vo všetkých jeho formách, -analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu, -identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv, -rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá, 	<p>Uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra (C7 z ČLS)</p> <ul style="list-style-type: none"> -rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu, -identifikovať podmienky a faktory pôsobiace na rozvoj človeka, -chrániť život vo všetkých jeho formách, -analyzovať a vyhodnotiť morálne dilematickú situáciu, -identifikovať cnosti v konaní reálnych alebo zobrazených postáv, -rozlíšiť kvalitu priateľstva a rozhodovať sa pre cnostné priateľstvá,

	<p><i>-odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného,</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerá,</i> <i>-plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojim potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie</i></p>	<p><i>-odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného,</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerá,</i> <i>-plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojim potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie</i></p>	<p><i>-odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného,</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerá,</i> <i>-plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojim potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie</i></p>	<p><i>-odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného,</i> <i>-robiť správne a morálne dobré rozhodnutia aj vtedy, keď sa nikto nepozerá,</i> <i>-plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojim potenciálom, potrebami a hranicami a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie,</i> <i>-zhodnotiť význam solidarity,</i> <i>-posúdiť potrebu pomoci slabším,</i></p>
	Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS)			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	<p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS) <i>-reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita, alebo porušované právo,</i> <i>- využiť svoj potenciál smerom k inovatívnosti</i></p>	<p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS) <i>reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita, alebo porušované právo,</i> <i>- využiť svoj potenciál smerom k inovatívnosti</i></p>	<p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS) <i>-zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov a pravidiel pre budovanie svojho morálneho vedomia,</i> <i>-reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita, alebo porušované právo,</i> <i>- využiť svoj potenciál smerom k inovatívnosti,</i> <i>-vystihnúť negatívne prvky reklamy,</i></p>	<p>Chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti (C8 z ČLS) <i>-reagovať adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita, alebo porušované právo,</i> <i>- využiť svoj potenciál smerom k inovatívnosti,</i> <i>-zostaviť si konkrétny plán efektívneho zvládnutia školských úloh.</i></p>

Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS)				
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS) <i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete, -rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy, -eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí, -pomenovať zásady kyberbezpečnosti, -identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje</i>	Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS) <i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete, -rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy, -eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí, -pomenovať zásady kyberbezpečnosti, -identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje</i>	Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS) <i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete, -rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy, -eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí, -pomenovať zásady kyberbezpečnosti, -identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje, -zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka,</i>	Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí, regulovať vlastné správanie v online prostredí (C9 z ČLS) <i>-rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete, -rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy, -eticky a rešpektujúco sa prezentovať v online prostredí, -pomenovať zásady kyberbezpečnosti, -identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje, -zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka,</i>
Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS)				
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS) <i>-aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</i>	Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS) <i>- aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</i>	Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS) <i>- aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania,</i>	Participovať na prospešných aktivitách na rôznej úrovni, aplikovať stratégie aktívneho občianstva a spoluzodpovednosti za Slovensko, Európu a svet (C10 z ČLS) <i>aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania, -aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</i>

	<p><i>-aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</i> <i>-zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavu solidarity k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,</i> <i>-navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt</i></p>	<p><i>-aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</i> <i>-zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavu solidarity k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,</i> <i>-navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt</i></p>	<p><i>-aplikovať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnej zmeny,</i> <i>-zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavu solidarity k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,</i> <i>-navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt</i></p>	<p><i>-zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavu solidarity k znevýhodneným skupinám obyvateľstva,</i> <i>-navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt</i></p>
--	--	--	--	--

	Komponenty	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	<p data-bbox="271 571 300 1062" style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">ETICKO-OSOBNOSTNÝ KOMPONENT</p>	<p data-bbox="367 252 517 316"><i>Črty dobrého charakteru</i></p> <p data-bbox="577 252 936 1359"> Pojmy: Dôstojnosť človeka, cnosť, dobré konanie, motivácia, pravdivosť, česťnosť, odvaha, práca na sebe Činnosti: Rozlišovanie dobra a zla, identifikovanie cnostného konania v činnosti postáv. Rozvíjanie vnútornej motivácie konať dobro prostredníctvom analyzovania príčin a dôsledkov konania. Rozpoznávanie motívov pre objavovanie pravdy, rozvíjanie česťnosti a odvahy. Rozvíjanie vlastného sebaoznania, sebahodnotenia, sebaúcty a sebaovládania. Práca na sebe a sebarozvoj – kladenie si primerane náročných cieľov pre integrálny rozvoj fyzickej, duševnej, sociálno-vzťahovej a duchovnej oblasti. Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Diskusia o dôstojnosti ako nemennej danosti každého človeka a dôstojnosti ako inštrumentálnej hodnote (nadobúdanej/strácanej konkrétnymi rozhodnutiami), Reflexia morálnej hodnoty a autentickeosti vzoru verejne známej osoby, Odlišenie legalizmu (formálneho plnenia pravidiel) od zmyslu pre spravodlivosť. </p>			

		<p>Vytváranie a udržiavanie vzťahov s druhými</p>	<p>Pojmy: Vlastná identita, vernosť záväzkom a zdôvodnenie, typy priateľstva, spolupráca, druhy správania Činnosti: Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými. Diskusia o hraniciach medzi vlastnou nezávislosťou, rešpektovaním a prijatím druhých. Posilňovanie priateľstva a spolupráce - ich význam pre zdravý rozvoj človeka. Rozlíšenie, vysvetlenie a uplatňovanie správania v prospech druhého, prosociálneho správania, ktoré nenaruší vlastnú identitu a identitu osoby druhého Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, v záujmových skupinách, v partnerských vzťahoch) a zdôvodnenie ich akceptácie. Rozpoznanie rozdielov v typoch priateľstva: priateľstvo založené na vášni a pocitoch, na výhodnosti a cnostné priateľstvo (kvôli dobru).</p>	<p>Pojmy: Vlastná identita, vernosť záväzkom a zdôvodnenie, typy priateľstva, spolupráca, druhy správania Činnosti: Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými. Diskusia o hraniciach medzi vlastnou nezávislosťou, rešpektovaním a prijatím druhých. Posilňovanie priateľstva a spolupráce - ich význam pre zdravý rozvoj človeka. Rozlíšenie, vysvetlenie a uplatňovanie správania v prospech druhého, prosociálneho správania, ktoré nenaruší vlastnú identitu a identitu osoby druhého Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, v záujmových skupinách, v partnerských vzťahoch) a zdôvodnenie ich akceptácie. Rozpoznanie rozdielov v typoch priateľstva: priateľstvo založené na vášni a pocitoch, na výhodnosti a cnostné priateľstvo (kvôli dobru).</p>	<p>Pojmy: Vlastná identita, vernosť záväzkom a zdôvodnenie Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (napr. prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, v záujmových skupinách, v partnerských vzťahoch) a zdôvodnenie ich akceptácie. Rozpoznanie rozdielov v typoch priateľstva: priateľstvo založené na vášni a pocitoch, na výhodnosti a cnostné priateľstvo (kvôli dobru).</p>	
		<p>Rozvíjanie empatie v praxi</p>		<p>Pojmy: Druhy empatie, význam empatie, modelovanie empatie, rozvíjanie empatie, súcit Činnosti: Rozvíjanie empatie – porozumenie afektívnych kľúčov v komunikácii druhých;</p>		

			<p>porozumenie životného kontextu druhých; otvorenosť druhému, aktívne počúvanie, primeraná citová reakcia na situáciu druhého</p> <p>Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Uvedomovanie si a uplatňovanie kognitívnej a emocionálnej empatie. Reflexia empatie a jej významu v medziľudských vzťahoch, faktory ovplyvňujúce empatiu. Nacvičovanie empatie v modelových situáciách, význam empatie pri riešení problémov.</p>		
		<p><i>Trénovanie asertivity v praxi</i></p>	<p>Pojmy: Asertivita, modelové situácie, oprávnený nárok, konštruktívna kritika</p> <p>Činnosti: Rozpoznávanie asertivity a typov správania (pasívne, agresívne, asertívne) a ich identifikácia v interpersonálnom kontakte. Reakcia na konštruktívnu kritiku ako podnet na vlastný sebarozvoj. Vyjadrovanie nesúhlasu a obhajovanie vlastnej dôstojnosti v prípade manipulatívneho, alebo násilného správania druhých, najmä pri pokusoch o zneužitie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Účinné spôsoby reakcie na šikanovanie, sexuálne zneužívanie alebo obťažovania a spôsoby vyhľadania pomoci a 		

				<p>podpory (úrad, služby, dôveryhodná osoba, psychologická pomoc..) pre seba alebo niekoho iného v prípade násillia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV <p>Uplatnenie asertívnych techník v modelových situáciách, ich význam v medziľudskej komunikácii</p> <p>Porozumenie vlastným právam a právam druhých, ich aplikovanie vo svojom konaní a správaní.</p> <p>Hájenie oprávnených nárokov a potrieb pre seba i druhých.</p> <p>Hľadanie konštruktívnych riešení konfliktných situácií – hľadanie konsenzu, prípadne kompromisu a dohody, zásady nenásilnej komunikácie.</p>		
		<p><i>Nácvik diskusie o etických témach a riešenie morálnych dilem</i></p>			<p>Pojmy: Morálna dilema, pravidlá diskusie, morálne usudzovanie, hodnoty, prosociálnosť a solidarita, ľudská dôstojnosť, bioetické otázky, etika v súčasnom svete.</p> <p>Činnosti: Zostavenie a nácvik pravidiel rešpektujúcej diskusie v skupine.</p> <p>Rozpoznanie a porozumenie prítomnosti morálnej dilemy v danej životnej situácii.</p>	

					<p>Formulovanie problému hlavnej postavy morálnej dilemy.</p> <p>Kultivované obhajovanie svojho názoru aj v prípade, že nie je v zhode s názorom väčšiny v referenčnej skupine (v triede, v rovesníckej skupine a pod.</p> <p>Opísanie hodnôt ovplyvňujúcich naše správanie a rozhodovanie.</p> <p>Rozvíjanie komplexnej prosociálnosti a ľudskej dôstojnosti (byť aktívnymi, ochotnými zasadiť sa za dobro v skupine a v prospech marginalizovaných skupín).</p> <p>Porozumenie solidarite (vojnové konflikty, chudoba, problémy menej rozvinutých krajín sveta).</p> <p>Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV</p> <p>Postup tvorby argumentov, oboznámenie sa argumentačnými faulmi, a tak práca s konceptom kritického myslenia.</p> <p>Nácvik a uplatňovanie argumentačných spôsobilostí v diskusii s ohľadom na riešený aktuálny etický problém.</p> <p>Porozumenie morálnej dileme a morálnemu problému cez konflikt hodnôt</p>
--	--	--	--	--	---

					Základné argumentácie objavujúce sa v spoločnosti v bioetických otázkach života (od počatia po smrť človeka, telesnosť a sexualita, zdravie a krása, “vylepšovanie” ľudského tela, eutanázia, interrupcia, prenatálna medicína, výskumy na ľuďoch a zvieratách, etické aspekty vzťahu k zvieratám, genetické modifikácie) s rešpektom k rôznym názorom vzhľadom na kontroverziu niektorých tém. Uvedomovanie si morálnych princípov a hľadanie etických limitov vo svete vedy, techniky a kultúry.	
		Rodina, intimita, sexualita a rodičovstvo		<p>Pojmy: Hodnota života, priateľstvo, láska, intimita, sex, manželstvo, rodičovstvo, zrelosť, pripravenosť, partnerský život.</p> <p>Činnosti: Prijímanie vlastnej primeranej zodpovednosti v rodine. Utváranie predstáv o budúcom partnerovi, charakteristiky a zodpovednosti dlhodobých záväzkov: partnerstva, manželstva a rodičovstva</p> <p>Uvažovanie o hodnote života – počatie a prenatálny vývin ľudského plodu. Rozlíšenie pohlavnej zrelosti od pripravenosti na rodičovstvo, výhody a nevýhody rôznych</p>		

			<p>foriem metód plánovania rodičovstva. Diskusia o predčasnom sexuálnom styku, jeho príčinách a dôsledkoch (právnych, zdravotných, sociálnych, vzťahových..).</p> <p>Pomenovanie nevyhnutných pilierov zodpovedného a informovaného rozhodovania človeka o sexuálnom správaní a rešpektovanie rozhodnutia druhých osôb. Porozumenie významu sebaregulácie a vzdialenej prípravy na partnerský život</p> <p>Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV</p> <p>Rešpektovanie a spoluvytváranie pravidiel života v rodine zdravej a nezdravej kritickosti v rodine. Rozlíšenie pojmov vzťah, priateľstvo, láska, dôvera a intimita. Diskutovanie o sexuálnej identite a zrelosti a ich integrácii do osobnosti človeka.</p>		
		<p><i>Udržiavanie zdravého životného štýlu</i></p>		<p>Pojmy: Hodnota zdravia, telesné a duševné zdravie, závislosti, zodpovednosť za život a zdravie, zdravá sebaláska a sebaaprijatie.</p> <p>Činnosti: Rozlíšenie telesného a duševného zdravia (well-being) a ich vzájomného súvisu (psychosomatika)</p> <p>Duševné zdravie a duševná hygiena – prevencia úzkosti a depresívnych tendencií</p>	<p>Pojmy: Hodnota zdravia, telesné a duševné zdravie, závislosti, zodpovednosť za život a zdravie, zdravá sebaláska a sebaaprijatie.</p> <p>Činnosti: Rozlíšenie telesného a duševného zdravia (well-being) a ich vzájomného súvisu (psychosomatika)</p> <p>Duševné zdravie a duševná hygiena – prevencia úzkosti a depresívnych tendencií</p>

					<p>(možnosti aktívnej psychohygieny). Diskusia o látkových a nelátkových závislostiach a zdravom životnom štýle Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Reflexia o zmysle života. Reflexia o ochrane a starostlivosti o vlastné zdravie. Spracovanie osobného plánu na udržanie telesného a duševného zdravia počas dospievania.</p>	<p>(možnosti aktívnej psychohygieny). Diskusia o látkových a nelátkových závislostiach a zdravom životnom štýle Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Reflexia o zmysle života. Reflexia o ochrane a starostlivosti o vlastné zdravie. Spracovanie osobného plánu na udržanie telesného a duševného zdravia počas dospievania.</p>
		<p><i>Poznávanie etických aspektov ekonomiky</i></p>			<p>Pojmy: Práca, podnikanie, peniaze, konzum, šetrnosť, umiernenosť, solidarita. Činnosti: Uvažovanie nad konzumným spôsobom života, umiernenosťou a šetrnosťou, štedrosťou, prajnosťou, podnikavosťou (etickými aspektmi finančnej kultúry). Rozlišovanie funkcií peňazí – ako cieľ alebo prostriedok, materiálne a nemateriálne hodnoty Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Identifikovanie a porovnanie konzumného a nekonzumného (udržateľného) spôsobu života cez prejavy a vonkajšie znaky, ich hodnotové ukotvenie.</p>	

					<p>Odhaľovanie manipulácií vedúcich ku konzumnému spôsobu života (nadspotrebe) a orientácia na rozvoj viacerých stránok človeka.</p> <p>Spoznávanie vzťahov medzi ekonomikou a uplatňovaním prosociálnosti: solidarita, subsidiarita, dobrovoľníctvo, charita.</p> <p>Hľadanie hraníc súcitu – súcit ako aktívna motivácia vs. ľútosť ako pasívny pocit.</p> <p>Rozlišovanie hraníc pomoci – pomoci, ktorá naozaj pomáha, ktorá ubližuje a ktorá je zneužívaním.</p>	
		<p><i>Kultivovanie medzináboženského dialógu a dialógu veriacich a neveriacich</i></p>				<p>Pojmy: Zmysel náboženstva, medzináboženský dialóg, úcta, rešpekt.</p> <p>Činnosti: Uvažovanie nad veľkými otázkami ľudstva (Prečo vznikol svet?, Prečo žijem?) a skúmanie odpovedí rôznych náboženstiev.</p> <p>Hľadanie spoločných etických prienikov v medzináboženskom dialógu vs. polarizácia spoločnosti.</p> <p>Rešpektovanie ľudí s iným vierovyznaním a bez vyznania.</p> <p>Reflexia úcty k posvätnú v živote ľudí súčasnej doby.</p> <p>Diskusia o aktuálnych problémoch – sekty, kulty, zneužívanie, náboženská a antináboženská neznášanlivosť</p>

		<p><i>Formovanie environmentálne-etického povedomia</i></p>				<p>Pojmy: Krása prírody, zodpovednosť, udržateľnosť, environmentálne aktivity. Činnosti: Vnímanie krásy a hodnoty prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života Návrh a realizácia prospešných aktivít smerujúcich k udržateľnosti Činnosti špecifické pre vyučovanie ETV Upevňovanie etických postojov vedúcich k udržateľnosti života na Zemi. Zhodnotenie vlastných a spoločenských možností riešenia environmentálnych problémov na lokálnej a globálnej úrovni.</p>
		<p>Realizácia projektu s pridanou hodnotou</p>	<p>Činnosti: Aktívne všímanie si a analyzovanie potrieb ľudí vo vlastnom životnom kontexte (rodinných príslušníkov, spolužiakov, priateľov, núdznych ľudí a pod.). Organizácia a kooperácia v širšom prosociálnom projekte (dlhodobej pomoci, dlhodobej starostlivosti a pod.). Zdôvodnenie a kooperatívna realizácia environmentálneho projektu, napr. v areáli školy, v obci. Vyhodnotenie a prezentácia realizovaného projektu.</p>	<p>Činnosti: Aktívne všímanie si a analyzovanie potrieb ľudí vo vlastnom životnom kontexte (rodinných príslušníkov, spolužiakov, priateľov, núdznych ľudí a pod.). Organizácia a kooperácia v širšom prosociálnom projekte (dlhodobej pomoci, dlhodobej starostlivosti a pod.). Zdôvodnenie a kooperatívna realizácia environmentálneho projektu, napr. v areáli školy, v obci. Vyhodnotenie a prezentácia realizovaného projektu.</p>	<p>Činnosti: Aktívne všímanie si a analyzovanie potrieb ľudí vo vlastnom životnom kontexte (rodinných príslušníkov, spolužiakov, priateľov, núdznych ľudí a pod.). Organizácia a kooperácia v širšom prosociálnom projekte (dlhodobej pomoci, dlhodobej starostlivosti a pod.). Zdôvodnenie a kooperatívna realizácia environmentálneho projektu, napr. v areáli školy, v obci. Vyhodnotenie a prezentácia realizovaného projektu.</p>	<p>Činnosti: Aktívne všímanie si a analyzovanie potrieb ľudí vo vlastnom životnom kontexte (rodinných príslušníkov, spolužiakov, priateľov, núdznych ľudí a pod.). Organizácia a kooperácia v širšom prosociálnom projekte (dlhodobej pomoci, dlhodobej starostlivosti a pod.). Zdôvodnenie a kooperatívna realizácia environmentálneho projektu, napr. v areáli školy, v obci. Vyhodnotenie a prezentácia realizovaného projektu.</p>

10.3.4.5 Náboženská výchova Rímskokatolícka

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Predmet	Náboženská výchova Rímskokatolícka /NAV RK/
Škola	Základná škola, Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	Nižšie stredné vzdelávanie
Cyklus	3. cyklus
Časový rozsah výučby	6.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 7. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 8.ročník 33 hodín ročne -1 hodina týždenne 9. ročník 33 hodín ročne – 1 hodina týždenne
Forma štúdia	Denná
Vyučovací jazyk	Slovenský

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike, náboženská výchova/náboženstvo Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, náboženská výchova/náboženstvo Reformovanej kresťanskej cirkvi na Slovensku a náboženská výchova/náboženstvo Cirkvi bratskej v Slovenskej republike.

Hlavný cieľom 3. cyklu je rozvíjanie nadobudnutej náboženskej gramotnosti. Žiaci vedia vyjadriť svoje predstavy o Bohu a zaujať osobný postoj voči otázkam kresťanskej viery aj v kontexte iných náboženstiev. Žiaci vedia poukázať na aktuálnosť Svätého písma, zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a prepojiť jeho poslanstvo so svojim vlastným životom. Žiaci poznávajú rôzne etapy šírenia kresťanstva a charakterizujú Cirkev a jej úlohu v súčasnosti, pričom vedia zaujať osobný postoj k Cirkvi a zapojiť sa do činnosti miestnej Cirkvi. Žiaci poznajú význam jednotlivých sviatostí, reflektujú svoje hodnoty, vedia si zostaviť vlastný

rebríček hodnôt. Konfrontujú svoj život s Desatorom a uvažujú nad svojim životom ako o osobnom povolaní vo vzťahu k sebe, k druhým a k svojmu okoliu.

Ciele vzdelávania pre 3. cyklus

1. Poukázať na jedinečnosť a dôstojnosť človeka na základe kresťanských hodnôt.
2. Uvedomiť si potrebu pravidiel, konfrontovať sa s Desatorom a aplikovať pravidlá správneho morálneho života na vlastný život.
3. Prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom na slobodnú vôľu každého človeka.
4. Zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a inšpirovať sa Ježišovým životom ako príkladom pre svoje konanie.
5. Interpretovať biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a stotožňovať sa s biblickými postavami a vzormi viery v Boha.
6. Vnímať Bibliu ako Božie slovo a zdôvodniť jej aktuálnosť a odkaz pre súčasný život.
7. Zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha.
8. Vnímať Cirkev v jej historických súvislostiach a poukázať na hlavné historické udalosti, ktoré zasiahli do jej života.
9. Porovnať kresťanské náboženstvo s inými náboženstvami, opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a hodnota kresťanstva.
10. S rešpektom pristupovať k ľuďom s iným náboženským presvedčením.
11. Charakterizovať jednotlivé sviatosti a poukázať na ich význam v živote kresťana.

<i>Učebné osnovy pre 3.cykľus</i> <i>Človek a spoločnosť</i> <i>Náboženská výchova Rímskokatolícka</i>					
<i>Komponent 1: Boh a človek</i>					
		6.ročník	7.ročník	8. ročník	9. ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<p>Popísať dôsledky prvého hriechu a odmietnutia Božieho plánu</p> <p>Vnímať Božiu starostlivosť v živote biblických postáv a porozumieť základným faktom dejín spásy na základe časovej osi</p> <p>Prostredníctvom príbehov biblických postáv poukázať na prítomnosť viery v živote človeka a nachádzať inšpiráciu pre osobný vzťah s Bohom</p> <p>Uvedomiť si potrebu pravidiel pre svoj život a konfrontovať svoje konanie s Desatorom</p> <p>Vyjadriť súvislosť medzi slobodou a vlastným konaním, zostaviť si vlastný rebríček hodnôt</p> <p>Prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom voči slobode každého človeka</p>			
Obsahový štandard		<p>6.ročník, 1.celok: Boh miluje svoj ľud, témy: 1.1 Boží plán pre človeka ▪ Boh chce naše šťastie 1.2 Človek – jedinečné Božie stvorenie ▪ Človek je strážcom stvorenia ▪ Odmietnutie Božej lásky 1.3 Božie pôsobenie v živote biblických postáv v dejinách – časová os ▪ Boh pôsobí v živote biblických postáv ▪ Putovanie do zaslúbenej zeme ▪ Dobytie Jericha</p> <p>7.ročník, 1.celok: Ja a moja viera, témy: 1.1 Viera ako odpoveď kresťana ▪ Ja a moja viera 1.2 Veľké postavy viery Starého zákona ▪ Gedeon dôveruje Bohu ▪ S Bohom som silný ▪ Šalamún 1.3 Viera osôb povolaných do Božej služby ▪ Eliáš dôveruje Bohu 1.4 Viera Božieho ľudu v čase neslobody ▪ Odvážny Daniel</p> <p>8.ročník, 1.celok: Boh nám dáva prikázania, témy: 1.1 Budovanie vzťahu človeka k Bohu ▪ Boh povoláva človeka ku vzťahu 1.2 Vzťah s Bohom a pravidlá na Sinaji ▪ Prikázania ako cesta k slobode ▪ Boh tvorí pravidlá pre správny smer</p> <p>9. ročník, 1.celok: Človek sa rozhoduje pre Boha, témy: 1.1 Rebríček hodnôt a životný štýl mladých ▪ Na čom staviam svoj život. Čomu verím ▪ Hodnoty života ▪ Hodnota môjho života ▪ Môj životný štýl 1.2 Sloboda človeka ▪ Človek na počiatku stvorenia dostáva možnosť slobodnej voľby ▪ Otvorenosť pre druhých - budovanie vzťahov 1.3 Slobodné rozhodnutie konať dobro v prospech iných ▪ Rút ▪ Tobiaš 1.4 Sloboda a zodpovednosť ▪ Sloboda a možnosť voľby ▪ Zodpovednosť za svoje rozhodnutia ▪ Zodpovednosť za svet, v ktorom žijem</p>			

<i>Komponent 2: Ježiš Kristus</i>				
		6.ročník	7. ročník	8. ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<p>Na základe konkrétnych faktov poukázať na historickosť osoby Ježiša Krista</p> <p>Odhaľovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna, pomenovať dôležité prvky jeho poslania o Božom kráľovstve a prehodnotiť osobný vzťah k nemu</p> <p>Konfrontovať vlastné postoje s konaním Ježiša a Márie a zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha</p> <p>Hľadať v blahoslavenstvách cestu k slobode a osvojovať si postoj lásky k blížnemu cez skutky milosrdenstva</p>		
Obsahový štandard		<p>6.ročník, 3.celok: Boh nám dáva svojho Syna, témy:</p> <p>3.1 Ježiš Kristus ako historická osoba ▪ Prísľub Mesiáša ▪ Ježiš skutočne žil ▪ Narodenie Ježiša 3.2 Ježišovo verejné účinkovanie ▪ Ježiš začína verejne účinkovať ▪ Priblížilo sa Božie kráľovstvo ▪ Ježiš učí v podobenstvách ▪ Ježiš mení srdcia ľudí 3.3 Ježišove zázraky ako znamenia príchodu Božieho kráľovstva ▪ Kána Galilejská ▪ Utišenie búrky na mori ▪ Ježiš uzdravuje 3.4 Ježiš Kristus ako historická osoba ▪ Udalosti umučenia, smrti a zmŕtvychvstania</p> <p>7.ročník, 2.celok: Byť Ježišovým učeníkom, témy:</p> <p>2.1 Ježiš – učiteľ a vzor viery ▪ Proste a dostanete ▪ Odvaha vystúpiť z lode ▪ Ježiš je Pánom života a smrti ▪ Keď nás viera niečo stojí</p> <p>2.2 Mária – žena viery ▪ Mária dôveruje Bohu ▪ Mária dôveruje až do konca</p> <p>8.ročník, 4. celok: Ježiš mi ukazuje novú cestu k slobode:</p> <p>4.1 Priateľstvo s Ježišom ▪ Ježiš môj priateľ ponúka program pre život 4.2 Blahoslavenstvá – cesta k slobode a ku šťastiu, Blahoslavení milosrdní - Skutky telesného a duchovného milosrdenstva</p>		
<i>Komponent 3: Sväté písmo</i>				
		6.ročník		9.ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<p>Charakterizovať Evanjeliá, poukázať na ich pôvod a význam</p> <p>Poukázať na aktuálnosť Svätého písma a biblických textov a objavovať v nich odkaz pre svoj život</p>		
Obsahový štandard		<p>6.ročník, 2.celok Evanjeliá – radostná zvesť o Božej láske, témy:</p> <p>2.1 Evanjelium ako radostná zvesť ▪ Skôr ako bolo napísané evanjelium ▪ Evanjeliá a evanjelisti ▪ Posolstvo evanjelia pre dnešnú dobu</p> <p>9. ročník, 2. celok Sväté písmo v živote dospelujúceho kresťana, témy:</p> <p>2.1 Aktuálnosť Biblie ▪ Aktualizácia biblického textu v živote mladého človeka</p>		

<i>Komponent 4: Cirkev a sviatosť</i>					
		6.ročník	7.ročník	8. ročník	9. ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<p>Vnímať Cirkev ako spoločenstvo kresťanov, ktoré pokračuje v Ježišovom poslaní a poznávaní života prvého kresťanského spoločenstva</p> <p>Charakterizovať osobnosť svätého Pavla, apoštola národov, a jeho prínos pri šírení kresťanstva</p> <p>Poznávať pôsobenie Cyrila a Metoda a ich nasledovníkov a vysvetliť ich prínos pre šírenie kresťanstva na našom území</p> <p>Charakterizovať etapy šírenia kresťanstva v dejinách a poznávať ich hlavné prvky</p> <p>Konfrontovať svoj život so životom ľudí, ktorí konali skutky milosrdenstva a rozhodnúť sa pre konkrétnu formu prejavu lásky bližnému</p> <p>Charakterizovať sviatosť kresťanskej iniciácie, definovať ich spoločné znaky i odlišnosti a poukázať na ich význam v živote kresťana</p>			
Obsahový štandard		<p>6.ročník, 4.celok Cirkev – Božie dielo, témy:</p> <p>4.1 Vznik Cirkvi a Petrov primát ▪ Peter - nástupca Ježiša ▪ Ježiš po zmŕtvychvstání udeľuje Petrovi pastiersky úrad v Cirkvi ▪ Peter ohlasuje Krista ▪ Peter koná v mene Krista</p> <p>7.ročník, 3.celok Cirkev vedie Duch Svätý, témy:</p> <p>3.1 Život a viera prvého kresťanského spoločenstva ▪ Vznik Cirkvi a viera prvého kresťanského spoločenstva ▪ Prvé prenasledovanie Cirkvi</p> <p>3.2 Svätý Pavol a ohlasovanie evanjelia ▪ Obrátenie Šavla ▪ Pavol ohlasuje Krista ▪ Prenasledovanie Cirkvi a náboženská sloboda</p> <p>7. ročník, 4. celok Šírenie kresťanstva vo svete, témy:</p> <p>4.1 Šírenie kresťanstva na našom území ▪ Misia sv. Cyrila a Metoda na našom území ▪ Žiaci sv. Cyrila a Metoda</p> <p>4.2 Cirkev v stredoveku ▪ Vznik reholí ▪ Reformácia a protireformácia ▪ Misie</p> <p>4.3 Život Cirkvi od stredoveku po 20. storočie ▪ Ako idú dejiny ďalej ▪ Prenasledovanie Cirkvi na Slovensku v čase komunizmu</p> <p>8.ročník, 5. celok Cirkev a služba bližným, témy:</p> <p>5.1 Cirkev a služba bližným ▪ Budeme súdení podľa lásky ▪ Neprišiel som dať sa obsluhovať, ale slúžiť ▪ Skutky milosrdenstva a charitatívna služba v dejinách ▪ Služba chudobným v dnešnej dobe</p> <p>9. ročník, 3. celok Sviatosť – znaky božej lásky, témy:</p> <p>3.1 Krst a jeho význam v živote človeka ▪ Sviatosť krstu</p> <p>3.2 Sviatosť birmovania – sviatosť kresťanskej dospelosti ▪ Stávam sa dospelým kresťanom</p> <p>3.3 Hriech a vina v živote človeka, sviatosť zmierenia ▪ Stretnutie lásky ▪ Hriech a vina ▪ Milosrdný otec</p> <p>3.4 Eucharistia a jej význam v živote kresťana ▪ Pokrm duše ▪ Hodnota Eucharistie ▪ Svätá omša</p>			
<i>Komponent 5: Kresťanský život</i>					
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9. ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<p>Charakterizovať Cirkev a jej úlohu v súčasnosti, poznávať cirkevnú hierarchiu, prijímať výzvy k angažovanosti v cirkvi</p> <p>Oboznámiť sa s osobnosťami 20. storočia, ktoré trpeli pre vieru, vnímať zmysel ich utrpenia a konfrontovať svoje postoje s ich postojmi viery</p> <p>Porovnať kresťanské náboženstvo s inými náboženstvami, opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a</p>			

		<p>hodnota kresťanstva, rešpektovať ľudí s iným náboženským presvedčením Poukázat na význam pravidiel v živote človeka, konfrontovať svoj život s Desatorom a pravdivo zhodnotiť dôsledky porušovania prikázaní pre svoj život Spoznávať rôzne formy povolania v živote kresťana a uvažovať o svojom osobnom povolaní Chápať vieru vo večný život v kontexte kresťanskej nádeje, zaujať postoj k otázke večného života</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Obsahový štandard</p>		<p>6.ročník, 5.celok Kresťan žije v Cirkvi, témy: 5.1 Cirkev v dnešnej dobe ▪ Pápež - viditeľná hlava Cirkvi ▪ Pápež nie je sám 5.2 Kresťan a Cirkev ▪ Krst - vstupná brána do Cirkvi ▪ Žijem vo farnosti ▪ Svätit' prikázané sviatky</p> <p>7.ročník, 5 celok Viera v živote človeka, témy: 5.1 Svedectvá viery kresťanov 20. storočia ▪ Ako prežívali vieru ľudia 20. storočia v ťažkých situáciách 5.2 Viera kresťana uprostred svetových náboženstiev ▪ Kontakt veriaceho človeka so svetovými náboženstvami ▪ Jedinečnosť a hodnota kresťanstva</p> <p>8.ročník, 2. celok Život kresťana podľa Desatora – vo vzťahu k Bohu, témy: 2.1 Vzťah s Bohom ▪ Úcta k jednému Bohu ▪ Nebudeš mať iných bohov ▪ Kulty, povery, okultizmus, mágia, veštenie ▪ Sekty - odklon od pravého Boha 2.2 Úcta k Božiemu menu ▪ - Mat' v úcte Božie meno 2.3 Svätit' sviatočné dni ▪ Nedeľa - oslava Veľkej noci ▪ Nedeľa - deň Pána</p> <p>8.ročník, 3.celok Život kresťana podľa Desatora – vo vzťahu k ľuďom, témy: 3.1 Úcta k rodičom a k autorite 3.2 Úcta k životu a jeho ochrana od počatia po prirodzenú smrť ▪ Život ako dar ▪ Chrániť život od počatia ▪ Cesty závislosti ▪ Šikana, kyberšikana 3.3 Čistota a vernosť ▪ Hodnota čistoty a zdržanlivosti ▪ Zodpovednosť vo vzťahoch pred manželstvom i počas neho 3.4 Ochrana spoločného vlastníctva ▪ Okrádam iných ▪ Spoločné dobro 3.5 Pravda a pravdovravnosť ▪ Pravda a pravdovravnosť ▪ Médiá a pravdovravnosť</p> <p>9.ročník, 4.celok Kresťan žije dar lásky, témy: 4.1 Povolanie človeka ▪ Sviatosť posvätného stavu ▪ Zasvätený život ▪ Laici a ich služba v Cirkvi a vo verejnom živote 4.2 Priateľstvo, láska a povolanie k manželstvu ▪ Priateľstvo a láska ▪ Sviatosť manželstva ▪ Manželstvo a rodičovstvo</p> <p>9. ročník, 5.celok Kráčame k večnému šťastiu, témy: 5.1 Božie kráľovstvo - cieľ života kresťana ▪ Pomazanie chorých ▪ Život po smrti ▪ Kresťanská nádej</p>

10.3.4.6 Náboženská výchova Evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Náboženská výchova / náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania na Slovensku
Škola	Základná škola, Pionierov 1, Rožňava
Názov školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelávanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6.ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 7. ročník 33 hodín ročne - 1 hodina týždenne 8.ročník 33 hodín ročne -1 hodina týždenne 9. ročník 33 hodín ročne – 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje na škole ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike a náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania na Slovensku.

Hlavným cieľom 3. cyklu je prehĺbiť náboženskú gramotnosť. Žiaci vedia reflektovať svoje predstavy o Bohu a zaujať osobný postoj voči otázkam kresťanskej viery aj v kontexte iných náboženstiev. Žiaci vedia poukázať na aktuálnosť Svätého písma, zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a prepojiť Ježišovo poslanstvo o kráľovstve s vlastným životom. Žiaci rozlišujú rôzne etapy šírenia kresťanstva a charakterizujú cirkev a jej úlohu v súčasnosti, pričom vedia zaujať osobný postoj k cirkvi a možnosť zapojiť sa do činnosti miestnej cirkvi. Žiaci rozlišujú význam jednotlivých sviatostí, reflektujú svoje hodnoty, vedia si zostaviť vlastný rebríček hodnôt, konfrontujú svoj život s Desatorom a uvažujú nad svojim životom ako o osobnom povolaní vo vzťahu k sebe, k druhým a ku prostrediu.

Ciele vzdelávania pre 3. cyklus

1. Interpretovať jedinečnosť a dôstojnosť človeka na základe kresťanského posolstva.
2. Vnímať vlastnú vieru v kontexte iných denominácií a náboženstiev.
3. Identifikovať, čo znamená byť kresťanom.
4. Vie určiť nosné znaky ďalších a prijímať ľudí s odlišným náboženským presvedčením.
5. Uvedomiť si pôsobenie osoby Ježiša Krista v historickom kontexte.
6. Dokázať interpretovať dôležité prvky Ježišovho posolstva o Božom kráľovstve a chápať ich v kontexte osobnej viery.
7. Reflektovať Ježišov príklad ako impulz pre vlastné konanie.
8. Vedieť interpretovať biblické príbehy zo Starej a Novej zmluvy.
9. Stotožňovať sa s biblickými postavami, ktoré sú vzorom viery v Boha.
10. Vnímať Bibliu ako Božie slovo.
11. Vedieť zdôvodniť aktuálnosť Biblie a jej implementáciu v súčasnosti.
12. Vedieť charakterizovať jednotlivé liturgické obdobia a popísať symboly liturgických období.
13. Vedieť rozlíšiť jednotlivé sviatosti a poukázať na konkrétne formy sviatostného života.
14. Chápať cirkev ako spoločenstvo kresťanov, do ktorého patria na základe prijatia krstu nadväzovaním svojho vzťahu k Bohu prostredníctvom modlitby a osobnej viery.
15. Vnímať dejinný vývoj cirkvi, vedieť vymenovať a interpretovať, ktoré ju formovali do terajšej podoby v súčasnosti.
16. Dokázať aplikovať pravidlá morálneho života na ich vlastný život.
17. Vedieť sa konfrontovať s Desatorom a uvedomovať si dôsledky plynúce s jeho nerešpektovania v osobnom vzťahu k Bohu.
18. Uvažovať nad dobrým a zlým správaním a reflektovať vlastné konanie a vedieť ho kriticky zhodnotiť.
19. Usilovať sa o prosociálne správanie a uvedomovať si zodpovednosť za vlastné činy, za svoje správanie sa voči iným ľuďom a k svetu.
20. Vnímať seba a ostatných ako jedinečných, pristupovať k nim s rešpektom a chápať vlastnú sexualitu ako jedinečný dar.

Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus					
Človek a spoločnosť					
Náboženská výchova náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburgského vyznania na Slovensku					
Komponent 1: Boh a človek					
		6.ročník	7.ročník	8. ročník	9. ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<ul style="list-style-type: none"> • posúdiť dôsledky hriechu v živote človeka a spoločnosti, charakterizovať skutočný a dedičný hriech • poznať a prehĺbiť pravdy o Bohu, Jeho vlastnostiach a diele, • uvedomiť si potrebu zachovania stvorenstva a jeho ochrany, • rešpektovať a oceniť Božie konanie vo vzťahu k človeku a svetu, • diskutovať o viere v Boha ako Stvoriteľa, ktorý sa o nás stará vo vzťahu k vlastnej viere, • porovnať konanie a správanie jednotlivých biblických postáv a posúdiť ich v kontexte ich života. 			
Obsahový štandard		<ul style="list-style-type: none"> • získanie a prehĺbenie vedomostí o Bohu a Jeho konaní vo vzťahu k človeku a svetu, • predstavenie Božieho plánu na záchranu človeka, • identifikovanie človeka ako Božie stvorenie a jeho jedinečnosť, • identifikovanie významu viery vo svojom živote, ale aj v porovnaní so životom jednotlivých biblických postáv. <p>6.ročník, Dozvedieť sa o Bohu viac, témy: Boží plán pre človeka a jeho realizácia v Biblii Porušenie Božieho plánu – hriech Božie konanie v aktuálnom svete – udalosti a perspektíva</p> <p>7.ročník, Boh s nami ráta, témy: Božie konanie v živote biblických postáv - povolanie nehodných Božie konanie v Kristovi - milosť a odpustenie Božie konanie v mojom živote – moja budúcnosť v časnosti a večnosti</p> <p>8.ročník, Boh ma stvoril, témy: Príbeh stvorenia a naša jedinečnosť Človek v Božom a ľudskom svete – úlohy Rebríček hodnôt a zodpovednosť a sloboda v živote kresťana</p> <p>9.ročník, Postavy Biblie ako inšpirácia, témy: Pozitívne postavy Biblie Negatívne postavy Biblie Identifikácia sa s postavami Biblie – pohľad na svoj život (spoveď)</p>			

<i>Komponent 2: Ježiš Kristus</i>				
		6.ročník	7. ročník	8. ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť význam Ježišovej obete vo vzťahu k človeku a jeho budúcnosti, • porovnať božskú a ľudskú podstatu Ježiša Krista, • porovnať význam Zákona a evanjelia v živote kresťana. 		
Obsahový štandard		<ul style="list-style-type: none"> • získanie vedomostí zo života a diela Ježiša Krista a ich dopad na duchovný život, • orientovanie sa v historickej epoche z čias Ježiša Krista, • poznávanie zmyslu Ježišovho utrpenia a vzkriesenia a jeho významu v dejinách spásy, • práca s biblickými textami Novej zmluvy. <p>6.ročník, Ježiš Kristus a Jeho vplyv na život človeka , témy: Ježiš ako historická postava Ježišov „profesionálny“ život Ježišove skutky – význam pre môj život (dopad, vplyv)</p> <p>7.ročník, História – obdobie Ježiša Krista až po dnešnú dobu, témy: Historické okolnosti Ježišovej doby Historické okolnosti prvej cirkvi až po reformáciu Historické okolnosti od reformácie po dnešnú dobu</p> <p>8.ročník, Ježišova smrť a vzkriesenie, témy: Udalosti vedúce k Ježišovej smrti – nepriatelia Posledné dni pred Ježišovou smrťou Postavy pri Ježišovom vzkriesení</p> <p>9.ročník, Poznaj Novú zmluvu, témy: Štruktúra Novej zmluvy – základné informácie Jednotliví pisatelia spisov – ich život ako inšpirácia Napíš knihu o svojej viere na základe NZ</p>		
<i>Komponent 3: Písmo Sväté</i>				
		6.ročník	9. ročník	

<p>Výkonový štandard</p>	<p>Žiak vie, dokáže</p>	<ul style="list-style-type: none"> • posúdiť dôležitosť evanjelia a šírenia misie vo svete, • poznať osobnosti Biblie a ich konanie, • zdôvodniť potrebu Desatora vo svojom živote, • porovnať poslanstvo Starej a Novej zmluvy a ich vzájomného vzťahu, • vyhľadávať vybrané texty a verše z Biblie
<p>Obsahový štandard</p>		<ul style="list-style-type: none"> • orientovanie sa v biblických textoch Starej a Novej zmluvy, • charakterizovať vybrané texty Biblie a ich poslanstvo, • získanie zručností pri práci s Bibliou a formovanie pravidelného návyku čítania Biblie, • orientovanie sa v biblických textoch a ich poslanstve. <p>6.ročník, Orientuj sa v Biblii, témy: Vymenovanie biblických kníh podľa poradia Význam mien základných biblických postáv – význam mena človeka Základná myšlienka biblických kníh – obsah</p> <p>7. ročník, Vyber si citát pre svoj život, témy: Prierez Bibliou – postavy, učenie, zázraky Desatoro ako inšpirácia života Ježišov život a život apoštolov ako inšpirácia pre citát charakterizujúci môj život</p> <p>8.ročník, Biblia ako každodenný chlieb, témy: Čo čítať, keď.... Ako má vyzeráť stíšenie Ako sa modliť a ako Boh odpovedá na modlitbu</p> <p>9.ročník, Mám to vedieť naspamäť? Žalmy v Biblii ako moja modlitba Príslovia v Biblii ako moje pravidlá Citáty z listov apoštola Pavla ako moje zásady pre život vo viere</p>

<i>Komponent 4: Cirkev a sviatosť</i>					
		6.ročník	7.ročník	8. ročník	9. ročník
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<ul style="list-style-type: none"> • poznať významné osobnosti v dejinách cirkvi a spoločnosti a dopad ich konania na cirkev a spoločnosť, • poznať osobnosti svojej cirkvi v súčasnosti, ale aj osobnosti vlastného cirkevného zboru (spoločenstva), • posúdiť hodnotu sviatostí vo svojom živote, vysvetliť ich význam v živote kresťana, • zdôvodniť potrebu diakonie, misie, charity pre iných ľudí a ich úlohy. 			
Obsahový štandard		<ul style="list-style-type: none"> • získanie vedomostí o sviatosťoch a ich zmysle v živote kresťana, zasľúbenie milosti a odpustenia hriechov, • orientovanie sa v cirkevných dejinách, osobnostiach ovplyvňujúcich cirkev a spoločnosť, a dopad ich konania na cirkev a spoločnosť, • určovanie dôležitých historických medzníkov v dejinách cirkvi, • určovanie hlavných znakov svetových náboženstiev • určovanie spoločných a rozdielnych znakov jednotlivých kresťanských cirkví a denominácií, • získanie prehľadu o učení siekt a ich ohrozenia na osobnú vieru človeka. <p>6.ročník, Nasledovníci Ježiša Krista v dejinách, témy: Učení a apoštolovia a ich život viery Významné osobnosti viery vo svete Významné osobnosti viery na Slovensku</p> <p>7.ročník, Svetové náboženstvá, témy: Hlavné kresťanské cirkvi Hlavné svetové náboženstvá Iné náboženstvá</p> <p>8. ročník, Sviatosť, ich význam pre cirkev a kresťan, témy: Krst Svätý Večera Pánova Obrady v iných cirkvách a pohanských náboženstvách – porovnanie s učením ECAV</p> <p>9.ročník, Sekty, témy: Najrozšírenejšie sekty vo svete Sekty na Slovensku Ohrozujúce faktory pre život človeka (alkoholizmus, drogy, nemravný život) z pohľadu učenia cirkvi</p>			
<i>Komponent 5: Kresťanský život</i>					
Výkonový štandard	Žiak vie, dokáže	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť význam Zákona a evanjelia v živote kresťana, • kriticky zhodnotiť dopad porušovania prikázaní pre život človeka a poukázať na význam Zvesti evanjelia pre večný život, • posúdiť a kriticky zhodnotiť učenie rôznych náboženstiev, spoločností a siekt, • aplikovať potrebu tolerancie a akceptácie iných názorov a postojov, vedieť vysvetliť čo je úcta a autorita, 			

		<ul style="list-style-type: none"> • posúdiť vlastný rebríček hodnôt, • diskutovať o potrebe svojho osobného rastu vo viere, schopnosť svedčiť o svojej viere a cirkvi, • diskutovať o zmysle života, plánovať si budúcnosť, • porovnať a vyjadriť svoj názor a postoj k iným názorom.
<p>Obsahový štandard</p>		<ul style="list-style-type: none"> • porovnávanie významu Zákona a evanjelia v Biblii, • vytvorenie si vlastného rebríčka hodnôt a zamýšľanie sa nad osobným životom a jeho smerovaním, • orientovanie sa vo vlastných potrebách v duchovnom raste, • vytváranie si etických postojov na základe kresťanských hodnôt (Desatora) a diferencovanie hodnôt iných ľudí a spoločností, • formovanie svojho postoja k Bohu a spoločenstvu ľudí, akceptovanie /prijímanie iných ľudí a spoločností s inými hodnotami a vierovyznaním. <p>6.ročník, Zákon a Evanjelium, témy: Zákon – význam a zmysel Evanjelium – význam a zmysel Hľadaj zákon a evanjelium v Biblii</p> <p>7.ročník, Môj rebríček hodnôt – rozvíjanie mojej osobnosti, témy: Emócie Postoje Vôľa</p> <p>8.ročník, Môj rebríček hodnôt – etika vo vzťahu k Bohu, témy: Úcta k Pánu Bohu – život podľa Božích noriem Povery a ich negatívny vplyv na život kresťana Nasledovanie Krista aj cez kríž – historické negatívne situácie v živote kresťanov a cirkvi</p> <p>8.ročník, Môj rebríček hodnôt – etika vo vzťahu k ľuďom, témy: Život v rodine – úcta k autoritám, život ako dar Život v spoločnosti – závislosti, krádeže, zásady, pravda (médiá) Život s mojimi rovesníkmi – šikana, vzťah muž-žena, pravdovravnosť a ďalšie hodnoty</p> <p>39.ročník, Kresťanstvo ako kráčajúce spoločenstvo, témy: Povolanie kresťana k viere a službe – posvätený život Smrť a príprava na ňu Život po smrti – večnosť v nebeskom kráľovstve</p>

10.3.4.7 Výchova k životným zručnostiam

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Vyučovací predmet	Výchova k životným zručnostiam
Škola (názov, adresa)	Základná škola, Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Ročník	6.- 9. ročník
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne / 1 hodina týždenne 7. ročník 33 hodín ročne / 1 hodina týždenne 8. ročník 33 hodín ročne / 1 hodina týždenne 9. ročník 33 hodín ročne / 1 hodina týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Učebné zdroje	

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet Výchova k životným zručnostiam bol vytvorený s cieľom posilniť výchovnú dimenziu výchovno-vzdelávacieho procesu v školskom prostredí a rozvíjať finančnú gramotnosť. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie. Životné zručnosti sú zručnosti potrebné k životu - potrebuje ich každý človek k tomu, aby mohol viesť kvalitný, uspokojujúci život, vedel rozvíjať sám seba, vytvárať a udržiavať dobré vzťahy, dokázal dosiahnuť ciele, ktoré si v danom životnom období stanoví. Vzhľadom na stále meniace sa vonkajšie prostredie a podmienky a nové nároky, ktoré sú kladené na deti, u nich potrebujeme stále výraznejšie posilňovať životné zručnosti, ktoré im pomôžu sa v týchto situáciách orientovať.

Základom predmetu Výchova k životným zručnostiam je vzdelávací program Vysokoefektívne učenie. Podľa neho sú životné zručnosti hlavnými nástrojmi pozitívneho riadenia triedy a pozitívnej sociálnej klímy a rozvíjania charakterovej zložky osobnosti. Učenie sa životným zručnostiam je dlhodobý systematický proces. Jeho cieľom je aplikácia naučeného v reálnom prostredí a využívanie životných zručností nielen v škole a v skupine, ale aj vo voľnom čase, doma a za iných okolností.

Ciele vzdelávania :

1. Posilniť výchovnú dimenziu výchovno-vzdelávacieho procesu v školskom prostredí.
2. Rozvíjať u žiakov životné zručnosti
3. Viesť ich ku kvalitnému a uspokojujúceho života
4. Pomôcť žiakom rozvíjať seba samého, udržiavať dobré vzťahy, stanoviť si a dosiahnuť ciele
5. Aplikácia naučeného v reálnom prostredí a využívanie životných zručností nielen v škole a v skupine, ale aj vo voľnom čase, doma a za iných okolností.
- 6. Zavádzať konkrétnu životnú zručnosť:**
 - a. 6. ročník: spolupráca, zodpovednosť, riešenie problémov, úcta
 - b. 7. ročník: spolupráca, aktívne počúvanie, zdravý rozum, hrdosť
 - c. 8. ročník: spolupráca, iniciatíva, čestnosť, flexibilita, organizácia
 - d. 9. ročník: spolupráca, kritické myslenie, starostlivosť, osobný najlepší výkon, odvaha
7. Rozvíjať finančnú gramotnosť.

<p style="text-align: center;"><i>Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus</i> 6.- 9. ročník <i>Výchova k životným zručnostiam</i></p>		
	Obsahový štandard	Výkonový štandard
6. ročník	Spolupráca	<p>Žiak vie/ dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -pochopiť význam celoživotných pravidiel, -pracovať spoločne s inými „Viem spoločne s ďalšími niečo urobiť.“, -vybrať a udržať priateľa pomocou vzájomnej dôvery a starostlivosti „Môže sa na mňa spoľahnúť, keď bude potrebovať, pomôžem mu, ako len budem môcť.“
	Zodpovednosť	<p>Žiak vie/ dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -byť zodpovedný a dôveryhodný „Môžeš sa na mňa spoľahnúť. Správim, čo som sľúbil. Môžeš so mnou počítať.“, -rozoznať čo je správne, čo je nesprávne.
	Riešenie problémov	<p>Žiak vie/ dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -odhadnúť, čo dokážem a potom to použiť „Dokážem vyriešiť problém sám a ak na to nestačím, viem vyhľadať pomoc iných.“, -nevzdávať sa, hľadať možnosti ako si poradiť so vzniknutým problémom, -uvedomiť si, ☐že existuje viac ☐jeden spôsob, ako rozobrať ☐problém, -vyhľadať pomoc iných.
	Úcta	<p>Žiak vie/ dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vie prejaviť pochopenie pre starých a chorých ľudí, -nezraňovať iných, vedieť im prejaviť úctu, - rozoznať kultivované a nekultivované vyjadrenie citov.
	Finančná zodpovednosť spotrebiteľa	<p>Žiak vie/ dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť, ako môže komunikácia o finančne významných záležitostiach pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient), -vie stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov.
	Plánovanie, príjem a práca, mzda, finančný plán	<p>Žiak vie/ dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory), -zostaviť rozpočet domácnosti, -zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby, -charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny
	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	<p>Žiak vie/ dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority, -prijať finančné rozhodnutia a zhodnotiť ich dôsledky -opísať základné typy bankových produktov.
	Úver a dlh	<p>Žiak vie/ dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> -zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty, -analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

7. ročník	Spolupráca	Žiak vie/ dokáže: -spolupracovať a pracovať s každým žiakom v triede, -pochopiť význam spolupráce : dávať a brať si navzájom, - rešpektuje akúkoľvek rolu v skupine, -participovať na projekte.
	Aktívne počúvanie	Žiak vie/ dokáže: -používať relaxačné techniky na sústredenosť, -prečo aktívne počúvať, -počúvaním prejať úctu, -počúvaním riadiť rozhovor, -počúvaním upokojiť druhú stranu, -sústredene počúvať, aby som pochopil, - použiť techniky aktívneho počúvania.
	Zdravý rozum	Žiak vie/ dokáže: - hľadať správne rozhodnutia, - na základe svojich schopností vybrať to najlepšie z viacerých alternatív „Dokážem si vybrať tak, aby to bolo pre mňa aj pre ostatných čo najlepšie.“ , -nevzdávať sa, hľadať možnosti, ako si poradiť so vzniknutým problémom, -uvedomiť si, ☐ že existuje viac nie ☐ jeden spôsob, ako rozobrať ☐ problém.
	Hrdosť	Žiak vie/ dokáže: -prijat' kompliment, poďakovať, -vysloviť kompliment, -byť hrdý na svoj výkon, -šetriť dobré meno školy, -charakterizovať svoje silné a slabé stránky.
	Finančná zodpovednosť spotrebiteľa	Žiak vie/ dokáže: -vyhľadať informácie o právach spotrebiteľa vrátane práva na reklamáciu, -uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík, -uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).
	Sporenie a investovanie	Žiak vie/ dokáže: - charakterizovať a využiť núdzový fond, - pochopiť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.
	Plánovanie, príjem a práca, finančný plán	Žiak vie/ dokáže: - vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory), -vie zostaviť rozpočet domácnosti, -vie zostaviť finančný plán.

	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Žiak vie/ dokáže: -zoraďiť osobné finančné ciele podľa ich priority.
	Úver a dlh	Žiak vie/ dokáže: -prijímať finančné rozhodnutia a zhodnotiť ich dôsledky, -opísať základné typy bankových produktov, -vie zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty, -vie analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.
8.ročník	Spolupráca	Žiak vie/ dokáže: -vytvoriť a rešpektovať pravidlá podporujúce spoluprácu v skupine, -ponúknuť pomoc iným žiakom, -pracovať v zhode s ostatnými spolužiakmi i s učiteľmi, -na skupinových projektoch pracovať v súlade so svojím osobným najlepším výkonom.
	Iniciatíva	Žiak vie/ dokáže: -vedieť urobiť prvý krok „Dokážem začať. Urobím to teraz.“, -vnímať vnútornú motiváciu živenú úspechom z vyriešených problémov, -všimnúť si, čo sa má urobiť a urobiť to, -vystupovať proti nespravodlivosti.
	Čestnosť	Žiak vie/ dokáže: -potivo sa správať, -byť úprimný a mať pevné morálne pravidlá, -pozná príklady čestných ľudí vo svojom okolí, -vie uviesť príklady čestného správania sa ľudí v histórii.
	Flexibilita	Žiak vie/ dokáže: -využiť svoje schopnosti meniť plány podľa potreby „Viem nájsť nové, lepšie riešenie v zmenenej situácii.“, -reagovať na zmeny, -hľadať riešenie.
	Organizácia	Žiak vie/ dokáže: - plánovať, -usporadúvať, -realizovať, -podieľať sa na pláne triedneho výletu.
	Finančná zodpovednosť spotrebiteľa	Žiak vie/ dokáže: -identifikovať korupčné správanie, -identifikovať podvodné správanie, - uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

	Sporenie a investovanie	Žiak vie/ dokáže: -vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“, - opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.
	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Žiak vie/ dokáže: -opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov -rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.
	Úver a dlh	Žiak vie/ dokáže: -uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov, -vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.
	Riadenie rizika a poistenie	Žiak vie/ dokáže: -opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť, - vysvetliť podstatu a význam poistenia, -uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).
9. ročník	Spolupráca	Žiak vie/ dokáže: -vytvoriť a rešpektovať pravidlá podporujúce spoluprácu v skupine, - ponúknuť pomoc iným žiakom, -pracovať v zhode s ostatnými spolužiakmi i s učiteľmi, - pracovať na skupinových projektoch v súlade so svojim osobným najlepším výkonom.
	Kritické myslenie	Žiak vie/ dokáže: -objektívne analyzovať informácie, -získavať informácie, hodnotiť a nachádzať logických a objektívnych súvislostí.
	Osobný najlepší výkon	Žiak vie/ dokáže: -predvídať a vyhodnotiť rôzne situácie, „Dokážem si vybrať tak, aby to bolo pre mňa aj pre ostatných čo najlepšie.“ -snažiť sa byť za danej situácie najlepší aký som, -nevzdávať sa, hľadať možnosti, ako si poradiť so vzniknutým problémom, -vie uviesť príklady úspešných osobností.
	Starostlivosť	Žiak vie/ dokáže: -mať ohľad na iných -, „Záleží mi na tebe, na tom, čo chceš a ako sa cítiš.“, -participovať na projekte pomoci starším ľuďom alebo zdravotne znevýhodneným, -napláňovať konkrétnu aktivitu na podporu dobrej klímy v triede alebo v rodine
	Odvaha	Žiak vie/ dokáže: - konať v súlade so svojim presvedčením, -prijat', že ak niečo nezvládne, nie je horší než ostatní, -vedieť povedať nie, -aktívne využívať asertívne techniky správania sa.

Finančná zodpovednosť spotrebiteľ a	Žiak vie/ dokáže: -vysvetliť význam ochrany vkladov v SR, - vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.
Sporenie a investovanie	Žiak vie/ dokáže: -uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom, -uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti), -zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.
Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Žiak vie/ dokáže: -opísať moderné spôsoby platenia, -rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), - opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene, -porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).
Úver a dlh	Žiak vie/ dokáže: -uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhových, -zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.
Riadenie rizika a poistenie	Žiak vie/ dokáže: -vysvetliť základný účel verejného poistenia, -charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti, -rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel, -vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).
Plánovanie, príjem a práca	Žiak vie/ dokáže: -uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní, -vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi, -navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

10.3.5 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce

10.3.5.1 Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Vyučovací predmet	Človek a svet práce
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne - 1 hod. týždenne 7. ročník 33 hodín ročne - 1 hod. týždenne 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod. týždenne 9. ročník 33 hodín ročne - 1 hod. týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika oblasti

Základnými stavebnými prvkami oblasti Človek a svet práce sú tri komponenty: Technika, Podnikavosť a iniciatívnosť, Kariérová výchova. Všetky tri komponenty sú navzájom prepojené tak, aby bol dôraz kladený na rozvoj technického, tvorivého a kritického myslenia vo vzdelávacej oblasti. Dôraz je kladený na rozvíjanie technickej a profesijnej gramotnosti u žiakov. Pojem technická gramotnosť sa vzťahuje na schopnosť žiakov používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku. Aby sa žiak stal technicky gramotným jedincom, mal by pochopiť, čo je technika a technológie, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť.

Technicky gramotný žiak má navyše určité schopnosti technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami, ktoré mu umožňujú využiť ich vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí, pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického charakteru. Vo všeobecnej rovine sa profesijná gramotnosť označuje ako schopnosť identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ. Charakteristickou črtou profesijne gramotného žiaka je, že pozná svoje silné stránky, vie prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia. Profesijná gramotnosť zahŕňa víziu, v ktorej má každý žiak určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérovom smerovaní a kariérovom plánovaní ako celoživotnom procese.

Pre jednoduché metodické spracovanie problematiky boli definované tri komponenty (technika, podnikavosť a iniciatívnosť, kariérová výchova), ktoré umožňujú komplexne nahliadať na VO Človek a svet práce. Jednotlivé komponenty sa vzájomne dopĺňajú a tvoria dynamický celok. Vzájomná previazanosť komponentov je vyjadrená princípmi, ktoré sú pre VO Človek a svet práce dominantné: tvoriť/konštruovať a interpretovať/prezentovať. Tieto princípy sa spájajú s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia.

Obsah vzdelávacej oblasti Človek a svet práce je prepojený s riešením praktických úloh, ktoré sú procesne spojené s plánovaním, aktívnym experimentovaním a učením sa zo získaných skúseností. Žiaci by mali byť schopní orientovať sa vo svete technológií, porozumieť trendom technologického rozvoja a súvislostiam vedeckého pokroku, ale aj dopadom ľudskej činnosti na svet. Dôraz je kladený na kreatívne a inovatívne používanie technologických nástrojov pre dosiahnutie cieľa, príp. na vyvodzovanie záveru na základe dôkazov. Súčasťou spôsobilostí v tejto vzdelávacej oblasti je tiež kritické uvedomovanie si a podpora environmentálnej

bezpečnosti, čiže minimalizácia odpadu či správne nakladanie s vytvoreným odpadom. Zameriava sa na rozvoj všeobecných užívateľských zručností, moderného technologického myslenia, formovanie postojov a hodnôt potrebných vo svete práce. Žiaci sa učia kombinovať myslenie s manuálnymi činnosťami a porozumieť tak súvislostiam toho, čo študujú v škole, v spojitosti so svojím neskorším produktívnym vekom.

Pozornosť je zameraná na schopnosť žiakov pochopiť, že svojou prácou vytvárajú hodnoty užitočné pre ostatných jednotlivcov v spoločnosti a svoje nápady vedia premeniť na reálne činy. Sú schopní iniciatívy, nieť zodpovednosť, prijať riziko a dosahovať stanovené ciele. Iniciatívnosť a vytrvalosť sú schopnosti, ktoré tiež umožňujú žiakom spolupracovať s ostatnými, s cieľom plánovať a riadiť projekty, ktoré majú kultúrnu, spoločenskú alebo komerčnú hodnotu. Kariérová výchova sa výrazne podieľa na rozvoji spôsobilosti žiakov plánovať si významné životné kroky v profesijnom aj osobnom živote, stanoviť si alternatívne životné ciele, nachádzať efektívne spôsoby ich dosiahnutia a konštruktívne sa vyrovnávať s prípadným neúspechom. Rozvoj týchto cieľov je v úzkom vzťahu s osobnostným rozvojom žiaka, rozvojom sociálnych a komunikačných spôsobilostí, schopnosťou učiť sa a plánovať vlastnú kariéru.

Ciele vzdelávania pre 3. cyklus:

1. Realizovať kreatívne nápady pomocou vhodných techník a materiálov.
2. Vedieť analyzovať svoje tvorivé a technologické schopnosti, a tým rozvíjať svoju technickú gramotnosť.
3. Využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach, tímových projektoch.
4. Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí.
5. Vyberať vhodné technické materiály a nástroje na implementáciu svojich myšlienok a na zhotovenie úžitkového produktu.
6. Vedieť identifikovať, navrhovať a realizovať technicky primerané a realizovateľné riešenia a analyzovať súvisiace efekty a nebezpečenstvá.
7. Aplikovať digitálne technológie pri riešení technických problémových úloh.
8. Pomenúvať prínos, riziká, obmedzenia vedeckých teórií, aplikácií a technológií v spoločnosti (napr. v súvislosti s efektívnosťou práce, s morálnymi otázkami, kultúrou, bezpečnosťou, environmentálnou udržateľnosťou ako životným cyklom výrobkov).
9. Identifikovať vlastné schopnosti a zručnosti ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania.

10. Aplikovať základné stratégie a metódy plánovania kariérneho smerovania.
11. Aplikovať online nástroje a služby v procese tvorby kariérového rozhodnutia.
12. Vyhľadávať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre voľbu povolania.
13. Definovať užitočnosť nápadu a konkretizovať, aký problém rieši.
14. Aktívne hľadať príležitosti na rozvoj svojho nápadu a jeho uplatnenie v praxi.
15. Zhromaždiť a zabezpečiť dostupné zdroje v súvislosti s realizáciou nápadu a efektívne ich spravovať.
16. Chápať základy fungovania trhu, trhového hospodárstva a uviesť základné druhy podnikateľských aktivít.

Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus				
Človek a svet práce				
Komponent 1: TECHNIKA				
Výkonový štandard	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
<p>Žiak vie, dokáže</p>	<p>Samostatne vyhľadať a využiť poznatky o rôznych vynálezoch, objavoch a patentoch.</p> <p>Porovnať, rozlíšiť a skúmať vlastnosti rôznych drevín, kovov, plastov, keramických a kompozitných materiálov, skla, gumy, textilu s tým, že dokáže uviesť príklady ich využitia.</p> <p>Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného opracovania technických materiálov - meranie, obrysovanie, rezanie, strihanie, ohýbanie, vyrovnávanie, pilovanie, rašpľovanie.</p> <p>Uplatňovať zásady BOZP pri práci.</p> <p>Uplatniť princípy jednoduchých strojov v praxi a definovať druhy prevodov v zariadeniach používaných v domácnosti.</p> <p>Identifikovať údaje na energetickom štítku strojov a zariadení používaných v domácnosti.</p>	<p>Narysovať jednoduchý technický výkres</p> <p>Skúmať základné vlastnosti technických materiálov, dokáže vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybraných vlastností rôznych druhov materiálov.</p> <p>Poukázat' na možnosti recyklovania, separovania a zneškodňovania vybraných technických materiálov z technického hľadiska.</p> <p>Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného opracovania technických materiálov podľa technického výkresu - dľabanie, sekanie, vŕtanie, spájkovanie.</p> <p>Uplatňovať zásady BOZP pri práci.</p> <p>Pomocou umelej inteligencie vytvoriť postup k odstráneniu jednoduchých porúch v bytovej inštalácii s dodržaním BOZP.</p>	<p>Narysovať jednoduchý technický výkres, vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa v 2D zobrazení (pohľad spredu, zhora, zľava), vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe.</p> <p>Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného opracovania technických materiálov - konštrukčné spájanie dreva, povrchová úprava drevených a kovových materiálov podľa technického výkresu.</p> <p>Uplatňovať zásady BOZP pri práci.</p> <p>Vytvoriť vlastný jednoduchý elektrický obvod s využitím virtuálnej elektronickej stavebnice a vizualizovať ho využitím digitálnych technológií,</p> <p>Použiť umelú inteligenciu pri riešení konkrétnych úloh.</p> <p>Zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu nebezpečného elektroodpadu.</p> <p>Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí.</p>	<p>Simulovať a porovnať úlohy konštruktéra, projektanta, dizajnéra a robotníka.</p> <p>Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného a strojového obrábania materiálov podľa technického výkresu a zdôvodniť výber strojového opracovania pri tvorbe jednoduchého výrobku.</p> <p>Správať sa ako uvedomelý spotrebiteľ a využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach a tímových projektoch s uplatňovaním zásad BOZP pri práci.</p> <p>Identifikovať potenciálne nebezpečenstvo pri práci so strojmi, zariadeniami a robotmi a napríklad aj pomocou umelej inteligencie vytvoriť zoznam pravidiel a postupov k odstráneniu jednoduchých porúch s dodržaním BOZP.</p> <p>Použiť umelú inteligenciu pri riešení konkrétnych úloh, zhodnotiť prácu s umelou inteligenciou, odpovede umelej inteligencie overiť prostredníctvom iných zdrojov a kriticky ich posúdiť.</p> <p>Vypočítať spotrebu a finančné náklady na prevádzku strojov a zariadení používaných v domácnosti na základe energetického štítku.</p>

					<p><i>Rozlíšiť stroje a zariadenia na rôzny pohon a zväziť ich dopad na životné prostredie.</i></p> <p><i>Vyhľadať informácie o obnoviteľných zdrojoch energie a ich využití.</i></p> <p><i>Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí.</i></p>
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	<i>Poznávanie histórie techniky a základy grafickej komunikácie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • história techniky – zhotovenie projektu na tému slovenskí a svetoví vynálezcovia a námetu na pozoruhodné technické riešenia v živote mestského a dedinského človeka v minulosti 	<ul style="list-style-type: none"> • vytváranie technického výkresu , • grafická komunikácia – aplikácia druhov čiar a pravouhlého premietania pri tvorbe technického výkresu 	<ul style="list-style-type: none"> • zobrazovanie predmetov v 2D 	<ul style="list-style-type: none"> • posúdenie rozdielu medzi konštruktérom, projektantom, dizajnérom, robotníkom – ich hlavné úlohy, činnosti a rozdiely medzi nimi
	<i>Využívanie vlastností technických materiálov pri tvorbe výrobkov</i>	<ul style="list-style-type: none"> • technické materiály (drevo, kovy, plasty, keramika, guma, sklo a pod.) • činnosti pri ručnom opracovaní technických materiálov (meranie, obrysovanie, rezanie, strihanie, ohýbanie, vyrovnávanie, pilovanie, rašpľovanie) • samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov) 	<ul style="list-style-type: none"> • základné vlastnosti technických materiálov, recyklácia technických materiálov • činnosti pri ručnom opracovaní technických materiálov (dľabanie, sekanie, vŕtanie, spájkovanie) • samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov) 	<ul style="list-style-type: none"> • činnosti pri ručnom opracovaní technických materiálov (konštrukčné spájanie dreva, povrchová úprava drevených a kovových materiálov a pod.) • samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov) 	<ul style="list-style-type: none"> • strojové a progresívne metódy spracovania dreva, kovov, plastov • samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov)
	<i>Skúmanie využívania jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti</i>	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché stroje, mechanizmy v domácnosti – využitie jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi vzhľadom na ich spotrebu a finančné náklady podľa energetického štítiku 	<ul style="list-style-type: none"> • bytová inštalácia (vodoinštalácia, kanalizácia, plynoinštalácia, elektroinštalácia, vykurovanie, chladenie, rekuperácia) 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché elektrické obvody (zapojenie spotrebiča do elektrického obvodu, dióda a tranzistor v elektrickom obvode) 	<ul style="list-style-type: none"> • mechanické, plynové, benzínové a elektrické spotrebiče a zariadenia v domácnosti – obsluha a údržba spotrebičov a zariadení v domácnosti, ich vplyv na ŽP • obnoviteľné zdroje energií a ich využitie

	Činnosti	Samostatné ručné spracovanie technických materiálov a zhotovenie technických výrobkov	Tvorba technických výkresov Práca so stavebnicami zameranými na bytovú a domovú inštaláciu. Rozlíšenie objavov, vynálezov a patentov. Aplikácia príkladov využitia slovenských a svetových vynálezov v praxi.	Zapojenie jednoduchých elektrických obvodov. Zapojenie polovodičov (dióda, tranzistor) do elektrického obvodu.	Práca na malých sústruhoch, s ručnou vŕtačkou a strojové spracovanie technických materiálov (drevo, neželezné kovy a plasty). Posúdenie významu a využitia jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi. Vykonanie drobnej údržby spotrebičov a zariadení v domácnosti.
--	-----------------	---	--	---	--

Komponent 2: KARIÉROVÁ VÝCHOVA				
Výkonový štandard	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
<p>Žiak vie, dokáže</p>	<p><i>Identifikovať faktory, ktoré ho ovplyvňujú pri voľbe povolania. Posúdiť možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania. Kriticky myslieť pri posudzovaní vlastných schopností a zručností. Vysvetliť čo znamená hospodáriť s časom. Zdôvodniť význam a podstatu duševného zdravia. Odôvodniť potrebu celoživotného vzdelávania.</i></p>	<p>Aplikovať základné techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie. Samostatne vyhľadať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre tvorbu základov profesijnej orientácie. Posúdiť súvis medzi vzdelaním a trhom práce. Vysvetliť dôležitosť rovnováhy medzi osobnými, vzdelávacími a pracovnými úlohami.</p>	<p>Aplikovať online nástroje, online služby a aplikácie, prispievajúce k tvorbe konštruktívnych kariérových rozhodnutí. Posúdiť rôzne zdroje kariérových informácií. Identifikovať a posúdiť faktory, ktoré vplyvajú na zachovanie životnej rovnováhy a zdravého životného štýlu. Aplikovať online nástroje a služby v procese kariérového smerovania – projekt: Moje budúce povolanie. Tvorit konštruktívne kariérové rozhodnutia.</p>	<p>Analyzovať faktory, ktoré majú vplyv na zosúladovanie pracovného a rodinného života – work-lifebalance a vysvetliť dôležitosť týchto faktorov pre duševné zdravie človeka. Vytvoriť akčný plán. Vytvoriť informačnú základňu pre potreby kariérového smerovania – projekt: Oži v koži. Navrhnuť „kariérový plán.</p>

		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Rozhodovanie a tvorba akčného plánu	<ul style="list-style-type: none"> rozhodovanie a faktory, ktoré ho ovplyvňujú posúdenie možností pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy 	<ul style="list-style-type: none"> metódy, techniky a pomôcky pri tvorbe rozhodnutia 	<ul style="list-style-type: none"> tvorba konštruktívneho rozhodnutia o kariérovom smerovaní s využitím získaných informácií 	<ul style="list-style-type: none"> tvorba akčného plánu tvorba kognitívnej mapy povolania s cieľom podpory protektívnych faktorov
	Vzdelanie a trh práce	<ul style="list-style-type: none"> trendy a smer vývoja trhu práce 	<ul style="list-style-type: none"> vzdelanie a trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> posúdenie rôznych zdrojov kariérových informácií 	<ul style="list-style-type: none"> tvorba informačnej základne pre potreby kariérového smerovania
	Životná rovnováha (work-lifebalance) a duševné zdravie (wellbeing)	<ul style="list-style-type: none"> hospodárenie s časom a duševné zdravie 	<ul style="list-style-type: none"> udržanie rovnováhy medzi osobnými, vzdelávacími a pracovnými úlohami 	<ul style="list-style-type: none"> identifikácia a posúdenie faktorov, ktoré vplyvajú na zachovanie životnej rovnováhy a zdravého životného štýlu 	<ul style="list-style-type: none"> aplikácia metód efektívneho plánovania využitia času, tvorba časového snímku bežného dňa, organizácia pracovného prostredia a pod .
	Činnosti	Aplikácia metód kritického myslenia pri posudzovaní vlastných zručností ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania.	Vyhľadávanie, hodnotenie a použitie kariérových informácií.	Aplikácia online nástrojov a služieb v procese kariérového smerovania. Tvorba konštruktívneho kariérového rozhodnutia.	Realizácia kariérového plánovania.

Komponent 3: PODNIKAVOSŤ A INICIATÍVNOSŤ				
Výkonový štandard	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Žiak vie, dokáže	<p>Definovať, pre koho je nápad užitočný, komu pomôže a aký problém rieši.</p> <p>Pomenovať podstatu riešeného problému.</p> <p>Vytvárať nápadom pozitívne hodnoty aj v súlade s ekologickým rozmerom svojho</p>	<p>Vyvinúť primeranú iniciatívu a samostatne hľadať príležitosti pre rozvoj vlastného nápadu.</p> <p>Posúdiť ekologický rozmer svojho nápadu.</p> <p>Realizovať nápad v praxi a overiť jeho funkčnosť.</p> <p>Pracovať v tíme.</p> <p>Organizovať prácu.</p>	<p>Vytvoriť produkt s využitím princípu obehového hospodárstva.</p> <p>Aktívne vyhľadávať rôzne zdroje pre financovanie, rozvoj a realizáciu nápadov/projektov, prostredníctvom aktivít, súťaží, grantov.</p>	<p>Vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia.</p> <p>Kombinovať svoje schopnosti so schopnosťami členov svojho tímu, rozhodovať a prevziať zodpovednosť.</p> <p>Vhodne komunikovať v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť.</p> <p>Rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu.</p>

		<p>nápadu a využiť pri tom princíp obehového hospodárstva. <i>Rozdeliť pracovné úlohy v skupine.</i> <i>Rešpektovať rôznorodosť členov skupiny pri spoločnej práci.</i></p>	<p><i>Stanoviť náklady na realizáciu.</i> Poučiť sa z neúspechu jeho nápadu, prepracovať ho a ponúknuť nové riešenie vzniknutého problému.</p>	<p><i>Navrhnuť a posúdiť riešenia aj zložitého problému.</i> <i>Prispôbiť sa a adekvátne riešiť aj náročnú situáciu bez výraznejších následkov a zmien v psychickom nastavení.</i> <i>Vyvíjať iniciatívu pri hľadaní príležitostí na rozvoj nápadu.</i></p>	<p>Poznať rôzne formy podnikania. Uviesť rôzne druhy podnikateľských aktivít. <i>Odolávať problémovým situáciám a adekvátne ich riešiť.</i></p>
		6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	Realizácia nápadu a overenie jeho funkčnosti	<ul style="list-style-type: none"> • stanovenie miery užitočnosti nápadu • výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu 	<ul style="list-style-type: none"> • realizácia nápadu v praxi a overenie jeho funkčnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba produktu s využitím modelu obehového hospodárstva – zdieľanie, požičiavanie, opätovné využitie, oprava a recyklácia, pokiaľ je to možné 	<ul style="list-style-type: none"> • práca s chybou a úprava nefunkčných častí, ktoré sa neoverili v praxi pri realizácii
	Riešenie problémov	<ul style="list-style-type: none"> • nadobúdanie zručností pri organizácii práce a rozdelení pracovných úloh • rešpektovanie rôznorodosť členov tímu a vnímanie prínosu rôznorodosť členov skupiny pri spoločnej práci 	<ul style="list-style-type: none"> • práca v tíme • rozvoj zručností pri riešení problémov v oblasti riadenia a organizácie práce 	<ul style="list-style-type: none"> • návrh a posúdenie riešenia aj zložitého problému a budovanie reziliencie 	<ul style="list-style-type: none"> • používanie vhodného tónu komunikácie a vhodných komunikačných prostriedkov v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť/ukončiť
	Zdroje financovania nápadov	<ul style="list-style-type: none"> • stanovenie si nákladov na realizáciu 	<ul style="list-style-type: none"> • stanovenie si nákladov na realizáciu 	<ul style="list-style-type: none"> • aktívne vyhľadávanie rôznych zdrojov príležitostí pre financovanie, rozvoj a realizáciu nápadov/projektov, prostredníctvom aktivít, súťaží, grantov 	<ul style="list-style-type: none"> • podnikanie ako možnosť realizácie nápadu v praxi
	Činnosti	<p>Vytvárať pozitívne hodnoty svojim nápadom pre jedinca alebo spoločnosť a definujú tým jeho užitočnosť.</p>		<p>Vyvíjanie iniciatívy pri hľadaní príležitostí na rozvoj nápadu Budovať rezilienciu.</p>	<p>Naučiť sa prebrať zodpovednosť za svoje rozhodnutia pri neúspechoch, nezhodách a konfliktoch. Práca s chybou a poučenie sa z neúspechu.</p>

10.3.6 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra

10.3.6.1 Hudobná výchova

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovaci predmet	Hudobná výchova
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov Školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 7. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovaci jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Hudba je druhom umenia so špecifickými vyjadrovacími prostriedkami, ktoré tvoria nenahraditeľnú súčasť neverbálnej kultúry. Vzniká ako výsledok špecifickej ľudskej aktivity v priestore a čase, zoskupením tónov a zvukov, prezentuje ľudskú skúsenosť a usiluje o estetickú komunikáciu. Vplýva na celú osobnosť človeka, jeho fyzickú i psychickú podstatu v kognitívnej, afektívnej a psychomotorickej oblasti. Je dôležitá pre osobnostný a sociálny rozvoj v kontexte kultúrnej a umeleckej komunikácie, vo vzťahu k vnímaniu a produkovaniu hudby ako nehmotnému kultúrnemu dedičstvu.

Základnou úlohou hudobného vzdelávania je rozvoj hudobnosti žiakov. Na Slovensku nadväzujeme na európske trendy a dedičstvo našej pedagogickej tradície, ktoré holistickým prístupom formujú žiakove hudobné spôsobilosti využívajúc kreatívne a integratívne prístupy k hudbe. Na základe porozumenia procesov prijímania (počúvania), produkovania (spev, hra na nástroji) stvárňovania a integrovania (tanec, slovo, tvorivá dramatika) hudby sa rozvíjajú umelecko-expressívne spôsobilosti žiakov. V hudobnej výchove je dôležité rozvíjať potrebu

seberealizácie žiaka, motivovať a usmerňovať jeho snahy o individuálnu a kolektívnu prezentáciu hudby, podporovať jeho zvedavosť pri objavovaní hudby, vzájomnú kooperáciu a toleranciu v hudobnej interpretácii a komunikácii a zároveň formovať jeho individuálny vkus. To všetko pri rešpektovaní miery žiakovho hudobného nadania ako predpokladu pre aktívne muzicírovanie. Obsahy hudobnej výchovy sa značnou mierou podieľajú na rozvoji doménových aj prierezových gramotností základného vzdelávania. Orientáciou v metrorytmickej štruktúre hudby, objavovaním logiky výstavby hudobného diela, čítaním grafickej partitúry rozvíjajú matematickú gramotnosť, zápis a analýza hudby rozvíja analyticko-syntetické myslenie.

Práca s hlasom (spev) rozvíja správne fyzické a fyziologické návyky, skvalitňuje čitateľskú a jazykovú gramotnosť. Prostredníctvom komunikácie hudbou a zdieľania informácií o hudbe s ohľadom na jej estetické funkcie žiak rozvíja komunikačné a prezentačné spôsobilosti. Elementárna improvizácia, komponovanie, ich záznam, tvorivé obohacovanie, ukladanie a spracovanie v digitálnom priestore, technické a technologické spracovanie rozvíja jemnú motoriku a vo virtuálnom priestore aj digitálnu a technickú gramotnosť. Východiskom hudobného vzdelávania je aktívny a tvorivý kontakt s hudbou v jej troch základných podobách: počúvanie, tvorba a stvárňovanie, ktoré sú obsiahnuté v 5 komponentoch: spev, hra na hudobnom nástroji, počúvanie hudby, hudobno-pohybové vyjadrenie hudby a hudobno-dramatické vyjadrenie hudby.

Ciele vyučovacieho predmetu

1. Slobodne prejavovať a uplatňovať umeleckú a hudobnú gramotnosť pri napĺňaní osobných kultúrnych potrieb a životných cieľov.
2. Uplatňovať základné hudobné spôsobilosti (schopnosti, zručnosti a návyky) v oblasti spevu, hry na hudobných nástrojoch, počúvania hudby, hudobno-pohybového, hudobno-dramatického, verbálneho a vizuálneho vyjadrovania a spájania hudby rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami.
3. Orientovať sa v hudobnej kultúre minulosti i v jej súčasných podobách, vo svetovej aj slovenskej hudobnej kultúre, hudobnej kultúre etník, národností, malých i veľkých sociálnych skupín.
4. Komunikovať a hodnotiť rôznorodé hudobné obsahy, využívať ich aj pri vyhodnocovaní hudobných informácií v rôznych životných situáciách.

5. Hodnotiť, oceňovať a chrániť národné hudobné dedičstvo aj rôzne podoby globálnej kultúry ako súčasť vlastnej kultúrnej identity.
6. Oceňovať hudobné dedičstvo iných kultúrnych spoločností.
7. Interpretovať a aplikovať hudobné pojmy, javy a vzťahy z oblasti teórie hudby aj histórie, ktoré vychádzajú zo znejúcej počúvanej aj produkovanej hudby.
8. Zodpovedne a bezpečne využívať digitálne technológie a médiá na umeleckú a estetickú hudobnú komunikáciu.
9. Byť tvorivý, kooperovať, byť empatický, schopný sebareflexie aj zodpovedného konania pri tvorbe, prijímaní, vyjadrovaní a integrácii hudby vo vlastnej komunite aj širšej spoločnosti.

Hlavným cieľom 3. cyklu je uplatňovať hudobnú gramotnosť v oblasti vnímania, porozumenia a interpretácie hudobného materiálu. Tvoriť a prezentovať hudbu, analyzovať, hodnotiť, diskutovať, selektovať, akceptovať a reflektovať rozmanitosť hudobného umenia a hudobných prejavov.

Ciele vzdelávania za 3. cyklus

1. Interpretovať piesne a krátke skladby s primeraným výrazom. (C1)
2. Využívať nadobudnuté poznatky a skúsenosti pri tvorbe, interpretácii, zaznamenávaní, spracovaní a upravovaní záznamu digitálnymi technológiami vo všetkých komponentoch v spojení s ostatnými druhmi umenia. (C2)
3. Poznať významné diela a hudobné prejavy slovenskej a svetovej hudobnej kultúry, podoby ľudovej hudobnej kultúry Slovenska, kultúry etníc a národností ako prostriedku interkultúrnej komunikácie a vzájomného porozumenia. (C3)
4. V úzkom prepojení na znejúcu hudbu reflektovať rozmanitosť umenia, vnímať vzťahy medzi druhmi umenia, (C4)
5. Poznať základné žánre a štýly v kontexte historickej a súčasnej hudobnej produkcie. (C5)
6. Analyzovať, hodnotiť umeleckú a interpretačnú kvalitu produkovanej aj počúvanej hudby na základe primeranej argumentácie a poznania. (C6)
7. V procese tvorby a interpretácie hudby spolupracovať v skupine, v kolektíve, vyjadriť svoje pocity, hodnotiť proces vlastnej tvorby, prijímania a stvárňovania hudby. (C7)

8. Tvorit', improvizovat', vytvorit' hudobné predstavenie v spojení s inými druhmi umenia a oblasťami vzdelávania vychádzajúc z individuálnych možností každého žiaka a podmienok školy. (C8)

Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus UMENIE A KULTÚRA Hudobná výchova			
Komponent 1: SPEV			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	<p>Aplikovať rôzne formy hlasového prejavu (hovorené slovo, spev, šepot, vokálne efekty).</p> <p>Rytmizovať nonsensové a básnické texty s dôrazom na pravidelný pulz.</p> <p>Interpretovať rytmický viachlas v skupinovej práci.</p> <p>Aktívne zapájať do skupinového spevu a rytmického viachlasu.</p>	<p>Vyjadriť náladu a atmosféru cez dynamiku a tónovú farbu hlasu.</p> <p>Uplatňovať vhodné spevácke techniky pre interpretáciu ľudových, populárnych a autorských piesní.</p> <p>Chápať význam piesní rôznych sociálnych skupín a ich historický kontext.</p> <p>spievať a capella i so sprievodom hudobného nástroja alebo hudobného podkladu (C1, C7)</p> <p>Interpretovať piesne ako sólový spevák aj v rámci skupiny (zborový spev).</p> <p>Dodržiavať pri speve s hudobným sprievodom i a capella.</p>	<p>spievať v primeranej hlasovej polohe, vedome uplatňovať zásady hlasovej hygieny v hovorenom i spievanom prejave s prihliadnutím na mutačné obdobie žiakov (C1)</p> <p>Variabilne modulovať výšku hlasu s dôrazom na intonačnú čistotu.</p> <p>Využiť svoje melodické nápady v rámci skupinovej tvorby a improvizácie.</p> <p>Experimentovať s melódiou v rámci hudobných žánrov a štýlov.</p> <p>rytmizovať a melodizovať reč, uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách s hlasom (C1, C2, C8)</p> <p>Pri melodizovaní textu využívať rôzne hudobné prvky (melodická kadencia, dynamické nuansy).</p>
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Obsahový štandard	<p>Tvorivé využívanie prostriedkov silovej, časovej, farebnej a výskovej modulácie hlasu: zvuky, reč, spev, šepot, farebné a dynamické odtiene.</p> <p>Rytmizovanie nonsensových a básnických textov, rytmický viachlas.</p> <p>Interpretovanie piesní rôzneho druhu a žánru.</p>	<p>Interpretovanie piesní rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, regionálne ľudové, piesne národnostných menšín, sociálnych skupín, inonárodné i populárne piesne).</p>	<p>Tvorba melódií v známom tónovom priestore, melodizovanie textov, ich grafické alebo audiovizuálne zaznamenanie.</p> <p>Interpretovanie piesní rôzneho druhu a žánru.</p>

Komponent 2: HRA NA HUDOBNOM NÁSTROJI			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	<p><i>Aktívne počúvať spoluhráčov a prispôsobovať svoj prejav spoločnej hre.</i></p> <p><i>Interpretovať skladby podľa klasickej notácie na úrovni zodpovedajúcej hudobnej zrelosti.</i></p> <p><i>Rešpektovať hudobnú úlohu svojho nástroja v rámci celkového aranžmánu skladby.</i></p> <p><i>Reagovať na zmeny v interpretácii.</i></p> <p><i>Zhodnotiť spoločný hudobný výkon, uvedomovať si dôležitosť tímovej práce a vzájomného rešpektu.</i></p>	<p><i>Držať stabilné tempo a rytmickú presnosť pri skupinovej interpretácii.</i></p> <p><i>Zapájať sa do komornej alebo ansámbovej hry aktívnym vnímaním spoluhráčov.</i></p> <p><i>Dokáže hrať podľa grafickej partitúry, orientuje sa v hudobných symboloch a znakoch.</i></p> <p><i>Prispôbiť harmonický sprievod podľa akordických značiek.</i></p> <p><i>Podieľať sa na tvorbe hudobných prvkov pre hudobno-pohybové a dramatické predstavenia.</i></p> <p><i>Vytvárať hudobné efekty pre scénické projekty.</i></p>	<p>hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, s dynamikou (C1)</p> <p><i>Dodržiavať tempo a dynamické nuansy v súlade s ostatnými hudobníkmi.</i></p> <p>elementárne improvizovať a komponovať (C7, C8)</p> <p><i>Rozvíjať melódiu a harmóniu v rámci improvizácie.</i></p> <p>tvoriť a interpretovať sprievod k piesni, k skladbe (C3, C5, C8)</p> <p><i>Zvládať inštrumentálny sprievod k piesňam.</i></p> <p><i>Aranžovať skladby a experimentovať s hudobnými prvkami.</i></p> <p>aktívne a vedome používať hudobné písmo (C2, C6, C7, C8)</p> <p><i>Používať akordické značky na tvorbu harmonického sprievodu alebo improvizácie.</i></p> <p>aktívne a efektívne spolupracovať na príprave hudobného projektu (vystúpenia) podľa individuálnych možností každého žiaka a podmienok školy, (C1, C3, C7, C8)</p> <p><i>Vytvoriť hudobnú kompozíciu ako reakciu na literárne, výtvarné alebo audiovizuálne dielo.</i></p> <p><i>Využívať hudobné softvéry na zápis a úpravu jednoduchých skladieb.</i></p> <p>reflektovať hudobný výsledok – ocenenie, návrh na zmenu, (seba)korekcia (C4, C5, C6)</p> <p><i>Pomenovať silné a slabé stránky interpretácie, formulovať konštruktívnu kritiku a navrhnúť zlepšenia.</i></p>

	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Obsahový štandard	Kooperovanie, rešpektovanie hry druhých, rozvíjanie spoločnej hry, slovná reflexia hudobného výsledku	Hra podľa grafickej partitúry , klasickej notácie a akordických značiek. Hra v triednom alebo školskom ansámblí (folklórnom súbore, kapele populárnej hudby, súbore orffových nástrojov, súbore voľnej nástrojovej konštelácie) na triednych, školských alebo mimoškolských vystúpeniach.	Elementárne komponovanie s použitím hudobných softvérov a digitálnych technológií , inštrumentálne sprievody k piesňam, zvuková interpretácia literárneho textu, výtvarného diela, videa, tvorba inštrumentálnych častí hudobno-pohybového a hudobno-dramatického celku (predstavenia), nahrávka hudobného diela .

Komponent 3: POČÚVANIE HUDBY			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	<p><i>Vnímať a rozoznávať rôzne hudobné žánre a štýly (klasická hudba, jazz, pop, rock, folklór...).</i></p> <p><i>Porovnať a charakterizovať zvuk jednotlivých hudobných telies a zoskupení (orchestre, sólové nástroje).</i></p> <p><i>Zúčastniť sa koncertu alebo hudobného divadla.</i></p> <p><i>Poskytnúť hodnotenie o celkovej kvalite hudobného výkonu.</i></p> <p><i>Identifikovať vhodné hudobné artefakty pre konkrétne modelové situácie.</i></p>	<p><i>Rozoznávať základné formy hudby (sonátová, variácie...)</i></p> <p><i>Identifikovať rôzne typy faktúr.</i></p> <p><i>Identifikovať a pomenovať základné hudobné prvky tradičnej ľudovej hudby svojho regiónu.</i></p> <p><i>Poznať vývoj hudby na Slovensku od tradičnej ľudovej hudby cez klasickú hudbu.</i></p> <p>identifikovať štýlové znaky ľudovej hudby, špecifiká hudobnej kultúry vlastného a ostatných regiónov Slovenska, národnostných menšín Slovenska, etnik a sociálnych skupín, piesňové skupiny a žánre, autentickú a štylizovanú podobu tradičnej ľudovej hudobnej kultúry (C3, C5)</p> <p><i>Charakterizovať historické a kultúrne pozadie tradičnej hudby a jej prepojenie s každodenným životom a oslavami.</i></p> <p><i>Rozoznať a hodnotiť aspekty živého vystúpenia (kontakt s publikom, výber repertoáru) a reprodukovanej hudby.</i></p> <p><i>Zdôvodniť výber a úpravy hudobných artefaktov s ohľadom na ich funkcie (napr. relaxačná, motivačná, dramatická).</i></p>	<p>identifikovať charakteristiky, štruktúry, faktúru, formu a tonalitu skladby, ľudské hlasy, nástroje a nástrojové skupiny súborovej hry (C3, C5, C6)</p> <p><i>Vnímať a analyzovať rozdiely medzi jednotlivými tradíciami v závislosti od regiónu.</i></p> <p>identifikovať štýlové znaky klasickej a modernej populárnej hudby (C3, C5, C6)</p> <p><i>Pomenovať kľúčové hudobné žánre a štýly vo svetovej hudbe a ich chronologické umiestnenie v histórii.</i></p> <p>orientovať sa v chronológii umeleckých smerov a vybraných predstaviteľov Slovenskej a svetovej hudby (C3, C5)</p> <p><i>Rozpoznať najdôležitejších skladateľov a hudobné školy, ktoré reprezentujú jednotlivé obdobia a zaradiť ich do časovej osi.</i></p> <p>vyjadriť zážitok z počúvanej hudby s využitím primeranej argumentácie, prezentovať svoje vkusové preferencie v oblasti hudby, tvoriť si vlastné hudobné preferencie v oblasti všetkých typov hudby a rešpektovať preferencie iných (C4, C6)</p> <p><i>Objektívne argumentovať a vychádzať zo znalostí o hudobných prístupoch, tradíciách a histórii žánrov.</i></p> <p>hodnotiť živú hudobnú produkciu profesionálneho alebo poloprofesionálneho umeleckého výkonu jednotlivca alebo renomovaných hudobných inštitúcií (C4, C5, C6)</p> <p><i>Reflektovať osobnú skúsenosť z hudobnej produkcie v kolektíve.</i></p> <p><i>Uviesť dôkazy a argumenty pri hodnotení kvality počúvanej hudby vychádzajúc zo znalostí o hudobných elementoch.</i></p>

	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Obsahový štandard	<p>Aktívne počúvanie hudby rôznych druhov, štýlov a žánrov, identifikovanie a charakterizovanie farby zvuku rôznych typov hudobných telies a zoskupení, štruktúry, faktúry, formy a tonality počúvanej hudby.</p> <p>Využívanie funkcií hudby pri hudobnej podpore modelových situácií.</p> <p>Návšteva koncertu, hudobného divadla, hodnotenie reprodukovanej aj živej hudobnej produkcie hudby podporené primeranou argumentáciou.</p> <p>Vyjadrovanie vlastných vkusových hudobných preferencií v oblasti všetkých typov hudby.</p>	<p>Objavovanie a pomenovanie charakteristických znakov ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu, etnografických regiónov Slovenska, autentickej podoby tradičnej ľudovej hudobnej kultúry.</p> <p>Vyjadrovanie vlastných vkusových hudobných preferencií v oblasti všetkých typov hudby.</p>	<p>Vyhľadávať a technicky upraviť hudobné artefakty pre modelové situácie s ohľadom na funkcie hudby (C2, C3, C5, C8)</p> <p><i>Použiť technické nástroje a softvér na úpravu hudobných artefaktov.</i></p> <p>Na základe aktívneho počúvania rámcové orientovanie sa v typológii a chronológii umeleckých štýlov a žánrov hudby na Slovensku a vo svete, v klasickej, ľudovej, tradičnej a modernej populárnej hudbe.</p> <p>Vyjadrovanie vlastných vkusových hudobných preferencií v oblasti všetkých typov hudby.</p>

Komponent 4: HUDOBNO-POHYBOVÉ VYJADRENIE HUDBY			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	<p><i>Adaptovať pohybové kroky podľa hudobného rytmu a vnímania hudby.</i></p>	<p><i>Interpretovať tanečné predlohy z rôznych žánrov (tradičná ľudová hudba, folklórne tance, moderné tance) a adaptovať ich na svoje pohybové schopnosti.</i></p> <p><i>Dodržiavať základné zásady etikety pri tanci ako sú úcta k partnerovi, rešpektovanie osobného priestoru, dodržiavanie správnej pozície.</i></p> <p>uplatňovať pohybovú improvizáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov i štýlových období (C1, C4, C5, C8)</p> <p><i>Uplatniť schopnosť intuitívne zmeniť pohybové vzory v závislosti od vývoja hudby, pričom zostáva synchronizovaný so skupinou.</i></p>	<p>Koordinovaným štruktúrovaným a neštruktúrovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu (C1, C4)</p> <p><i>Napodobniť základné pohyby a rytmické vzory jednoduchých tradičných tancov z rôznych etnografických regiónov Slovenska.</i></p> <p>uplatňovať prvky vybraných spoločenských, populárnych a tradičných regionálnych tancov a etiketu v spoločenskom kontexte (C1, C3, C5, C8)</p> <p><i>Prispôsobiť rytmus, dynamiku a pohyby tanečných predlôh rôznym hudobným štýlom.</i></p> <p><i>Správať sa korektne a s úctou počas spoločenských tancov, dodržiavať pravidlá komunikácie a interakcie v tanečných situáciách.</i></p>

	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Obsahový štandard	Napodobňovanie a adaptovanie jednoduchých rytmických tancov tradičnej regionálnej a národnej kultúry , tanečných predlôh z rôznych žánrov.	Uplatňovanie voľného a útvarového pohybu , synchrónneho pohybu v skupine vo väzbe na počúvanú hudbu.	Uplatňovanie základnej etikety v spoločenskom kontakte a pri tanci.

Komponent 5: HUDOBNO – DRAMATICKÉ VYJADRENIE HUDBY			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	<p><i>Uplatňovať dramatickú, hudobnú (melodickú, rytmickú) a pohybovú improvizáciu a interpretáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov, funkcií i štýlových období.</i></p> <p><i>Vytvárať jednoduché hudobno-dramatické celky na rôzne námety, pričom využíva modelové situácie zo života a fantastického sveta.</i></p> <p><i>Hodnotiť profesionálne hudobno-dramatické predstavenie z hľadiska umeleckej kvality, techniky a celkového dojmu.</i></p> <p><i>Vyjadriť svoje pocity, myšlienky a reakcie na jednotlivé aspekty vlastného vystúpenia, ako aj identifikovať, čo by sa mohlo zlepšiť a čo fungovalo dobre.</i></p>	<p><i>Dokáže improvizovať a interpretovať jednoduché hudobné a mimohudobné obsahy pomocou prostriedkov hudobnej dramatiky.</i></p> <p><i>Efektívne využívať rôznorodé hudobné nástroje, virtuálne hudobné nástroje pri tvorbe hudobno-dramatického celku, pričom sa pokúša o jednoduché kombinácie týchto prvkov za účelom vyjadrenia hudobných myšlienok.</i></p> <p><i>Používať jednoduché a bezpečné technické a digitálne prostriedky pri tvorbe jednoduchých dramatických produktov, pričom rozvíja svoje základné technické zručnosti a bezpečnostné návyky.</i></p> <p><i>Analyticky zhodnotiť, ako jednotlivé zložky predstavenia (hudba, herectvo, choreografia...) prispievajú k celkovému umeleckému dojmu.</i></p> <p><i>Vyjadriť svoje subjektívne pocity a dojmy z predstavenia, pričom zohľadňuje aj kultúrne a historické kontexty diela.</i></p>	<p>Improvizovať a interpretovať hudobné a mimohudobné obsahy prostriedkami hudobnej dramatiky (C1, C3)</p> <p><i>Pokročilo improvizovať a interpretovať komplexné hudobné a mimohudobné obsahy pomocou prostriedkov hudobnej dramatiky, pričom dosahuje vysokú úroveň schopností a zručností v oblasti hudobnej improvizácie a dramatickej interpretácie.</i></p> <p>Uplatňovať dramatickú, hudobnú (melodickú, rytmickú), pohybovú improvizáciu a interpretáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov, funkcií i štýlových období (C1, C8)</p> <p><i>Efektívne využívať vlastný hlas, okolité objekty, rôznorodé hudobné nástroje, virtuálne hudobné nástroje aj hudobné softvéry pri tvorbe hudobno-dramatického celku, pričom kreatívne kombinuje tieto prvky na vyjadrenie hudobných myšlienok a emócií.</i></p> <p>Vytvárať hudobno-dramatické celky na rôzne námety, vytvárať umelú realitu, modelové situácie zo života a fantastického sveta (C1, C2, C5, C8)</p> <p><i>Vytvárať náročnejšie hudobno-dramatické celky na rôzne námety, pričom efektívne využíva umelú realitu a modelové situácie zo života a fantastického sveta, ďalej rozvíjajú svoje schopnosti a zručnosti.</i></p>

			<p>Pri tvorbe výsledného dramatického produktu používať vhodné a bezpečné technické a digitálne prostriedky (C2, C5, C8)</p> <p><i>Používať vhodné a bezpečné technické a digitálne prostriedky pri tvorbe komplexných dramatických produktov, pričom dosahuje vysokú úroveň technických zručností a bezpečnostných návykov.</i></p> <p>Hodnotiť hudobno-dramatické predstavenie vlastnej produkcie aj renomovaného hudobno-dramatického telesa primeranou argumentáciou (C3, C4, C5, C6)</p> <p><i>Poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu, ktorá reflektuje kvalitu, technické a umelecké aspekty predstavenia.</i></p> <p><i>Argumentovať výberom konkrétnych príkladov z predstavenia na podporu hodnotenia, ako aj zohľadniť rôzne zložky predstavenia ako sú technická náročnosť, emocionálny dopad a umelecká integrita.</i></p>
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Obsahový štandard	<p>Reflektovanie a hodnotenie vlastného hudobno-dramatického predstavenia aj predstavenia renomovaného hudobno-dramatického telesa, napr. po vzhliadnutí predstavenia profesionálneho súboru (napr. muzikál, opereta, balet, opera, pantomíma) primeranou argumentáciou.</p> <p>Využívanie vlastného hlasu, okolitých objektov, rôznorodých hudobných nástrojov pri tvorbe hudobno-dramatického celku.</p>	<p>Reflektovanie a hodnotenie vlastného hudobno-dramatického predstavenia aj predstavenia renomovaného hudobno-dramatického telesa, napr. po vzhliadnutí predstavenia profesionálneho súboru (napr. muzikál, opereta, balet, opera, pantomíma) primeranou argumentáciou.</p>	<p>Využívanie vlastného hlasu, okolitých objektov, rôznorodých hudobných nástrojov, virtuálnych hudobných nástrojov aj hudobných softvérov pri tvorbe hudobno-dramatického celku.</p>

10.3.6.2 Výtvarná výchova

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra
Vyučovací predmet	Výtvarná výchova
Škola (názov, adresa)	Základná škola Pionierov 1, Rožňava
Názov školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 66 hodín ročne - 2 hod týždenne 7. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne 8. ročník 33 hodín ročne - 1 hod týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova sprostredkúva žiakovi možnosť rozvíjať svoje cítenie, myslenie a tvorivé zručnosti, a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry, ktorá je v súčasnosti podstatným zdrojom informácií a prostriedkom komunikácie. Kultivuje osobnosť žiaka a jeho spôsobilosti predovšetkým prostredníctvom vnímania, reflektovania a sebavyjadrovania. Výtvarná výchova vďaka svojej činnostnej povahe umožňuje žiakovi získať zážitok z procesu tvorby a použitia nástrojov, techník a technológií. Tvorivá činnosť zahŕňa procesy bádania a experimentovania, pričom rovnako rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Výtvarná výchova formou sebavyjadrovania žiaka vytvára priestor na rozvoj myslenia, metakognitívnych zručností a budovania postojov. Je príležitosťou pre objavovanie a oceňovanie jedinečnosti a rozmanitosti.

Vyučovací predmet výtvarná výchova kladie dôraz na rozvoj vizuálnej gramotnosti ako jednej z kľúčových prierezových gramotností. Dosiahnutie funkčnej vizuálnej gramotnosti definujú ciele vzdelávania predmetu pre jednotlivé cykly. Jej funkčnosť je súborom viacerých spôsobilostí vo vizuálnej komunikácii, ktoré žiak nadobudne vo vizuálnej komunikácii, vnímaní a schopnosti tvoriť. Ide o citlivosť vnímania, ktorú využívame v každodennom živote,

vnímanie prostredia a vzťahov vo svojom bezprostrednom okolí. Ďalšou spôsobilosťou je využívať vizuálny jazyk na rôzne spôsoby vyjadrovania, spôsobilosť porozumieť vizuálnemu jazyku, a tiež schopnosť prijímať estetické podnety a tvoriť rôzne vizuálne vnímateľné artefakty. Charakter vyučovacieho predmetu vytvára priestor na rozvoj ďalších prierezových gramotností, a to predovšetkým čitateľskej gramotnosti (napr. vzťah obrazu a slova, mediálny obsah – podnety z neho, jeho tvorba, ale aj kritické čítanie), digitálnej gramotnosti (napr. digitálne médiá a technológie, ale aj témy ako autorské práva, licencie) a v neposlednom rade sociálnej a emocionálnej gramotnosti (napr. sebaopoznávanie, vyjadrenie emócií a pocity, práca v kolektíve, reflexia tvorby).

Výtvarná výchova sa zameriava na rozvoj osobnosti žiaka a jeho schopnosť myslieť a komunikovať prostredníctvom výtvarného jazyka v rámci vizuálnej kultúry, a to pri rešpektovaní individuality žiaka, jeho vývinových charakteristík, osobnosti a nadania. Osvojovanie si výtvarného jazyka umožňuje žiakovi vyjadriť svoje myšlienkové koncepty, predstavy, fantáziu, skúsenosti a pocity. Štruktúru vyučovacieho predmetu výtvarná výchova tvoria 3 komponenty: komunikácia, umenie a vizuálna kultúra, osobnosť. Jednotlivé komponenty sa delia na výkonové a obsahové štandardy, ktoré tvoria dynamický celok. Vzájomne sa prekrývajú, rozvíjajú a dopĺňajú. Sú formulované tak, aby zmysluplne gradovali v cykloch vzhľadom na funkčnosť vzťahov medzi cieľmi, výkonmi a obsahmi.

Ciele vyučovacieho predmetu

1. Samostatne a tvorivo rozvíjať svoje spôsobilosti v oblasti umenia a vizuálnej kultúry.
2. Vyjadriť prostredníctvom vizuálneho jazyka svoje myšlienky, predstavy, fantáziu, pocity a vzťahy medzi nimi.
3. Cieľavedome používať vizuálne médiá, nástroje, techniky a technológie na sebarealizáciu a komunikáciu.
4. Samostatne kriticky a tvorivo pracovať s vizuálnymi informáciami, rozumieť ich dôležitosť.
5. Interpretovať podnety z umenia a vizuálnej kultúry a rešpektovať kultúrnu rozmanitosť.
6. Sebarefektovať, reflektovať, prezentovať a hodnotiť tvorbu v oblasti výtvarného umenia a vizuálnej kultúry.

7. Zdôvodniť význam realizácie a verejnej prezentácie, sprostredkovania a uchovávanía výsledkov umeleckej tvorby.
8. Rešpektovať a používať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.
9. Vyjadriť súvislosť medzi tvorbou a spoločenským, kultúrnym a historickým kontextom.

Vysvetliť vplyv umenia a kultúry na utváranie hodnôt a postojov jednotlivca a spoločnosti.

Hlavným cieľom 3. cyklu je pripraviť žiaka na cieľavedomé používanie výtvarného jazyka a jeho komunikačných účinkov. Tvorbou a kritickou percepciou sa prehĺbuje zmyslová citlivosť a sebaopoznanie žiaka. Prostredníctvom umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry žiak reflektuje aktuálne spoločenské témy, ich vplyv na spoločnosť a každodenný život.

Ciele vzdelávania za 3. cyklus

1. Cieľavedome použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov a emócií. (C1)
2. Tvorivo interpretovať diela, artefakty z umenia a vizuálnej kultúry a reflektovať ich účel, zmysel aj hodnotu. (C2)
3. Zámerné využiť výtvarný prejav ako vizuálny komunikačný nástroj a pomenovať jeho účinky. (C3)
4. Oceniť celospoločenskú rolu múzeí a galérií. (C4)
5. Reflektovať pocity a emócie. (C5)
6. Rešpektovať, oceniť tvorbu a prejavy kultúrnej rozmanitosti. (C6)
7. Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií. (C7)
8. Porozumieť významom, kriticky čítať a identifikovať prvky manipulácie vo vizuálnej komunikácii. (C8)
9. Pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritériá. (C9)
10. Posúdiť vplyv umenia a kultúry na každodennosť človeka a spoločnosti. (C10)
11. Vyjadriť postoj ku globálnym, historickým a spoločenským súvislostiam umenia a kultúry. (C11)

Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus			
Umenie a kultúra			
Výtvarná výchova			
Komponent 1: KOMUNIKÁCIA			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	<p>Rozpoznať a pomenovať základné výtvarné vyjadrovacie prostriedky.</p> <p>Vyjadriť rôzne zmyslové podnety prostredníctvom línií, tvarov a farieb.</p> <p>zdôvodniť výber výtvarných vyjadrovacích prostriedkov (C1)</p> <p>Zdôvodniť výber výtvarných vyjadrovacích prostriedkov pri tvorbe artefaktov voľného, aplikovaného umenia a vizuálnej kultúry.</p> <p>Experimentovať s rôznymi výtvarnými postupmi a materiálmi.</p> <p>Identifikovať jednotlivé postupy a nástroje, materiály, techniky, technológie a ich kombinácie.</p> <p>Vymenovať a použiť na vyhľadávanie informácií o vizuálnej kultúre aspoň dva spoľahlivé zdroje.</p> <p>Reflektovať vzťah textu a obrazu pri návrhu produktu grafického dizajnu (logo, značka)</p> <p>Vytvoriť obraz z písmen alebo slov (lettrismus).</p> <p>Poznať základné etické zásady vo svete vizuálnej kultúry.</p>	<p>Analyzovať rôzne podoby výtvarných vyjadrovacích prostriedkov v artefaktoch voľného a aplikovaného umenia.</p> <p>Kombinovať rôzne výtvarné techniky a materiály na vytvorenie originálneho diela.</p> <p>Vhodne zvoliť, aplikovať prípadne adaptovať tradičné postupy, nástroje, materiály, techniky, technológie a ich kombinácie pri tvorbe vlastného umeleckého artefaktu.</p> <p>Orientovať sa v aplikácii Google Arts and Culture.</p> <p>Reflektovať vzťah textu a obrazu pri tvorbe produktu grafického dizajnu (plagát, leták, banner...) pre aktuálnu hudobnú udalosť na Hornom Gemeri s použitím digitálnych technológií.</p> <p>navrhnuť, overiť a obhájiť riešenie výtvarného problému (C1, C2, C9)</p> <p>Navrhnuť vhodnú formu a postup vytvorenia dočasnej alebo procesuálnej práce v skupine.</p> <p>Vytvoriť v spolupráci so spolužiakmi dočasnú alebo procesuálnu prácu.</p> <p>Popísať význam autorských práv a licencií vo svete vizuálnej kultúry.</p>	<p>cieľavedome a tvorivo využiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, ich kombinácie (C1)</p> <p>Interpretovať transformácie výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a motívov v artefaktoch vizuálnej kultúry.</p> <p>Cieľavedome a tvorivo využívať výtvarné vyjadrovacie prostriedky a ich kombinácie na vyjadrenie vlastných myšlienok a pocitov</p> <p>vybrať a cielene použiť postupy a nástroje, materiály, techniky, technológie a ich kombinácie pri vyjadrení predstáv, fantázie, myšlienok, skúseností, pocitov a emócií (C1)</p> <p>Efektívne využívať rôzne výtvarné techniky a materiály na vyjadrenie svojich predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností, pocitov a emócií.</p> <p>Aplikovať súčasné vizuálne formy a transformácie techník kresby, maľby, grafiky, fotografie a priestorového vytvárania.</p> <p>zodpovedne využiť digitálne technológie a médiá na vizuálnu komunikáciu (C1)</p> <p>Zodpovedne využiť digitálne technológie a médiá pri vytváraní firemnej identity.</p> <p>vyhľadať informácie a digitálny obsah v oblasti umenia a vizuálnej kultúry a overiť ich dôveryhodnosť a spoľahlivosť (C8, C10)</p> <p>Overiť dôveryhodnosť a autenticitu digitálneho obsahu v oblasti vizuálnej kultúry.</p>

			<p>rešpektovať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií (C10, C11) <i>Uplatňovať základné princípy etických zásad a autorských práv pri tvorbe digitálneho obsahu.</i></p> <p>reflektovať komunikačné účinky tvorby (C3) <i>Využiť vyjadrovacie prostriedky digitálnych médií vo vizuálnej komunikácii.</i></p>
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Obsahový štandard	<ul style="list-style-type: none"> - Možné podoby a transformácie výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a výtvarného jazyka a motívu v artefaktoch voľného, aplikovaného umenia a vizuálnej kultúry. - Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety. 	<ul style="list-style-type: none"> - Možnosti tradičných techník a originálnych autorských postupov. - Tvorenie dočasných a procesuálnych prác. - Transformácie vzťahu obrazu a textu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Podoby a transformácie techník kresby, maľby, grafiky, fotografie a priestorového vytvárania do súčasných vizuálnych foriem. - Vyjadrovacie prostriedky digitálnych médií a ich komunikačné účinky. - Etické zásady, autorské práva a licencie – ich význam vo svete vizuálnej kultúry.

Komponent 2: UMENIE A VIZUÁLNA KULTÚRA			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	<p><i>Identifikovať a popísať podnety z umenia románskeho a gotického slohu.</i></p> <p><i>Porovnať sakrálnu architektúru románskeho a gotického slohu.</i></p> <p><i>Popísať okolnosti ich vzniku.</i></p> <p><i>Navštíviť sakrálnu gotickú stavbu.</i></p> <p><i>Oboznámiť sa so základnými znakmi gotického slohu formou zážitkového vyučovania – Gotická cesta.</i></p> <p><i>Identifikovať gotické umelecké prvky v architektúre, sochárstve a maľbe.</i></p>	<p><i>Zdôvodniť okolnosti vzniku vybraného výtvarného artefaktu/umeleckého diela z obdobia renesancie.</i></p> <p><i>Tvorivo interpretovať podnety z umenia obdobia renesancie.</i></p> <p><i>Oboznámiť sa s tvorbou hlavných predstaviteľov renesančného umenia.</i></p> <p><i>Vytvoriť vo dvojici alebo v skupine pojmovú mapu o renesančnom umení.</i></p> <p>Reflektovať činnosť a význam galérií, múzeí, umelcov, kurátorov, galerijných pedagógov, kritikov a teoretikov umenia (C4)</p>	<p>Tvorivo interpretovať a analyzovať podnety z umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry (C2)</p> <p><i>Analyzovať vybrané globálne témy a naratívy naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry.</i></p> <p><i>Aplikovať podnety vo vlastnej tvorbe.</i></p> <p>Zdôvodniť okolnosti vzniku výtvarného artefaktu/umeleckého diela (C2)</p> <p><i>Zdôvodniť okolnosti vzniku a vývoja architektúry a zdôvodniť ich vplyv na vznik konkrétnych výtvarných artefaktov a umeleckých diel.</i></p> <p>Analyzovať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia (C2, C11)</p>

	<p><i>Opísať činnosť galérií, múzeí, umelcov, kurátorov, galerijných pedagógov, kritikov a teoretikov umenia.</i></p> <p><i>Identifikovať a popísať podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry, pričom dokáže rešpektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť.</i></p> <p><i>Popísať vplyv médií na naše každodenné rozhodovanie.</i></p> <p><i>Vyhľadať základné zdroje informácií o umení a vizuálnej kultúre a overiť ich pôvod.</i></p> <p><i>Identifikovať diela najvýznamnejších predstaviteľov výtvarného umenia 1. polovice 20. storočia (Fauvizmus, Kubizmus, Futurizmus, Dadaizmus, Surrealizmus, Expresionizmus) a porovnať ich umelecké prejavy.</i></p> <p><i>Aplikovať podnety z nich prostredníctvom tvorby jednoduchých výtvarných prác.</i></p> <p><i>Popísať, ako médiá ovplyvňujú hodnoty a názory na umenie.</i></p>	<p><i>Reflektovať spoločenské poslanie galérií a múzeí prostredníctvom návštevy galérie, múzea, výstavy alebo prehliadky virtuálnej galérie, či portfólia umelkyní a umelcov.</i></p> <p><i>Aplikovať prvky a inšpirácie z umenia iných kultúr v tvorbe vlastného umeleckého artefaktu.</i></p> <p><i>Analyzovať vizuálne obrazné vyjadrenia a diskutovať o ich manipulácii prostredníctvom umenia a vizuálnej kultúry.</i></p> <p><i>Analyzovať a porovnať rôzne zdroje informácií o umení a vizuálnej kultúre, pričom dokáže overiť ich relevantnosť a autorstvo.</i></p> <p><i>Analyzovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov (Pop art, Op art, Postmodernizmus) a diel umelcov a aplikovať ich prostredníctvom tvorby komplexnejších výtvarných prác.</i></p> <p><i>Zdôvodniť okolnosti vzniku vybraného výtvarného artefaktu/umeleckého diela zahraničných a slovenských umelcov 2. pol. 20. storočia po súčasnosť.</i></p> <p><i>Analyzovať a porovnať diela vybraných umelcov 2. polovice 20. storočia.</i></p> <p><i>Identifikovať spoločné a odlišné prvky v ich umeleckých prejavoch.</i></p> <p><i>Analyzovať podnety z konceptuálnej a multimediálnej tvorby, performancie, videa, animácie a filmu, pričom dokáže reflektovať ich prepojenosť so sociálnymi sieťami.</i></p> <p><i>V skupine vytvorí krátky animovaný film vybraným spôsobom (flip book, papieriková animácia, stop-motion)</i></p> <p><i>Identifikovať vplyv vizuality na každodennosť človeka a spoločnosti prostredníctvom analýzy druhov a funkcií dizajnu.</i></p> <p><i>Navrhnuť dizajn produktu.</i></p>	<p><i>Kriticky hodnotiť a porovnať diela vybraných umelcov, kultúr a období, pričom dokáže analyzovať vplyv historických a kultúrnych kontextov na ich umelecké prejavy.</i></p> <p>Rešpektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy (C6, C11)</p> <p><i>Porovnať diela vybraných umelcov, kultúr a období, pričom dokáže diskutovať o ich vplyve na kultúrnu rozmanitosť a oceniť jej prejavy.</i></p> <p>Odhalíť význam vizuálne obrazných vyjadrení, ich vplyv a účel (C10)</p> <p><i>Kriticky hodnotiť vizuálne obrazné vyjadrenia a analyzovať ich manipuláciu prostredníctvom umenia a vizuálnej kultúry, pričom dokáže reflektovať ich celospoločenský vplyv a dosah na naše každodenné rozhodovanie.</i></p> <p>Vyhľadať zdroje informácií a overiť ich pôvod, relevantnosť a autorstvo (C7)</p> <p><i>Kriticky hodnotiť a vybrať najrelevantnejšie zdroje informácií o umení a vizuálnej kultúre, pričom dokáže overiť ich pôvod, relevantnosť a autorstvo.</i></p> <p>Prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov (C2)</p> <p><i>Kriticky hodnotiť a interpretovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov a aplikovať ich prostredníctvom tvorby vlastných originálnych výtvarných prác.</i></p> <p>Reflektovať vzťah umenia a sociálnych sietí (C8, C10)</p> <p><i>Charakterizovať vplyv sociálnych sietí na súčasné umenie a vplyv umenia na sociálne siete.</i></p> <p>Identifikovať vplyv vizuality na každodennosť človeka a spoločnosti (C10)</p> <p><i>Identifikovať vplyv vizuálnych prvkov angažovaného umenia a umenia vo verejnom priestore na každodenný život jednotlivca a spoločnosti.</i></p>
--	---	---	--

		<i>Zakomponovať vlastný umelecký artefakt do verejného priestoru.</i>	<i>Reflektovať aktuálne spoločenské témy, či problémy nášho regiónu prostredníctvom vlastného skupinového projektu.</i>
--	--	---	---

	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Obsahový štandard	<ul style="list-style-type: none"> - Podnety z umenia a kultúry 1. pol. 20. storočia po súčasnosť. - Podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry. - Ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách, materiáloch a tvorbe. - Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkyní a umelcov. - Médiá a ich vplyv na hodnoty a názory. 	<ul style="list-style-type: none"> - Vybrané diela zahraničných a slovenských umelkyní a umelcov 2. pol. 20. storočia po súčasnosť. - Podnety z konceptuálnej a multimedialnej tvorby, performancie, videa, animácie a filmu. - Druhy a funkcie dizajnu. - Spoločenské poslanie galérií a múzeí. - Hodnota umeleckého diela a trh s umením. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analyzovanie a tvorivé interpretovanie vybraných globálnych tém a naratívov naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry. - Angažované umenie a umenie vo verejnom priestore. - Premeny a podoby architektúry. - Manipulácia prostredníctvom umenia a vizuálnej kultúry, jej celospoločenský vplyv a dosah na naše každodenné rozhodovanie. - Porovnanie diela vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov.

Komponent 3: OSOBNOSŤ			
	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Výkonový štandard Žiak vie/dokáže	<p><i>Identifikovať a popísať pocity a emócie vyjadrené v rôznych umeleckých dielach a vizuálnej kultúre.</i></p> <p><i>Identifikovať charakteristické prvky a techniky rôznych umeleckých smerov.</i></p> <p><i>Reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby a tvorbu iných.</i></p> <p><i>Identifikovať autentické autorské prejavy.</i></p>	<p>reagovať na pocity a emócie (C5)</p> <p><i>Vytvárať vlastné umelecké diela, ktoré vyjadrujú pocity a emócie, a zároveň reagovať na pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre.</i></p> <p><i>Porovnať koncepcie obrazu sveta v rôznych umeleckých smeroch (podnety z impresionizmu, expresionizmu, abstraktného expresionizmu)</i></p> <p><i>Analyzovať a diskutovať o autentických autorských prejavoch v procese vlastnej tvorby a tvorby iných.</i></p>	<p>Reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby a tvorbu iných (C6, C9)</p> <p><i>Kriticky hodnotiť a oceniť autentické autorské prejavy v procese vlastnej tvorby a tvorby iných.</i></p> <p><i>Poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu.</i></p> <p><i>Aplikovať hodnotiace kritériá v reflexii tvorby vlastnej aj iných.</i></p> <p><i>Vytvoriť vlastné umelecké dielo, ktoré reflektuje koncepciu obrazu sveta podľa vybraného umeleckého smeru.</i></p>

	<p><i>Kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine pri tvorbe jednoduchých kolektívnych prác.</i></p> <p><i>Pomenovať a zdieľať rôzne osobné hodnoty.</i></p> <p><i>Pripraviť a zrealizovať triednu galériu prác.</i></p> <p><i>Zapojiť sa do prípravy školskej výstavy.</i></p> <p><i>Identifikovať základné kritériá hodnotenia výtvarnej práce a reflektovať svoju vlastnú tvorbu.</i></p>	<p><i>Aktívne participovať na tvorbe komplexnejších kolektívnych prác, pričom dokáže efektívne komunikovať a spolupracovať s členmi skupiny.</i></p> <p><i>Diskutovať o rôznych osobných hodnotách a zdieľať svoje pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre.</i></p> <p><i>Prezentovať proces tvorby a jej výsledky prostredníctvom sociálnych médií, pričom rozumie ich celospoločenskému vplyvu.</i></p> <p><i>Použiť kritériá hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci a k výtvarnej práci rôznych autorov.</i></p>	<p>Kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine (C3, C9)</p> <p><i>Iniciovať a viesť participatívnu tvorbu kolektívnych prác, pričom dokáže podporovať tímovú spoluprácu a rešpektovať názory a príspevky ostatných členov skupiny.</i></p> <p>Pomenovať, zdieľať a oceniť rôzne osobné hodnoty (C5)</p> <p><i>Kriticky reflektovať a oceniť rôzne osobné hodnoty.</i></p> <p><i>Vyjadriť svoje pocity, emócie a postoje prostredníctvom vlastnej tvorby v umení a vizuálnej kultúre.</i></p> <p>Prezentovať proces tvorby a jej výsledky (C3)</p> <p><i>Prezentovať vlastnú tvorbu a jej výsledky prostredníctvom portfólia.</i></p> <p>Použiť kritériá hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci, k výtvarnej práci rôznych autorov (C9)</p> <p><i>Kriticky hodnotiť svoju vlastnú výtvarnú prácu a výtvarné práce rôznych autorov pomocou stanovených kritérií, pričom dokáže poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu.</i></p> <p><i>Diskutovať o pravdivosti a komplexnosti vizuálnych informácií a ich autenticite.</i></p>
--	---	--	---

	6.ročník	7.ročník	8.ročník
Obsahový štandard	<ul style="list-style-type: none"> - Participatívna tvorba, tvorenie kolektívnych prác. - Jednotlivé etapy procesu tvorby. - Reflexia tvorby a hodnotiace kritériá. - Spôsoby prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy. 	<ul style="list-style-type: none"> - Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre. - Reflektovanie autentických autorských prejavov. - Sociálne médiá ako priestor na prezentáciu a ich celospoločenský vplyv 	<ul style="list-style-type: none"> - Vytváranie obrazu sveta v koncepciách rôznych umeleckých smerov. - Diskutovanie o pravdivosti, komplexnosti vizuálnych informácií, autenticite. - Vytváranie a práca s portfóliom.

10.3.7 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb

10.3.7.1 Telesná a športová výchova

Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb
Vyučovací predmet	Telesná a športová výchova
Škola (názov, adresa)	Základná škola, Pionierov 1, Rožňava
Názov školského vzdelávacieho programu	NA KAŽDOM (PO)KROKU ZÁLEŽÍ
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Vzdelávací cyklus	tretí
Časový rozsah výučby	6. ročník 66 hodín ročne - 2 hod. týždenne 7. ročník 66 hodín ročne - 2 hod. týždenne 8. ročník 66 hodín ročne - 2 hod. týždenne 9. ročník 66 hodín ročne - 2 hod. týždenne
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

Charakteristika vzdelávacej oblasti

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára u žiaka priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou a športovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Zlepšením prístupu k informáciám o zdraví a ich schopnosti efektívne ich využívať je zdravotná gramotnosť rozhodujúca pre posilnenie postavenia starostlivosti o svoje zdravie (WHO, 1998).¹ Pod pohybovou gramotnosťou rozumieme zastrešujúci koncept, ktorý zachytáva vedomosti, zručnosti, porozumenie a hodnoty týkajúce sa prevzatia zodpovednosti za cieľavedomú pohybovú aktivitu a pohyb človeka v priebehu celého života, bez ohľadu na fyzické alebo psychologické obmedzenia (Dudley, 2015).

Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus. Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb rozvíja sociálnu, emočnú, intelektuálnu ako i etickú stránku žiaka. Pri realizovaní obsahu vzdelávacej oblasti je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov v súlade so základnými princípmi inklúzie. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení svojej všeobecnej pohybovej výkonnosti, pri akceptovaní vlastných pohybových kompetencií a ich limitov. Aktivity vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb realizované prostredníctvom vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova, ako aj každodenné školské pohybové aktivity, kurzové formy výučby a výchovná činnosť v rámci školského klubu detí, sa realizujú v rámci konceptu aktívnej školy. Dôležitým poslaním vzdelávacej oblasti je vytváranie pozitívneho vzťahu žiakov k pravidelnej pohybovej a športovej činnosti ako nevyhnutného základu aktívneho využívania voľného času. Jedným z hlavných cieľov vzdelávacej oblasti je pochopiť význam pohybu ako esenciálnej súčasti každodenného života a jeho vplyv na duševné a telesné zdravie.

Pohybovú aktivitu by mali žiaci vnímať ako primárnu možnosť trávenia voľného času. Pre začlenenie pohybovej aktivity do každodenného života je nevyhnutné rozvíjať pohybové schopnosti a osvojiť si pohybové zručnosti v rôznych oblastiach pohybových, tanečných a športových aktivít, ktoré následne budú vytvárať priestor pre rozvoj celkovej pohybovej gramotnosti. Súčasne by žiaci mali mať predstavu o svojich vlastných pohybových kompetenciách, mali by v rámci telesnej a športovej výchovy dostať príležitosť spoznávať zákonitosti fungovania ľudského tela. Tie je možné odhaľovať pravidelným monitorovaním telesnej zdatnosti a všeobecnej pohybovej výkonnosti, ktoré poskytne žiakom príležitosť získať informácie o vlastných pohybových možnostiach. Súčasťou vzdelávacej oblasti je aj získavanie základných vedomostí a zručností pre zvládanie situácií ohrozenia bezpečnosti, zdravia a života v rámci praktických účelových cvičení.

Ciele vzdelávacej oblasti

1. Vytvoriť pozitívny vzťah k pohybovej aktivite a športu,
2. rozvíjať pohybovú gramotnosť,
3. porozumieť vplyvu pohybu na telesné a duševné zdravie,
4. vnímať pohybovú aktivitu ako možnosť trávenia voľného času,

5. chápať význam diagnostiky ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti vo vzťahu ku zdraviu,
6. rozvíjať pohybové schopnosti a osvojiť si pohybové zručnosti pohybovými a športovými aktivitami,
7. získať vedomosti a zručnosti potrebné pre ochranu života a zdravia v krízových situáciách.

Hlavným cieľom 3. cyklu je začleniť pohybovú a športovú aktivitu do každodenného režimu, pričom žiaci by mali vedieť identifikovať pohybové a športové aktivity, ktoré sú prospešné pre ich zdravie s ohľadom na svoje vlastné dispozície. Žiaci by mali vedieť využívať moderné technológie pre podporu rozvoja svojej telesnej zdatnosti a súčasne pre udržanie svojej zdravej telesnej hmotnosti. Žiaci by mali vedieť ohodnotiť svoju úroveň telesnej zdatnosti a navrhnúť vhodný pohybový program pre jej rozvoj. Mali by sa vedieť orientovať v oblasti športu, identifikovať problémy súvisiace s dopingom a návykovými látkami a nadmerným používaním digitálnych zariadení, sociálnych sietí a ich dopadom na zdravie. Žiaci vedia rozpoznať jednotlivé krízové situácie dokážu adekvátne zareagovať v prípade ohrozenia bezpečnosti zdravia a života.

Ciele vzdelávania za 3. cyklus

1. Aktívne sa starať o svoje duševné a telesné zdravie. (C1)
2. Využívať veku primerané aplikácie a moderné technológie pre podporu svojho zdravia a rozvoj telesnej zdatnosti. (C2)
3. Identifikovať funkčné zmeny organizmu vplyvom telesného zaťaženia (pulzová frekvencia, potenie, začervenanie a pod.) a rozlišovať intenzitu zaťaženia. (C)
4. Uplatňovať zásady fair-play v športe ako súťažiaci, pomocný rozhodca, organizátor, divák. (C4)
5. Prakticky aplikovať pohybové a športové zručnosti vo všetkých realizovaných pohybových a športových aktivitách. (C5)
6. Rozoznať jednotlivé krízové situácie, určiť postupy pri ich riešení, využiť znalosti z orientácie v prírode a teréne v prípade potreby, ochrániť seba a iných ochrannými prostriedkami a poskytnúť prvú pomoc. (C6)

Učebné osnovy pre 3. vzdelávací cyklus Zdravie a pohyb Telesná a športová výchova				
Komponent 1: ZDRAVIE A ŽIVOTNÝ ŠTÝL				
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Výkonový štandard	<p>vysvetliť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie po telesnej stránke .</p> <p>Poznať zdraviu škodlivé potraviny.</p> <p>Poznať správnu postúru tela.</p> <p>Odmerať si pulzovú frekvenciu.</p> <p>Poznať aplikácie na všeobecný pohybový rozvoj.</p>	<p>Vysvetliť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie po duševnej stránke.</p> <p>Rozdeliť obsah stravy.</p> <p>Predviesť cvičenia na prevenciu plochej nohy.</p> <p>Predviesť správne rozzcvičenie.</p> <p>Použiť aspoň jednu aplikáciu na všeobecný pohybový rozvoj.</p>	<p>Vysvetliť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie po sociálnej stránke.</p> <p>Zostaviť jednoduchý jedálniček.</p> <p>Zaradiť do rozzcvičky cvičenia na stred tela.</p> <p>Poznať dôsledky pravidelnej pohybovej činnosti.</p> <p>Oboznámiť sa s aplikáciou Strava.</p>	<p>vysvetliť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie po všetkých jeho stránkach (telesnej, duševnej, sociálnej) (C1)</p> <p>Uplatňovať zásady zdravého životného štýlu.</p> <p>vytvoriť zdraviu prospešný jedálniček pre udržanie zdravej telesnej hmotnosti (C1)</p> <p>Vypočítať BMI index pomocou aplikácie.</p> <p>vytvoriť individuálny pohybový program pre podporu správneho držania tela (C1)</p> <p>Popísať a ukázať správne držanie tela v rôznych polohách</p> <p>chápať účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém (C1)</p> <p>Zaradiť do každodenného života pohybovú aktivitu na prevenciu proti zdravotným problémom.</p> <p>používať dostupné aplikácie a moderné technológie pre podporu zdravého životného štýlu (C1, C2)</p> <p>Použiť na hodine aplikáciu na tabatu.</p>
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	<p>zásady správneho držania tela, cvičenia a programy pre správne držanie tela,</p>	<p>zásady zdravého životného štýlu, pitný režim a stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži,</p> <p>zdraviu prospešné voľnočasové pohybové a športové aktivity vo vzťahu k veku a záujmom jedinca,</p>	<p>význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy príjmu a výdaja energie pre udržanie primeranej telesnej hmotnosti,</p> <p>pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa, ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.,</p>	<p>získavanie a interpretácia údajov z aplikácií a zariadení, ktoré sú zamerané na monitorovanie pohybovej aktivity, intenzity zaťaženia a vytvorenie zdraviu prospešného jedálnička</p>

Komponent 2: TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONOSŤ				
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Výkonový štandard	<p><i>Dosiahnuť aspoň v jednom teste z batérie lepši výkon. Vysvetliť zmysel testovania. Poznať rôzne pohybové prostriedky na rozvoj telesnej zdatnosti. Popísať pocity po vysokej pohybovej záťaži.</i></p>	<p><i>Na základe testov vyhodnotiť vlastnú pohybovú výkonnosť. Zorientovať sa v dosiahnutých výsledkoch. Využívať rôzne pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti. Popísať anatomický vplyv pohybu na srdce.</i></p>	<p><i>Navrhnuť plán na zlepšenie pohybovej výkonnosti pomocou aplikácie. Diskutovať o vplyve pohybovej výkonnosti na motorický vývin. Poznať rôzne pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej pohybovej výkonnosti. Popísať vplyv silových cvičení na pohybovú sústavu.</i></p>	<p>dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti (C5) <i>Aktívne a samostatne pracovať na zlepšovaní pohybovej výkonnosti.</i> vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin (C5) <i>Aplikovať poznatky z diagnostiky pohybovej výkonnosti na zlepšenie vlastného zdravia a vývinu.</i> využívať rôzne pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti (C5) interpretovať základné fyziologické zmeny organizmu súvisiace so zaťažením pri pohybovej aktivite (C3) <i>Vypočítať zóny pulzovej frekvencie pri pohybových aktivitách.</i> interpretovať údaje získané z dostupných monitorovacích zariadení, ako napríklad multifunkčné hodinky alebo športtestre, prípadne mobilné aplikácie v smartfónoch, ktoré vedia zaznamenať a analyzovať údaje o telesnej zdatnosti a s ich pomocou si vedia vytvoriť vlastný, denný pohybový program (C2)</p>
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	<p>pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti,</p>	<p>poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, meranie somatometrických ukazovateľov</p>	<p>fyziologické ukazovatele organizmu súvisiace so zaťažením, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov), zmeny telesnej zdatnosti v období puberty,</p>	<p>monitorovacie zariadenia, ako napríklad multifunkčné hodinky alebo športtestre, prípadne mobilné aplikácie v smartfónoch pre zaznamenávanie a analýzu údajov o telesnej zdatnosti, možnosti tvorby (plánovania) individuálnych pohybových programov na základe získaných a vyhodnotených údajov</p>

Komponent 3: POHYBOVÉ KOMPETENCIE				
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Výkonový štandard	<p><i>Uplatniť herné činnosti jednotlivca v prípravných hrách.</i></p> <p><i>Poskytnúť spätnú väzbu spolužiakovi pri vykonaní jedného cviku.</i></p> <p><i>Zaradiť do rozcvičenia dynamické strečingové cvičenia.</i></p>	<p><i>Uplatniť herné činnosti jednotlivca v prípravných hrách s upravenými pravidlami.</i></p> <p><i>Aplikovať autodiagnostiku vo vlastnej pohybovej činnosti.</i></p> <p><i>Rozšíriť si počet dynamických strečingových cvičení.</i></p>	<p><i>Uplatniť herné činnosti jednotlivca vo všetkých športových hrách hrách s uplatňovaním pravidiel.</i></p> <p><i>Poznať zásady dopomoci.</i></p> <p><i>Uplatniť dynamické strečingové cvičenia v závislosti od druhu športu.</i></p>	<p>uplatniť všetky osvojené základné pohybové kompetencie v pohybovej aktivite a bezpečne sa pohybovať v rôznom teréne a v rôzne zložitých podmienkach (C5)</p> <p><i>Vykonať všetky herné činnosti s čo najmenšími chybami a v určitom tempe.</i></p> <p>poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít (C5)</p> <p><i>Navrhnuť cvičenia na zlepšenie nesprávnej techniky.</i></p> <p>predviesť aspoň tri dynamické strečingové cvičenia (C5)</p> <p><i>Predviesť dynamický strečing s náčiním</i></p>
Obsahový štandard	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
	dynamický strečing,	pohyb v rôznom prírodnom teréne a rôznych podmienkach	špecifiká pohybu v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami	metódy hodnotenia správnosti vykonávania pohybovej aktivity a jej bezpečnosť,

Komponent 4: ŠPORT A POHYBOVÁ AKTIVITA				
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Výkonový štandard	<p>Rešpektovať pravidlá prípravných pohybových hier.</p> <p>Orientovať sa v olympijskom cykle.</p> <p>Poznať olympijské symboly.</p> <p>Vymenovať kluby pôsobiace v regióne.</p> <p>Poznať štartovacie povely pre nízky štart.</p> <p>Skočiť do diaľky z krátkého rozbehu.</p> <p>Odhodiť nerfku z miesta.</p> <p>Predviesť a popísať statické gymnastické tvary.</p> <p>Predviesť jednoduché rytmické cvičenia.</p> <p>Poznať základné HČJ.</p> <p>Osvojiť si základné úpolové cvičenia, ako sú pády, kotúle a jednoduché úniky.</p> <p>Predviesť primeranú úroveň osvojenej techniky korčuľovania - jazdu v pred, odrazom z jednej nohy bez pádu, so zastavením pred prekážkou.</p>	<p>Dodržiavať základné pravidlá športových hier.</p> <p>Poznať 5 slovenských olympionikov.</p> <p>Opísať olympijský ceremoniál.</p> <p>Poznať mená dvoch účastníčok letnej olympiády z nášho regiónu.</p> <p>Predviesť nízky štart podľa povelov.</p> <p>Skočiť do diaľky z dlhého rozbehu.</p> <p>Odhodiť nerfku z odhodového predskoku.</p> <p>Poznať povely pre vysoký štart.</p> <p>Predviesť a popísať dynamické gymnastické tvary.</p> <p>Predviesť základné kroky v 2/4 a 3/4 rytme.</p> <p>Poznať a popísať základné HČJ v športových hrách.</p> <p>Zdokonaľiť techniku základných úpolových cvičení.</p> <p>Správne vykonať a prakticky ukázať základné pohyby na lyžiach, jazdu v obojstrannom prívrate, brzdenie, prepravu na prepravnom zariadení.</p> <p>Vymenovať 5 bodov z bieleho kódexu.</p>	<p>Dodržiavať všetky pravidlá športových hier v rámci fair-play.</p> <p>Priradiť meno športovca k športu.</p> <p>Poznať meno najúspešnejšej paraolympiioničky sveta.</p> <p>Vykonať funkciu štartéra.</p> <p>Skočiť do diaľky z dlhého rozbehu a s odrazom z odrazovej dosky.</p> <p>Zaradiť sa do správnej dráhy a rozbehu pri šprintoch.</p> <p>Určiť si správne tempo pri vytrvalostnom behu.</p> <p>Ukázať techniku vrhu guľou.</p> <p>Zacvičiť krátku gymnastickú zostavu.</p> <p>Preskočiť švédsku debnu z krátkého rozbehu ľubovoľným spôsobom.</p> <p>Využiť vedomosti o hudbe na zostavenie krátkého pohybového cvičenia.</p> <p>Uplatniť HČJ v športových hrách.</p> <p>Aktívne sa zapojiť do hry.</p> <p>Aplikovať osvojené techniky v jednoduchých zápasových situáciách.</p> <p>Vysvetliť základné pravidlá pri turistickom pochode. Správne prispôbiť výstroj a výzbroj potrebný pre turistickú činnosť.</p>	<p>Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti a rešpektovať ich, uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci (C4)</p> <p>Vykonať rozhodcovskú činnosť.</p> <p>Zorganizovať triedny turnaj.</p> <p>Vymenovať aspoň 5 súčasných a/alebo minulých úspešných športových reprezentantov a/alebo trénerov z regiónu (C4)</p> <p>Vysvetliť význam základných olympijských myšlienok a hodnôt, systém olympijských hier a význam olympijských hier mládeže (C4)</p> <p>Poznať olympijskú hymnu.</p> <p>Vymenovať olympijské športy.</p> <p>Prezentovať olympijské hodnoty.</p> <p>Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín (C5)</p> <p>Odmerať čas.</p> <p>Odmerať skočenú vzdialenosť.</p> <p>Zaznamenať dosiahnutý čas.</p> <p>Odhodiť nerfku z rozbehu.</p> <p>Vrhnuť guľou z vrhačského kruhu.</p> <p>Predviesť a popísať techniku základných gymnastických disciplín (C5)</p> <p>Preskočiť kozu z rozbehu (skrčka, roznožka).</p> <p>Dať pomoc pri preskoku.</p> <p>Udržať sa na tyči.</p> <p>Vytvoriť vlastnú jednoduchú tanečnú choreografiu na vybraný hudobný motív (C5)</p> <p>Použiť pohybové prostriedky spojené s vybranou hudbou.</p> <p>Predviesť a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier (C5)</p>

				<p><i>Predviesť cvičenia na rozvoj HČJ aspoň v troch športových hrách.</i></p> <p>Predviesť a popísať techniku základných úpolových cvičení (C5)</p> <p><i>Zdokonaľovať osvojené techniky v zápasových situáciách.</i></p> <p>Preplávať technicky správne 50 m vybraným plaveckým spôsobom (C5)</p> <p><i>Preplávať jedným plaveckým spôsobom 50 m na štartový povel skokom alebo odrazom od okraja bazéna.</i></p> <p>Absolvovať jednoduchú trať alebo preteky v rámci kurzovej formy výučby sezónnych pohybových aktivít.</p> <p><i>Vo vybraných sezónnych činnostiach dosiahnuť primeranú úroveň osvojených techník.</i></p> <p><i>Plniť úlohy súvisiace s funkciou rozhodcu v jednotlivých sezónnych činnostiach.</i></p>
	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	<p>Zoznamovanie sa s novou pohybovou skladbou, pravidlami, pohybovými zručnosťami</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, skoky, hody, vrhy, ☐ gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, preskoky, kladina, kruhy, hrazda, tance, ☐ úpoly – upevňovanie a zdokonaľovanie základných úpolových techník, ☐ športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra 	<p>Uplatňovanie a prehlbovanie získaných vedomostí a zručností - pravidlá, herné činnosti jednotlivca</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, skoky, hody, vrhy, ☐ gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, preskoky, kladina, kruhy, hrazda, tance, ☐ úpoly – upevňovanie a zdokonaľovanie základných úpolových techník, ☐ športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra (výber športovej hry závisí od podmienok školy), 	<p>Rozvoj a zdokonaľovanie pohybových zručností a schopností. Rozširovanie vedomostí z pohľadu organizácie súťaží</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, skoky, hody, vrhy, ☐ gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, preskoky, kladina, kruhy, hrazda, tance, ☐ úpoly – upevňovanie a zdokonaľovanie základných úpolových techník, ☐ športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra (výber športovej hry závisí od podmienok školy), 	<p>Samostatné uplatňovanie vedomostí a zručností, rozhodcovská činnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, skoky, hody, vrhy, ☐ gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, preskoky, kladina, kruhy, hrazda, tance, ☐ úpoly – upevňovanie a zdokonaľovanie základných úpolových techník, ☐ športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra (výber športovej hry závisí od podmienok školy), <p>sezónne pohybové aktivity podľa podmienok školy – zdokonaľovanie zručností z rôznych sezónnych pohybových aktivít a možnosti využívania moderných digitálnych technológií a aplikácií pri ich realizácii.</p>

	(výber športovej hry závisí od podmienok školy), úpoly – upevňovanie a zdokonaľovanie základných úpolových techník,	pravidlá osvojovaných športových disciplín, dodržiavanie fair-play organizácia súťaží, správanie sa športových divákov	významní športovci, tréneri v danom regióne, olympizmus a jeho širšie súvislosti, šport mládeže športové hry – nácvik a zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra (výber športovej hry závisí od podmienok školy),	
--	--	---	---	--

Komponent 5: OCHRANA A BEZPEČNOSŤ ŽIVOTA A ZDRAVIA OBYVATEĽSTVA

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Výkonový štandard	<p>Uplatniť všeobecné zásady pri poskytovaní prvej pomoci.</p> <p>Pomenovať prostriedky individuálnej ochrany, ich funkciu a vedieť ich správne používať.</p> <p>Poznať varovné signály.</p> <p>Správne reagovať v situáciách ohrozujúcich bezpečnosť.</p> <p>Poznať základné prírodné úkazy pre orientáciu v teréne.</p> <p>Poznať zásady ochrany životného prostredia.</p> <p>Nasimulovať krízovú situáciu.</p>	<p>Popísať postup KPR.</p> <p>Privolať prvú pomoc.</p> <p>Poskytnúť predlekársku veku primeranú prvú pomoc.</p> <p>Využiť zručnosti pri vyhlásení evakuácie / poplachu.</p> <p>Čítať z mapy turistické značky a vedieť sa podľa nich orientovať.</p> <p>Vhodne zvoliť výstroj pre pobyt v prírode a prekonávať terénne prekážky.</p> <p>Navrhnuť plán riešenia krízovej situácie.</p>	<p>Správne vykonať KPR.</p> <p>Podat presné informácie pri komunikácii s operačným strediskom.</p> <p>Rozpoznať nebezpečné situácie.</p> <p>Adekvátne a samostatne reagovať na nebezpečné situácie.</p> <p>Orientovať sa v prírode podľa GPS navigácie.</p> <p>Dodržiavať pravidlá správania sa v prírode.</p> <p>Zvládnuť dlhší turistický pochod v známom teréne.</p> <p>Zrealizovať plán riešenia krízovej situácie.</p> <p>Analyzovať priebeh realizácie krízového plánu.</p>	<p>Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni (C6)</p> <p>Poskytnúť prvú pomoc v situáciách ohrozujúcich zdravie a život človeka.</p> <p>Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia (C6)</p> <p>Adekvátne a samostatne reagovať na nebezpečné situácie a poskytnúť pomoc mladším alebo zraniteľnejším osobám.</p> <p>Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov (C6)</p> <p>Využiť aplikácie pre pohyb a pobyt v prírode.</p> <p>Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia (C6)</p> <p>Zvládnuť presun v neznámom teréne s vhodne vybraným vybavením.</p> <p>adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnuť praktické postupy a riešenia (C6)</p> <p>Navrhnuť správny plán riešenia krízovej situácie s prenesením zodpovednosti za realizáciu.</p>

	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Obsahový štandard	<p>praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín),</p>	<p>cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska</p> <p>výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výbroje</p>	<p>presun terénom s prekonávaním zložitejších terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia, pohybové hry v prírode, geocaching</p>	<p>simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimočný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva</p>